

ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์

AN ALZHEIMER DOCUMENTARY FILM :
A MEMORY BETWEEN MY MOTHER AND I

รัชพันธ์ สุขรัตน์ไชยกุล

RACHAPANT SUKRATTANACHAIKUL

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2567

KMITL-2024-AR-M-008-021

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AN ALZHEIMER DOCUMENTARY FILM :
A MEMORY BETWEEN MY MOTHER AND I

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE AND APPLIED ARTS
PROGRAM IN DIGITAL MEDIA DESIGN AND MOTION PICTURES
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2024

KMITL-2024-AR-M-008-021

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2024

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์ สารคดีอัลไซเมอร์
นักศึกษา	นายรัชพันธ์ สุขรัตน์ไชยกุล
รหัสประจำตัว	63602047
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์
พ.ศ.	2567
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชมพัทธ์ พิชรวิชญ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์(ร่วม) -	

บทคัดย่อ

โรคอัลไซเมอร์เป็นหนึ่งในโรคที่เกิดจากความเสื่อมถอยของสมอง ถือเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ยาที่มีในปัจจุบันทำได้แค่เพียงช่วยยืดระยะเวลาให้ผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตัวเองได้นานที่สุดแต่สุดท้ายแล้วก็จะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อีกเลย ดังนั้นการดูแลผู้ป่วยจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งในปัจจุบันภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวกับโรคสมองเสื่อมยังหารับชมได้ค่อนข้างน้อยทำให้ประชาชนทั่วไปก็ยังคงมีความเข้าใจว่าสมองเสื่อมเป็นเพียงแค่การหลงลืมทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการดูแลมารดาที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2549-2559 ทั้งที่มีอายุเพียงแค่ 57 ปี ได้ผ่านประสบการณ์ตรง ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงทำให้มีความรู้ความเข้าใจและอยากถ่ายทอดให้กับแพทย์ ผู้ดูแลผู้ป่วยและประชาชนทั่วไป

งานวิจัยเรื่องความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี 2. ถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดีและ 3. ประเมินผลงานภาพยนตร์สารคดีความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาผู้ป่วยอัลไซเมอร์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้มีการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตลอดจนถึงการสนทนากับบุคคลใกล้ชิดกับคุณแม่เพื่อระลึกความทรงจำและนำมาเขียนบทภาพยนตร์สารคดีจากนั้นจึงทำการสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีสั้นความยาว 20 นาที หลังจากนั้นจึงนำภาพยนตร์สารคดีไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาพยนตร์สารคดีและผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อมจำนวนทั้งหมด 12 ท่าน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าภาพยนตร์สารคดีสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ได้ซึ่งเรื่องราวของคุณแม่ช่วยสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์คนอื่นๆได้ในสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าภาพยนตร์สารคดีสามารถถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ได้ด้วยภาพถ่ายและฟุตเทจที่ใช้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้น และมีหลากหลายเหตุการณ์ ทำให้เห็นถึงความทรงจำของลูกที่มีต่อแม่

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินผลความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีพบว่า ภาพยนตร์สารคดีสามารถถ่ายทอดเรื่องราวและให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้เป็นอย่างดีจากภาพถ่ายและฟุตเทจวิดีโอที่เคยบันทึกไว้ในอดีตซึ่งจะช่วยให้ผู้ชมรวมถึงผู้ดูแลได้ตระหนักถึงความจริงของโรคอัลไซเมอร์ที่มากกว่าการหลงลืมทั่วไปรวมถึงข้อคิดที่ได้จากการชม อย่างไรก็ตามภาพยนตร์สารคดีสั้นเรื่องนี้ยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ในการทำภาพยนตร์สั้นมากขึ้น

คำสำคัญ : โรคอัลไซเมอร์ ภาพยนตร์สารคดีสั้น ความทรงจำ ความเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Independent Study	An Alzheimer Documentary Film : A Memory Between My Mother And I
Student	Rachapant Sukrattanachaikul
Student ID	63602047
Degree	Master Of Fine And Applied Arts
Program	Digital Media Design And Motion Pictures
Year	2024
Thesis Adviser	Assistant Professor Khemmapat Patcharawit (Ph.D)
Thesis Co-Adviser	-

ABSTRACT

Alzheimer's disease, a form of brain degeneration, is an incurable condition where current treatments only delay the progression of symptoms, allowing patients more time to care for themselves before inevitably becoming dependent. Caring for Alzheimer's patients is crucial. In addition, at present there are still quite a few documentaries about dementia that can be viewed, causing the general public to still have the perception that dementia is just general forgetfulness. and through researcher's personal experience with mother who suffered from Alzheimer's disease from 2006 to 2016 at the age of 57, the researcher gained valuable insights. This first-hand experience not only enhanced his understanding but also fueled his desire to share this knowledge with caregivers and the wider public.

The paper titled "Memories of My Mother and I Toward an Alzheimer's Documentary Film" aims to achieve several objectives through a creative research approach: 1) to illustrate the progression of Alzheimer's disease using a documentary film, 2) to capture the researcher's memories of living with an Alzheimer's patient within the film, and 3) to assess the documentary's portrayal of these experiences using qualitative research methods. The researcher reviewed pertinent literature and engaged in discussions with those close to the researcher's mother to gather memories for the documentary script. Subsequently, create work a 20-minute short documentary film., complemented by newly filmed content that adheres to a structured storyline. The film was evaluated by 12 experts in documentary filmmaking and dementia care.

The findings according to first objective indicate that the documentary successfully conveyed an understanding of Alzheimer's disease changes through the personal story of the researcher's mother, reflecting broader societal experiences.

The findings according to second objective reveal that the film effectively captured the researcher's memories with his mother, showing the child's perspective through authentic photographs and footage, which depicts the extended journey faced by caregivers and Alzheimer's patients.

The findings according to third objective show that the evaluation of the documentary revealed its effectiveness in portraying these stories and enhancing understanding of the disease's impact beyond mere forgetfulness, offering valuable insights to audiences, including caregivers. However, the documentary short film could benefit from further improvements, suggesting a need for more skill and experience in short film production.

Keywords: Alzheimer's disease, short documentary film, memories

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิด ขอบพระคุณมารดา ครูคนแรกที่คอยบอกคอยสอน และให้อิสระในการใช้ชีวิต แม้จะเป็นช่วงเวลาไม่นานที่ได้อยู่ด้วยกัน ความทรงจำต่างๆจะอยู่ในใจตลอดไป ขอบคุณโรคอัลไซเมอร์ที่ทำให้ผู้วิจัยได้ดูแลคุณแม่ เป็นสิ่งที่ไม่เคยรู้สึกเสียตายกับช่วงเวลาที่ผ่านมา ทำให้รู้ถึงความจริงของชีวิตและรู้ว่าชีวิตคนเราไม่มีอะไรที่แน่นอน เราอาจกำหนดชีวิตเราได้แต่เราก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตัวเรา ครอบครัวเราหรือคนที่เรารักเช่นกัน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.เข้มพัทธ์ พ็ชรวิชัย ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การช่วยเหลือในการทางวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบคุณคณะอาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่สั่งสอนวิชาความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการทำวิจัยนี้

ขอขอบคุณ คุณวรรณแหว หงษ์วิวัฒน์ คุณนवल อารังรัตนฤทธิ์ คุณณัฐวัฒน์ ช่างชัย คุณอุมาพร ตันตียาทร คุณสมศักดิ์ สมจิตร คุณประสาน อิงคนันท์ อาจารย์อรุณพงษ์ รักษาสัตย์รวมถึง นายแพทย์อุษกรณ์ เต็มทอง นายแพทย์สุกรีย์ สมานไทย นายแพทย์วันชัย ทวีโกศา อาจารย์พยาบาล ศิราณี ศรีหาคาศ นายแพทย์สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย ที่สละเวลาอันมีค่า ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย

ขอบคุณเพื่อนๆทุกกลุ่มทั้งเพื่อน สาธิตราม วัตรახบพิธ สารพัชช่างสีพระยา ครูศิลป์ 34 และทุกๆคนที่ไม่ได้เอ่ยนามสำหรับประสบการณ์ตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมาด้วยกันและเพื่อนแชมป์ ต้มฉวย พี่จิว ครูเอ๋ แพน เนม ที่มีส่วนช่วยในงานวิจัยชิ้นนี้

ขอบคุณทุกๆประสบการณ์ที่ได้เรียนปริญญาโท ต้องขอบคุณตัวเองที่ไม่ย่อท้อในการทำวิจัย ขอบคุณภาพยนตร์ทุกเรื่องที่เปิดโลก เปิดมุมมอง เป็นแรงบันดาลใจ มอบความสุข ข้อคิด ที่ทำให้มีความคิดรวมถึงจินตนาการที่ไม่รู้จัก

สำหรับคุณประโยชน์และคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้มารดาผู้เป็นที่รักและเคารพยิ่ง ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้ามาตลอดจนถึงทุกวันนี้ และขออุทิศให้กับมารดา คุณแม่อรุณี สุจริตนไชยกุล ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงบันดาลให้ผู้มีพระคุณทุกท่านจงมีความสุข สุขภาพแข็งแรง ทั้งกายและใจมีสมอที่ดี เจริญในหน้าที่การงานทั้งตนเองและครอบครัว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	4
1.6 ขั้นตอนของการวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
1.8 คำจำกัดความของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	6
1. ทฤษฎีภาพยนตร์แนวสังคมนิยม.....	6
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดี.....	7
2.1 ความหมายและความสำคัญของภาพยนตร์สารคดี.....	9
2.2 รูปแบบของภาพยนตร์สารคดี.....	10
2.3 หลักการผลิตภาพยนตร์สารคดี.....	13
2.3.1 แนวคิดการเล่าเรื่องสารคดี.....	13
2.3.2 ขั้นตอนการทำภาพยนตร์สารคดี.....	17
2.3.3 แนวคิดในการตัดต่อลำดับภาพ.....	21
2.3.4 ประเภทของเสียงที่ใช้ในการตัดต่อเสียงภาพยนตร์.....	22
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์.....	24
4. ศึกษาภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับโรคอัลไซเมอร์.....	28
5. บันทึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับการดูแลคุณแม่ที่ป่วยเป็นอัลไซเมอร์.....	31
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และทำอย่างอื่นถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	38
3.1 แผนการดำเนินงานวิจัย.....	39
3.2 ขอบเขตของการวิจัย.....	38
3.3 เครื่องมือวิจัย	42
3.4 วิธีการเก็บข้อมูล	43
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 การสร้างสรรค์ภาพยนตร์	44
4.1 การค้นคว้า (Research) เพื่อเขียนบทภาพยนตร์	44
4.1.1 การคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาพัฒนาภาพยนตร์สารคดี.....	44
4.1.2 การกำหนดโครงสร้างสารคดี.....	45
4.2 กระบวนการเตรียมการก่อนถ่ายทำภาพยนตร์ (Pre-Production)	57
4.2.1 การเขียนโครงเรื่องบทภาพยนตร์ (Film treatment).....	59
4.3 ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production).....	66
4.3.1 การทบทวนแผนการถ่ายทำ.....	66
4.3.2 การให้ความสำคัญกับแผนการถ่ายทำที่วางไว้.....	67
4.4 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (Post-production)	82
4.4.1 การจัดระเบียบภาพ فوتเทจ.....	82
4.4.2 การวางฟุตเทจตามโครงเรื่อง.....	82
4.4.3 การเข้าสู่กระบวนการตัดต่อ	82
4.5 การบันทึกเสียง	83
4.6 การแก้ไขสีตามอารมณ์ของภาพยนตร์.....	86
4.7 ผลงานภาพยนตร์สารคดีฉบับสมบูรณ์	87
บทที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5.1 การเก็บข้อมูล.....	95
5.2 สรุปผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดี	96
5.3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์	98
5.4 สรุปผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม	100
5.5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์	102

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 การอภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	103
6.1 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	104
6.2 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	105
6.3 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	105
6.4 สรุปผลการวิจัย	109
6.5 ข้อเสนอแนะ	111
6.6 ข้อจำกัดในงานวิจัย	111
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก ก. ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	115
ภาคผนวก ข. จดหมายขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ภาคผนวก ค. เอกสารรับรองผลการตรวจสอบการคัดลอกทางวิชาการด้วยอักษรวิสุทธิ์.....	151
ภาคผนวก ง. ใบปิดภาพยนตร์.....	153
ประวัติย่อของผู้วิจัย	156

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	37
3.1	39
3.2	41
3.3	42
3.4	43
4.1	46
4.2	47
4.3	48
4.4	50
4.5	52
4.6	54
4.7	56
5.1	95
5.2	98
5.2	102
6.1	106
6.2	106
6.3	107
6.4	108

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
4.1 โฟลเดอร์รูปภาพและวิดีโอของแม่ที่เคยบันทึกไว้	45
4.2 ภาพถ่ายของมารดาในอดีต	57
4.3 ภาพถ่ายของมารดาในปี พ.ศ.2556-2559	58
4.4 กล้องถ่ายรูป Sony A7RIII+Lens 24-105	66
4.5 ภาพบรรยากาศบนถนนเยาวราช	67
4.6 บรรยากาศในซอยตลาดใหม่	68
4.7 บรรยากาศนอกซอยตลาดเก่า	69
4.8 บรรยากาศร้านอาหารริมทาง	69
4.9 ป้ายซอยตลาดเก่าทั้งสองแบบ.....	69
4.10 ภายในซอยตลาดเก่า.....	70
4.11 ภายในรถโดยสารสาธารณะ	70
4.12 ภาพวินอกรถโดยสารสาธารณะต่างจังหวัด.....	71
4.13 ภาพวินอกรถโดยสารสาธารณะต่างจังหวัด.....	71
4.14 ภาพไม้ขีดของแม่น้ำ.....	72
4.15 ภาพมือของผู้คนมาจุดเทียนจุดรูป.....	72
4.16 ภาพมือของผู้คนมาปักรูป.....	73
4.17 ภาพเหล่าเทพเจ้าในศาลเจ้า.....	73
4.18 ภาพบรรยากาศภายในโรงพยาบาล.....	74
4.19 ภาพสายน้ำเกลือในโรงพยาบาล.....	75
4.20 ภาพพระยะใกล้ที่แพทย์คุยกับคุณแม่	75
4.21 ภาพพระยะใกล้ของสมองที่แสดงถึงความเสื่อมของสมอง	76
4.22 ภาพในอดีตของคุณแม่และเครื่องประดับ	77
4.23 ภาพสถานที่ ๆ ผู้วิจัยตามหาแม่	78
4.24 ภาพการแสดงของผู้วิจัย.....	79
4.25 ภาพสถานที่ ๆ ผู้วิจัยตามหาแม่	80
4.26 ภาพตอนที่ได้รับสายจากสถานีวิหุ	81
4.27 ภาพเสียงสนทนาระหว่างแม่และผู้วิจัย	83
4.28 ภาพที่ใส่เสียงบรรยากาศในศาลเจ้าและในโรงพยาบาล	84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และขอร้องไปยังเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.29 ภาพโปรแกรมบันทึกเสียง Garage Band.....	84
4.30 ภาพที่อ้างอิงในโปรแกรม Davinci Resolved	85
4.31 ภาพก่อนปรับและหลังปรับแสงสี.....	86
4.32 ภาพการลำดับภาพแบบละเอียด Adobe premiere pro.....	86
4.33 ภาพผลงานภาพยนตร์ฉบับสมบูรณ์	87

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันทั่วโลกกำลังก้าวเข้าสู่การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ ซึ่งโรคประจำตัวของผู้สูงอายุไม่ได้มีเพียงโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงหรือโรคหัวใจเท่านั้น แต่ยังมีโรคสมองเสื่อมที่พบว่ากำลังมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อีกด้วย โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ระบุว่า ทั่วโลกมีผู้ที่ป่วยด้วยโรคสมองเสื่อมราว 50 ล้านคน และในทุกๆปีจะมีผู้ป่วยใหม่เพิ่มขึ้น 10 ล้านคน สำหรับในประเทศไทย มีรายงานโดยข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข คาดว่าในปี พ.ศ. 2573 จำนวนผู้ป่วยจะเพิ่มขึ้นถึง 1,117,000 คน ดังนั้นโรคอัลไซเมอร์จึงถือเป็นโรคที่พบในผู้ป่วยสมองเสื่อมมากที่สุดและมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ทั้งนั้นในปัจจุบันยังมีคนวัยกลางคนจำนวนมากที่เป็นโรคและใช้ชีวิตอย่างอิสระ หากคนเหล่านี้ต่อมาเป็นผู้สูงอายุ แล้วเกิดมีปัญหาด้านสมองเสื่อม ก็จะเป็นอีกหนึ่งปัญหาใหญ่ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก (สิรินทร ฉันทศิริกาญจน, 2557)

ภาวะสมองเสื่อมเป็นภาวะที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ยาที่มีใช้ในปัจจุบัน ทำได้แค่เพียงช่วยยืดระยะเวลาให้ผู้ป่วยสามารถอยู่ในช่วงที่ดูแลตัวเองได้นานที่สุดเท่านั้น (นันทพร ศรีนิม, 2560) การดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมจึงถือเป็นภาระของครอบครัวเพราะผู้ป่วยไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีความจำเป็นที่ต้องมีคนดูแลอย่างใกล้ชิด หนึ่งในนั้นก็คือญาติและครอบครัว บางครอบครัวที่มีฐานะแต่ไม่สามารถดูแลได้จึงพาผู้ป่วยให้ไปอยู่ในศูนย์ดูแลผู้ป่วย แต่ยังมีอีกหลายครอบครัวที่ผู้ดูแลเป็นคนวัยทำงาน ต้องแบกรับภาระทั้งด้านค่าใช้จ่ายและเสียสละเวลาเพื่อมาดูแล รวมถึงผลกระทบทางจิตใจ ก่อให้เกิดความเครียดและอาจมีอาการซึมเศร้าตามมา จากความเสื่อมถอยดังกล่าว หากมีการดูแลและรักษาผู้ป่วยอย่างถูกวิธี จะช่วยชะลอหรือลดอาการของโรคได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์และการมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดูแลที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดูแลผู้ป่วยไปตามสถานการณ์ในแต่ละวัน ซึ่งจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข (สิรินทร ฉันทศิริกาญจน, 2557)

ภาพยนตร์ (Film) ถือได้ว่าเป็นสื่อที่ทรงพลัง มีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์มาเป็นระยะเวลานาน นับตั้งแต่ก่อกำเนิดขึ้นบนโลกใบนี้ ปรากฏการณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแต่ละชาติแต่ละภาษา ถูกส่งผ่านมาทางภาพยนตร์มาเป็นระยะเวลานับร้อยปี เป็นสื่อที่ผสมผสานไปด้วยความบันเทิง ความเป็นศิลปะและความเป็นพาณิชย์ อยู่ด้วยกันอย่างลงตัว มีการปรุงแต่งภาพของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงสะท้อนภาพของสังคมได้เป็นอย่างดี จนกลายเป็นภาพยนตร์แนวต่างๆ ที่ทรงพลังในการเล่าเรื่องผ่านภาพเคลื่อนไหวและเสียง อีกทั้งยังสามารถเข้าถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

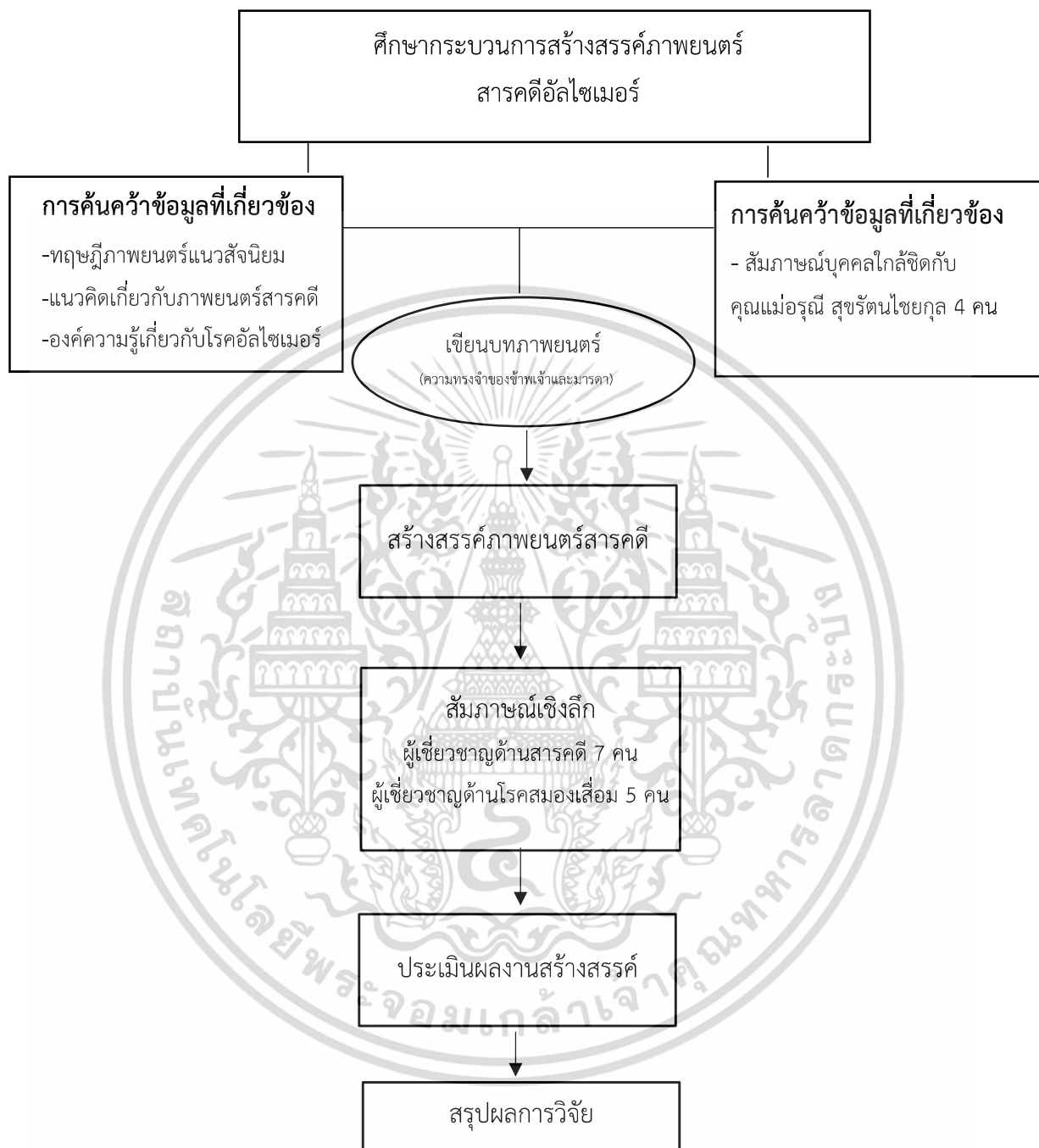
ผู้ชมได้ทุกเพศทุกวัย ในขณะที่เดียวกันยังมีสื่ออีกประเภทหนึ่งที่น่าเสนอความจริง โดยแสดงให้เห็นถึงบริบททางสังคมอย่างมีความสร้างสรรค์ นั่นก็คือภาพยนตร์สารคดี ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากเรื่องจริงในสังคม แต่ในขณะที่เดียวกันก็ควรจะมีการนำเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแล้วสามารถถ่ายทอดออกมาผ่านความคิดสร้างสรรค์ตามวิถีคิดของผู้สร้าง

ในปัจจุบันภาพยนตร์สารคดี มีแนวโน้มที่จะได้รับความสนใจมากกว่าในอดีต เนื่องจากมีอิสระในการแสดงออก ไม่จำกัดเนื้อหาและเทคนิคในการนำเสนอ เป็นภาพยนตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของความเป็นจริงโดยที่ผู้สร้างถ่ายทอดออกมาตามมุมมองหรือทัศนคติของผู้สร้างเอง (ชญาณุช วีรสาร, 2560) จากการค้นคว้าข้อมูลภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์ที่เกี่ยวกับความทรงจำหาชมได้ค่อนข้างน้อยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการดูแลมารดาซึ่งป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2549-2559 ทั้งที่อายุเพียงแค่ 57 ปี ได้ผ่านประสบการณ์ตรง ได้เห็นความเปลี่ยนแปลง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจและอยากถ่ายทอดให้กับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์และประชาชนทั่วไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับมารดาที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์เพื่อนำเสนอถึงเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพ บทบาท จากความทรงจำของผู้วิจัย เพื่อให้เข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ รวมถึงการสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์กับผู้ดูแลและเพื่อให้คนรอบข้างได้เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยมากขึ้น โดยภาพยนตร์สารคดีสามารถรับชมได้จากช่องทางออนไลน์โดยการสแกนคิวอาร์โค้ดท้ายเล่ม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี
2. เพื่อถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี
3. เพื่อประเมินผลงานภาพยนตร์สารคดี ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาผู้ป่วยอัลไซเมอร์

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา ผู้วิจัย 2565

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ภาพยนตร์สารคดีสั้นความยาวไม่เกิน 20 นาที ด้วยเทคนิคการถ่ายทำแบบดิจิทัล
2. ภาพยนตร์สารคดีประกอบด้วยการนำภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหววิดีโอซึ่งเป็นบันทึกของผู้วิจัยและมารดาในอดีตรวมถึงการถ่ายทำวิดีโอเพิ่มเติมมาเล่าเรื่อง

1.5 ข้อยกเว้นของการวิจัย

เนื่องจากเหตุการณ์ของข้าพเจ้าและมารดา ได้ผ่านไปแล้ว จึงต้องนำเสนอภาพยนตร์ด้วยภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่เคยบันทึกไว้ และมีการถ่ายทำเพิ่มเติม

1.6 ขั้นตอนในการวิจัย

1. การค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ศึกษาภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอัลไซเมอร์
 - 1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์จากหนังสือ บทความและอินเทอร์เน็ต
 - 1.3 สัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดคุณแม่
2. การสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดี
 - 2.1 การเตรียมงานก่อนการถ่ายทำภาพยนตร์ (Pre-Production)
 - 2.2 การถ่ายทำภาพยนตร์ (Production)
 - 2.3 กระบวนการถ่ายทำภาพยนตร์ (Post-Production)
3. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลหรือการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดี 7 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม 5 คน
4. วิเคราะห์และสรุปผลงานวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผลงานการสร้างสรรคภาพยนตร์สารคดีสั้นที่ได้รับความเข้าใจในเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์
2. ผู้ชมภาพยนตร์ได้เห็นประสบการณ์ของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผลการประเมินภาพยนตร์สารคดีสั้นความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาผู้ป่วย อัลไซเมอร์ จากผู้เชี่ยวชาญ

1.8 คำจำกัดความในงานวิจัย

ผู้สูงอายุ (Older person) ประชากรทั้งเพศหญิงและชาย ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป ผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีความแตกต่างจากอายุอื่น เป็นอายุบั้นปลายของชีวิต เกิดการเสื่อมถอยทั้งทางด้านร่างกายและสมอง (อัญชลี จุมพฏจามีกร, 2560)

โรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's disease) หมายถึง ภาวะทางสมองเสื่อมชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากการตายของเซลล์ ทำให้การทำงานของสมอง เสื่อมลงจนเกิดการสูญเสียความทรงจำและระบบความคิด (อารี ตันต์เจริญรัตน์, 2553) อันส่งผลกระทบต่อกิจวัตรประจำวันและการดำเนินชีวิต เช่นมี ความทรงจำบกพร่อง หลงลืมง่าย สติปัญญาลดลง สูญเสียทักษะในการรับรู้และการสื่อสาร ไม่สนใจคนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ในระยะสุดท้ายจะมีปัญหาด้านการเดิน การทรงตัว และปัญหาในการช่วยเหลือตนเองทั้งด้านการรับประทานอาหารและการขับถ่าย

ผู้ดูแล (Caregiver) คือ ผู้ที่ให้การดูแลญาติหรือเพื่อนที่เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือจากการสูงอายุ โดยไม่สามารถดูแลจัดการตนเองที่บ้านได้โดยปราศจากการช่วยเหลือ ผู้ดูแลที่ไม่เป็นทางการ จะไม่ได้รับค่าจ้างในการดูแล (อารี ตันต์เจริญรัตน์, 2553)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้มีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีภาพยนตร์แนวสัจนิยม (Realism Film Theory)
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดี (Documentary Film)
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของภาพยนตร์สารคดี
 - 2.2 รูปแบบของภาพยนตร์สารคดี
 - 2.3 หลักการผลิตภาพยนตร์สารคดี
 - 2.3.1 แนวคิดการเล่าเรื่องสารคดี
 - 2.3.2 ขั้นตอนการทำภาพยนตร์สารคดี
 - 2.3.3 แนวคิดในการตัดต่อลำดับภาพ
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's Disease)
4. ศึกษาภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับโรคอัลไซเมอร์
5. บันทึกของข้าพเจ้ากับการดูแลคุณแม่วัยเป็นอัลไซเมอร์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีภาพยนตร์แนวสัจนิยม (Realism Film Theory)

ภาพยนตร์แนวสัจนิยมเน้นการนำเสนอความจริงเป็นหลัก ถือกำเนิดขึ้นในยุคแรกของภาพยนตร์ โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากภาพยนตร์ของสองพี่น้อง Lumiere เรื่อง Worker leaving the factory (1895) ซึ่งถ่ายทอดภาพเหล่าคนงานกำลังเดินออกจากโรงงาน แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของคนในยุคสมัยนั้น และเรื่อง Arrival of a train leaving the factory (1897) ซึ่งถ่ายทอดภาพของรถไฟกำลังแล่นเข้าสู่ชานชาลา เมื่อภาพยนตร์ได้ฉายออกไป ผู้ชมเกิดอาการตื่นตระหนกตกใจ เพราะคิดว่ารถไฟในจอภาพพุ่งเข้ามาชน ทั้งนี้การถ่ายทอดภาพตามความเป็นจริง ได้พัฒนาการไปสู่การสร้างภาพยนตร์สารคดีและภาพยนตร์บันเทิงในแนวทางสัจนิยม โดยมีสิ่งที่ควรนึกถึงดังนี้ 1.Depth of Field เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงประสบการณ์จริง ผู้ชมต้องเลือกที่จะโฟกัสสิ่งที่ยูบนภาพ สิ่งนี้คือสายตามนุษย์ที่แท้จริง 2.Long Take คือประสบการณ์ที่จะทำให้ผู้ชมเห็นธรรมชาติของการแสดง บรรยากาศและเวลาที่แท้จริง 3.Montage คือการขัดขวางความสมจริง ผู้ชมควรต้องมีอิสระในการมอง ไม่ใช่การบังคับการรับรู้ด้วยการตัดต่อภาพ (Doughty and Etherington-wright. 2018) ในเวลาต่อมาภาพยนตร์แนว Formalism กลับมีอิทธิพลสูงจนยึดพื้นที่ของการผลิตภาพยนตร์แนวสัจนิยมแทบทั้งหมด แต่ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็เกิดการทวนไปสู่แนวคิดของ ภาพยนตร์สัจนิยม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีกครั้ง เพราะในยุคดังกล่าวเริ่มตั้งคำถามว่าศิลปะที่ผ่านมามักจะมุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องราวของคนชั้นสูง มีลักษณะที่ไม่สมจริง พร้อมทั้งเสนอให้ภาพยนตร์ควรจะเผยให้เห็นชีวิตจริงของผู้คนหรือคนธรรมดา รวมถึงคนชั้นแรงงาน อีกทั้ง Andre Bazin นักวิจารณ์ชาวฝรั่งเศสได้กล่าวไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นการสะท้อนความจริงในโลก นำมาซึ่งเทคนิคในการถ่ายทำภาพยนตร์แนว สัจนิยม ที่พยายามจะนำเสนอโลกโดยไม่ผ่านเทคนิคใด

กฤษฎา เกิดดี (2557) ได้สรุปแนวคิดพื้นฐานของภาพยนตร์สัจนิยมใหม่ไว้ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการกำหนดโครงเรื่องที่เป็นระบบระเบียบแน่นอน เป็นการวางโครงเรื่องอย่างหลวมๆ โดยพัฒนาเรื่องราวจากเหตุการณ์และสถานการณ์ที่ตัวละครต้องเผชิญ
2. มักเล่าเรื่องราวชีวิตจริงของคนธรรมดา อันสะท้อนสภาพปัญหาสังคมและการเมือง
3. ใช้รูปแบบด้านภาพแบบภาพยนตร์สารคดี
4. มีการถ่ายทำในสถานที่จริง ใช้แสงธรรมชาติ ไม่ถ่ายทำในโรงถ่าย
5. ผู้แสดงมักเป็นคนธรรมดา ไม่ใช่นักแสดงอาชีพ
6. หลีกเลี่ยงการใช้บทสนทนาแบบงานวรรณกรรม มักใช้บทสนทนาแบบในชีวิตประจำวัน
7. หลีกเลี่ยงการตัดแปลง เติมแต่ง ทั้งด้านการจัดแสงและการลำดับภาพ มักนำเสนอในรูปแบบที่เรียบง่าย

โดยสรุปภาพยนตร์สัจนิยม เป็นภาพยนตร์ที่กล่าวถึงความจริงมากกว่าการแสดง โดยทำหน้าที่เหมือนกระจกสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างตรงไปตรงมา เผยให้เห็นถึงชีวิตจริงของผู้คนหรือคนธรรมดา บันทึกภาพในสิ่งที่เป็นอยู่ อีกทั้งยังต้องถ่ายทอดความจริงด้วยการบันทึกภาพบนพื้นที่จริง ไม่ใช่หมวกกล้อง ตัวละครก็มักจะเป็นตัวจริง ไม่ค่อยเน้นการตัดต่อ และเนื้อหาที่มักจะนำเสนอชีวิตประจำวัน การเมือง และปัญหาทางสังคม อย่างไรก็ตามภาพยนตร์ในยุคปัจจุบันได้มีการใช้เทคนิคในการถ่ายทำแบบสัจนิยม มีรูปแบบการเล่าเรื่อง มีความหลากหลายในการเล่าเรื่องมากกว่าในอดีต ทั้งนี้ทั้งนั้นยังมีการเลือกใช้รูปแบบวิธีการตัดต่อที่มีความหลากหลาย และนำมาผสมผสานได้อย่างลงตัว ทำให้มีความน่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม

2. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดี (Documentary Film)

ภาพยนตร์สารคดี (Documentary) เป็นภาพยนตร์ที่บันทึกเหตุการณ์จริงหรือแสดงให้เห็นถึงสภาพทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ได้ทำเป็นนวนิยาย เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระ มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือการจัดสร้างขึ้นใหม่ แต่เนื้อหาการแสดงออกเน้นข้อเท็จจริงมากกว่าความบันเทิง โดย John Grierson ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ ชาวสกอตแลนด์ ได้ให้คำจำกัดความภาพยนตร์สารคดีว่าเป็น การปฏิบัติที่เป็นการสร้างสรรค์ในสิ่งที่เป็นจริง เพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อธิบายงานภาพยนตร์ Nanook of the North ของ Robert J. Flaherty ซึ่งเป็นคนแรกที่สร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับการวิจารณ์สังคมโดยบรรยายให้เห็นภาพของวิถีชีวิตของชนเผ่าที่ท้องถิ่นในแถบขั้วโลกเหนือ โดยทั่วไปแล้ว ภาพยนตร์สารคดีจะแสดงถึงสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น การสร้างภาพยนตร์สารคดีจึงไม่ได้มีความมุ่งหมายอยู่ที่ว่าจะอธิบายเรื่องราว ให้ผู้ชมรู้ว่าอะไรเป็นอะไรเท่านั้น แต่ผู้สร้างต้องมีความตั้งใจเพื่อชี้ให้เห็นพฤติกรรมจากการกระทำนั้น ๆ เป็นสำคัญ เมื่อผู้ชมได้เห็น “ผล” อาจ จะเป็นผลร้ายแรง ปานกลาง บอบบาง ผู้ชมจะมีความรู้สึกทางอารมณ์ทันที อาจจะเป็นอารมณ์โกรธ เกลียด รัก หลงใหล ซึ่งอารมณ์ดังกล่าวนี้อาจจะผูกพันอยู่ชั่วคราวหรือยาวนานตลอดไปก็ได้ ดังนั้นผู้ถ่ายทำภาพยนตร์สารคดีต้องเน้นที่ศนะมุมมองของบุคคล และจะถ่ายทอดตามสถานการณ์ของบุคคล กระบวนการ เหตุการณ์ ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องพยายามแปลความหรือตัดความออกไปในแนว สร้างสรรค์ให้เห็นเด่นชัด (อรณลิน เตชะภูวภัทร 2556: 9)

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม (2558) กล่าวถึงการนำเสนอภาพยนตร์สารคดีในปัจจุบันว่ามีกรรมผสมผสานรูปแบบที่ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น การใช้ตาราเป็นผู้เล่าเรื่อง (Narrator) การใช้มุมภาพอันทรงพลัง ใช้ภาพประกอบและการจัดแสงให้สวยงาม หรือใช้งานกราฟิกที่โดดเด่นเพื่อผ่อนคลายให้ผู้ชมไม่เคร่งเครียดจนเกินไป ภาพยนตร์สารคดีโดยทั่วไปมีลักษณะดังนี้

1. **การนำเสนอความจริง** ภาพยนตร์สารคดีส่วนใหญ่ไม่สามารถนำเสนอความจริงได้อย่างสมบูรณ์โดยปราศจากการปรุงแต่ง เพราะการถ่ายทำที่ใช้ขนาดภาพ ระดับความสูงของกล้อง มุมกล้อง การตัดต่อภาพ การที่ผู้บรรยายเลือกบรรยายให้นำหน้าของเนื้อหาในด้านใดด้านหนึ่งล้วนเป็นการปรุงแต่งทั้งสิ้น จึงขึ้นอยู่กับผู้นำเสนอว่าจะให้นำหน้าของสไตล์เหมือนจริงมากน้อยเพียงใด

2. **การใช้การแสดง** โดยหลักการของภาพยนตร์สารคดีมักหลีกเลี่ยงการใช้การแสดงแต่ในบางครั้งอาจมีความจำเป็นต้องใช้การแสดงเนื่องจากเทคนิคการภาพยนตร์ที่บางช่วงบางตอนต้องการถ่ายภาพในระยะใกล้จนต้องมีการใช้การแสดงซ้ำ หรือในบางสถานที่ที่มีข้อจำกัดในการถ่ายทำที่ไม่สะดวก อาจมีการต่อเติมจากของจริง มีการเล่นซ้ำเพื่อสร้างบางสิ่งบางอย่างให้เอื้อต่อการถ่ายทำแต่ไม่ทำให้โครงสร้างของความเป็นจริงสูญเสียไป

3. **การใช้ข้อมูลเสริม** สิ่งที่ขาดไม่ได้ในการนำเสนอในภาพยนตร์สารคดีคือข้อมูลเสริมของเนื้อหา เช่น เอกสารทางประวัติศาสตร์ ภาพถ่ายบุคคล อ้างอิงคำสัมภาษณ์จากนักวิชาการ ซึ่งอาจใช้จากภาพยนตร์ข่าวหรือ ไฟล์ภาพประกอบไปกับการบรรยายในภาพยนตร์ที่สามารถชักจูงผู้ชมให้คล้อยตามและเกิดความน่าเชื่อถือของสารคดีได้

4. **การใช้เทคนิคภาพยนตร์** ภาพยนตร์สารคดีแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่มักถ่ายจากเหตุการณ์จริงที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้ชม เพราะมีการวางแผนการจัดการถ่ายทำล่วงหน้าในสถานที่ถ่ายทำเพื่อนำเสนอหรือสำรวจเหตุการณ์ที่ไม่ได้แต่งเติมหรือพยายามยึดเยียดแต่ประการใด แต่มีการนำเสนอประเด็นกับผู้ชมแบบตรงตรงไปตรงมาหรือเรียกว่า “ภาพยนตร์บริสุทธิ์” โดยปล่อยให้เหตุการณ์เรื่องราวดำเนินไปเองและใช้การถ่ายทำแบบปล่อยยาว (Long Take) เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของเหตุการณ์เหมือนนำผู้ชมไปเฝ้าดูอย่างใกล้ชิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามความไม่สมบูรณ์ของภาพและเสียง เช่น การถือกล้องถ่ายทำ (Handheld) ให้กล้องไม่นิ่ง ภาพไม่คมชัด เสียงอาจฟังดูไม่ชัดเจนในบางช่วง บางครั้งภาพอาจมืดหรือสว่างไป ความไม่สมบูรณ์ลงตัวเหล่านี้เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งในการนำเสนอของภาพยนตร์สารคดี เพราะไม่ใช่เรื่องของ การจัดฉากแต่เป็นความรู้สึกของคนนั้นจริงๆ การถ่ายทำภาพยนตร์แบบตามความเป็นจริง มีการพัฒนาขึ้นในประเทศฝรั่งเศสโดยการใช้อุปกรณ์ การสัมภาษณ์ และวิธีการถ่ายทำที่แปลกใหม่ หมายถึง การใช้คำถามสดจากสถานที่เกิดเหตุการณ์ในขณะนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความจริงมากที่สุด จะเห็นได้ว่าการสร้างภาพยนตร์สารคดีเป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากเรื่องจริง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและมีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ

ธิดา ผลิตผลการพิมพ์ (2560) ให้ความเห็นว่า ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กระแสในการชมภาพยนตร์สารคดีเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจมากขึ้นทุกวัน เพราะเทคโนโลยีการถ่ายทำดีขึ้น อีกทั้งกล้องดิจิทัลยังมีคุณภาพที่สูงขึ้น แม้แต่มือถือยังสามารถนำมาถ่ายทำได้ ซึ่งเมื่อก่อนภาพยนตร์สารคดีเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลาในการทำที่นาน เพราะอุปกรณ์ใช้ค่อนข้างยาก แต่พอมีเทคโนโลยีที่ฉับไวขึ้น ก็ทำให้มีภาพยนตร์สารคดีที่พูดถึงมีประเด็นความเป็นไปในเชิงร่วมสมัยมากขึ้น อีกทั้งการเกิดขึ้นของสื่อออนไลน์อย่าง Documentary Club ที่ผู้ชมสามารถเลือกชมภาพยนตร์สารคดีชื่อดังจากต่างประเทศในราคาที่เข้าถึงได้ รวมถึงแพลตฟอร์มออนไลน์อย่าง Netflix ที่มีการสร้างภาพยนตร์สารคดีที่มีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง ช่วยเปิดให้โลกของภาพยนตร์สารคดีกว้างกว่าที่เคยเป็นมา ดังนั้นสารคดีในปัจจุบันจึงให้ความรู้ ความสนุก และสามารถสร้างความบันเทิงได้ไม่แพ้ภาพยนตร์บันเทิงประเภทอื่นๆ

2.1 ความหมายและความสำคัญของภาพยนตร์สารคดี

Documentary (สารคดี) ถูกนำมาใช้ในครั้งแรกในการอธิบายภาพยนตร์เรื่อง โมอานา (Moana), 1926 กำกับโดย โรเบิร์ต ฟลาเฮอร์ตี (Robert Flaherty) จอห์น เกียร์สัน (John Grierson) นักวิชาการชาวอังกฤษผู้เขียนทฤษฎีและบทวิจารณ์ภาพยนตร์ เขาได้เขียนวิจารณ์ว่าเป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทอดให้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณีและชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กหนุ่มชาวโพลินีเซีย (Polynesia) และมีคุณค่าทางสารคดี อันประกอบไปด้วยการนำเสนอเรื่องราวตามความเป็นจริงให้ เนื้อหาสาระ แนวคิด ความน่าเชื่อถือ หรือสร้างให้เกิดความประทับใจ ซึ่งช่วงต่อมา จอห์น เกียร์สัน (John Grierson) ได้เน้นและเลือกใช้คำว่า Documentary เพื่ออธิบายถึงลักษณะและประเภทของภาพยนตร์ที่มีการวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าในทางสังคมและการเมือง

จอห์น เกียร์สัน (John Grierson) เชื่อว่า แม้ว่าภาพยนตร์สารคดีจะต้องสร้างขึ้นจากเรื่องจริงและไม่ได้เสริมเติมด้วยเรื่องแต่งขึ้นแต่ขณะเดียวกันก็ควรต้องมีความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินในการนำเสนอ เฉกเช่นศิลปะแขนงอื่นๆอย่าง จิตรกรรม หรือ ประติมากรรม เช่นกัน ศิลปินต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ยกเอาความจริงทั้งหมดมานำเสนอ

โดยไม่ปรุงแต่ง ซึ่งพรรณณะดังกล่าวก็ตรงกับบิดาแห่งภาพยนตร์สารคดีอเมริกันอย่าง โรเบิร์ต ฟลาเฮอร์ตี

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เซอร์ตี้ (Robert Flaherty) ที่ว่า การเพิ่มสิ่งใดเข้าไปในภาพยนตร์สารคดีบ้างนั้นไม่ใช่สิ่งที่ผิด การตัดต่อ การบรรยาย และการใส่เพลงประกอบย่อมทำได้ ตราบใดที่สิ่งที่ผู้ชมได้รับนั้นคือความจริง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544 ได้ให้ความหมายของคำว่า สารคดีไว้ว่า สารคดี หมายถึง เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริงไม่ใช่จินตนาการ

สุธี พลพงษ์ (2549) ได้ให้ความหมายของรายการสารคดีไว้ว่า หมายถึง รายการประเภทหนึ่งที่มีจุดมุ่งเสนอข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ เมื่อผู้ชมดูแล้วรู้สึกว่เนื้อหาของรายการค่อนข้างจะมีสาระและความรู้เป็นหลัก แต่ความจริงแล้ว รายการสารคดีสามารถให้ได้ทั้งความรู้และความบันเทิง ซึ่งความบันเทิงในที่นี้ อาจเป็นการพูดคุยในรายการอย่างสนุกสนาน ภาพที่น่าเสนอในรายการอาจดูแล้วเพลิดเพลิน เสียงดนตรีที่เร้าใจครึกครื้นทำให้เข้ากับเรื่องราวที่น่าเสนอ

กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์ (2557) ได้ให้ความหมายของคำว่า สารคดี เป็นรายการที่นำเสนอข้อมูล ภาพ และเสียงของเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่จริง โดยนำเสนอเรื่องราวเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียด เจาะลึก ตลอดรายการ สารคดีจัดเป็นรายการประเภท Non-fiction เนื่องจากเนื้อหาของรายการเป็นข้อเท็จจริงและเชื่อถือได้ มิใช่เรื่องที่แต่งขึ้น และยังจัดเป็นรายการประเภทสาระ แม้สารคดีบางรายการจะนำเสนอโดยมีกลิ่นอายของบันเทิงคดี แต่เนื้อหาหรือข้อมูลที่นำเสนอมุ่งหวังให้ผู้ชมเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ

อรุพงษ์ รักษาสัตย์ (2562) กล่าวว่าคุณค่าของภาพยนตร์สารคดีแตกต่างจากคุณค่าของภาพยนตร์บันเทิง ซึ่งจะมีมากน้อยแค่ไหนก็ตาม ขึ้นงานภาพยนตร์สารคดีนั้นต้องมีคุณค่าในด้านการบันทึกความจริงคล้ายกับภาพข่าว เป็นหลักฐานที่บ่งบอกถึงยุคสมัยได้

จากความหมายที่ได้อ้างอิงมาข้างต้น กล่าวโดยสรุปคือ สารคดีคือภาพยนตร์ที่นำเสนอข้อมูลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นข้อเท็จจริงอย่างเจาะลึก โดยมุ่งหวังให้ผู้ชมเกิดความคิด อารมณ์ ความรู้สึกหรือเห็นความเป็นจริงในมิติที่ลึกลงไป ได้รับสาระความรู้ที่เป็นความจริง ไม่มีการเสริมเติมแต่ง แต่สามารถนำเสนอได้หลากหลายรูปแบบไม่จำเป็นต้องนำเสนอตรง ๆ โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของบันเทิงคดีได้ เพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้ควบคู่ไปกับความบันเทิง ซึ่งการนำเสนอในรูปแบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดทอนความเป็นวิชาการของสารนั้น ๆ เป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงเนื้อหาเหล่านั้นได้ง่ายมากยิ่งขึ้นแต่สิ่งที่ควรคำนึงไว้คือการยึดมั่นในความเป็นสารคดี ที่จะต้องเป็นเรื่องจริง

2.2 รูปแบบของภาพยนตร์สารคดี (Mode of Documentary)

สำหรับความพยายามถ่ายทอดความจริงในภาพยนตร์สารคดีนั้น บิลล์ นิโคลส์ (Bill Nichols) นักวิชาการชาวอเมริกันมองว่าภาพยนตร์สารคดีนั้นสามารถจำแนกได้หลายแบบโดยรูปแบบสารคดี (Mode of documentary) สามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (Doughty and Etherington-wright. 2018)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1 ภาพยนตร์สารคดีเชิงบทกวี (Poetic Mode)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิด อารมณ์ ความรู้สึก จิตสำนึกของคนต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนโลก เป็นการนำเสนอเรื่องราวจากความจริงที่ผู้กำกับมองเห็นแง่มุมส่วนตัว มักมีความลึกซึ้งเชิงปรัชญาและต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะมากกว่าการใช้เสียงบรรยายตรงๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมรับรู้ความรู้สึกมากกว่าข้อเท็จจริง โดยภาพยนตร์นำเสนอในเชิงบทกวี บทเพลง ผู้ชมต้องตีความเอง เป็นสื่อในการนำเสนอถึงความรู้สึกภายในจิตใจของบุคคลในเรื่อง เช่น ภาพยนตร์เรื่อง Baraka (1992) และ Samsara (2011) ซึ่งกำกับโดย รอน ฟริค (Ron Fricke) ที่ได้ออกสำรวจสิ่งมหัศจรรย์ในหลายสถานที่ของโลก โดยภาพยนตร์สองเรื่องนี้ดำเนินเรื่องราวที่เต็มไปด้วยภาพธรรมชาติที่สวยงามควบคู่ไปกับภัยธรรมชาติ ความเสื่อมโทรมของอุตสาหกรรมและด้านมืดของสังคม รวมถึงมีเสียงเพลงประกอบเรื่อง

2.2.2 ภาพยนตร์สารคดีเชิงอธิบาย (Expository Mode)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดเผยเรื่องราวที่ผ่านมาในอดีต โดยการใช้เสียงบรรยายประกอบภาพ บ่อยครั้งที่เสียงบรรยายเปรียบเสมือน Voice of God ซึ่งหมายถึง ผู้บรรยายสามารถรู้เรื่องราวล่วงหน้าก่อนที่จะบรรยายออกไป ปัจจุบันยังใช้อยู่เสมอสำหรับภาพยนตร์ที่ต้องการให้ข้อมูล เช่น สารคดีวิทยาศาสตร์ สารคดีธรรมชาติ หรือภาพคอมพิวเตอร์กราฟฟิกบางส่วนในการเล่าเรื่องที่ต้องการให้รายละเอียดของข้อมูล จุดเด่นของสารคดีแนวนี้คือการบรรยายประกอบภาพ โดยเน้นการให้ความรู้ เน้นสื่อสารอย่างกระชับและตรงประเด็น เช่น ภาพยนตร์เรื่อง March of the Penguins (2005) ซึ่งกำกับโดย ลุค แจ็กเก็ต (Luc Jacquet) ที่ได้บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับวัฏจักรของเพนกวินในทวีปแอนตาร์กติกา มีการใช้เสียงบรรยายในแบบสารคดีตลอดทั้งเรื่อง

2.2.3 ภาพยนตร์สารคดีเชิงสังเกตการณ์ (Observational Mode)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาพการสังเกตการณ์ เกิดขึ้นตามมาเมื่อมีเทคโนโลยีที่ทำให้กล้องมีขนาดเล็กลง มีเครื่องบันทึกเสียงที่สามารถพกพาได้ ผู้ทำสารคดีจึงสามารถสะท้อนความจริงได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยการเฝ้าสังเกตการณ์ ไม่มีการใช้เสียงบรรยายหรือปรากฏคำบรรยายใดๆ ซึ่งเรียกวิธีการนี้ว่า “Fly on the Wall” ทำให้ผู้ชมรู้สึกเสมือนเป็นแมลงวันบินวนมองดูเหตุการณ์นั้นส่วนมากมักไม่ให้นักแสดงตากับกล้อง เพราะจะทำให้คนรู้สึกเป็นการแสดงหน้ากล้อง เช่น ภาพยนตร์เรื่อง To be and to have (2002) ซึ่งกำกับโดย นิโคลัส ฟิลิเบิร์ต (Nicholas Philibert) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคุณครูผู้อุทิศตัวให้กับการเป็นครูชนบทที่ห่างไกลมาตลอด 20 ปี ในแคว้นโอแวร์ญ (Auvergne) ชนบทเล็กๆของประเทศฝรั่งเศส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 ภาพยนตร์สารคดีเชิงมีส่วนร่วม (Participatory Mode)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมซึ่งเกิดขึ้นจากนักทำสารคดีไม่แน่ใจว่าความจริงคืออะไร การเฝ้าสังเกตการณ์อย่างเดียวไม่อาจค้นหาความจริงได้ จึงต้องมีการสัมภาษณ์คนหลายคนที่มีความคิดแตกต่างกันเพื่อค้นหาคำตอบนั้น ด้วยการถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดและกริยาท่าทางในลักษณะต่างๆกัน ซึ่งมักจะอยู่ในรูปแบบของคำถาม การสัมภาษณ์หรือรายการเจาะประเด็นข่าว เช่นภาพยนตร์เรื่อง Bowling For Columbine (2002) ซึ่งกำกับโดย ไมเคิล มัวร์ (Michael Moore) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์กราดยิงที่อเมริกา ซึ่งจะช่วยตอบคำถามว่าทำไมประเทศนี้ถึงมีการกราดยิงมากที่สุดในโลก โดยผู้กำกับมีส่วนร่วมชัดเจนในการหาข้อเท็จจริง

2.2.5 ภาพยนตร์สารคดีเชิงสะท้อนกลับ (Reflective Mode)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับการถ่ายทอดให้เห็นสิ่งที่สะท้อนออกมาจากการถ่ายทำสารคดี รวมถึงอากัปกริยาของบุคคลในเรื่องที่ผู้สร้างต้องการสะท้อนมุมมองให้คนดูเห็น มองเห็นเบื้องหลังการทำงาน เป็นการสะท้อนความคิดส่วนตัวของผู้กำกับสู่คนดู แสดงความจริงอันบริสุทธิ์ เช่นใช้การเล่าเรื่อง การตัดต่อ การใส่ดนตรีแล้วให้ความรู้สึกใหม่ อาจมีตัวผู้กำกับอยู่ในภาพยนตร์ด้วย บางครั้งมองเห็นเบื้องหลังการทำงาน ที่เรียกว่า หนึ่งซ้อนหนึ่ง เช่นภาพยนตร์เรื่อง Man with Movie Camera (1929) กำกับโดย ซีก้า แวร์ตอฟ (Dziga Vertov) เป็นสารคดีที่ไม่มีบทพูดหรือคำบรรยาย นำเสนอสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยสายตามนุษย์ ผ่านเทคนิค ภาษาภาพยนตร์ เพื่อเปิดโลกทัศน์ ซึ่งผู้ชมจะได้เห็นภาพวิถีชีวิตของชาวโซเวียตตั้งแต่เช้าถึงเย็น ตั้งแต่ชีวิตการทำงานทั่วไป ภาพในโรงงาน ภาพการพักผ่อนของผู้คนด้วยท่าทางที่มีความสุขเป็นต้น

2.2.6 ภาพยนตร์สารคดีเชิงอัตวิสัย (Performative Documentary)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดง ผู้สร้างสารคดีจะเป็นตัวแสดงเรื่อง เพื่อแสดงให้เห็นความคิดและความรู้สึกของตนจริงๆในสถานการณ์นั้น ภาพยนตร์จึงเน้นการสร้างอารมณ์มากกว่าการนำเสนอความจริง จึงขาดความเป็นกลาง บางครั้งเมื่อมีการใช้สไตล์ของภาพยนตร์มากเกินไป จะทำให้รู้สึกว่าเป็นภาพยนตร์บันเทิงมากกว่าภาพยนตร์สารคดี เช่นภาพยนตร์เรื่อง Tarnation (2003) ซึ่งกำกับโดย โจนาธาน คาเอตต์ (Jonathan Caouette) เป็นสารคดีที่ผู้กำกับบันทึกมาตลอด 20 ปี ทั้งวิดีโอ รูปถ่าย เพื่อบอกเล่าเรื่องราวอัตชีวประวัติชีวิตของเขาและความสัมพันธ์กับแม่

อย่างไรก็ตามการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบภาพยนตร์สารคดี สิ่งสำคัญคือการตั้งคำถามว่าจะเล่าเรื่องแบบใด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษารูปแบบให้มีความเข้าใจ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าภาพยนตร์สารคดีมีการผสมผสานวิธีในการนำเสนอหลายๆแบบเข้าด้วยกัน อาจจะมีการใช้ โหมดสารคดีเชิงอัตวิสัย (Performative Mode) ซึ่งผู้กำกับลงไปในสถานการณ์นั้นผสมกับโหมดสารคดีเชิงอธิบาย (Expository Mode) ที่มีการใช้เสียงบรรยายให้ข้อมูลตลอดทั้งเรื่องก็สามารถทำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับผู้สร้างในการไตร่ตรองว่าควรจะใช้วิธีใดในการนำเสนอจึงจะมีความเหมาะสมมากที่สุด

2.3 หลักการผลิตภาพยนตร์สารคดี

ภาพยนตร์สารคดีโดยส่วนใหญ่ใช้คนจำนวนไม่มากในการผลิต และแนวคิดของภาพยนตร์มักนำมาจากความรู้สึกส่วนลึกที่ผู้สร้างได้ประสบพบเจอมา การผลิตภาพยนตร์สารคดีที่ดีนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ในสิ่งที่จะทำและศิลปะแห่งการนำเสนอ โดยทีมงานจะต้องศึกษาค้นคว้าและใช้เทคนิคอันเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นกลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์จะต้องเตรียมงานในขั้นตอนการถ่ายทำเป็นอย่างดีโดยเฉพาะการแสวงหาข้อมูล ข่าวสารและทำความเข้าใจต่อข้อเท็จจริงอย่างถ่องแท้ เพื่อนำภาพและเสียงมานำเสนอให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ที่ถูกต้องและชวนต่อความสนใจ ทั้งนี้จะเห็นว่าแนวโน้มของหลักการผลิตภาพยนตร์สารคดีในระยะหลังนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากภาพยนตร์สารคดีในปัจจุบันมีคุณภาพดีกว่าสมัยแรกๆอย่างเห็นได้ชัด

2.3.1 แนวคิดการเล่าเรื่องสารคดี

ในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ล้วนเป็นรูปแบบของการร้อยเรียงเรื่องราวในรูปแบบของการลำดับเหตุการณ์ ผ่านการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ซึ่งก่อนที่จะสร้างภาพยนตร์เรื่องหนึ่งจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเล่าเรื่องที่ดีและน่าสนใจ โดยเริ่มจากการเขียนบทที่ดี ซึ่งภาพยนตร์ทุกเรื่องจะมีการยกเอาตอนเด็ดๆ ที่ตื่นเต้นเร้าใจชวนให้ติดตามมาเปิดเรื่องก่อน แล้วเล่าเรื่องตัดสลับ เอาเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นทีหลังมาเล่าก่อน เล่าเรื่องซ้อน เล่าเรื่องอดีตสลับกับปัจจุบัน ล้วนทำได้ทั้งหมด ภาพยนตร์สารคดีก็สามารถทำเช่นนั้นได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ ดังนั้นกลวิธีในการเล่าจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

วีระศักดิ์ จันทร์สงแสง (2562) กล่าวว่า การเล่าเรื่องผ่านงานสารคดีมีสามขั้นตอน ที่ผู้เขียนต้องมีความชัดเจนในความคิดตัวเองก่อน จึงจะเกิดผลงานที่งดงาม

1. จะเล่าเรื่องอะไร จับประเด็นให้แม่น
2. เรารู้และเข้าใจเรื่องนั้นแจ่มแจ้งจนสามารถเล่าต่อได้ เป็นขั้นของการค้นคว้าและทบทวนข้อมูลที่จะเล่า

3. เขียนออกมา เป็นขั้นของการลงมือทำ ซึ่งจะเป็บบทพิสูจน์ความสำเร็จของเรื่องเล่านั้นๆ ซึ่งการเข้าใจกลุ่มประเภทของงานสารคดีและกำหนดประเด็นส่งผลถึงการเก็บข้อมูล บางประเด็นเราอาจทำได้แค่การสังเกตการณ์ต่างๆในฐานะคนดู ข้อมูลที่ได้ก็จะเป็นแบบหนึ่ง บางประเด็นสามารถเข้าร่วม คลุกคลี ใกล้ชิด รวมถึงการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง ข้อมูลที่ได้ก็จะมีมิติของการสัมผัสจริงที่ลึกกว่า ในแง่ของการเข้าถึงและความรู้สึก ซึ่งผลจากวิธีและรูปแบบการเก็บข้อมูลก็จะส่งต่อถึงตอนที่ถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็น ที่เราจะนำมาเล่าควรมีความแปลกใหม่ ลึกซึ้ง คนอยากรู้ อยู่ในกระแส อยู่ในใจคน มีคุณค่า เป็นต้น ดังที่กล่าวมาถ้าตั้งประเด็นหรือเก็บข้อมูลมาไม่ดี ก็ยากที่จะคนอ่านจะมองว่าสารคดีเรื่องนั้นเป็นแค่เอกสารประชาสัมพันธ์ของแหล่งข้อมูล

ข้อมูล ควรเก็บให้ลึก กว้าง จนรู้สึกพอ เพื่อจะกลั่นกรองเอาแต่แก่นที่ต้องการออกมาเขียน

การเขียน ก่อนที่เราจะเขียนงานแต่ละเรื่องคือการตั้งประเด็น กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะเล่า เป็นการถามและตอบตัวเองว่าเราจะเล่าเรื่องอะไร ประเด็นดีที่น่าสนใจย่อมดึงดูดใจคนให้อยากอ่าน

ลงพื้นที่ เมื่อได้ประเด็นและวางโครงเรื่องแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการลงพื้นที่ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรขาดในงานสารคดี จริงอยู่ที่งานสารคดีบางเรื่อง ผู้เขียนอาจค้นคว้าเพียงอย่างเดียวก็ได้เป็นไปได้ และถือว่าเป็นงานสารคดี แต่ถ้าจะให้ป็นงานสารคดีที่กลมกล่อมให้รสรอบด้านก็ไม่ควรขาดการลงพื้นที่ การลงพื้นที่เป็นการออกไปเผชิญความสดใหม่ ไปพบสถานการณ์ปัจจุบันเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในขณะนั้นๆเท่านั้น อาจมีที่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและเกิดซ้ำได้อีก แต่สถานการณ์ในแต่ละครั้งก็ไม่เหมือนครั้งอื่น ซึ่งบ่อยครั้งการลงพื้นที่เป็นเรื่องที่มีอาจรู้ล่วงหน้าว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน บางเรื่องรู้กำหนดการและวางแผนได้ แต่สิ่งที่จะเจอก็เป็นสิ่งที่ไม่อาจรู้ล่วงหน้า ผู้วิจัยจึงต้องฝึกเปิดใจให้กว้างที่สุด เปิดรับสิ่งที่จะเข้ามาสัมผัส เก็บรายละเอียดให้มากที่สุด

ปัทมา สุวรรณภักดี (2560) กล่าวว่า การสร้างภาพยนตร์สารคดีโดยทั่วไปจำเป็นต้องมีการวิจัย เพื่อให้การทำงานนั้นราบรื่นและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนว่าจะต้องทำการสำรวจอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและจุดประสงค์หลักซึ่งแบ่งประเภทไว้ดังนี้

1. เพื่อบันทึกเปิดเผย
2. เพื่อชักจูงส่งเสริม
3. เพื่อวิเคราะห์หรือสอบสวน

โดยแต่ละประเภทก็จะมีกระบวนการสำรวจแตกต่างกันไป ขณะที่บางเรื่องอาจหลีกเลี่ยงการสำรวจก็ได้ เพื่อรักษาความสดของสถานการณ์ที่อยู่ตรงหน้า ซึ่งต้องแลกกับการใช้เวลาที่มากขึ้นในการหาเส้นเรื่องที่จะเล่า ภาพยนตร์สารคดีอาจจะมีหรือไม่มีโครงสร้าง อาจจะมีแก่นหรือไม่มีแก่นเรื่อง ก่อนการถ่ายทำก็ได้ แต่ว่าถ่ายที่สุสุด เมื่ออยู่ในขั้นการตัดต่อก็ต้องเป็นหน้าที่ของคนตัดต่อหรือผู้กำกับที่จะต้องหาโครงสร้างหรือแก่นเรื่องที่จะบอกเล่าไปยังผู้ชม รวมถึงค้นหาวิธีการเล่าให้ได้ อรรถรส

อรุพงษ์ รักษาสัตย์ (2561) กล่าวว่า ในขั้นตอนพัฒนาบท ผู้สร้างทราบดีว่าภาพยนตร์ต้องการสื่อสารอะไร การถ่ายทำก็จะมีประเด็นดังกล่าวในการคิดในการทำงาน คนตัดต่อก็จะทำงานได้เร็วขึ้น ได้งานที่ดีขึ้น ความท้าทายของการสร้างภาพยนตร์สารคดีอันหนึ่งที่น่าสนใจคือแนวทางของการถ่ายทำที่ผู้สร้างจะวางตัวเองอย่างไรในการเข้าไปถ่ายทำชีวิตของคนอื่น

ภาณุ อารี (2564) กล่าวว่า สำหรับขั้นตอนการพัฒนาโครงกรภาพยนตร์สารคดี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบด้วย

1. การคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาพัฒนาเป็นภาพยนตร์สารคดี โดยประเภทของประเด็นที่ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีมักเลือกมาเพื่อพัฒนา แบ่งเป็น

1.1 ประเด็นที่ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งข้อดีของการเลือกประเด็นประเภทนี้ คือ ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีจะเข้าใจในประเด็นที่ต้องการถ่ายทอดเป็นอย่างดีทำให้สามารถค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นที่ตนเองสนใจ ก็จะทำให้ประเด็นประเภทใด หรือบุคคลใดที่มีความน่าสนใจจนนำมาพัฒนาเป็นภาพยนตร์สารคดี ซึ่งจะช่วยกำหนดโครงสร้างในการเล่าเรื่องรวมถึงการพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์สารคดีทำได้ง่ายขึ้น

1.2 ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่คนในสังคมรู้สึกร่วมกัน เช่นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาสังคมและการเมือง ข้อดีของการเลือกประเด็นประเภทนี้ ได้แก่ เมื่อประเด็นได้ถูกพัฒนาเป็นภาพยนตร์สารคดีแล้ว เมื่อนำออกมาเผยแพร่สามารถสร้างความน่าสนใจแก่สาธารณชนได้ไม่ยาก ส่วนข้อเสีย คือ บางประเด็นที่เป็นที่สนใจของสังคมอาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้ผลิตตั้งแต่ต้น จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้าประเด็นที่จะเลือกมาพัฒนาอย่างละเอียด

1.3 ประเด็นที่ต้องการของแหล่งสนับสนุนทางการเงิน ส่วนใหญ่แล้วจะถูกกำหนดตามคุณลักษณะขององค์กร เช่น องค์กรทางด้านวัฒนธรรมจะสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม แต่ในบางกรณี องค์กรเหล่านี้จะประกาศรับโครงเรื่องสารคดี เพื่อนำมาคัดเลือกสำหรับให้ทุนสนับสนุน ดังนั้นผู้ผลิตสารคดีจำเป็นต้องศึกษาคุณลักษณะขององค์กรที่ต้องการสนับสนุนก่อนว่ามีลักษณะอย่างไรและประเด็นประเภทไหนที่เหมาะสมกับองค์กรเหล่านั้น ข้อดีคือผู้ผลิตสารคดีไม่ต้องกังวลเรื่องเงินทุนในการผลิต ส่วนข้อเสียคือ ผู้ผลิตสารคดีอาจไม่มีอิสระในการสร้างสรรค์งานได้อย่างเต็มที่ หากองค์กรที่สนับสนุนทางการเงินต้องการกำหนดทิศทางของภาพยนตร์สารคดีเอง

2. การกำหนดโครงสร้างของสารคดี เมื่อผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีตัดสินใจได้แล้วว่า จะเลือกประเด็นอะไรสำหรับนำมาพัฒนาเป็นภาพยนตร์สารคดี ขั้นตอนต่อไปผู้ผลิตจะต้องดำเนินการ คือการกำหนดโครงสร้างของภาพยนตร์สารคดี เนื่องจากภาพยนตร์สารคดี ผู้ผลิตไม่สามารถกำหนดเนื้อเรื่องหรือแต่งเรื่องเองขึ้นมาใหม่ เพราะประเด็นที่นำมาผลิตนั้นเป็นความจริงและข้อเท็จจริง ดังนั้นวิธีที่จะทำให้การจัดการเนื้อหาที่ไม่สามารถควบคุมได้อย่างเป็นระบบ คือการกำหนดโครงสร้างของภาพยนตร์สารคดี สำหรับองค์ประกอบที่ใช้กำหนดโครงสร้างในการเล่าเรื่องประกอบด้วย

2.1 การเลือกวิธีการนำเสนอ ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีควรพิจารณาจากรูปแบบของภาพยนตร์สารคดีเป็นสำคัญ เนื่องจากภาพยนตร์สารคดีในปัจจุบันมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกัน เช่นรูปแบบสารคดีเชิงอธิบาย (Expository Mode) สิ่งที่ผู้ผลิตต้องทำเป็นอันดับแรก คือการค้นคว้าข้อมูลในประเด็นที่เลือกมา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเขียนเป็นบทภาพยนตร์สารคดี ก่อนที่จะถ่ายทำตามบทที่เขียนไว้ ในขณะที่รูปแบบสารคดีเชิงสังเกตการณ์ (Observational Mode) ผู้ผลิตเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สว่นไวสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่สามารถเขียนบทสารคดีอย่างละเอียดได้ นอกจากกำหนดสิ่งที่จะถ่ายอย่างคร่าวๆ จากนั้นจึงเข้าไปถ่ายเหตุการณ์ตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นการเลือกวิธีการนำเสนอตั้งแต่แรกจะช่วยให้ผู้ผลิตสารคดีมีความชัดเจนในกระบวนการทำงานขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การกำหนด วิธีการเล่าเรื่อง การวางแผนงบประมาณ การวางแผนการทำงานและการแสวงหาแหล่งทุนสนับสนุน

2.2 การกำหนดวิธีการเล่าเรื่อง เมื่อผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดี ตัดสินใจได้แล้วว่า จะเลือกผลิตภาพยนตร์สารคดีประเภทใด สิ่งที่ต้องทำต่อไป คือ การกำหนดวิธีการเล่าเรื่องว่าจะนำเสนอออกมาในรูปแบบไหน หากไม่นับภาพยนตร์รูปแบบสารคดีเชิงอธิบาย (Expository Mode) ที่ผู้ผลิตต้องเขียนบทสารคดีให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนที่จะถ่ายทำ ภาพยนตร์สารคดีเกือบทุกประเภท ผู้ผลิตไม่สามารถที่จะเขียนบทอย่างละเอียดได้ ด้วยเหตุนี้สิ่งที่คุณผู้ผลิตต้องทำ คือการกำหนดวิธีการเล่าเรื่องว่าจะนำเสนอเนื้อหาสารคดีอย่างไร สำหรับขั้นตอนของการกำหนดวิธีการเล่าเรื่อง ได้แก่

การตั้งสมมติฐาน สำหรับกำหนดวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดี คือการคาดการณ์เนื้อหาของภาพยนตร์ที่จะสร้างว่าจะจบลงเช่นไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้ผลิตสามารถกำหนดทิศทางทางการถ่ายทำได้อย่างชัดเจนขึ้น แม้ว่าระหว่างที่ถ่ายทำ ผู้ผลิตอาจได้รับข้อมูลใหม่ที่ไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้นมาก็ตาม และยังทำให้ผู้ผลิตสามารถตัดประเด็นที่ไม่จำเป็นต่อการนำเสนอภาพยนตร์สารคดีออกไปได้

การวางโครงสร้างการเล่าเรื่อง สิ่งที่ต้องทำลำดับต่อไป คือการวางโครงสร้างการเล่าเรื่องเพื่อกำหนดทิศทางทางการเล่าเรื่องอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยในการถ่ายทำอย่างราบรื่น โดยหลักในการวางโครงสร้างการเล่าเรื่อง ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีสามารถยึดหลักการเล่าเรื่องแบบภาพยนตร์บันเทิงทั่วไป กล่าวคือ เริ่มด้วยประเด็นที่จะนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือ เหตุการณ์ จากนั้นเข้าสู่การนำเสนอข้อเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นของเรื่อง ก่อนที่จะเข้าสู่ช่วงสรุปในตอนท้าย

การค้นคว้า (Research) ในระหว่างที่ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีกำลังวางโครงสร้างในการเล่าเรื่องอยู่นั้น สิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป คือการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่จะนำเสนอผ่านการค้นหาข้อมูลที่เป็นเอกสารจากแหล่งต่างๆ เช่นห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต หรือผ่านการพูดคุยกับบุคคลในการดำเนินเรื่อง ซึ่งประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้า คือการทำให้ผู้ผลิตมีความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการนำเสนอมากขึ้น และเมื่อลงมือเขียนบทหรือเริ่มต้นถ่ายทำจะช่วยให้การทำงานดำเนินไปอย่างราบรื่น

การวางแผนงบประมาณ (Budget plan) ซึ่งต้องสอดคล้องกับโครงสร้างการเล่าเรื่องเป็นสำคัญ โดยหลักในการวางแผนงบประมาณการผลิต ให้กำหนดตามกระบวนการผลิตภาพยนตร์สารคดี ประกอบด้วย 1) กระบวนการพัฒนาโครงการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าหาข้อมูลและการเขียนบท สารคดี 2) กระบวนการก่อนถ่ายทำ ได้แก่ ค่าจ้างบุคลากรสำหรับผลิตภาพยนตร์สารคดี ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม ค่าเตรียมงานสำหรับถ่ายทำ

3) กระบวนการถ่ายทำ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายรายวันตามตารางการถ่ายทำ เช่น ค่าเช่าอุปกรณ์ถ่ายทำทั้งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพและเสียง ค่าเดินทาง 4) กระบวนการหลังการถ่ายทำ ได้แก่ ค่าตัดต่อ ค่าตกแต่งภาพและสี และค่าบันทึกเสียง เป็นต้น

การแสวงหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน โดยทั่วไปแล้วแหล่งเงินทุนสนับสนุนประกอบด้วย 1) แหล่งเงินทุนเอกชน ซึ่งได้แก่ บุคคล บริษัทภาพยนตร์หรือสถานีโทรทัศน์ 2) หน่วยงานของรัฐบาล เช่น กระทรวง ทบวง กรม ที่มีงบประมาณสำหรับผลิตสื่อ 3) องค์กรในต่างประเทศ เช่น องค์กรเพื่อการกุศลด้านต่าง ๆ ตลอดจน องค์กรที่จัดตั้งกองทุนให้การสนับสนุนภาพยนตร์สารคดีโดยเฉพาะ เช่น กองทุน Asian Cinema Fund ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติปูซาน ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ภาพยนตร์ทุกประเภทรวมทั้งภาพยนตร์สารคดี

2.3.2 ขั้นตอนการทำภาพยนตร์สารคดี

ในการผลิตภาพยนตร์สารคดีนอกจากแนวความคิดทฤษฎีทางด้านภาพยนตร์แล้ว สิ่งสำคัญคือการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีการใช้ภาพในการสื่อความหมาย มีการตัดต่อที่น่าสนใจ แต่การที่จะทำงานได้อย่างเป็นระบบแล้ว ขั้นตอนเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย ไม่ว่าจะเป็ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ ขั้นตอนถ่ายทำและขั้นตอนหลังการถ่ายทำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ(Pre-Production)

ในการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี ผู้ผลิตภาพยนตร์ไม่สามารถควบคุมเนื้อหาซึ่งเป็นความจริงและข้อเท็จจริงแบบภาพยนตร์บันเทิงที่มีบทบาทภาพยนตร์ตายตัวเป็นตัวกำหนดได้ ดังนั้นการวางแผนอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ขั้นตอนการถ่ายทำเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดปัญหาน้อยที่สุด สำหรับขั้นตอนก่อนการถ่ายทำประกอบด้วย (ภาณุ อารี . 2564)

1. การกำหนดแผนการถ่ายทำ เนื่องจากการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดีในแต่ละครั้งเกี่ยวข้องกับงบประมาณที่เตรียมไว้ ดังนั้นผู้ผลิตจำเป็นต้องกำหนดแผนการถ่ายทำให้ละเอียด โดยเฉพาะระยะเวลาในการถ่ายทำว่าต้องเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด นอกจากนี้ ผู้ผลิตภาพยนตร์ควรแบ่งรูปแบบการถ่ายทำอย่างชัดเจน เช่นควรจัดตารางการถ่ายทำเหตุการณ์หรือบุคคลโดยเฉพาะ และอีกช่วงเวลาหนึ่งสำหรับการถ่ายสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ผลิตอาจต้องทำการจัดรูปแบบการถ่ายทำเป็นพิเศษ เช่น ต้องมีการจัดไฟเพิ่มเติม หรือต้องถ่ายทำพื้นที่เฉพาะอย่างในสตูดิโอ เป็นต้น

2. การสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลในเรื่อง ปัญหาที่ผู้ผลิตภาพยนตร์ส่วนใหญ่ต้องเผชิญ ในกรณีที่ต้องผลิตภาพยนตร์สารคดีที่มีศูนย์กลางของเรื่องเป็นบุคคล คือการที่บุคคลในเรื่องไม่สามารถแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติเมื่อถูกตามถ่าย เนื่องจากไม่คุ้นชินกับการมีบุคคลที่สามารถคอยเฝ้าสังเกตการณ์ชีวิตส่วนตัว ดังนั้นเพื่อให้การถ่ายทำดำเนินไปอย่างราบรื่น ควรสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลดำเนินเรื่อง ด้วยการสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นกันเอง เช่นการหมั่นไปเยี่ยม

เยียนอย่างสม่ำเสมอ การพูดคุยอย่างเป็นกันเองโดยไม่เน้นไปถึงเรื่องภาพยนตร์ จากนั้นเมื่อบุคคลในเรื่อง

เอกลักษณะเป็นเอกลักษณะที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความสนิทคุ้นเคยกันแล้ว ผู้ผลิตอาจนำกล้องถ่ายภาพยนตร์หรืออุปกรณ์บันทึกเสียงไปด้วย เพื่อสร้างความตระหนักต่อบุคคลเดินเรื่องว่า เมื่อการถ่ายทำเริ่มต้นขึ้น อุปกรณ์การถ่ายทำจะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของเขาหรือเธอในช่วงเวลาหนึ่ง

ขั้นตอนถ่ายทำ (Production)

หลังจากผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีเตรียมงานถ่ายทำจนพร้อมแล้ว ขั้นตอนที่ต้องดำเนินต่อไป คือ การเข้าสู่กระบวนการถ่ายทำอย่างสมบูรณ์ โดยหลักปฏิบัติของผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

1. การทบทวนแผนการถ่ายแบบวันต่อวัน แม้ว่าก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทำ ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดี จะต้องวางแผนการถ่ายทำจนเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ก่อนที่จะเริ่มต้นถ่ายในแต่ละวัน ผู้ผลิตและทีมงานควรต้องกลับมาทบทวนแผนการถ่ายทำอย่างละเอียดอีกครั้ง โดยเฉพาะรายละเอียดของภาพของเหตุการณ์หรือบุคคลที่ต้องถ่ายบันทึกให้ได้ในวันถ่ายทำ เพราะหากพลาดไปอาจต้องเสียเวลากลับมาถ่ายอีกครั้ง นอกจากนี้ทีมผลิตต้องตรวจสอบเช็คอุปกรณ์ถ่ายทำและอุปกรณ์บันทึกเสียงให้พร้อมก่อนที่จะออกไปถ่าย เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างถ่ายทำ อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้ผลิตภาพยนตร์ไม่สามารถควบคุมความจริงที่เกิดขึ้นได้แต่อย่างน้อยก็ช่วยลดขอบเขตของปัญหาได้ระดับหนึ่ง ทำให้ผู้ผลิตแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

2. ให้ความสำคัญกับแผนการถ่ายทำที่วางไว้ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้ผลิตจะต้องยึดแผนการถ่ายทำที่วางไว้เป็นสำคัญ โดยเฉพาะภาพของเหตุการณ์และบุคคลที่ถูกกำหนดไว้ว่าต้องถ่าย ดังนั้น ในวันที่ถ่ายทำ ผู้ผลิตควรเก็บรายละเอียดของภาพและเสียงที่กำหนดไว้ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน จากนั้นหากมีเวลาเหลือ ให้เก็บรายละเอียดเพิ่มเติมของสถานที่และบุคคลเพื่อนำมาประกอบในการลำดับภาพต่อไป อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ระหว่างถ่ายทำ มีเหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนือจากที่กำหนดในแผนการถ่ายเกิดขึ้น ผู้ผลิตจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณว่าควรเปลี่ยนไปถ่ายเหตุการณ์ใหม่แทนหรือไม่ ถ้าจำเป็นต้องทำ ก็ต้องตัดสินใจอย่างรวดเร็วว่าจะต้องปรับเปลี่ยนแผนการถ่ายทำอย่างไร

3. การจัดฉากถ่ายทำใหม่สามารถทำได้ในภาพยนตร์สารคดี ในกรณีที่ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีไม่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่บุคคลดำเนินเรื่อง ผู้ผลิตสามารถจัดฉากเพื่อถ่ายทำเหตุการณ์นั้นได้อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม หลักในการพิจารณาว่าเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่บุคคลดำเนินเรื่องกระทำสามารถนำมาจัดฉากได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าในชีวิตประจำวันบุคคลเดินเรื่องดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจริงหรือไม่ เช่นหากบุคคลเดินเรื่องเป็นชานาและผู้ผลิตต้องการถ่ายทอดภาพการเกี่ยวข้าวด้วยมุมมองที่หลากหลาย ผู้ผลิตสามารถจัดฉากการถ่ายทำขึ้นมาใหม่โดยกำหนดให้บุคคลเดินเรื่องแสดงวิธีการเกี่ยวข้าวอีกครั้ง แล้วกำหนดมุมมองถ่ายทำตามที่ต้องการ นอกจากนี้ในกรณีของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว และผู้ผลิตต้องการนำมาเสนอในภาพยนตร์สารคดีอีกครั้ง สามารถทำได้ด้วยการจำลองสถานการณ์ดังกล่าวผ่านการจัดถ่ายทำใหม่ อย่างไรก็ตามข้อพึงปฏิบัติสำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีเมื่อต้องจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้ว คือ การตรวจสอบข้อมูลของ เหตุการณ์ที่จะนำมาจัดฉากถ่ายทำใหม่อย่างละเอียดเพื่อป้องกันความผิดพลาดซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความ น่าเชื่อถือของภาพยนตร์สารคดีได้

4. การให้ความสำคัญกับการบันทึกเสียง การบันทึกเสียงถือเป็นหัวใจสำคัญ ของการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี เพราะเสียง คือ สี่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูลสำคัญของภาพยนตร์ สารคดี ดังนั้นผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องต้องใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงที่เหมาะสมทั้งเครื่องบันทึกเสียงและ ไมโครโฟน โดยเฉพาะเสียงสัมภาษณ์ คือ ความชัดของเสียง ผู้บันทึกเสียงต้องหาตำแหน่งที่เหมาะสม ในการวางตำแหน่งของไมโครโฟน เพื่อให้เสียงที่ได้รับการบันทึกลงในเครื่องบันทึกเสียงมีความคมชัด มากที่สุด และปราศจากเสียงรบกวนมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ผลิตควรควรจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายสัมภาษณ์ โดยสถานที่ดังกล่าวควรเก็บเสียงได้เป็นอย่างดี

5. การให้ความสำคัญกับการบันทึกข้อมูลการถ่ายทำ แม้ว่าผู้ผลิตจะวางแผนการถ่ายทำมาเป็นอย่างดี แต่เนื่องจากในบางครั้งสถานการณ์บางประเภทอาจทำให้การถ่ายทำไม่ เป็นดังที่วางแผนไว้ หรือผู้ผลิตอาจพบสถานการณ์ที่น่าสนใจเพิ่มเติมจึงถ่ายบันทึกเก็บไว้ ดังนั้นการ บันทึกข้อมูลการถ่ายทำจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกองถ่ายภาพยนตร์สารคดีทุกกอง เพราะจะช่วยให้การทำงานในกระบวนการหลังการถ่ายทำ โดยเฉพาะขั้นตอนการตัดต่อเป็นไปอย่างราบรื่น สำหรับ รายละเอียดสำคัญของข้อมูลการถ่ายทำประกอบด้วย 1) วันที่ถ่ายทำ 2) เหตุการณ์ที่ถ่าย 3) รายละเอียดของภาพและเสียง

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (Post-Production)

สำหรับขั้นตอนการผลิตภาพยนตร์สารคดี ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ ถือว่าเป็น ขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนเกี่ยวข้องกับการนำเอาภาพที่ถ่ายทำไว้เป็นจำนวน มากมาร้อยเรียงเป็นภาพยนตร์ที่สมบูรณ์ ด้วยความที่ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีไม่สามารถควบคุมความ จริงและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ทำให้บางครั้งไม่สามารถบันทึกเหตุการณ์ตามที่กำหนดการที่วางไว้ได้ แถมในบางกรณีผู้ผลิตเลือกที่จะบันทึกเหตุการณ์อื่นที่มีความสนใจมากกว่า จนทำให้แผนการทำงานที่ วางไว้ เปลี่ยนแปลงไปโดยไม่เหลือเค้าโครงเดิม ดังนั้นกระบวนการหลังการถ่ายทำจึงมีความสำคัญ มากในแง่ของการกำหนดโครงเรื่องสุดท้ายของภาพยนตร์สารคดี และยังเป็นกระบวนการสุดท้ายที่ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการถ่ายทำก่อนที่จะนำออกมาเผยแพร่ให้ผู้ชมได้ชม ดังนั้นเพื่อให้การทำงานในขั้นตอนหลังการถ่ายทำเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีจึงควรปฏิบัติดังนี้

1. จัดระเบียบภาพฟุตเทจ สิ่งที่ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีทุกคนต้องเผชิญในการถ่ายภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง คือจำนวนภาพฟุตเทจของเหตุการณ์ที่ถ่ายมา ดังนั้นสิ่งแรกที่ผู้ผลิตต้อง ทำทันทีหลังถ่ายทำเสร็จ คือการจัดระเบียบฟุตเทจของภาพที่ถ่ายมาด้วยการแบ่งฟุตเทจเหล่านั้น เป็นหมวดหมู่ต่างๆ โดยเฉพาะภาพฟุตเทจเหตุการณ์และภาพฟุตเทจสัมภาษณ์ควรแยกจากกันโดย ระหว่างนี้ผู้ผลิตควรตรวจสอบฟุตเทจควบคู่ไปด้วย ถ้าพบฟุตเทจที่ไม่สามารถใช้ได้ เช่นฟุตเทจมีขนาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ้นเกินไป ภาพไม่ชัด หรือไม่เห็นรายละเอียดสำคัญให้แยกทั้ง ผู้ผลิตควรตั้งชื่อไฟล์ตามหมวดหมู่ที่สอดคล้องกับชุดเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ การตั้งชื่อไม่ควรยาวเกินไป ควรกระชับและจำง่าย นอกจากนี้ ผู้ผลิตควรบันทึกรายละเอียดสำคัญของ footage ที่คัดเลือกไว้ เช่นรายละเอียดของ footage คร่าวๆ ถ้ากรณีที่ footage เป็นภาพให้สัมภาษณ์ให้สรุปความว่า คำสัมภาษณ์เกี่ยวกับอะไร แต่ในกรณีที่พบว่า footage ที่ถ่ายมายังไม่พอหรือถ่ายออกมาใช้ไม่ได้ ให้ผู้ผลิตจดบันทึกว่า เหตุการณ์ใดบ้างที่ควรถ่ายเพิ่ม เพื่อที่ว่าเวลาลงมือเก็บ footage จะได้เก็บภาพที่ต้องการโดยไม่ตกหล่น

2. วางโครงสร้างเรื่องตาม footage ที่ได้เลือกไว้ แม้ว่าก่อนการถ่ายทำ ผู้ผลิตภาพยนตร์สารคดีได้วางโครงสร้างเรื่องไปแล้ว แต่เมื่อถ่ายทำจริง โครงสร้างเรื่องอาจเปลี่ยนไปจากปัจจัยหลายอย่าง เช่นเหตุการณ์ที่ต้องการถ่ายบันทึกไม่ได้เป็นอย่างที่คิดไว้ ดังนั้นก่อนที่จะเริ่มกระบวนการตัดต่อ ผู้ผลิตควรวางโครงสร้างของภาพยนตร์สารคดีใหม่อีกครั้ง โดยอ้างอิงจาก footage ที่ได้ถ่ายไว้เป็นสำคัญ ข้อดีของการวางโครงสร้างเรื่องตาม footage นอกจากทำให้ผู้ผลิตเกิดความชัดเจนกับภาพยนตร์แล้ว ยังช่วยทำให้ผู้ตัดต่อมีความเข้าใจในภาพยนตร์ที่ต้องตัดด้วย

3. เข้าสู่กระบวนการตัดต่อ ในกรณีผู้ผลิตภาพยนตร์เป็นผู้ตัดต่อเอง ผู้ผลิตสามารถเริ่มต้นกระบวนการตัดต่อได้เลย โดยอ้างอิงจากโครงเรื่องที่กำหนดไว้ แต่ถ้าในกรณีผู้ผลิตว่าจ้างให้ผู้อื่นมาตัดต่อภาพยนตร์ให้ จำเป็นต้องอธิบายความต้องการให้ผู้ตัดต่อฟังพร้อมทั้งส่งโครงสร้างของภาพยนตร์ที่วางไว้เพื่อทำการศึกษา สำหรับขั้นตอนการตัดต่อแบ่งได้ดังนี้

3.1 จัดเรียงคัท footage ตามกำหนดไว้ในโครงสร้างเรื่อง โดยในขั้นตอนนี้ ผู้ตัดต่อจะทำการเลือก footage ที่ถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบในฮาร์ดดิสก์มาวางเรียงตามโครงสร้างที่กำหนดไว้

3.2 การตัดต่อร่างแรก คือการตัดสร้างจังหวะให้กับเรื่อง ให้มีความกระชับและน่าติดตาม ในบางกรณีผู้ตัดต่ออาจปรับเปลี่ยนโครงสร้างของเรื่องเมื่อเห็นว่า โครงสร้างเดิมที่วางไว้อาจไม่มีความเหมาะสม เมื่อลองได้ลำดับภาพ footage แล้ว ส่วนใหญ่ขั้นตอนการตัดต่อร่างแรกมักใช้เวลานานมากกว่าขั้นตอนอื่นๆ เพราะเป็นการประกอบโครงสร้างของสารคดีที่มีความเป็นรูปธรรมมากที่สุด

3.3 การตรวจสอบร่างการตัดต่อร่างแรก หลังจากที่ผู้ตัดต่อภาพยนตร์ร่างแรกเสร็จแล้ว ก็จะส่งมอบให้ผู้ผลิตได้ชม หากผู้ผลิตมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับเปลี่ยนก็สามารถแจ้งให้ผู้ตัดต่อปรับแก้ตามที่ต้องการ ขณะเดียวกันผู้ตัดต่อก็สามารถเสนอแนะทางเลือกที่น่าสนใจในการนำเสนอให้ถ่ายเหตุการณ์ใหม่ เพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้กับภาพยนตร์ได้เช่นกัน

3.4 การตัดต่อร่างสุดท้าย หลังจากรับฟังความคิดเห็นของผู้ผลิตแล้ว ผู้ตัดต่อจะรวบรวมความเห็นที่ได้รับมาทั้งหมดมาปรับตามความต้องการของผู้ผลิต ในขั้นตอนนี้ผู้ผลิตสามารถลงมาร่วมทำงานกับผู้ตัดต่อเพื่อให้ภาพยนตร์ร่างสุดท้ายออกมาตามที่ต้องการมากที่สุด เมื่อร่างตัดต่อสุดท้ายเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้ผลิตอาจทำการทดลองฉายภาพยนตร์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ชม เพื่อ

สำรวจปฏิบัติการที่มีต่อภาพยนตร์ หากการตอบรับออกมาดี ผู้ผลิตสามารถยึดร่างนี้เป็นร่างสุดท้าย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผลิตเป็นภาพยนตร์ต้นฉบับต่อไป

2.3.3 แนวคิดในการตัดต่อลำดับภาพ

ที่มาของการตัดต่อ

การตัดต่อภาพ (Editing) หมายถึงการนำภาพหลายภาพมาประกอบกันให้เป็นเรื่องราว โดยการนำรายละเอียดของภาพและเหตุการณ์ที่สำคัญจากฟุตเทจที่ได้บันทึกไว้หลายๆคลิป มาทำการเลือกสรรภาพใหม่ เพื่อเรียงลำดับภาพให้ได้เนื้อหาตามบท ภาพแต่ละภาพที่นำมาลำดับ ไม่จำเป็นต้องมีความสำคัญเท่ากันทุกภาพ ความสำคัญอาจจะลดหลั่นลงไปตามเนื้อหา ภาพบางภาพเป็นหัวใจของเหตุการณ์ และบางภาพอาจเป็นส่วนประกอบน้อย ซึ่งการเลือกสรรภาพนั้น ต้องให้มีความต่อเนื่องกัน โดยไม่สะดุดความรู้สึกของผู้ชม ทำให้การเคลื่อนไหวของคนหรือวัตถุเป็นธรรมชาติ ภาพไม่กระโดด ลักษณะของภาพทุกตอนดูกลมกลืนกันดี (สุธี พลพงษ์ ,2545)

คันศร บุญบรรเทิงวัฒน์ (2559) กล่าวว่า การตัดต่อหรือการลำดับภาพเปรียบเสมือน การเรียงความในภาษาเขียน เพียงแต่ภาพยนตร์เป็นการนำเอาภาพซ็อตและฉากมาต่อกันให้เป็นเรื่องที่สามารถติดตามเรื่องราวได้ ดังนั้น ความหมายของการตัดต่อหรือการลำดับภาพของภาพยนตร์ จึงหมายถึง การลำดับภาพจากภาพยนตร์ที่ถ่ายทำไว้ โดยนำฉากแต่ละฉากมาเรียงต่อกันตามโครงเรื่อง จากนั้นใช้เทคนิคการตัดต่อให้ภาพและเสียงมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันและมีความสำคัญต่อกระบวนการผลิตภาพยนตร์ในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยในการเชื่อมภาพ ในการถ่ายทำภาพยนตร์ ไม่นิยมแช่กล้องจับภาพให้นานๆ เพราะจะทำให้คนดูเบื่อ จึงมีการถ่ายซ็อตสั้นๆ จับภาพในมุมที่แตกต่างกัน และค่อยนำมาเรียงลำดับภาพใหม่ให้ถูกต้องตามเรื่องราวหรือตามบท

2. ช่วยแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ในการผลิตภาพยนตร์บางครั้งแม้จะมีการระมัดระวัง และพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วก็ตามมักจะมีข้อบกพร่องอยู่เสมอ การตัดต่อลำดับภาพจะสามารถช่วยได้โดยการตัดต่อภาพที่ไม่พึงปรารถนาออกไปหรือแทรกภาพที่ดีเข้าไปแทนที่หรือต้องการเฉพาะภาพแต่ไม่ต้องการเสียงที่มากับภาพนั้น ซึ่งเป็นการตัดเสียงที่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ผู้ชมออก ฉะนั้นการตัดต่อลำดับภาพจึงสามารถแก้ไขในส่วนที่บกพร่องที่เกิดเช่นนี้ได้

3. ช่วยกำหนดเวลา เวลาในภาพยนตร์มี 4 เวลา คือ เวลาในอดีต เวลาในปัจจุบัน เวลาในอนาคต และเวลาที่สมมติขึ้น เวลาทั้ง 4 นี้ เป็นเวลาของผู้แสดงหรือเวลาของเนื้อเรื่องในภาพยนตร์นั้นๆ ซึ่งสามารถกำหนดได้โดยการตัดต่อลำดับภาพ ดังนี้

3.1 เวลาในอดีต เป็นเวลาที่ผู้แสดงพาผู้ชมย้อนกลับไปสู่ออดีตในระยะเวลาอันสั้น ด้วยการแสดงการแต่งกาย การพูด หรือ การสร้างฉาก เป็นต้น

3.2 เวลาในปัจจุบัน เป็นเวลาที่ผู้ตัดต่อจะนำเสนอเหตุการณ์ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นของ ภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ ให้แก่ผู้ชม หรือเป็นเวลาปัจจุบันของผู้แสดงในเนื้อเรื่องของภาพยนตร์นั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 เวลาในอนาคต เป็นเวลาที่เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น แต่คาดว่าจะเกิดตามจินตนาการ ของผู้แสดง หรือเป็นเหตุการณ์ที่ผู้แสดงจินตนาการขึ้น เช่น เหตุการณ์โลกแตก มนุษย์บินได้ เป็นต้น

3.4 เวลาสมมติ เป็นเวลาที่ผู้ชมได้พบเห็นโดยผ่านจากความรู้สึกนึกคิดของผู้แสดงหรือ ที่เรียกว่าเวลาเงื่อนไข เช่น เห็นความฝันของพระเอกหรือนางเอกเห็นความรู้สึกเจ็บปวดของผู้แสดงที่ ได้รับบาดเจ็บจากการถูกรถชนเลือดออก หรือจากไฟไหม้บ้าน เป็นต้น

4. ช่วยสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้ชม ผู้ตัดต่อมักใช้ไวยากรณ์และภาษาทางภาพยนตร์ในการตัด ต่อลำดับภาพเพื่อต้องการสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้ชม เช่น ถ้าต้องการให้ผู้ชมมีความรู้สึกโศกเศร้า มักจะใช้ ภาษาทางภาพ คือ ใช้ภาพในระยะใกล้ๆ และภาษาทางเสียงโดยการใส่เสียงดนตรีเศร้าๆ หรืออาจไม่มี เสียงใดเลยก็ได้ แต่ถ้าใช้ภาพจากการซ้อนภาพ (Dissolve) หรือการถ่ายย้อนระยะเวลา (Time lapse) ก็ สามารถให้อารมณ์อีกแบบหนึ่ง

5. ช่วยให้ผู้ชมเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง ไม่ว่าผู้ชมจะนั่งชมภาพยนตร์ตรงไหน ผู้ชมไม่ต้องลุกจากที่นั่ง แต่สามารถเข้าไปใกล้หรือออกห่างจากเหตุการณ์ได้โดยเทคนิคของการตัดต่อลำดับภาพ

ในปัจจุบันการตัดต่อภาพมีความแตกต่างจากในอดีตอย่างมาก การเข้ามาถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดซอฟต์แวร์ในการตัดต่อภาพมากมาย แต่หลักสำคัญก็ยังคงมาจากพื้นฐานของนักตัดต่อภาพในอดีต ซึ่งมีวิธีคิดและวิธีการที่น่าสนใจ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการตัดต่อหรือการลำดับภาพในภาพยนตร์เป็นขั้นตอนที่ไม่แพ้กระบวนการอื่นๆ เพราะในขั้นตอนนี้จะสามารถกำหนดอารมณ์ของผู้ชมให้คล้อยตามไปกับภาพยนตร์ตามที่ถูกกำกับและผู้ตัดต่อต้องการ ทั้งนี้ทั้งนั้นการตัดต่อภาพยังสามารถแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ก่อนที่จะไปฉายให้ผู้ชมได้รับชมต่อไป

2.3.4 ประเภทของเสียงที่ใช้ในการตัดต่อเสียงภาพยนตร์

วาทิมล เดชเกตู (2566) กล่าวว่า การตัดต่อเสียงภาพยนตร์เป็นสิ่งสำคัญที่ควบคู่ไปกับการตัดต่อภาพยนตร์ ระหว่างการตัดต่อภาพจะมีการตัดต่อเสียงที่เกิดขึ้นพร้อมกับการถ่ายทำภาพยนตร์ไปพร้อมกันหรือเสียงบางประเภทอาจจะเกิดขึ้นภายหลังการตัดต่อภาพเสร็จสิ้น เสียงประเภทนี้เป็นเสียงที่บันทึกภายหลังการถ่ายทำภาพยนตร์และเป็นเสียงที่ถูกแต่งขึ้นเพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดต่อให้สอดคล้องกับอารมณ์ของภาพยนตร์ในแต่ละฉาก เสียงที่นำมาใช้ประกอบการตัดต่อภาพยนตร์จึงมีหลายประเภทเสียง ดังนี้

1.เสียงสนทนา (Dialogue) คือเสียงพูดของตัวละครที่ถูกบันทึกไว้พร้อมกับการถ่ายทำภาพยนตร์ โดยมีการแสดงเป็นที่มาสำคัญของบทพูดตามที่บทภาพยนตร์กำหนดไว้ เมื่อนำฉากที่ตัวละครมีบทสนทนาไปตัดต่อภายหลังการถ่ายทำ เสียงพูดของตัวละครจะถูกบันทึกไว้พร้อมกับการถ่ายทำในแต่ละช็อตและจะถูกนำไปตัดต่อทำให้ภาพและเสียงสัมพันธ์กันหรือบทสนทนาตรงกับปากตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละครที่พูดบทสนทนาหรือบางที่กรณีเสียงพูดของตัวละครไม่จำเป็นที่จะนำไปตัดต่อเสียงให้ตรงกับข้อที่ตัวละครพูดแต่นำไปตัดต่อเสียงพูดในข้อที่รับหน้าผู้ฟังการสนทนาของตัวละครแทน

2. เสียงบรรยากาศหรือเรียกว่า เสียงแอมเบียนซ์ (Ambience) เป็นเสียงที่เกิดขึ้นเพื่อแสดงว่าฉากการถ่ายทำภาพยนตร์ในฉากนั้นเกิดขึ้นในที่ไหน เสียงบรรยากาศของสถานที่นั้นจะถูกบันทึกเสียงเสียงภายหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ในฉากนั้นๆ และนำไปใช้ประกอบการผสมเสียงในช่วงของการตัดต่อภาพยนตร์ เช่นฉากภาพยนตร์กำหนดตัวละครคุยกันสองต่อสองในห้องทำงาน เสียงบรรยากาศของฉากนี้คือเสียงการทำงานของเครื่องปรับอากาศและจะบันทึกเสียงภายหลังการถ่ายทำตัวละครทั้งสองแสดงเสร็จสิ้น ผู้บันทึกเสียงภาพยนตร์จะขอให้เจียบเสียงทุกสิ่งในห้อง เพื่ออัดบันทึกให้ได้เฉพาะเสียงบรรยากาศของห้องที่เปิดเครื่องปรับอากาศในฉากนี้ เป็นต้น เสียงบรรยากาศจะนำไปตัดต่อเสียงปูเป็นเสียงเบื้องหลังหรือเสียงแบ็คกราวด์ของฉาก ให้ความกลมกลืนไปพร้อมกับเสียงสนทนาตัวละครที่ถือว่าเป็นเสียงหลักของฉาก

3. เสียงบรรยายหรือเรียกว่า วอยซ์โอเวอร์ (Voice Over) หรือ (V.O.) เป็นเสียงพูดของตัวละครหรือของผู้บรรยายที่จะถูกนำมาใช้ในลักษณะของเสียงบรรยายประกอบข้อตภาพเหตุการณ์ฉากเดียวหรืออาจจะเป็นข้อตภาพจากหลายฉากมาตัดต่อให้สอดคล้องกับการเล่าเรื่องซึ่งมีเสียงบรรยายเป็นตัวนำ การบันทึกเสียงเหนือฉากของตัวละคร บางครั้งอาจทำเป็นรูปแบบที่บรรยายภาพในแต่ละส่วนไปจนกระทั่งตลอดทั้งเรื่องจะทำการบันทึกเสียงภายหลังการถ่ายทำ หรือบันทึกเสียงแยกไม่เกี่ยวกับการถ่ายทำ ซึ่งโครงเรื่องของบทภาพยนตร์จะกำหนดเสียงเหนือฉากของตัวละครไว้

4. เสียงดนตรีประกอบภาพยนตร์ (Music score) คือเสียงดนตรีที่ถูกแต่งขึ้นมาเพื่อเสริมหรือเพื่อสื่ออารมณ์ประกอบภาพเหตุการณ์ในฉากภาพยนตร์ เสียงดนตรีประกอบภาพยนตร์อาจจะถูกแต่งขึ้นมาภายหลังการตัดต่อภาพยนตร์เสร็จสิ้นทั้งเรื่อง ผู้ทำหน้าที่แต่งดนตรีประกอบภาพยนตร์จะได้รับการพูดคุยกับผู้กำกับภาพยนตร์เพื่อรับรู้แนวทางการนำเสนอภาพยนตร์ที่ผู้กำกับเป็นตัวกำหนด รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของผู้กำกับภาพยนตร์ในแนวดนตรีประกอบที่ต้องการ หลังจากนั้นผู้แต่งดนตรีประกอบจะนำไปเป็นแนวทางสำหรับการแต่งดนตรีประกอบภาพยนตร์ต่อไป ก่อนการแต่งดนตรีประกอบภาพยนตร์ ผู้ทำหน้าที่ตัดต่อภาพยนตร์จะตัดต่อภาพและเลือกใส่เสียงดนตรีประกอบที่สอดคล้องกับอารมณ์ภาพยนตร์ในแต่ละฉาก เสียงดนตรีประกอบที่ถูกเลือกใส่ก่อนเรียกว่าเป็นการใส่เสียงดนตรีประกอบแบบไกด์ไลน์โดยผู้ตัดต่อภาพยนตร์ หลังจากนั้นจึงนำภาพยนตร์ที่ผ่านการตัดต่อเสร็จทั้งเรื่องพร้อมเสียงดนตรีประกอบที่เป็นไกด์ไลน์ไปให้ผู้แต่งดนตรีประกอบทำการแต่งดนตรีประกอบภาพยนตร์ต่อไป

5. เสียงประกอบภาพยนตร์หรือซาวด์เอฟเฟกต์ (Sound Effect) เป็นเสียงที่ใส่เข้ามาภายหลังการถ่ายทำเป็นเสียงของสิ่งที่ปรากฏหรือถูกกำหนดให้มีในฉากภาพยนตร์ เสียงประกอบภาพยนตร์จึงเป็นเสียงที่ต้องสื่อสารให้ตรงกับภาพเหตุการณ์ในฉาก เช่นเสียงฝนตก เสียงรถแล่น และเสียงฟ้าร้อง เป็นต้น ผู้ทำหน้าที่ตัดต่อภาพยนตร์จะต้องหาและนำเสียงมาใส่ในกรณีที่ไม่มี

บันทึกเสียงจากการถ่ายทำภาพยนตร์ หลังจากนั้นในขั้นตอนการผสมเสียงหลังการตัดต่อภาพยนตร์เสร็จสิ้น จะมีการทำให้เสียงประกอบภาพยนตร์ลงตัวและเหมาะสมในฉากต่างๆ ของภาพยนตร์

ในการตัดต่อเสียงภาพยนตร์นั้นมีเสียงหลายประเภทที่มีความสำคัญและถูกนำไปใช้ประกอบการตัดต่อภาพ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ชมที่มีต่อภาพยนตร์ในแต่ละฉาก การตัดต่อเสียงหรือบางครั้ง เรียกว่าการปั้นเสียง จึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ทำหน้าที่ตัดต่อเสียงประเภทต่างๆตามที่ได้กล่าวมานี้จะใช้หลักเดียวกันคือต้องทำการตัดต่อเสียงสื่ออารมณ์ร่วมกับภาพและทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปกับการติดตามชมภาพยนตร์ เสียงรับใช้ภาพ ในขณะที่ภาพรับใช้การเล่าเรื่องเพื่อส่งต่อให้ผู้ชมเข้าถึงเรื่องและอารมณ์ของภาพยนตร์อย่างแท้จริง

3. องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's Disease)

โรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's disease) หมายถึง ภาวะทางสมองเสื่อมชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากการตายของเซลล์ ทำให้การทำงานของสมอง เสื่อมลงจนเกิดการสูญเสียความทรงจำและระบบความคิด (อารี ตัณฑ์เจริญรัตน์, 2553) อันส่งผลกระทบต่อกิจวัตรประจำวันและการดำเนินชีวิต เช่นมีความทรงจำบกพร่อง หลงลืมง่าย สติปัญญาลดลง สูญเสียทักษะในการรับรู้และการสื่อสาร ไม่สนใจคนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ในระยะที่ 3 จะมีปัญหาด้านการเดิน การทรงตัว และปัญหาในการช่วยเหลือตนเองทั้งด้านการรับประทานอาหารและการขับถ่าย

โรคอัลไซเมอร์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดสมองเสื่อม แต่สมองเสื่อมนั้นเกิดจากจากสาเหตุอื่นๆ อีกมากมาย ภาวะสมองเสื่อมนั้นเป็นความผิดปกติเกี่ยวกับระบบประสาท โดยมีอาการความถดถอยใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด ด้านอารมณ์หรือพฤติกรรมและด้านความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะทางด้านสมองเสื่อมสูญเสียความทรงจำ มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งทางด้านบุคลิกภาพ มีการพูดจาซ้ำ ๆ มีพฤติกรรมวุ่นวายก้าวร้าว ซึ่งผู้ป่วยแต่ละท่านก็จะมีอาการแตกต่างกันไป ภาวะสมองเสื่อมทำให้เกิดภาวะทุพพลภาพในผู้สูงอายุ นำไปสู่การบกพร่องในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตัวเอง เกิดการพึ่งพาระยะยาว ต้องการดูแลจากผู้อื่นทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ จึงส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมรวมถึงผู้ดูแล (ชยุตรา สุทธิลักษณ์, 2562)

สมองเสื่อมเป็นความผิดปกติที่สมองทำงานด้อยลงจากเดิมจนมีผลกระทบต่อการทำงานหรือการใช้ชีวิตของบุคคลนั้นๆ สมองเสื่อมทำให้ความรอบรู้ ความเฉลียวฉลาด ความคิด การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่ลง จากที่เคยเรียนรู้ได้ จำได้ รู้ว่าของสิ่งนี้ต้องทำอะไร เคยรู้จักว่าคนนี้เป็นใคร ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้สะสมประสบการณ์มาจากอดีตกลายเป็นจำไม่ได้ ไม่รู้จักกลางวันกลางคืน ไม่รู้ว่าตอนนี้ตนเองอยู่ที่ไหน มาที่นี่ได้อย่างไร สับสน เรียกถูกเป็นน้องสาวที่เคยอยู่ด้วยกัน มาพูดอะไรออกมาโดยที่ไม่ได้ไตร่ตรองเหมือนที่ผ่านมา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ป่วยสมองเสื่อมส่วนมากจะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องพฤติกรรมและมักมีอาการทางจิตประสาทร่วมด้วย ซึ่งเกิดขึ้นเป็นระยะๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลิกภาพ เช่นการแต่งตัว การกินอาหาร การพูดจา สิ่งต่างๆที่เคยทำมาตั้งแต่วัยหนุ่มสาวหรือวัยกลางคน สิ่งเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปจนคนนั้นเปลี่ยนไปจากที่เราเคยรู้จัก บางคนเปลี่ยนมาก บางคนเปลี่ยนน้อยและเมื่อมีอาการมากขึ้น ผู้ป่วยก็จะไม่สามารถดูแลตัวเองได้และสมองเสื่อมที่ทำให้เกิดอาการทางจิตประสาท ได้แก่ 1.การหลงผิด เช่นคิดว่าญาติหรือผู้ดูแลเป็นขโมยที่เข้ามาในบ้าน คิดว่าของบางอย่างถูกขโมยไป 2.ประสาทหลอน มักเห็นภาพหรือได้ยินเสียงที่ไม่มีอยู่จริง ส่วนมากจะเป็นการมองเห็นภาพหลอนบ่อยกว่ามีหูแว่ว 3.อารมณ์เปลี่ยนแปลง เช่น ซึมเศร้า เฉยเมย หัวเราะง่าย เป็นต้น โดยลักษณะดังกล่าวนี้จะไม่พบในคนสูงอายุที่ขี้ลืม (สิรินทร ฉันทศิริกาญจน, 2558)

นันทพร ศรีน้อม (2560) กล่าวว่า ในปัจจุบันโรคสมองเสื่อมเป็นภาวะที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ยาที่มีใช้ ทำได้แค่เพียงช่วยยืดระยะเวลาให้ผู้ป่วยสามารถอยู่ในช่วงที่ดูแลตัวเองได้นานที่สุดเท่านั้น การดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมจึงถือเป็นภาระของครอบครัวเพราะผู้ป่วยไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความจำเป็นที่ต้องมีคนดูแลอย่างใกล้ชิด หนึ่งในนั้นก็คือญาติและครอบครัว บางครอบครัวที่มีฐานะแต่ไม่สามารถดูแลได้จึงพาผู้ป่วยให้ไปอยู่ในศูนย์ดูแลผู้ป่วย แต่ยังมีอีกหลายครอบครัวที่ผู้ดูแลเป็นคนวัยทำงาน ต้องแบกรับภาระทั้งด้านค่าใช้จ่ายและเสียสละเวลาเพื่อมาดูแล รวมถึงผลกระทบทางจิตใจก่อให้เกิดความเครียดและอาจมีอาการซึมเศร้าตามมา จากความเสื่อมถอยดังกล่าว หากมีการดูแลและรักษาผู้ป่วยอย่างถูกวิธี จะช่วยชะลอหรือลดอาการของโรคได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์และการมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดูแลที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดูแลผู้ป่วยไปตามสถานการณ์ในแต่ละวัน ซึ่งจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข (สิรินทร ฉันทศิริกาญจน, 2558)

ภาวะสมองเสื่อมจึงถือเป็น “โรคครอบครัว” ดังนั้นการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมนับว่ามีความท้าทายและเป็นหัวใจสำคัญของการดูแลในระยะยาว ความต้องการผู้ดูแลเริ่มนับตั้งแต่ผู้สูงอายุได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะสมองเสื่อม สมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดจะเป็นบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่เป็นบทบาทผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม ซึ่งถือว่าเป็นภาระที่หนักมาก โดยเฉพาะผู้ดูแลที่ไม่มีความรู้ ไม่มีประสบการณ์และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อน จะมีความยากในการดูแล ต้องใช้ความพยายามและความอดทนในระดับสูง เพราะผู้ดูแลต้องเผชิญกับปัญหาและโรคที่ทรุดลงทุกวัน ผู้สูงอายุจะมีความบกพร่องในการดูแลตนเองจากการสูญเสียการทำงานของสมองหลายๆด้านพร้อมกันอย่างซ้ำๆแต่ถาวร และมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม บุคลิกภาพ และอาการทางจิตประสาทที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาการดำเนินโรค ทำให้ผู้ดูแลต้องให้การดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าทุกวัน เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายต่างๆ ได้แก่ การพลัดตกหกล้ม กระจกหัก การหายออกจากบ้าน เป็นต้น ทำให้ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องซึ่งอาจถึง 24 ชั่วโมงต่อวัน ดังนั้นการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมที่บ้านถือเป็นภาระหนักมากสำหรับผู้ดูแล จนอาจทำให้ผู้ดูแลเกิดความเจ็บป่วย โดยที่บุคคลอื่นไม่ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลกระทบต่อญาติผู้ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมจึงเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในช่วงระยะแรกผู้ป่วยสมองเสื่อมยังสามารถช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวันเบื้องต้นได้ ผู้ดูแลจึงยังสามารถที่จะออกไปทำงาน ไปทำสิ่งต่างๆได้ แต่เมื่อเข้าสู่ระยะท้ายๆ ผู้สูงอายุจะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย ผู้ดูแลที่เป็นญาติจึงต้องให้การดูแลตลอดทั้งวัน ส่งผลกระทบทางด้านจิตใจและอารมณ์ โดยพบว่าความเครียดของญาติอาจส่งผลให้คุณภาพการดูแลลดลงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม อีกทั้งความรู้สึกว่าผู้สูงอายุเป็นภาระ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการทำทารุณกรรม รวมถึงผลกระทบต่อทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่มีต่อญาติและผู้ดูแลเนื่องจากต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานหรืออาจเปลี่ยนจากการทำงานเต็มเวลาไปทำงานบางเวลาซึ่งอาจส่งผลทำให้มีรายได้ที่ลดลง ในบางรายอาจเกิดปัญหาหนี้สินตามมา จนในที่สุดอาจเกิดความขัดแย้งในครอบครัวได้ จากโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) ปี 2552 พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่ของการรักษาภาวะสมองเสื่อมเกิดจากค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยซึ่งประกอบด้วยโอกาสในหน้าที่การงานของผู้ดูแลที่เป็นญาติและค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้ดูแล รองลงมาเป็นค่ายาในการรักษา ค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมในการทำกิจวัตรประจำวันก็เพิ่มขึ้นตามระดับความรุนแรงของโรค

จะเห็นได้ว่าภาวะสมองเสื่อมของผู้สูงอายุสร้างผลกระทบต่อญาติและผู้ดูแล จำเป็นต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมก็จะมีอาการหรือพฤติกรรมของโรคที่แตกต่างกันออกไป ส่งผลต่อสุขภาพของกาย จิตใจและการใช้ชีวิตของญาติและผู้ดูแล จนอาจทำให้ผู้ดูแลเป็นผู้ป่วยที่มองไม่เห็น การทำความเข้าใจและศึกษาความเป็นไปของโรค รวมถึงการพูดคุยและแบ่งหน้าที่กันในการดูแล จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะไม่ทำให้ภาระนี้ตกอยู่กับผู้ดูแลเพียงคนเดียว ดังนั้นนอกจากให้การดูแลรักษาผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมแล้ว การดูแลสุขภาพกายและจิตใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำทำให้ญาติและผู้ดูแลมีกำลังกาย กำลังใจที่จะดูแลผู้สูงอายุต่อไป

การรักษาโรคสมองเสื่อม

สมองเสื่อมเกิดจากสาเหตุได้หลายประการ สมองเสื่อมจากสาเหตุบางอย่างสามารถรักษาให้กลับมาดีอย่างเดิมหรืออาจทำให้โรคไม่รุนแรงขึ้นได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วรักษาไม่ได้ โดยสมองเสื่อมที่รักษาได้หรือช่วยให้ผู้ป่วยมีอาการที่ดีขึ้นมาได้ มักจะเป็นสมองเสื่อมจากสาเหตุคือ

1. เกิดจากการทำงานของต่อมไร้ท่อผิดปกติไป โดยเฉพาะต่อมไทรอยด์
2. เกิดจากการขาดสารอาหาร เช่น วิตามินบี 12, บี 1
3. เกิดจากช่องในสมองขยายใหญ่เนื่องจากน้ำเลี้ยงสมองคั่ง
4. เกิดจากการได้รับยาหรือสารที่มีผลต่อการทำงานของสมอง

ทั้ง 4 กลุ่มใหญ่ๆนี้ เป็นกลุ่มที่แพทย์อาจจะช่วยให้ผู้ป่วยกลับมามีอาการที่ดีขึ้นได้ หลังจากให้การรักษาผู้ป่วยจะมีอาการดีขึ้นหรืออย่างน้อยก็คงที่ไม่แย่งลง ส่วนสมองเสื่อมที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น ที่เกิดจากการเสื่อมสลายของเซลล์สมอง จากการกระทบกระแทกหรือจากการติดเชื้อไม่อาจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รักษาให้หายได้และการให้ยาบางชนิดอาจทำให้อาการของผู้ป่วยทรุดต่ำลงแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ไม่สามารถจะหยุดยั้งหรือทำให้หายขาดได้ (สิรินทร ฉันทศิริกาญจน, 2558)

การดำเนินโรคของภาวะสมองเสื่อม

ระดับความรุนแรงของภาวะสมองเสื่อม แบ่งได้ 3 ระดับ จากการกำหนดของ The Institute of Health Metrics and Evaluation (IHME) ดังนี้

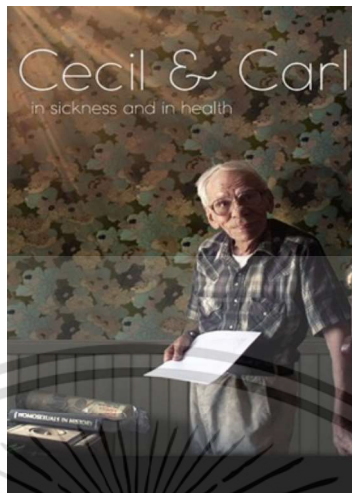
1. ระดับไม่รุนแรง (Mild Dementia) ระยะนี้มีภาวะสมองเสื่อมเพียงเล็กน้อย แต่ญาติเริ่มสังเกตเห็นถึงความผิดปกติของผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการหลงลืมโดยเฉพาะเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้น ไม่สามารถพูดชื่อสิ่งของวัตถุที่คุ้นเคยได้ จนถึงมีความยากลำบากในการมีสมาธิ การจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การคิดที่ยืดหยุ่น การวางแผนและการตัดสินใจ โดยผู้ป่วยมีแนวโน้มที่จะรู้สึกสับสน วิดกกังวล ซึมเศร้า และอาจมีความรู้สึกโกรธเมื่อถูกผู้อื่นชี้ให้เห็นข้อผิดพลาด

2. ระดับปานกลาง (Moderate Dementia) ระยะนี้จะสูญเสียความทรงจำมากขึ้น จำได้เพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ชอบเล่าเรื่องเก่าๆ แต่จำเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่ได้หรือลืมอย่างรวดเร็ว ผู้ป่วยอาจจะไม่ทราบวัน เวลา ไม่ทราบว่าตนเองอยู่ที่ไหน ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน มีปัญหาในการใช้คำที่ถูกต้อง เหมาะสม และใช้คำผิด การตัดสินใจแย่งลง ในช่วงท้ายของระยะนี้อาจจะได้ยินเสียงหรือเห็นสิ่งที่ไม่มีความจริงและพัฒนาให้มีความเชื่อผิดๆ เช่น มีเด็กเข้ามาขโมยสิ่งของในบ้าน เป็นต้น และมีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวล เศร้า สับสนและกลายเป็นคนก้าวร้าวได้

3. ระดับรุนแรง (Severe Dementia) ระยะนี้ผู้ป่วยจะสูญเสียความทรงจำอย่างสมบูรณ์ ไม่สามารถจำบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวได้ มีความยากลำบากในการใช้คำพูดหรือไม่สามารถสื่อสารได้ ผู้ป่วยอาจจะไม่มีความกระตือรือร้นและไม่ปฏิบัติเลยแต่ในบางครั้งมีอาการกระวนกระวายและมีความก้าวร้าวทั้งทางคำพูดและทางร่างกาย ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวทางร่างกายได้ อาจสูญเสียความสามารถในการเดิน การรับประทานอาหารด้วยตัวเอง มีความยากลำบากในการกลืนและมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถกลืนปัสสาวะและอุจจาระได้ เสี่ยงต่อการติดเชื้อในปอดได้ง่าย

จะเห็นได้ว่าโรคสมองเสื่อมมีการดำเนินโรคอย่างช้าๆ แม้เทคโนโลยีทางการแพทย์จะมีความก้าวหน้ามากเพียงใดแต่ก็ยังไม่มียาที่จะสามารถรักษาให้หายขาดได้ ซึ่งหากมีการดูแลที่ดี ผู้ป่วยบางคนอาจมีชีวิตรอดยืนยาวมากกว่า 10 ปี แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญ คนดูแลจำเป็นต้องมีความรู้ ความรักและความเข้าใจ ว่าสิ่งที่ผู้ป่วยทำอาจไม่ได้เป็นความตั้งใจ แต่เป็นผลจากการดำเนินของโรค ซึ่งในแต่ละระยะของโรคล้วนแล้วแต่ต้องมีการรับมือที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละวัน การดูแลสอดส่อง ไม่ให้ผู้ป่วยหายออกจากบ้าน การดูแลในด้านสุขอนามัยก็ต้องดูแลอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะโรคสมองเสื่อมจะอยู่กับผู้สูงอายุอีกนานเท่าไร ยารักษาจะพัฒนาไปเพียงใด การให้ความรักและความเข้าใจก็ยังถือว่าเป็นยาที่ดีที่สุด

4. ศึกษาภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับโรคอัลไซเมอร์

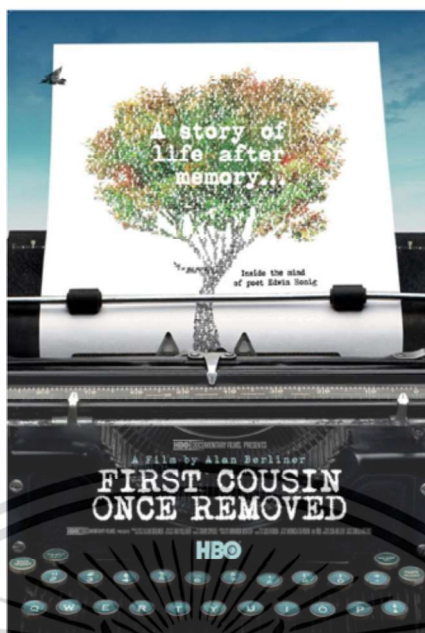

ภาพที่ 2.1 โปสเตอร์ภาพยนตร์ Cecil and Carl

ภาพยนตร์เรื่อง Cecil and Carl (2016) สร้างโดย เอลวิส เลออน (Elvis Leon) และ แกสตัน อีวอร์รา (Gaston Yvorra) เป็นภาพยนตร์สารคดีความยาว 15 นาที ที่ถ่ายทำในประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับความรักของคู่เกย์วัยสูงอายุ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ Carl ซึ่งมีภาวะสมองเสื่อม ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ติดตาม Cecil ผ่านหน้าที่ประจำวันของเขาในการดูแล Carl ในหลายๆอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการผูกเชือกรองเท้า การโกนหนวด การพานั่งรถเข็นออกไปสูบบุหรี่และการกินช็อกโกแลตข้างนอก

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีเทคนิคการถ่ายทำแบบภาพยนตร์สั้นนิยมโดยในหลายๆฉากล้วนมีองค์ประกอบของ Depth of Field ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงประสบการณ์จริง ได้เห็นว่า Cecil ใช้ชีวิตอย่างไรและมีความรู้สึกต่อเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร รวมถึงการถ่ายทำแบบ Long Take ที่ผู้กำกับต้องการจะให้ผู้ชมเห็นธรรมชาติของการแสดง บรรยากาศและเวลาที่แท้จริง ระหว่างที่ดำเนินชีวิต ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาพส่วนใหญ่มีการเคลื่อนไหวกล้องน้อยมากและสุดท้ายคือ Montage ที่ใช้การตัดต่อน้อย

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ใช้รูปแบบการถ่ายทำแบบสารคดีเชิงสังเกตการณ์ (Observational Mode) โดยผู้กำกับคอยตามถ่ายชีวิตประจำวันของ Cecil กับ Carl และให้ Cecil ได้พูดและออกความเห็น แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดูแล อีกทั้งยังมีการนำภาพถ่ายในอดีตมาเล่าเรื่องพร้อมเสียงบรรยายของ Cecil ตลอดทั้งเรื่อง และใช้เสียงเพลงประกอบในหลายๆฉาก

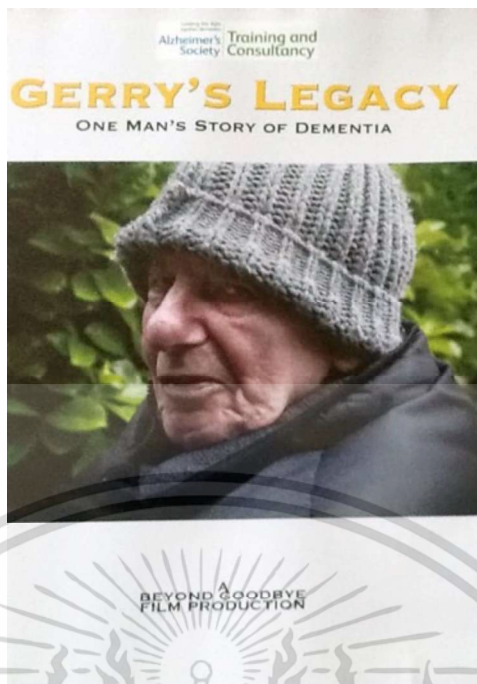
ภาพที่ 2.2 โปสเตอร์ภาพยนตร์ First Cousin Once Removed

ภาพยนตร์เรื่อง First Cousin Once Removed (2012) นำเสนอความเสื่อมถอยของ เอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) ผู้ซึ่งเคยเป็นนักกวี ระหว่างที่สมองเสื่อมลงเรื่อย ๆ ภาพยนตร์ในเรื่องส่วนใหญ่ถ่ายในช่วง 5 ปี ด้วยภาพที่ถ่ายโดย เบอร์ลินเนอร์ (Berliner) ซึ่งเป็นผู้กำกับ ภาพยนตร์เรื่องนี้แม้จะมีลักษณะเชิงอัตชีวประวัติ แต่ก็นำเสนอด้วยเรื่องราวกับโรคตามลำดับเวลา พร้อมกับรูปถ่ายและการสัมภาษณ์ญาติที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของโรคที่มีต่อชีวิตของพวกเขาเช่นกัน

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ใช้การบรรยายชีวประวัติของ เอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) จากความทรงจำของพยานหลายคน อย่างไรก็ตาม ขณะที่เล่าเรื่อง มันทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงความสำคัญของความทรงจำในประสบการณ์ของพวกเขาเอง โดยการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้มีโครงสร้างเหมือนการนำภาพมาปะติดปะต่อกัน โดยใช้ฟุตเทจวิดีโอและรูปถ่ายในอดีตของ เอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) มาเข้าสู่กระบวนการตัดต่อ ทำให้มีความน่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม และมีรูปแบบการถ่ายทำแบบสารคดีเชิงสังเกตการณ์ (Observational Mode) โดยใช้ เอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) เป็นตัวแสดงหลักและให้ข้อมูลของเรื่อง อีกทั้งยังมีการใช้รูปแบบการถ่ายทำแบบเชิงมีส่วนร่วม (Participatory Mode) โดย ผู้กำกับสัมภาษณ์บุคคลหลายคนและมีการสนทนาพูดคุยกับ เอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตตลอดทั้งเรื่อง

แม้ เอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) จะมีการเสื่อมถอยของสมองแต่ก็ยังอยู่ในระยะของโรคที่สามารถพูดโต้ตอบและเข้าใจความหมายได้ ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้กล่าวถึงปัญหานี้ผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้กำกับและเอ็ดวิน โอนิก (Edwin Honig) ผ่านภาษาภาพยนตร์ถึงผลกระทบของโรคอัลไซเมอร์ในชีวิตของเขา รวมถึงมุมมองของญาติและเพื่อนที่เคยมีส่วนร่วมในชีวิตของเขาเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 โปสเตอร์ภาพยนตร์ Gerry's Legacy

ภาพยนตร์เรื่อง Gerry's Legacy นำเสนอเรื่องราวส่วนตัวเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมระยะสุดท้าย เป็นสารคดีความยาว 45.26 นาที และที่สำคัญคือผู้กำกับเป็นลูกสาวของ Gerry Harris ชายชราวัย 90 ปีที่มีภาวะสมองเสื่อมและพบว่าตัวเองต้องอยู่หอผู้ป่วยจิตเวชเพราะภรรยาที่อยู่ร่วมกันมาของเขาไม่สามารถดูแลได้

ผู้กำกับถ่ายทำทั้งพ่อและแม่ของเธอเพื่อให้ทุกคนติดต่อกันได้ในช่วงที่สุขภาพไม่ดี โดยสร้างจากวิดีโอความยาวถึง 100 ชั่วโมง การถ่ายทำเริ่มขึ้นในปี 2008 เมื่อ Gerry Harris เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล ผู้กำกับเล่าเรื่องภาพยนตร์เรื่องนี้ผ่านสายตาของเธอและใช้ภาพ فوتเทจในอดีต โดยฉากส่วนใหญ่ล้วนมีองค์ประกอบของ Depth of Field ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงประสบการณ์จริง ได้เห็นว่า Gerry Harris ใช้ชีวิตอย่างไร อีกทั้งในหลายๆฉาก ผู้กำกับได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแล ให้ความรักและเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยตัวเองอีกรวมถึงได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่กระตุ้น

ภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้ฟุตเทจข่าวเก่าในการแสดงชีวิตของเจอร์รี่ในฐานะวิศวกรและนักประดิษฐ์ที่ได้รับรางวัล ซึ่งเป็นบุคคลที่มีทักษะและความรู้ที่สูง แต่ด้วยโรคสมองเสื่อมทำให้ความสามารถต่างๆ ลดลงอย่างต่อเนื่อง ภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้รูปแบบการถ่ายทำแบบ Observational Mode โดยใช้ Gerry Harris เป็นตัวแสดงหลักของเรื่องและคอยตามถ่ายชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังมีการใช้รูปแบบการถ่ายทำแบบ Performative ที่ผู้กำกับซึ่งเป็นลูกสาวเข้าไปอยู่สถานการณ์ตลอดทั้งเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. บันทึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับการดูแลคุณแม่ที่ป่วยเป็นอัลไซเมอร์

ย้อนไปเมื่อต้นปี 2547 ช่วงที่ผู้วิจัยเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 มีเหตุการณ์หลายสิ่งเกิดขึ้นในครอบครัว ฐานะทางบ้านที่เคยดีกลับกลายเป็นติดหนี้โดยไม่รู้ตัว ช่วงเวลานั้นทำให้ผู้วิจัยต้องเริ่มทำงานควบคู่กับการเรียนไปด้วย ผู้วิจัยไม่เคยรู้เลยว่าคุณแม่ (นางอรุณี สุขรัตน์ไชยกุล) มีความทุกข์ใจเพียงใด จนวันหนึ่งที่ผู้วิจัยกลับมาถึงบ้านเร็วกว่าปกติ ผู้วิจัยไม่เห็นคุณแม่นั่งชายของอยู่ข้างล่างเหมือนทุกๆวัน จึงเดินขึ้นไปข้างบน พอผู้วิจัยเปิดประตูห้องเข้าไปก็พบว่าคุณแม่นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวท่ามกลางความมืด อาจจะต้องด้วยปัญหาที่รุนแรงเกินกว่าผู้หญิงคนหนึ่งจะรับไหว คุณแม่ระบายเรื่องราวหลายอย่างให้ผู้วิจัยได้รับฟัง ในเวลานั้นผู้วิจัยยังไม่เคยรู้จักโรคซึมเศร้า ไม่เคยมีความคิดว่าจะต้องไปพบแพทย์ ผู้วิจัยจึงแนะนำให้คุณแม่ไปพักอยู่กับญาติที่ต่างจังหวัดเป็นเวลา 1 เดือน โดยไม่คาดคิดเลยว่าหลังจากนี้ภาพคุณแม่ที่ผู้วิจัยเคยรู้จัก จะเปลี่ยนไปอย่างไม่มีวันหวนคืน จากคนที่เคยมีความสามารถ คอยจัดการดูแลหลายอย่างในครอบครัว เมื่อเวลาผ่านไปหลายปีกลับกลายเป็นคนที่ไม่รู้ว่าตัวเองเป็นใครและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อีกเลย

ผู้วิจัยสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงในช่วงที่คุณแม่กำลังเดินทางโดยรถทัวร์ทางจากเชียงราย กลับมากรุงเทพฯ ระหว่างที่คุยโทรศัพท์ คุณแม่ถามผู้วิจัยว่า “ที่อยู่ไหน” ผู้วิจัยตอบกลับไปว่า “อยู่เยาวราชครับ กำลังกลับบ้าน” แต่พูดยังไม่ทันจบ คุณแม่ก็บอกกับผู้วิจัยว่า “เดี๋ยวมาไปหานะ” และเตรียมตัวลงจากรถทัวร์ทันที ผู้วิจัยแปลกใจมาก เพราะก่อนหน้านี้คุณแม่เพิ่งบอกผู้วิจัยเองว่า รถจอดพักอยู่ที่ปั้มน้ำมัน ผู้วิจัยรีบห้ามและขอให้คุณแม่ขึ้นโทรศัพท์ให้คนที่นั่งอยู่ข้าง ๆ และรบกวนช่วยดูจนถึงสถานีหมอชิต เมื่อกลับมาถึง ผู้วิจัยสังเกตว่ามีหลายอย่างผิดปกติ จึงหาเวลาพาคุณแม่ไปตรวจสุขภาพประจำปีและปรึกษากับคุณหมอที่ตรวจทางด้านสมอง จึงทำให้รู้ว่าคุณแม่ป่วยเป็นโรคทางสมองชนิดหนึ่งที่เรียกกันว่าโรคสมองเสื่อมหรือโรคอัลไซเมอร์ก่อนวัยอันควร

ในระยะที่ 1 คุณแม่มีลักษณะนิสัยที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่นการลืมสิ่งที่ไม่น่าจะลืม การพูดโดยไม่คิด คิดอยากจะทำอะไรก็ทำเลย เวลาทำกิจกรรมอะไรอยู่ ก็จะลุกออกไปโดยไม่บอกกล่าว และการเห็นภาพของเจ้าแม่กวนอิมและเทพเจ้าบนฟ้า ในช่วงเวลานั้นคุณหมอได้แนะนำให้ไปปรึกษาหมอทางด้านจิตเวช ส่วนคนรู้จักหลายคน เมื่อได้พบคุณแม่ก็ไม่เชื่อว่าเป็นคนเดิม บ้างก็ว่าอาจโดนสิ่งลึกลับเข้าสิงรวมถึงยังมีการแนะนำให้ไปหาหมอทางด้านไสยศาสตร์ คนทรงเจ้า โดยเฉพาะญาติๆ เพราะไม่เคยมีใครรู้จักโรคนี้อย่างแท้จริง อธิบายอย่างไรก็ไม่ค่อยมีใครเชื่อ แต่ผู้วิจัยก็ยังมีความหวังเล็กๆว่า ถ้าหากคุณแม่โดนสิ่งลึกลับเข้าสิงจริงๆ ก็อาจมีโอกาที่จะกลับมาเป็นปกติเหมือนเดิม ผู้วิจัยจึงพาไปยังสถานที่หลายๆแห่งที่มีคนแนะนำมา แต่สุดท้ายแล้วก็ไม่ได้มีอาการที่ดีขึ้น จนวันหนึ่ง อยู่ดีๆคุณแม่ก็ลืมการกลืน ทานน้ำทานอาหารก็ลำบาก ร่างกายไม่มีแรง จึงต้องไปให้น้ำเกลือที่โรงพยาบาลและสอดท่อสายยางเข้าไปทางจมูก ผ่านไปประมาณ 2 สัปดาห์ คุณแม่ก็ดึงสายยางออกจากจมูกด้วยตัวเอง คุณหมอจึงให้ลองใช้เวลาและฝึกกลืนให้แม่กลืนน้ำทีละนิดทุกวัน ผู้วิจัยจึงลางานมาอยู่ดูแล ตลอด

หลายวันที่ได้อยู่ที่โรงพยาบาล เมื่อถึงเวลากลางคืนคุณแม่ไม่ยอมนอน พยายามลุกออกจากเตียงเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประตูดอกไปและชี้ให้ดูในสิ่งที่ผู้วิจัยมองไม่เห็น ผู้วิจัยเริ่มเข้าใจแล้วว่าท่านไม่ได้ตั้งใจ ความจริงแล้วพฤติกรรมทุกอย่างเกิดจากการสั่งงานที่เสื่อมถอยของสมอง ผู้วิจัยฝึกให้คุณแม่กลืนน้ำที่ละนิด ๆ ใช้เวลาถึงสามอาทิตย์ คุณแม่ก็กลับมากลืนได้เหมือนเดิม

ในระยะที่ 2 หลังจากออกจากโรงพยาบาล คุณแม่ชอบเดินมาก ๆ และเริ่มพูดเป็นประโยคน้อยลง ในช่วงเวลาเช้าก่อนไปทำงาน ผู้วิจัยจะพาข้ามถนนไปทานข้าว พอทานเสร็จ ผู้วิจัยก็จะพาข้ามกลับมาแต่จะให้คุณแม่เดินกลับด้วยตัวเอง จะเป็นเรื่องที่ย่ง่ายสำหรับคนปกติแต่กับผู้ป่วยสมองเสื่อมแล้วการเดินกลับบ้านเองได้ก็ถือว่ายังไม่แย่งมากนัก ส่วนเวลากลับถึงบ้าน ผู้วิจัยก็จะเข้าไปคุยกับท่านเป็นประโยคสั้น ๆ เพื่อให้คุณแม่ได้ฝึกพูด ฝึกคิด และตอบ อย่างเช่น มีชื่อจริงอะไร ชื่อเล่นอะไร เกิดปีอะไร อายุเท่าไร บ้านอยู่ไหน มีลูกกี่คน ชื่ออะไรบ้าง มีอยู่ครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยได้พาคุณแม่ไปเที่ยวที่เกาะเกร็ด นนทบุรี แต่กลับคลาดสายตา คุณแม่เดินหายไปตรงไหนไม่มีใครรู้ ในช่วงเวลานั้นการติดต่อหากันเป็นเรื่องที่ยาก แม้ผู้วิจัยจะซื้อโทรศัพท์ให้ติดตัวแต่พอโทรไปก็ไม่รับโทรศัพท์ ผู้วิจัยจินตนาการไปต่าง ๆ และภาวนาให้คุณแม่เรียกแท็กซี่กลับบ้านเองได้ ผู้วิจัยโทรบอกเพื่อนให้ช่วยรออยู่หน้าบ้าน ผ่านไปสองชั่วโมงเพื่อนก็บอกว่าคุณแม่กลับมาถึงบ้านแล้วแต่ถ้าไม่ดึงตัวไว้ก็จะเดินไปอีก ผู้วิจัยจึงให้เพื่อนอยู่กับคุณแม่ก่อนที่จะกลับไปถึง คงเป็นเพราะค่าที่ผู้วิจัยถามกับคุณแม่ทุกวันว่าบ้านอยู่ไหน คุณแม่คงบอกกับแท็กซี่ว่าอยู่เยาวราช และเป็นครั้งเดียวที่กลับบ้านได้เอง

หลังจากนั้นคุณแม่ก็หายออกจากบ้านไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ แม้จะทำที่กั้นประตู คุณแม่ก็หาเก้าอี้ป็นออกไป ทุกครั้งเวลาที่คุณพ่อโทรมานั้นคือสัญญาณเตือนว่าคุณแม่ได้หายออกจากบ้านแล้ว ครั้งที่หนักที่สุดคือหายออกไปตั้งแต่เช้า ผู้วิจัยกับคุณพ่อตามหา จนเวลาผ่านไปหลายชั่วโมงก็ไม่มีแวพบเจอ พอถึงเวลา 4 ทุ่ม สถานีวิทยุที่ผู้วิจัยประกาศขอความช่วยเหลือก็โทรมาบอกว่า พบหญิงสูงอายุชาวจีน ไม่พูดไม่จา ยิ้มอย่างเดียว เสื้อผ้าเต็มไปด้วยเลือด เดินอยู่กลางถนน ถามว่าจะไปไหนก็ไม่ตอบเจ้าหน้าที่กำลังนำพาไปส่งที่โรงพยาบาลกลาง เมื่อผู้วิจัยไปถึง คุณแม่โบกมือเรียก แต่เมื่อผู้วิจัยเดินเข้าไปใกล้ ๆ สภาพที่ผู้วิจัยเห็นคือ ใบหน้าและเนื้อตัวที่เต็มไปด้วยรอยฟกช้ำ ตาบวม คางแตก เลือดยังไหลออกมาไม่หยุด คุณแม่ยิ้มอย่างเดียวและกุมมือผู้วิจัย ราวกับไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง เหตุการณ์นั้นทำให้ผู้วิจัยรู้สึกแย่มาก ๆ โชคดีที่ไม่เกิดอุบัติเหตุที่อันตรายถึงชีวิต ผู้วิจัยนึกไปถึงในอดีตที่คุณแม่เคยพูดกับผู้วิจัยว่าอยากเห็นลูกชายบวช แม่ในตอนนั้นคุณแม่จะไม่สามารถบอกกล่าวได้ แต่ถ้าผู้วิจัยได้บวชตอนที่คุณแม่ยังพอรับรู้ได้บ้างคงดีกว่า ผู้วิจัยจึงตัดสินใจขอที่ทำงานลา 1 เดือน ก่อนที่คุณแม่จะจำอะไรไม่ได้อีกต่อไป ผู้วิจัยเลือกบวชในวันเกิดของคุณแม่ นับว่าเป็นของขวัญที่ทำให้คุณแม่ยิ้มอย่างมีความสุข เมื่อผู้วิจัยโกนหัวและนุ่งผ้าขาว ผู้วิจัยได้จับมือคุณแม่และมองเข้าไปในตาบอกว่า “ดีบวชให้มันนะ” ถือเป็นเรื่องที่แปลกมากเพราะหลังจากนั้น น้ำตาคุณแม่ก็หลังไหลออกมาโดยไม่รู้ตัว ซึ่งนับตั้งแต่ที่คุณแม่กลับจากต่างจังหวัดครั้งนั้น ผ่านมาเป็นเวลาหลายปี ผู้วิจัยก็ไม่เคยเห็นน้ำตาของคุณแม่อีกเลย คงเป็นเพราะจิตใต้สำนึกที่ยังรับรู้แต่ไม่สามารถสื่อสารออกมาได้

ในระยะที่ 3 ของโรคอัลไซเมอร์ คุณแม่ไม่รู้เรื่องอะไรแล้วและไม่สามารถทำกิจกรรมใดๆได้เลย มีเหตุการณ์หนึ่งที่พันปลอมถาวรคุณแม่หลุดออกมา 2 ชี ซึ่งคลินิกทั่วไปไม่สามารถทำฟันให้ได้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นต้องไปที่โรงพยาบาลจุฬาเพื่อที่จะดมยาสลบ และทำการอุดฟัน แต่ไม่นานฟันของคุณแม่ก็หลุดออกมาเป็นครั้งที่สอง คุณหมอฟันบอกว่าเพราะคุณแม่ไม่มีการรับรู้ การทำฟันจึงยากต่อการทำ ถ้าหากเกิดขึ้นอีกก็ต้องดมยาสลบบ่อยๆ ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อสุขภาพ จึงควรถอนฟันออกมาทั้งหมดเพื่อการดูแลที่ดีในระยะยาว ส่วนอาหารก็จำเป็นต้องบดให้ละเอียดทุกครั้ง โดยการใช้เครื่องปั่นอาหาร เวลาออกไปข้างนอกผู้วิจัยจะใช้เครื่องปั่นไร้สายไว้ปั่นอาหาร แล้วป้อนให้แม่ที่ละคำ หลังจากนั้นการดูแลจึงเปลี่ยนไปจากเดิมมาก เปรียบเสมือนการดูแลเด็กเล็กๆในร่างคนแก่ คุณแม่ควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ ต้องคอยป้อนอาหาร ป้อนน้ำ อาบน้ำ แต่งตัว และไปพบคุณหมอเพื่อทำกายภาพทุกสัปดาห์ เพื่อให้มีการขยับร่างกาย ผู้วิจัยจึงได้ละทิ้งหน้าที่การงาน เพื่อมาดูแลคุณแม่อย่างเต็มตัว เพราะเชื่อว่าการให้ความรักและความเอาใจใส่จะเป็นยาที่ดีที่สุด ซึ่งในแต่ละวันก็จะมีมารับมือที่ต่างกันไป

ช่วงปี พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยขับรถพาคุณแม่ไปร่วมงานสงกรานต์กับญาติที่จังหวัดกาญจนบุรี แต่หลังจากกลับมาจากกรุงเทพ คุณพ่อรวมถึงผู้วิจัยก็หลับอยู่บนโซฟาโดยไม่รู้ตัว ตื่นมาอีกทีก็เห็นคุณแม่ล้มลงนอนอยู่ที่พื้น ผู้วิจัยรีบพาไปโรงพยาบาลใกล้บ้าน ผลการตรวจทางสมองบอกว่าไม่เป็นอะไร หลังจากคืนนั้น ผู้วิจัยตื่นขึ้นมากลางดึกด้วยความเป็นห่วงว่าคุณแม่เป็นอย่างไรบ้าง พอเปิดประตูเข้าไปก็เห็นคุณแม่หลับสนิท จนถึงช่วงประมาณตี 4 คุณพ่อก็เรียกให้ผู้วิจัยมาหา สภาพที่เห็นคือคุณแม่ยังหลับแต่ไม่ขยับตัวอะไรเลย ผู้วิจัยรู้สึกตกใจมาก รีบเอามือไปวางที่ปลายจมูก ก็ยังสัมผัสได้ถึงลมหายใจแต่เมื่อทำการปลุก ไม่ว่าจะขยับตัวยังไง คุณแม่ก็ไม่ตื่นขึ้นมา เหมือนคนที่หายใจแต่วิญญาณไม่อยู่กับตัว ไม่มีการเกร็ง ไม่มีแรงต้านและไม่มีความรู้สึกใดๆเหมือนที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงอุ้มคุณแม่เข้าไปนั่งในห้องน้ำ เอาน้ำล้างหน้า เช็ดตัว ก็ยังไม่ลืมตาขึ้นมา ผู้วิจัยจึงตัดสินใจพาไปโรงพยาบาล พอผู้วิจัยใส่เสื้อผ้าให้คุณแม่เสร็จก็พามาตั้งข้างล่าง เปิดเพลงเบาๆให้ฟัง สักพักคุณแม่ก็ลืมตาขึ้นมาอย่างช้าๆ ผู้วิจัยดีใจมากจึงรีบเข้าตัวอีกครั้ง แขนขาเริ่มขยับ ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนจากโรงพยาบาลไปสวนสาธารณะ เพราะคิดว่าธรรมชาติและแสงแดดจะช่วยให้ดีขึ้น คุณแม่ดูมีความตื่นตัวมากขึ้น มองซ้ายมองขวาที่นี่คือที่ไหนและในวันนั้นก็เปรียบเสมือนสัญญาณเวลาเตือนว่าคุณแม่ใกล้จากโลกนี้ไปแล้ว

ผู้วิจัยไม่เคยคิดเลยว่าโรคอัลไซเมอร์จะเกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิดอันเป็นที่รักและคิดไม่ถึงว่าจะทำให้บุคคลที่มีความสามารถคนหนึ่งกลายเป็นบุคคลไร้ความสามารถใดๆ แม้กระทั่งการช่วยเหลือตัวเองเบื้องต้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วยังมีอีกหลายครอบครัวที่ยังต้องรับมือ แต่หากครอบครัวนั้นไม่ได้เห็นความสำคัญหรือมีวิธีรับมือของโรคอัลไซเมอร์แล้วทั้งผู้ป่วยและผู้ดูแล จะมีความเป็นอยู่อย่างไร อาการหลงลืมของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ สร้างความเจ็บปวดให้กับทั้งเจ้าตัวและคนดูแล เมื่อทุกๆสิ่งที่เคยทำร่วมกันค่อยๆถูกกลืนกิน กลายเป็นลมหายใจที่ว่างเปล่า ถึงแม้ผู้ป่วยบางคนจะมีชีวิตได้ถึง 10 ปีก็ตาม แต่ก็ยังเป็นช่วงเวลาที่ต้องรับมือกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งด้านกายภาพของร่างกายที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย อีกทั้งค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้น สำหรับผู้วิจัยแล้วจากการดูแลจากประสบการณ์ตรง การศึกษาถึงความเข้าใจของโรคนี้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ หากเราให้ความรักและความเอาใจใส่เกี่ยวกับโรคนี้อย่างจริงจัง เราก็จะรู้ว่าท่านเองก็ไม่ได้อยากให้มีมันเกิดขึ้นและทำให้รู้ว่าการให้

ความรัก ความเอาใจใส่ จะช่วยคงสภาพผู้ป่วยให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุด ผู้วิจัยไม่เคยลืมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความทรงจำที่เคยมีร่วมกัน กลับรู้สึกว่าได้รู้จักกับแม่น้อยเกินไป ในวันที่ชีวิตเติบโตขึ้น ได้ผ่านเรื่องราวต่างๆ มากมาย แต่ก็ไม่สามารถเล่าเรื่องราวให้ได้รับฟังได้ หากเลือกได้ว่าเราสามารถลืมอะไรได้บ้าง สุดท้ายแล้วก็คงขอให้จำคนที่รักให้ได้นานที่สุด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนพล น้อยชูเชื่อน (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ลักษณะภาพยนตร์สารคดีที่แสดงอัตวิสัยของไมเคิล มัวร์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ความหมายที่นำเสนอในภาพยนตร์สารคดีและวิเคราะห์ลักษณะเด่นในภาพยนตร์สารคดีที่แสดงอัตวิสัยของไมเคิล มัวร์ ซึ่งศึกษาเฉพาะภาพยนตร์สารคดีขนาดยาวสำหรับฉายในโรงภาพยนตร์ 6 เรื่อง โดยแสดงให้เห็นถึงวิธีการต่างๆ ด้านภาพยนตร์ที่ใช้ในภาพยนตร์สารคดีของไมเคิล มัวร์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานด้านภาพยนตร์สารคดีให้มีความน่าติดตามและประสบความสำเร็จในการนำเสนอประเด็นต่างๆ โดยไม่ทำให้ผู้ชมเบื่อหน่าย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงวิธีการที่ผู้กำกับสร้างการโน้มน้าวขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สร้างภาพยนตร์สารคดีนำไปประยุกต์ใช้ แต่ในขณะเดียวกันก็เพื่อให้ผู้ชมรู้เท่าทันต่อการโน้มน้าวและไม่หลงเชื่อผู้สร้างโดยง่าย ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรูปแบบของสารคดีประเภทต่างๆ และวิเคราะห์ลักษณะเด่นในภาพยนตร์สารคดีทั้ง 6 เรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของภาพยนตร์สารคดี ซึ่งมีจุดเด่นดังนี้ 1. ใช้ภาพเหตุการณ์จริง 2. ใช้เสียงบรรยาย 3. การสัมภาษณ์ 4. ภาพที่บันทึกเก็บไว้ 5. การตัดต่อแบบ Montage และยังได้มีการเปรียบเทียบความแตกต่างของภาพยนตร์สารคดีทั่วไปกับภาพยนตร์สารคดีของไมเคิล มัวร์ ทำให้เห็นว่าภาพยนตร์สารคดีของไมเคิล มัวร์ไม่ได้เป็นแนวทางใหม่ที่แตกต่างจากภาพยนตร์สารคดีทั่วไป แต่เป็นการนำลักษณะและวิธีการของภาพยนตร์สารคดีแบบ Direct Cinema มาผสมผสานกับภาพยนตร์สารคดีโฆษณาชวนเชื่อทางฝั่งโซเวียตและอังกฤษ รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ ด้วยความถนัดและทักษะทางอาชีพอันหลากหลาย ร่วมกับบุคลิกและความสนใจของตนเองมาใช้ในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการของภาพยนตร์สารคดีที่ใช้กันโดยทั่วไปให้มีลักษณะพิเศษขึ้นมา

สุปราณี บุญวัง (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภูมิหลังพฤติกรรมของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาภูมิหลังพฤติกรรมของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ตลอดจนปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุที่อยู่ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านดังกล่าว โดยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบห้วงโซ่ และใช้ตัวอย่างผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ทั้งสิ้น 8 ราย เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษามีอายุตั้งแต่ 60-88 ปี สถานภาพสมรสคู่ 5 ราย และเป็นหม้าย 3 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุเพศหญิง และได้แบ่งการพิจารณา โดยครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านปัจเจกบุคคล 2. ด้านเศรษฐกิจ-สังคม และด้านเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบถึงประวัติการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุและข้อเท็จจริงที่เป็นสิ่งบ่งชี้ว่าผู้สูงอายุมีภูมิหลังก่อนที่จะเริ่มป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์อย่างไร ซึ่งพบว่าลักษณะอุปนิสัยมีส่วนที่ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุนั้นมีพัฒนาการเสี่ยงกับการเป็นโรคต่างๆ ส่วนในด้านเศรษฐกิจ-สังคม มีผลต่อความเครียดหรือภาวะสุขภาพ ซึ่งส่งผลไปยังการดำเนินชีวิตที่เริ่มผิดปกติไปจากเดิม โดยโรคที่เกิดจากพฤติกรรมในช่วงวัยทำงานนั้นพัฒนาการไปสู่การเสี่ยงเป็นโรคอัลไซเมอร์ได้

อรุพงษ์ รักษาสัตย์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บันทึกการสร้างภาพยนตร์สารคดี เรื่อง บุษบา เป็นงานวิจัยผลิตผลงานเชิงสร้างสรรค์ ที่มีจุดเริ่มต้นมาจากความสงสัยต่อการมีอยู่ของพระสงฆ์ในปัจจุบันว่าจำเป็นมากน้อยแค่ไหน และพระสงฆ์ส่วนใหญ่ได้ทำหน้าที่อะไรในสังคมปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการนำเสนอให้เห็นถึงความเชื่อ ความศรัทธาของคนที่มีต่อศาสนา เทพเจ้า เจ้าพ่อ เจ้าแม่ ผ่านการแสดงออกด้วยการเคารพบูชาด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ด้านศิลปะและด้านสังคม เป็นภาพยนตร์สารคดีผสมเรื่องแต่ง ผู้วิจัยใช้การสร้างภาพยนตร์สารคดีในการเล่าเรื่องหรือสื่อสาร เพราะว่าเป็นงานที่ใช้ทุน ทุนงานและทรัพยากรไม่มากนักเมื่อเทียบกับภาพยนตร์บันเทิงและเห็นว่าหลายๆเหตุการณ์ในสังคมมีความเป็นภาพยนตร์อยู่แล้วไม่มากก็น้อย ภาพยนตร์เรื่องนี้ผู้วิจัยทำหน้าที่ทั้งกำกับและถ่ายภาพ โดยได้ถ่ายทำด้วยตัวเองเกือบทั้งหมดยกเว้นภาพที่ถ่ายด้วยโดรนที่ต้องใช้ผู้ที่มีทักษะมาถ่ายทำให้ โดยแบ่งขอบเขตการทำงานดังนี้ 1. มีการบันทึกกิจกรรมการบูชาต่างๆในประเทศไทยที่เกิดขึ้นในสองปี ทั้งกิจกรรมที่ทำกันส่วนบุคคลและกิจกรรมสาธารณะที่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วม 2. ใช้การถ่ายทำในลักษณะสังเกตการณ์และการนำผู้ชมไปร่วมกับเหตุการณ์ ไม่ใช้การสัมภาษณ์ มีการกำกับตัวบุคคลและจัดการกับสถานที่เพียงเล็กน้อยเพื่อคุณค่าด้านศิลปะภาพยนตร์ 3. ถ่ายทำในส่วนของเรื่องแต่งเพื่อเชื่อมโยงภาพเหตุการณ์จริงและนำเสนอความคิดเห็นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การเล่าเรื่องน่าติดตาม ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่าการสร้างภาพยนตร์สารคดี ไม่ว่าจะใช้กลวิธีไหนก็ตาม สิ่งสำคัญอยู่ที่สาระข้างใน รวมถึงความจริงใจของผู้สร้างที่จะมองออกกว่าอะไรสำคัญที่สุดในการเล่าเรื่องนั้น อะไรที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมหรือสังคมมากที่สุด แม้ว่าจะไม่ได้ประกอบขึ้นด้วยความจริงบริสุทธิ์ทั้งหมดก็ตาม

ศวิตา ศิลตระกูล (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีภาวะดาวน์ซินโดรม เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการและผลิตภาพยนตร์สารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะดาวน์ซินโดรม เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ที่เหมาะสมและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด งานวิจัยนี้มุ่งเน้นความสำคัญในการสร้างสรรค์สื่อภาพยนตร์สารคดีเพื่อสร้างความเข้าใจแก่คนดูต่อผู้ที่มีภาวะดาวน์ซินโดรม จากงานวิจัยพบว่า การที่เลือกใช้สื่อประเภทสารคดีทำให้สามารถนำเสนอภาพลักษณ์ของดาวน์ซินโดรมได้อย่างเหมาะสมแต่ผู้วิจัยแนะนำควรนำเสนอภาพลักษณ์ได้หลากหลายกว่านี้ เนื่องจากงานวิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องความยาวของภาพยนตร์สารคดีสั้น จึงทำให้ไม่สามารถนำเสนอมุมมองที่ครบถ้วนได้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Zachary A. Smith (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Narrative Structure and Audience Motivation in Documentary Film เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง และแรงจูงใจของผู้ชมภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยการวิจัยระบุว่าผู้ดูบางคนสามารถระบุโครงสร้างการเล่าเรื่อง ว่าพวกเขามีความเข้าใจและเชื่อมโยงกับเนื้อหาได้ ซึ่งแม้ว่าผู้ชมขาดความรู้หรือคำศัพท์ที่เป็นทางการ แต่ผู้ชมยังคงตระหนักอย่างชัดเจนถึงองค์ประกอบเหล่านี้ มากกว่าที่จะเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาที่เชื่อมโยงกันทั้งหมด ยกเว้นผู้ดูเพียงคนเดียว ในกลุ่มสนทนากลุ่มแรก ผู้ชมจำนวนมากสังเกตเห็นหลายแง่มุมของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ เช่น ฉากผู้ประท้วง เรื่องราวที่เล่าโดยครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ คำให้การจากนักวิทยาศาสตร์และคำอธิบายเกี่ยวกับความเชื่อมโยงทางการเมืองกับการรวบรวมทรัพยากรที่ไม่เหมาะสมและบทบาทของการจัดลำดับเหตุการณ์ตามช่วงเวลาหรือตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในความเข้าใจโดยรวม สิ่งนี้สะท้อนว่า การบรรยายยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความเข้าใจพื้นฐานของผู้ชม ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าใจเรื่องราวได้

Ruth Bartlett (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้ภาพยนตร์สารคดีเพื่อสอนพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องเพศและความอ่อนไหวที่ต้องเผชิญกับชายสูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมขั้นสูง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาว่าภาพยนตร์สารคดีเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการสอนนักศึกษาและพยาบาลจำนวนมากให้มีความเข้าใจประสบการณ์ชีวิตของภาวะสมองเสื่อม ในบทความนี้ผู้วิจัยเน้นเฉพาะภาพยนตร์สารคดีสั้นๆ ที่เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมที่เล่าประสบการณ์ของผู้สูงอายุ คู่รักร่วมเพศ และผู้ดูแลเพื่อเสนอความหลากหลายใหม่ และระบุการค้นหาในเว็บไซต์ Vimeo โดยใช้คำค้นหาว่า Dementia และ Alzheimer's disease โดยทำเครื่องหมายในช่องหมวดหมู่ สารคดี ผลลัพธ์ที่ได้รับมีถึงถึง 199 เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงที่มีภาวะสมองเสื่อมเป็นตัวเอก 25 คน หรือผู้ชายที่มีภาวะสมองเสื่อม 12 คน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์หลายประการในการพิจารณา 1. ภาพยนตร์แต่ละเรื่องต้องมีความยาวไม่เกิน 20 นาที 2. เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ภาพยนตร์แต่ละเรื่องมีผู้ชายที่ป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมและเน้นย้ำถึงความรัก 3. ภาพยนตร์ดูได้ทั่วไปมากกว่าการให้ความรู้ทางด้านสุขภาพเพียงอย่างเดียว ผลที่ได้รับคือการนำภาพยนตร์มาประกอบในหลักสูตรการรักษพยาบาลเป็นที่ยอมรับได้มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสอนนักศึกษาพยาบาลและพยาบาลเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย ภาพยนตร์ยอดนิยมหลายเรื่อง เช่น Still Alice และอีกมากมาย มุ่งเน้นไปที่ผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อมในระยะเริ่มแรกและกลบเกลื่อนความเป็นจริงที่รุนแรงกว่าของภาวะสมองเสื่อมขั้นสูง ภาพยนตร์บันเทิงอาจมีความซับซ้อนทางโครงเรื่องและตัวละครมากมายซึ่งอาจไม่เป็นประโยชน์ในการสอน แต่ภาพยนตร์สารคดีมักจะสั้นกว่าซึ่งอาจจะง่ายกว่าสำหรับวัตถุประสงค์ในการสอน อย่างไรก็ตามก็หมายความว่านักเรียนสามารถชมภาพยนตร์ได้ทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อวิจัยและผู้วิจัย	ผลการศึกษาวิจัย	การประยุกต์ใช้ในงานวิจัย
ลักษณะภาพยนตร์สารคดีที่แสดงอัตวิสัยของไมเคิล มัวร์ ธนพล น้อยชูชื่น	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะเด่นในภาพยนตร์สารคดี ทั้ง 6 เรื่อง 1.ใช้ภาพเหตุการณ์จริง 2.ใช้เสียงบรรยาย 3.การสัมภาษณ์ 4.ภาพที่บันทึกเก็บไว้ 5.การตัดต่อแบบ Montage 	<ul style="list-style-type: none"> • นำลักษณะเด่นและการเล่าเรื่อง มาปรับใช้ในภาพยนตร์สารคดี
บันทึกการสร้างภาพยนตร์สารคดีเรื่อง บุษบา อรุพงษ์ รักษาสิทธิ์	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างภาพยนตร์สารคดี ไม่ว่าจะใช้วิธีไหนก็ตาม สิ่งสำคัญอยู่ที่สาระข้างในรวมถึงความจริงใจของผู้สร้างที่จะมองออกว่าอะไรสำคัญที่สุดในการเล่าเรื่องนั้น 	<ul style="list-style-type: none"> • ได้นำวิธีคิดวิธีการทำงานมาปรับใช้ในภาพยนตร์สารคดี • ได้ข้อมูลด้านการใช้อุปกรณ์และการถ่ายทำ
Narrative Structure and Audience Motivation in Documentary Film Zachary A.Smith	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะอุปนิสัยมีส่วนที่ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุมีพัฒนาการเสี่ยงกับการเป็นโรคต่างๆรวมถึงความเครียดสามารถพัฒนาการไปสู่การเสี่ยงเป็นโรคอัลไซเมอร์ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> • นำวิธีคิด วิธีเก็บข้อมูลเชิงลึก มาปรับใช้ในภาพยนตร์สารคดี
Using documentary films to teach nurses about advanced dementia Ruth Bartlett	<ul style="list-style-type: none"> • ภาพยนตร์สารคดีสั้นเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสอนนักศึกษาแพทย์และพยาบาลเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> • ได้รับวิธีการคัดเลือกภาพยนตร์สารคดีเพื่อมาปรับใช้ในภาพยนตร์ • นำวิธีการเล่าเรื่องของภาพยนตร์สารคดีมาปรับใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์” เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ด้วยการสร้างภาพยนตร์สารคดีสั้น งานวิจัยนี้เพื่อศึกษากระบวนการและผลิตภาพยนตร์สารคดีสั้นที่เกี่ยวกับข้าพเจ้าและมารดาที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี
2. เพื่อถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี
3. เพื่อประเมินผลงานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดี ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาผู้ป่วยอัลไซเมอร์

ในการศึกษานั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ผ่านมารวมถึงนำภาพถ่าย คลิปวิดีโอที่เคยบันทึกไว้และถ่ายทำเพิ่มเติมมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของมารดาจากระยะแรกถึงระยะสุดท้าย งานวิจัยจึงมุ่งเน้นให้เห็นความสำคัญในการสร้างสรรค์สื่อภาพยนตร์สารคดีเพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่คนดู อีกทั้งยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและนำข้อมูลที่ได้มาประเมินความพึงพอใจและสรุปผลงานออกแบบเพื่อเป็นองค์ความรู้ต่อไป โดยมีหัวข้องานดำเนินวิจัยดังนี้ นำเสนอเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 แผนการดำเนินงานวิจัย
- 3.2 ขอบเขตของการวิจัย
 - 3.2.1 ขอบเขตของงานสร้างสรรค์
 - 3.2.2 ขอบเขตของการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ
- 3.3 เครื่องมือวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 แผนการดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษากระบวนการและผลิตภาพยนตร์สารคดีความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์ งานวิจัยชิ้นนี้ประกอบด้วยงานวิจัยย่อย 2 ชิ้น คืองานวิจัยเชิงปฏิบัติ และงานวิจัยเชิงคุณภาพหลังจากผลิตภาพยนตร์สารคดีเสร็จแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการตั้งคำถามในแต่ละชุดมาใช้ในการสัมภาษณ์และประเมินผลทำสารคดี คือ 1.คำถามสำหรับส่วนของเนื้อหาและการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดี 2.คำถามสำหรับส่วนเทคนิคภาพและเสียงในภาพยนตร์สารคดี 3.คำถามสำหรับสาระความรู้ของภาพยนตร์สารคดี 4.คำถามสำหรับอารมณ์และมุมมองความทรงจำของผู้สร้างและใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่าน หลังจากชมภาพยนตร์

3.2 ขอบเขตของการวิจัย

3.2.1 ขอบเขตของงานสร้างสรรค์

ภาพยนตร์สารคดีสั้นความยาวไม่เกิน 20 นาที โดยใช้ภาพถ่ายรวมถึงวิดีโอที่เคยบันทึกไว้และถ่ายทำวิดีโอเพิ่มเติมด้วยระบบดิจิทัลความละเอียดสูง

3.2.2 การกำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 ท่าน คือกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีหรือรายการสารคดีโทรทัศน์ 7 ท่านและกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม 5 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีหรือรายการสารคดีโทรทัศน์ จะต้องมีการประสบการณ์ทำงานด้านภาพยนตร์สารคดี 10 ปี ขึ้นไปและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านโรคสมองเสื่อมจะต้องมีการปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพแพทย์หรือพยาบาล 10 ปีขึ้นไป ได้แก่

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี

ชื่อ - นามสกุล	การศึกษา	อาชีพ	ผลงานบางส่วนที่ผ่านมา	ระยะเวลาปฏิบัติงาน
1. คุณวรรณแหวงหงษ์วิวัฒน์	ปริญญาโท Artists Film Video and Photography ณ University for the Creative Arts ประเทศอังกฤษ	- ผู้กำกับภาพยนตร์ - นักเขียนบท	- ร่วมเขียนบทซีรีส์ Hormones วัยว้าวุ่น - กำกับภาพยนตร์สารคดี WISH US LUCK ขอให้เราโชคดี - เขียนบทซีรีส์ STAY ชაკะฉั่นจะคิดถึงเธอ - กำกับภาพยนตร์เธอกับฉันกับฉัน	2555-2567

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

2. คุณนพพล ธำรงรัตนฤทธิ์	ปริญญาตรี อักษร ศาสตร์ เอก ภาษาจีน จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	- ผู้กำกับภาพยนตร์ - นักเขียนบท	- กำกับภาพยนตร์ 36 - กำกับภาพยนตร์สารคดี Gir ldon't cry - กำกับภาพยนตร์สารคดี The master	2552-2567
3. คุณณัฐวัฒน์ ช่างชัย	ปริญญาตรี จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร	ผู้กำกับรายการสารคดี	- กำกับรายการโทรทัศน์แกะ กล้า - กำกับสารคดีเราเกิดบน แผ่นดินรัชกาลที่ 9	2541-2567
4. คุณอุมาพร ตันติยาทร	ปริญญาตรี สาขา ภาพยนตร์และ วิดีโอ สถาบัน เทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง	- ครีเอทีฟเขียนบท สารคดี - พิธีกรรายการสารคดี	- ร่วมผลิตสารคดีกบนอกกะลา - ร่วมผลิตสารคดีด้านเด็กและ เยาวชน แผ่นดินเดียวกัน - ร่วมผลิตสารคดีผู้สูงวัย ลุยไม่รู้โรย	2547-2567
5. คุณสมศักดิ์ สมจิตร	ปริญญาตรี คณะ สัตวแพทย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	- ครีเอทีฟเขียนบท สารคดี - พิธีกรรายการสารคดี	- ร่วมผลิตสารคดีกบนอกกะลา - ร่วมผลิตสารคดีด้านเด็กและ เยาวชน แผ่นดินเดียวกัน - ร่วมผลิตสารคดีผู้สูงวัยลุยไม่รู้ โรย	2547-2567
6. คุณประสาน อิงคนันท์	ปริญญาโท สาขา Interactive Multimedia, , สถาบัน London Institute	กรรมการผู้บริหาร บริษัทบุญมีฤทธิ์ มีเดีย	- โปรดิวเซอร์ และคนเดินเรื่อง รายการคนค้นคน บริษัท ทีวี บูรพา - กรรมการผู้บริหาร บริษัทบุญมี ฤทธิ์ มีเดีย	2542-2567
7. คุณอรุพงษ์ รักษาสัตย์	ปริญญาโท นิเทศ ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษม บัณฑิต	- ผู้กำกับภาพยนตร์ สารคดี - อาจารย์สอนวิชา ภาพยนตร์	- กำกับภาพยนตร์สารคดี สวรรค์บ้านนา - กำกับภาพยนตร์สารคดี เพลง ของข้าว - กำกับภาพยนตร์สารคดี บุษบา	2548-2567

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม

ชื่อ - นามสกุล	อาชีพ	สถานที่ทำงาน	สาขาที่เชี่ยวชาญ
1. คุณฤชกรณ์ เต็มทอง	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านอายุรกรรม ประสาทวิทยา	โรงพยาบาลเกษม ราษฎร์ ประชาชื่น	อายุรกรรมประสาทวิทยา
2. คุณสุกรีย์ สมานไทย	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านอายุรกรรม ประสาทวิทยา	โรงพยาบาล สิ้น แพทย์ รามอินทรา	อายุรแพทย์ชำนาญการทางระบบ ประสาทและสมอง
3. คุณวันชัย ทวีโกคา	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านอายุรกรรม ประสาทวิทยา	โรงพยาบาลเกษม ราษฎร์ ประชาชื่น	อายุรกรรมประสาทวิทยา
4. คุณศิริราณี ศรีหาคาค	อาจารย์สาขา วิทยาการพยาบาล ชุมชน	วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ขอนแก่น	อาจารย์สาขาพยาบาล
5. คุณสุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย	จิตแพทย์และ หัวหน้าศูนย์ดูแล ภาวะสมองเสื่อม	โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย	หัวหน้าศูนย์ดูแลภาวะสมองเสื่อม

ข้อมูลที่บันทึกได้จะถูกวิเคราะห์เพื่อไปสรุปผลการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3. เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. สื่อภาพยนตร์สารคดี เป็นการออกแบบภาพยนตร์สารคดีสั้น “ความทรงจำของข้าพเจ้า และมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์” มีความยาวไม่เกิน 20 นาที

2. การออกแบบคำถามสัมภาษณ์ในงานวิจัย โดยมีการตั้งคำถามในแต่ละชุดมาใช้ในการประเมินโดยการสัมภาษณ์หลังจากที่ได้รับชมภาพยนตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกลุ่มหัวข้อคำถามดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามสำหรับส่วนของเนื้อหาและการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดี

ส่วนที่ 2 คำถามสำหรับส่วนเทคนิคภาพและเสียงในภาพยนตร์สารคดี

ส่วนที่ 3 คำถามสำหรับสาระความรู้ของภาพยนตร์สารคดี

ส่วนที่ 4 คำถามสำหรับอารมณ์และมุมมองความทรงจำของผู้สร้าง

ตารางที่ 3.3 คำถามในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดี

คำถามที่	คำถามสัมภาษณ์	กลุ่มคำถาม
1.	การเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นอย่างไร	1
2.	ความเหมาะสมของภาพ ในภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร	2
3.	การลำดับภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร	2
4.	ดนตรีและเสียงประกอบของภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร	2
5.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจได้หรือไม่ อย่างไร	4
6.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้หรือไม่ อย่างไร	4
7.	ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร	3
8.	หลังจากได้ชมภาพยนตร์สารคดีแล้วคิดว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดมุมมองชีวิตของ ข้าพเจ้าและประสบการณ์ได้หรือไม่ อย่างไร	4
9.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่ อย่างไร	3
10.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่ อย่างไร	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 คำถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม

คำถามที่	คำถามสัมภาษณ์	กลุ่มคำถาม
1.	การเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นอย่างไร	1
2.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจได้หรือไม่ อย่างไร	4
3.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร	3
4.	ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร	3
5.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่ อย่างไร	3
6.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่ อย่างไร	3

3.4 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้วิธีการสนทนาต่อหน้าโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สร้างคำถามที่ชัดเจน โดยการสัมภาษณ์นั้นได้รับความยินยอมในการเก็บข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกคนและจะมีการบันทึกเสียงการสนทนาเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยแบ่ง 4 กลุ่มประเด็นคำถาม ได้แก่ ส่วนที่ 1 คำถามสำหรับส่วนของเนื้อหาและการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดี ส่วนที่ 2 คำถามสำหรับส่วนเทคนิคภาพและเสียงในภาพยนตร์สารคดี ส่วนที่ 3 คำถามสำหรับสาระความรู้ของภาพยนตร์สารคดี ส่วนที่ 4 คำถามสำหรับอารมณ์และมุมมองความทรงจำของผู้สร้าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 12 ท่าน โดยถอดบทสัมภาษณ์จากกลุ่มคำถามและสรุปข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การสร้างสรรคภาพยนตร์

กระบวนการออกแบบภาพยนตร์สารคดี “ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาผู้งาน
สร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์” ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการทำงานให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

4.1 การค้นคว้า (Research) เพื่อเขียนบทภาพยนตร์

4.1.1 การคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาพัฒนาภาพยนตร์สารคดี

4.1.2 การกำหนดโครงสร้างสารคดี

4.2 กระบวนการเตรียมการก่อนถ่ายทำภาพยนตร์ (Pre-Production)

4.2.1 การเขียนโครงเรื่องบทภาพยนตร์ (Film treatment)

4.3 ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production)

4.3.1 การทบทวนแผนการถ่ายทำ

4.3.2 การให้ความสำคัญกับแผนการถ่ายทำที่วางไว้

4.3.3 การจัดการถ่ายทำใหม่

4.4 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (Post-production)

4.4.1 การจัดระเบียบภาพ فوتเทจ

4.4.2 การวางโครงเรื่องตาม فوتเทจที่ได้เลือกไว้

4.4.3 การเข้าสู่กระบวนการตัดต่อ

4.5 การบันทึกเสียง

4.6 การแก้ไขสีตามอารมณ์ของภาพยนตร์

4.7 ผลงานภาพยนตร์สารคดีฉบับสมบูรณ์

4.1 การค้นคว้า (Research) เพื่อเขียนบทภาพยนตร์

4.1.1 การคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาพัฒนาภาพยนตร์สารคดี

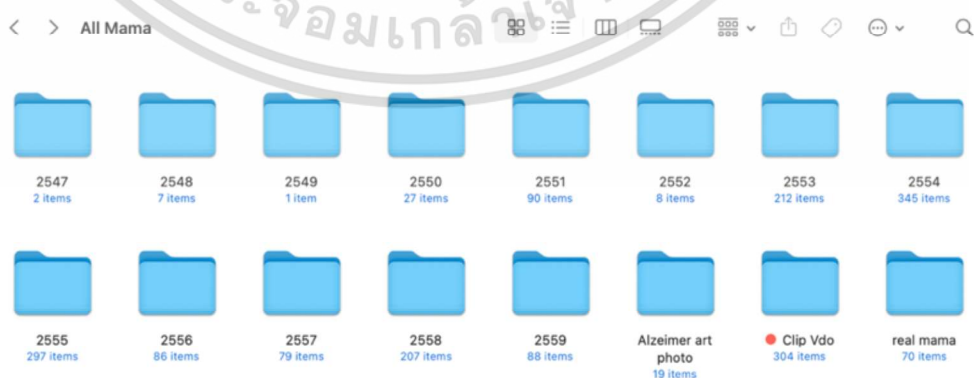
กระบวนการนี้เป็นการศึกษาข้อมูลหรือประเด็นของสิ่งที่ต้องการนำเสนอหรือเล่าเรื่อง
ในครั้งนีผู้วิจัยได้กำหนดเป็นรูปแบบของภาพยนตร์สารคดี สิ่งที่สำคัญคือการคัดเลือกประเด็นที่ผู้วิจัย
มีความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นประเด็นของมารดาที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ทั้งที่อายุเพียงแค่ 57 ปี
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งโรคอัลไซเมอร์นั้นเป็นประเด็นที่คนในสังคมให้ความสนใจ เพราะในหลายครอบครัวต้องประสบพบเจอ รวมถึงบุคคลทั่วไปที่อาจจะยังไม่รู้ว่าภาวะสมองเสื่อมมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจอย่างไรรวมถึงเป็นภาวะที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ การดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีคนดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างภาพยนตร์สารคดี โดยการนำเสนอถึงความเปลี่ยนแปลงของมารดาจากความทรงจำของผู้วิจัย เพื่อให้เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์

4.1.2 การกำหนดโครงสร้างสารคดี

เมื่อผู้วิจัยตัดสินใจได้แล้วว่า จะเลือกประเด็นของมารดาที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดโครงสร้างของภาพยนตร์สารคดี สำหรับองค์ประกอบที่ใช้กำหนดโครงสร้างในการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยเลือกวิธีการนำเสนอรูปแบบสารคดีเชิงอธิบาย (Expository Mode) ซึ่งเป็นการเปิดเผยเรื่องราวในอดีตโดยใช้เสียงของผู้บรรยายประกอบภาพถ่ายและฟุตเทจที่เคยบันทึกไว้ในอดีตมาเล่าเรื่อง รวมถึงมีการผสมผสานรูปแบบสารคดีเชิงอัตวิสัย (Performative Documentary) โดยผู้วิจัยได้ทำการแสดงในช่วงที่ตามหาแม่ที่หายออกจากบ้าน เนื่องจากไม่มีภาพและฟุตเทจ แต่เพื่อให้ผู้ชมเห็นภาพและเพื่อแสดงให้เห็นความคิดและความรู้สึกของผู้วิจัยจริงๆ ในสถานการณ์นั้นๆ สำหรับขั้นตอนของการกำหนดวิธีเล่าเรื่องได้แก่

การตั้งสมมติฐาน สำหรับกำหนดวิธีเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ คือการคาดการณ์เนื้อหาของภาพยนตร์ที่จะสร้างว่าจะจบลงเช่นไร เริ่มแรกผู้วิจัยเล่าเรื่องด้วยการใช้บันทึกของผู้วิจัยโดยนำภาพถ่ายรวมถึงวิดีโอที่เคยบันทึกไว้มาตรวจสอบว่ามีหรือขาดส่วนไหนบ้างและนำมารวบรวมให้เป็นระเบียบในการค้นหา ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดทิศทางการถ่ายทำได้อย่างชัดเจนขึ้น แต่ระหว่างที่ปฏิบัติงานอาจจะได้รับข้อมูลใหม่ที่ไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้นมาก็ตาม ทำให้ผู้วิจัยสามารถตัดประเด็นที่ไม่จำเป็นต้องใส่ไปในภาพยนตร์ออกไปได้

ภาพที่ 4.1 โฟลเดอร์รูปภาพและวิดีโอของแม่ที่เคยบันทึกไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางโครงสร้างการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างการเล่าเรื่องเพื่อกำหนดทิศทาง การเล่าเรื่องและเพื่อช่วยในการถ่ายทำอย่างราบรื่น โดยหลักการในการวางโครงสร้างการเล่าเรื่อง ผู้วิจัย ได้ยึดหลักการเล่าเรื่องแบบภาพยนตร์สารคดีตามลำดับเหตุการณ์ โดยฉายให้เห็นเหตุการณ์ ของโรคอัลไซเมอร์ตั้งแต่เริ่มเป็นและเกิดเหตุการณ์อะไรบ้าง โดยไม่มีการสลับเหตุการณ์เพื่อให้ผู้ชมมี ความสับสนหรือหลงคนดู เพราะเชื่อว่าการเล่าอย่างมีความตรงไปตรงไปมา จะช่วยให้ผู้ชมได้เข้าใจ ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงๆ

การค้นคว้า (Research) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโรคอัลไซเมอร์ทั้งในหนังสือและใน อินเทอร์เน็ต จากการศึกษาค้นคว้า ทางทางการแพทย์ได้แบ่งโรคอัลไซเมอร์ออกเป็น 3 ระยะ โดย ระยะแรกจะมีความสับสนแต่ยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ส่วนระยะกลางความสับสนจะมีมากขึ้น อีกทั้งช่วยเหลือตัวเองได้น้อยลงและระยะท้ายที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย ผู้วิจัยจึงทำ สัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดกับคุณแม่เพื่อระลึกความทรงจำและได้รับข้อมูลบางอย่าง ซึ่งประโยชน์จาก การศึกษาค้นคว้าจะทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการนำเสนอมากขึ้นและเมื่อลงมือเขียน บทหรือเริ่มต้นถ่ายทำจะช่วยให้การทำงานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

วิธีการเก็บข้อมูล

- สัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้วิธีการโทรศัพท์สัมภาษณ์หรือสนทนาต่อหน้า
- ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สร้างคำถามที่ชัดเจน โดยการลงรายละเอียดไปตาม สถานการณ์ของการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์นั้นจะมีการบันทึกเสียงการสนทนา

ตารางที่ 4.1 การแบ่งกลุ่มประเด็นคำถามสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์	อายุ	ความสัมพันธ์	ประเด็นคำถามสัมภาษณ์
1. ชิน จรรย์พรพรม	77	พี่ชาย	ความสัมพันธ์คนนอกครอบครัว ช่วงก่อนและหลังจากเป็นโรคอัลไซเมอร์
2. สุรีย์ แซ่เจี๋ย	62	น้องสาว	ความสัมพันธ์คนนอกครอบครัว ช่วงก่อนและหลังจากเป็นโรคอัลไซเมอร์
3. บุญส่ง สุขรัตน์ไชยกุล	74	คู่สมรส	ความสัมพันธ์คนในครอบครัว ช่วงก่อนและหลังจากเป็นโรคอัลไซเมอร์
4. พลอยฉาย ตั้งอนุรัตน์	38	บุคคลใกล้ชิด กับผู้วิจัย	ความสัมพันธ์ของบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้วิจัย ในช่วงที่คุณแม่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 การแบ่งกลุ่มประเด็นคำถามสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิด

การจัดกลุ่มข้อมูลโดยผู้วิจัย	ความสัมพันธ์กับคุณแม่อรุณี	ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์
ชีวิตในวัยเด็ก	- พี่ชาย - น้องสาว	ช่วยเล่าเรื่องราววัยเด็กของคุณอรุณีเป็นอย่างไร
ครอบครัว	- พี่ชาย - น้องสาว - คู่สมรส - บุคคลใกล้ชิด	สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวของคุณอรุณีเป็นอย่างไร
ความสัมพันธ์	- พี่ชาย - น้องสาว - คู่สมรส - บุคคลใกล้ชิด	ท่านมีความสนิทสนมกับคุณอรุณีเป็นอย่างไร
ระยะของโรคอัลไซเมอร์	- พี่ชาย - น้องสาว - คู่สมรส - บุคคลใกล้ชิด	ระยะนี้ภาวะสมองเสื่อมเล็กน้อยเป็นอย่างไร ระยะนี้สูญเสียความทรงจำมากขึ้นเป็นอย่างไร ระยะนี้สูญเสียความทรงจำอย่างสมบูรณ์เป็นอย่างไร
ชีวิตคู่	- คู่สมรส	หลังแต่งงานความสัมพันธ์เป็นอย่างไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้วิจัยได้ทำการสนทนา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2564 ทางโทรศัพท์
- ผู้ให้ข้อมูลคือคุณ ชิน จรรย์พรพรหม เกิดปี พ.ศ. 2490 อาชีพธุรกิจส่วนตัว เป็นพี่ชายคุณอรุณีที่มีความใกล้ชิด ในช่วงวัยเด็กจนถึงก่อนแต่งงาน

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลที่ได้จาก คุณ ชิน จรรย์พรพรหม

กลุ่มประเด็นคำถาม	ข้อมูลจากการโทรศัพท์
ชีวิตในวัยเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> • เกิดที่ตรอกถั่วกอก ถนนเยาวราช ช่วงนี้ว่างไปเป็นเซพอยู่ที่เวียงจันทน์ เลยย้ายตามไปด้วย • แม่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือแต่ได้เรียนภาษาจีนกลาง ต่อมาเกิดสงครามกลางเมือง เลยนั่งรถกลับมาอยู่กรุงเทพฯ แลวประตูน้ำ • แม่ตีกับน้องสาวช่วยกันร้อยมาลัยแล้วกุเอาไปขายตามท้องถนน • พ่อโตขึ้นมาที่ย้ายมาขายกล้วยเดี่ยวที่บางจาก แม่ตีเป็นคนลวกกล้วยเดี่ยว เป็นคนสวย เก่ง ละเอียด
ครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> • ย้ายบ้านหลายที่ วัยเด็กลำบากมาก ช่วงที่อยู่ประตูน้ำ อยู่กันแออัด นอนรวมกัน ไม่น่าอยู่ ไม่ได้มีเงินเหมือนตอนนี้ • ทำงานทุกวันไม่มีวันหยุด อากงก็ไปเป็นเซพอยู่ที่เยาวราช แล้วก็ย้ายครอบครัวมาอยู่บางจาก เช่าที่ขายกล้วยเดี่ยว
ความสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> • ตอนเด็กๆจนถึงตอนโตสนิทกันมาก อามามีลูก 8 คน กู้กับแม่ตีอายุใกล้เคียงกัน ห่างกันไม่กี่ปี • เวลาขายของที่ไหนก็จะไปด้วยกัน ไปไหนมาไหนด้วยกันบ่อย • ครั้งหนึ่งกูไม่สบาย จะลงใต้ไปหาหมอ ตอนนั้นไม่มีเงิน เลยไปขอแม่ตี เลยเดินทางลงใต้ได้ • ตอนแต่งกับพ่อตีก็ยังเป็นห่วง กลัวดูแลน้องสาวเราไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กลุ่มประเด็นคำถาม	ข้อมูลจากการโทรศัพท์
ระยะแรกของโรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ตอนนั้นยังไม่รู้จักว่าโรคอัลไซเมอร์เป็นอย่างไร รู้แค่ช่วงนั้นแม่ตีมีความเครียด บอกว่าโดนโกงเงิน • พอได้เจอก็รู้สึกที่ไม่ใช่น้องสาวคนเดิม มีพฤติกรรมหลายอย่างที่เปลี่ยนไป คิดว่าไปลบลู่อะไรไว้ ไม่เชื่อว่าเป็นอัลไซเมอร์
ระยะสองของโรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • แวะมาเยี่ยมที่บ้าน ก็เห็นว่ามีเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ไม่คิดว่าจะเปลี่ยนไปขนาดนี้ • หน้าโทรมลง ไม่รู้จักแต่งหน้าแต่งตัวเหมือนสมัยก่อน ผอมลง นิสัยหลายๆอย่างเปลี่ยนไป ไม่มีสติ ควบคุมตัวเองไม่ได้ • ตอนนั้นก็แนะนำให้พาไปหาพระ ให้ท่านปิดเป่าสิ่งไม่ดี รับไม่ได้ที่น้องสาวเราไม่รู้เรื่อง
ระยะสามของโรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • หลังๆก็ไม่ได้เจอกันเลย ไม่รู้ว่าเป็นไงบ้าง อยากจะโทรคุยแต่แม่ตีก็คุยไม่ได้ • พอได้เจอกันเห็นแล้วก็เปลี่ยนไปมาก ไม่เหลือเค้าโครงเดิม ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เลย • ไม่คิดว่าน้องสาวเราจะกลายเป็นแบบนี้ เหมือนเด็กคนหนึ่งที่ต้องรอให้คนมาช่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้วิจัยได้ทำการสนทนา เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2564 ทางโทรศัพท์
- ผู้ให้ข้อมูลคือคุณ สุรีย์ แซ่เจี๋ย เกิดปี พ.ศ. 2505 อาชีพธุรกิจส่วนตัว เป็นน้องสาวคุณอรุณีที่มีความใกล้ชิด ในช่วงวัยเด็กจนถึงก่อนแต่งงาน

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลที่ได้จาก คุณ สุรีย์ แซ่เจี๋ย

กลุ่มประเด็น คำถาม	ข้อมูลจากการสนทนาต่อหน้า
ชีวิตในวัยเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นพี่สาว ห่างกัน 12 ปี ตอนเด็กๆ ลำบากมาก ทำงานตั้งแต่ยังเด็กๆ นอนรวมกัน อยู่แถวประตูน้ำ • พี่สาวเราเป็นคนสวย ชอบแต่งตัว ทำอะไรก็คล่องแคล่ว ไปไหนด้วยกันบ่อย • จนคุณอรุณีแต่งงานไป ก็ย้ายครอบครัวออกไป เป็นห่วงพี่สาว แต่ก็อยากให้เค้ามีความสุข
ครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> • ย้ายบ้านหลายที่ อากงก็ไปเป็นเชพอยู่ที่เยาวราช จนมาขายก๋วยเตี๋ยวที่บางจาก • สมัยนั้นการขายก๋วยเตี๋ยวไม่ค่อยมีใครยอมรับ ส่วนใหญ่จะมองว่าคนไม่มีความรู้มาทำ • มีพี่น้องหลายคน ต้องช่วยกันหาเงิน อาม่ามีอีเป็นลูกคนสุดท้อง แล้วยกยกนอนกับอากง เพราะคิดว่าถ้ายังนอนกับอากง ก็จะมีลูกอีก • ตอนอากงเสีก็อายุยังไม่มาก พี่นงก็ช่วยกันดูแลอาม่า พอคุณอรุณีแต่งงานไป อีก็อยู่กับอาม่า • ช่วงอาม่าอายุ 80 กว่า ก็อาการกลับไปเหมือนเด็ก ไม่รู้เรื่องอะไรเหมือนกัน
ความสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> • ตอนนั้นก็ยังเด็ก ไม่รู้ว่าผู้ใหญ่เค้าคุยอะไรกัน แต่ก็ถือว่าสนิทเพราะคุณอรุณีเป็นพี่สาวที่มีอายุห่างกันไม่มาก • เวลาคุณอรุณีไปไหนก็จะตามไปด้วย ตอนคุณอรุณีแต่งงานไปก็ใจหายเหมือนกัน เพราะเหมือนพี่สาวที่เราใกล้ชิดต้องห่างออกไป • พอแต่งงานมีลูก ก็ได้ข่าวว่าทะเลาะกับคุณบุญส่ง แต่สุดท้ายก็กลับมาคืนดีกัน เพราะเห็นแก่ลูกๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กลุ่มประเด็น คำถาม	ข้อมูลจากการสนทนาต่อหน้า
ระยะแรกของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • รู้จากพี่ชายว่าคุณณัฐณีเปลี่ยนไป เห็นว่าเปลี่ยนไปจากเดิม ไม่เหมือนพี่สาวที่เราเคยรู้จัก • เวลาพูดอะไรก็พูดออกมาเลย ไม่ได้คิดก่อน ช่วงหนึ่งพาไปเล่นฟิตเนสที่พารากอน ก็อยู่นิ่งไม่ได้ กลับบ้านเองโดยไม่ได้บอก จนไม่ได้เล่นต่อ • มีครั้งหนึ่งที่ตอนเข้ามาหาที่บ้านกลับพลุกซัน ไม่รู้มาได้ยังไง ไม่ได้นัดกันมาก่อน โทรหาพี่ก็ไม่รู้เรื่อง ถามว่ามายังไงก็ตอบไม่ได้ • รู้สึกสงสาร ไม่ได้คิดว่าคนใดคนหนึ่งจะมีความเปลี่ยนแปลงขนาดนี้
ระยะสองของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • มีครั้งหนึ่งพาไปเที่ยวอินเดีย คิดว่าดูแลได้ เย็นวันหนึ่ง เดินหายไปไหนไม่รู้ ตกใจมาก ช่วยกันหาหลายชั่วโมง ไปเจอเดินอยู่คนเดียวห่างจากที่พักหลายกิโล ถามว่าออกมาทำไม ก็ตอบไม่ได้ ยิ้มอย่างเดียว • ตั้งแต่นั้นก็ตัดสินใจจะไม่พาไปไหนอีกแล้ว โชคดีมากๆที่เจอ • เห็นเลยว่าดูแลยากมาก ต้องมีคนอยู่ด้วยตลอด • ครั้งที่ล้มการกสินจนต้องเข้าโรงพยาบาลก็แปลกใจว่าคนเราจะล้มการกสินได้ยังไง จนได้เห็นกับตัว
ระยะสามของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่เคยคิดเลยว่าสุดท้ายพี่สาวเราจะพูดคุยไม่ได้ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ • ในครอบครัวก็ไม่มีใครเป็นแบบนี้ ส่วนใหญ่จะเห็นแต่คนอายุมาก • ไม่เดินแล้วผิดกับเมื่อก่อนที่ต้องห้ามเดิน ใบหน้า รุปร่างก็ซูบผอม จนไม่เหลือเค้าโครงของพี่สาวคนเดิม • เวลากินข้าวก็ต้องมีคนมาป้อน โชคดีที่มีพี่มาดูแล นึกถึงคนอื่นที่ไม่มีใครดูแล ถ้าเป็นโรคนี้อาจจะดูแลตัวเองยังไง ไม่มีใครจะมาดูแลแน่ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้วิจัยได้ทำการสนทนา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564
- ผู้ให้สัมภาษณ์คือ บุญส่ง สุขรัตน์ไชยกุล เกิดปี พ.ศ. 2493 เป็นคู่สมรสของคุณอรุณี

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลที่ได้จาก คุณ บุญส่ง สุขรัตน์ไชยกุล

กลุ่มประเด็น คำถาม	ข้อมูลจากการสนทนาต่อหน้า
ความสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> • รู้จักจากญาติ พ่อไปเจอครั้งแรกก็รู้สึกชอบ ประทับใจ • แม่เป็นคนสวย ยิ้มเก่ง ได้ไปดูหนังจีนที่วังบูรพาหลังจากนั้นก็ไปเที่ยวด้วยกันบ่อย • ตอนแรกหมั้นกันก่อนเมื่อปี พ.ศ.2516 แต่ตอนนั้นมีเหตุการณ์ทางการเมือง
ครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วงแรกอยู่กับครอบครัวใหญ่ที่บ้านพระโขนง แต่แม่รู้สึกอึดอัด • ซื้อบ้านที่อ่อนนุช ตอนนั้นคลอดลูกคนที่ 3 เลยย้ายครอบครัวมาอยู่บ้านอ่อนนุช แม่ก็มาดูแลบ้าน • พ่อก็ไปทำงานที่เยาวราช จนปี 2538 อากงเสีย พี่น้องไม่ทำต่อ เลยเช่าร้านมาทำเอง • แม่เลยมาช่วย หลังจากนั้นเลยย้ายมาอยู่เยาวราชทั้งครอบครัว
ชีวิตคู่	<ul style="list-style-type: none"> • มีปัญหาหากันบ่อย มีลูกคนหนึ่งที่ทะเลาะกัน • มีลูกคนแรก ก็มีปัญหากันจนจะหย่า แม่ก็ย้ายไปอยู่เชียงใหม่ พ่อก็นั่งรถทัวร์ไปหา • แม่เป็นแม่บ้าน พ่อไปทำงานที่เยาวราช อยู่ด้วยกันมากก็รู้สึกรักและผูกพัน แม่จะทะเลาะกันแต่สุดท้ายก็กลับมาดีกัน • ช่วงปี 2546 ธุรกิจก็มีปัญหา โดนโกงเงิน จนแม่เครียด ไม่คิดว่าวันหนึ่งเค้าจะจำเราไม่ได้ พูดยอะไรไม่ออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

กลุ่มประเด็น คำถาม	ข้อมูลจากการสนทนาต่อหน้า
ระยะแรกของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่รู้จักว่าโรคอัลไซเมอร์เป็นอย่างไร ไม่รู้มาก่อนว่ามีความเครียดมาก • มารู้ทีหลังว่าขึ้นไปเก็บตัวร้องไห้ • เหมือนคนโดนอะไรเข้า เวลาเดินข้างนอกด้วยกันตอนกลางคืน มักจะบอกว่าเห็น เจ้าแม่กวนอิม เห็นเทพเจ้าต่างๆ • เริ่มหายออกจากบ้าน นิสัยหลายอย่างเปลี่ยนไป เวลาคุยก็โต้ตอบไม่ได้เหมือนเดิม
ระยะสองของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • มีความรู้สึกที่คนที่อยู่กันมาเปลี่ยนไปเป็นอีกคน สงสารอย่างบอกไม่ถูก • เคยพาไปหาพระหาเจ้าไปหาร่างทรงเจ้าพ่อกวนอู พระที่นั่นทขุรีก็ไปหา พระที่ ศรีสะเกษก็ไป ไม่คิดว่าเป็นโรคทางสมอง • หวังลึกๆว่าเจ้าแม่กวนอิมจะคุ้มครองเพราะแม่เป็นคนนับถือมากๆ สวดมนต์ทุกคืน • มีช่วงหนึ่งที่ลืมการกลืนก็ตกใจมาก ดีที่สุดทำยกลับมากสิ้นได้อีกครั้ง • ช่วงหลังออกจากบ้านบ่อยมาก แต่ถ้าหายไปหลายชั่วโมง ก็จะโทรหาดี
ระยะสามของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ฟันปลอมหลุด ต้องไปโรงพยาบาล ทำฟัน ดมยาสลบ แต่ก็หลุดอีก หมอเลย แนะนำให้ถอนฟันหมด • พูดได้แต่อ้อๆ ช่วยเหลือตัวเองก็ไม่ได้เลย ไม่รู้ว่าต้องดูแลยังไง บางอย่างก็ทำไม่ได้ ลึกๆแล้วก็เครียด แม่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้แล้ว ต้องป้อนข้าวให้ พาไปอาบน้ำ ล้าง อุจจาระ ทำทุกอย่างให้ • เกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดหลายครั้ง ต้องมีคนอยู่ด้วยตลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้วิจัยได้ทำการสนทนา เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2564
- ผู้ให้สัมภาษณ์คือ คุณพลอยฉาย ตั้งอนุรัตน์ เกิดปี พ.ศ. 2529 เป็นบุคคลใกล้ชิดกับคุณอรุณี และผู้วิจัย

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลที่ได้จาก คุณพลอยฉาย ตั้งอนุรัตน์

กลุ่มประเด็น คำถาม	ข้อมูลจากการสนทนาต่อหน้า
ความสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วงปี 2549 ได้รู้จักกับผู้วิจัยและคุณอรุณี คุณอรุณีเป็นคนสวย ใจดี • ดูแลเหมือนลูกสาวคนนึง คอยบอก คอยสอน ไม่ว่าจะเป็นการทำกับข้าว หรือการย่อผม • ช่วงวันที่ผู้วิจัยไม่อยู่ ก็จะพาไปเดินเล่น • คุณอรุณีไม่เคยเล่าว่ามีความเครียดอะไรบ้าง ดูไม่ออกเลยว่าเครียด
ครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> • อยู่เยาวราช เป็นตึกแถว 5 ชั้น มีลิฟต์ มีห้องเย็น • ขายอาหารทะเลแห้ง • มาเจอกับครอบครัวผู้วิจัยบ่อยมาก แม้จะรู้จักไม่นานแต่ก็ไปไหนด้วยกันบ่อย อาทิตย์นึงจะมาหา 4-5 วัน • ดูภายนอกก็เป็นคนยิ้มง่าย ปกติดีทุกอย่าง • ไม่เคยคิดเลยว่าจะมาป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์เพราะอายุยังน้อย • รู้สึกว่าโรคนี้น่ากลัว ใช้ชีวิตยากขึ้นแต่ก็ไม่คิดว่าจะมีความเปลี่ยนแปลงเร็ว • อายุยังน้อยที่ต้องรับผิดชอบหลายๆอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กลุ่มประเด็น คำถาม	ข้อมูลจากการสนทนาต่อหน้า
ระยะแรกของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่รู้เหมือนกันว่าเป็นตอนไหน เพราะก่อนหน้านี้ก็ยังสามารถใช้ชีวิตประจำวัน ยังพูดคุยสื่อสารรู้เรื่อง • ตอนนั้นผู้วิจัยก็ยังไม่มาก ฟังเรียนจบได้ไม่นาน ยังไม่รู้ว่าจะต้องรับมือยังไง ถือว่าหนักมากสำหรับเราที่อายุยังน้อย • อาการก็ค่อยๆ เปลี่ยนไปที่ละน้อย บางช่วงคุณอรุณก็ดูเหม่อๆ ย้ำคืดย้ำทำ ชอบพูดเรื่องเก่าๆ พูดออกมาโดยไม่ได้คิดและไตร่ตรอง • เริ่มใช้โทรศัพท์ไม่ได้ หายออกจากบ้านจนต้องทำรั้วกันไม่ให้ออก
ระยะสองของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ลืมการกลืน นอนโรงพยาบาลเกือบเดือน หลังจากนั้นก็กลับมากินได้เหมือนเดิม • ระยะนี้ถือว่าดูแลยากมาก เพราะคุณอรุณหายออกจากบ้านหลายครั้ง อยู่นิ่งๆ ไม่ได้เลย • เห็นภาพหลอนบ่อย เวลาหายออกจากบ้านที่ก็เผลอตาม • ครั้งที่หนักที่สุดก็คือหายออกจากบ้านเกือบวัน แล้วไปเจอที่โรงพยาบาลในสภาพที่ดูไม่ได้ • ไม่รู้สึกถึงความเจ็บปวดเลย ย้ำหาผู้วิจัยอย่างเดียว • ช่วงที่ผู้วิจัยบวชก็หายออกจากบ้านตอนกลางคืนแต่ไม่ยอมให้ผู้วิจัยรู้เดียวใจไม่สงบ • ไม่คิดเลยว่าแค่ไม่กี่ปีจะเปลี่ยนไปเร็วขนาดนี้
ระยะสามของ โรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่มีความทรงจำในส่วนนี้เลย จำได้ว่าครั้งสุดท้ายที่ได้เจอคุณอรุณก็คืออาการหนักมากแล้ว • เจอผู้วิจัยอีกครั้งตอนงานศพ ไม่รู้ว่าช่วงชีวิตตอนนั้นเป็นยังไง ถือว่าเป็นโรคที่หนักมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดทั้ง 4 ท่าน

ประเด็น	ผลการสัมภาษณ์
ชีวิตในวัยเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> ● สมัยเด็กลำบากมาก ไม่ได้มีเงินเหมือนปัจจุบัน ● แม่เป็นคนสวย เป็นแม่ค้าขายกล้วยเตี๋ย ยิ้มเก่ง
ครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2538 ย้ายครอบครัวมาอยู่ที่เยาวราช ● เป็นตึกแถว 4 ชั้น มีลิฟต์ มีห้องเย็น ขายอาหารทะเลแห้ง
ระยะแรกของโรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีใครรู้จักว่าโรคอัลไซเมอร์เป็นอย่างไร รู้แค่ที่มีความเครียด บอกว่าโดนโกงเงิน ● พอได้เจอก็รู้สึกว่ามีคนเดิม มีพฤติกรรมหลายอย่างที่เปลี่ยนไป คิดว่าไปปลบหลู่อะไรไว้ ไม่เชื่อว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์
ระยะสองของโรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> ● แนะนำให้พาไปหาพระ คนทรงเจ้า ให้ปัดเป่าสิ่งไม่ดี รับไม่ได้ที่น้องสาวเราไม่รู้เรื่อง ● เห็นภาพหลอนบ่อย เดินหายออกจากบ้านบ่อยมาก ● ครั้งที่หนักที่สุดก็คือหายออกจากบ้านเกือบวัน แล้วไปเจอที่โรงพยาบาลในสภาพที่ดูไม่ได้ ไม่รู้สึกถึงความเจ็บปวด ยึดหาผู้วิจั้อย่างเดียว ● ลืมการกลืน นอนโรงพยาบาลเกือบเดือน หลังจากนั้นก็กลับมากลืนได้เหมือนเดิม
ระยะสามของโรคอัลไซเมอร์	<ul style="list-style-type: none"> ● ย้ายบ้านจากเยาวราชมาอยู่บ้านที่มีบริเวณ ● เดินน้อยลง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ● ต้องป้อนข้าว ป้อนน้ำ พาไปอาบน้ำ สระผม ล้างอุจจาระ ทำทุกอย่าง ● เกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดหลายครั้ง ต้องมีคนอยู่ด้วยตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

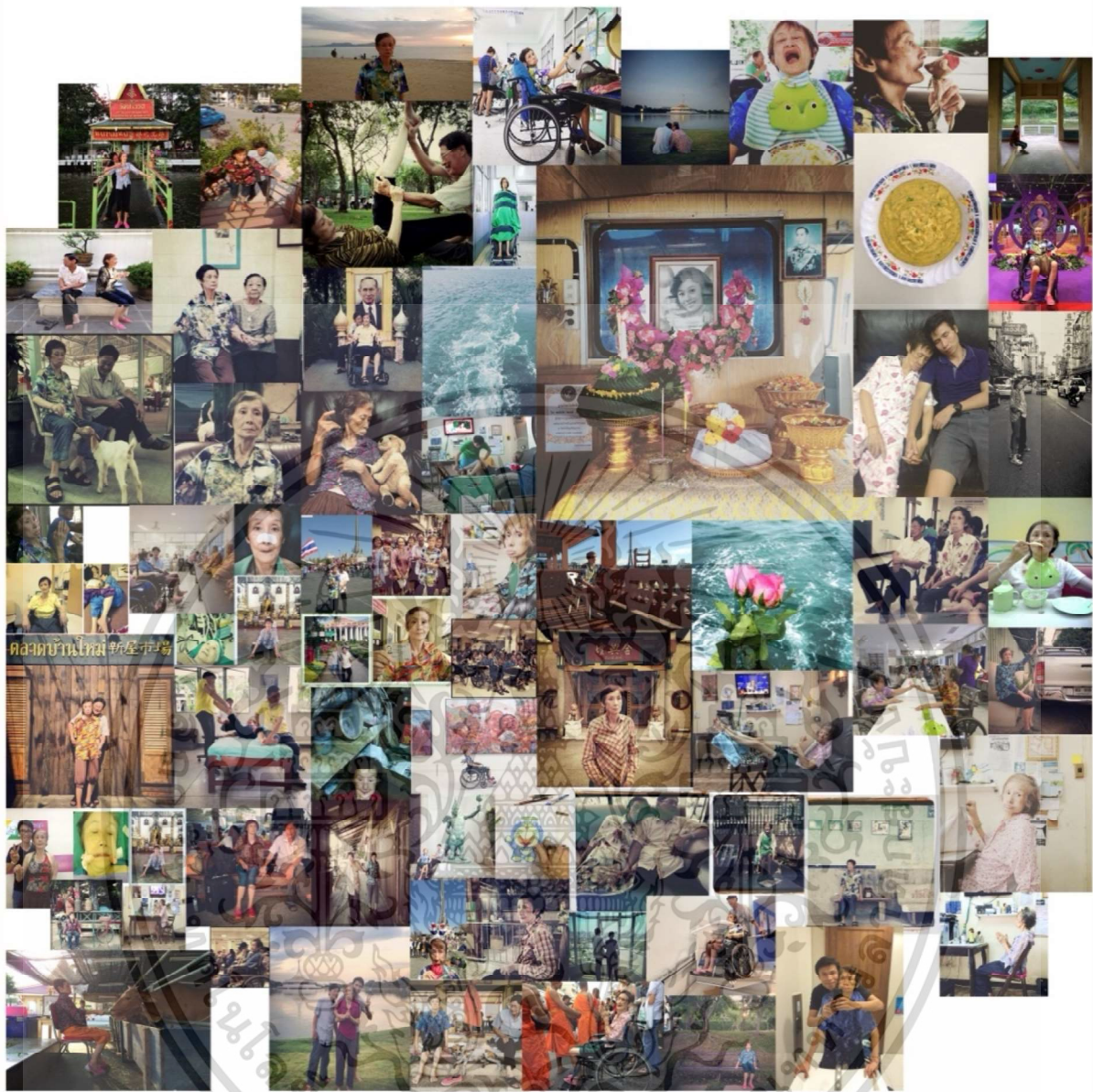
4.2 กระบวนการเตรียมการก่อนถ่ายทำภาพยนตร์ (Pre-Production)

ในการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี ผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมเนื้อหาซึ่งเป็นความจริงได้แบบภาพยนตร์บันเทิงที่สามารถควบคุมทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่บทสนทนา การแสดง ฉาก และมีบทภาพยนตร์ตายตัวเป็นตัวกำหนดได้ ในทางตรงกันข้าม ภาพยนตร์สารคดีนำเสนอความจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่สามารถกำหนดหรือคาดเดาล่วงหน้าได้ทั้งหมดและยังไม่รู้ตอนจบแต่สำหรับภาพยนตร์สารคดีของผู้วิจัยนั้นเริ่มต้นจากการถ่ายทอดความทรงจำซึ่งรู้ตอนจบแล้ว ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดและบันทึกจากความทรงจำมากำหนดโครงสร้างในการเล่าเรื่อง ดังนั้นการวางแผนอย่างเป็นระบบจะช่วยทำให้ขั้นตอนการถ่ายทำเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดปัญหาน้อยที่สุด สำหรับขั้นตอนก่อนการถ่ายทำผู้วิจัยเริ่มจากการนำภาพถ่ายและคลิปวิดีโอที่เคยบันทึกไว้จำนวนมากมารวบรวมไว้และเปิดดูอีกครั้ง ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่ได้วางแผนตั้งแต่แรกที่จะทำเป็นภาพยนตร์สารคดีมาก่อน ทำให้พบว่าภาพถ่ายและคลิปวิดีโอที่เคยบันทึกไว้ในช่วงที่คุณแม่เป็นอัลไซเมอร์ในช่วงแรกๆหายไปเพราะเครื่องไม้เครื่องมือของผู้วิจัยในช่วงนั้นถูกขโมยอีกทั้งยังขาดการสำรองข้อมูล จึงไม่มีภาพถ่ายและฟุตเทจในช่วงแรกๆ ผู้วิจัยจึงได้ค้นหาภาพถ่ายเก่าจากอัลบั้มครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ทำให้ได้ภาพถ่ายสมัยที่คุณแม่ยังสาว ๆ มาเล่าเรื่องราวในอดีต ซึ่งความสำคัญของการวางแผนอย่างเป็นระบบแม้ว่าในตอนแรกจะไม่สามารถควบคุมเนื้อหาได้ทั้งหมด แต่การวางแผนที่ดีจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดโครงเรื่องหลักและประเด็นสำคัญที่ต้องการนำเสนอรวมถึงจัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์หรือช่วงเวลาที่ต้องออกไปบันทึกภาพเพิ่มเติม เมื่อผู้วิจัยได้ทำการจัดหมวดหมู่ตามช่วงเวลาและเหตุการณ์สำคัญจากนั้นจึงทำการนำภาพถ่ายและวิดีโอมาเรียงในโปรแกรมตัดต่อเพื่อดูภาพรวมของภาพยนตร์ รวมถึงการเขียนโครงเรื่องที่จะนำมาใช้ในการบรรยายเมื่อได้บทบรรยายภาพยนตร์สารคดีแล้วจึงวางแผนในการออกไปถ่ายภาพและวิดีโอเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในภาพยนตร์โดยการเลือกอุปกรณ์ในการถ่ายทำอย่างเหมาะสมและวางแผนในการสำรองข้อมูลในการถ่ายทำ ซึ่งการวางแผนที่ละเอียดและรอบคอบเหล่านี้จะช่วยทำให้กระบวนการเตรียมการก่อนถ่ายทำสารคดีเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น

ภาพที่ 4.2 ภาพถ่ายมารดาในอดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 ภาพถ่ายของมารดาในปี พ.ศ.2556-2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1 การเขียนโครงเรื่องบทภาพยนตร์

เป็นการเขียนเรื่องราวเนื้อหากว้างๆด้วยภาษาง่ายๆ แต่ชัดเจนตรงประเด็น ไม่ใช่ศัพท์เฉพาะที่ยุ่งยาก เพื่อให้ผู้ชมไม่ว่าจะมีความรู้ด้านภาพยนตร์มาก่อนหรือไม่ได้เข้าใจเรื่องราว เห็นภาพที่ต้องการนำเสนอ เช่นแนวทางการดำเนินเรื่อง ภาพถ่ายมารดาในอดีต สถานการณ์ประเภทต่างๆ และการเผชิญความคลี่คลาย เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสนทนาจากคนใกล้ชิดรวมถึงความทรงจำในอดีตของผู้วิจัย เมื่อผ่านการกรองที่เหมาะสมแล้ว มานำเสนอให้ครบ 3 ช่วงหลัก คือ

- ช่วงเริ่มต้น (The Beginnings) เป็นการเขียนที่ช่วยให้ผู้ชมตระหนักว่าเหตุการณ์ของเรื่องเกิดขึ้นที่ใด มีใครเกี่ยวข้องบ้างและกระตุ้นให้ผู้ชมสนใจอยากทราบเรื่องราวรายละเอียดตลอดจนจบว่าจะเป็นอย่างไ ผู้วิจัยได้เขียนเปิดเรื่องโดยการแนะนำครอบครัว ความเป็นอยู่ ว่าบ้านอยู่ไหน ค่าขายอะไร มีพี่น้องกี่คน แล้วค่อยๆว่าผู้วิจัยสังเกตว่ามารดามีความเปลี่ยนแปลง ที่มารดาไปอาศัยอยู่กับญาติที่ต่างจังหวัดจนเวลาผ่านไปโดยไม่คิดเลยว่าหลังจากนั้นผู้วิจัยจะไม่รู้จักกับมารดาคนเดิมอีก ผู้วิจัยได้เขียนย้อนไปแนะนำมารดาในความทรงจำที่มีต่อมารดา โดยใช้ภาพถ่ายในอดีตก่อนที่จะเขียนถึงอาการเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์

- ช่วงกลางเรื่อง (The Middles) เป็นช่วงการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้วิจัยต้องการจะบอกผู้ชมว่าเรื่องราวที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นบ้าง โดยเริ่มจากการเขียนถึงวันที่ได้พามารดาไปพบแพทย์และตรวจพบว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์ ในระยะเริ่มต้นมารดาจะเห็นภาพหลอนบ่อยมาก คนรู้จักก็ไม่เชื่อว่าเป็นคนเดิม บ้างก็ว่าอาจจะโดนสิ่งลึกลับเข้าสิง นำไปสู่การพามารดาไปพบร่างทรงเพื่อปลดปล่อยสิ่งที่ไม่ดีออกไป แต่ก็ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจว่าทุกอย่างมันเป็นอาการของโรคอัลไซเมอร์ ตลอดถึงการเขียนเล่าเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น จนถึงระยะที่สอง และนำไปสู่เหตุการณ์ที่ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจบวชพระ โดยผู้วิจัยใช้เหตุการณ์ที่ถามคำถามมารดา ก่อนที่จะถามคำถามเดิมกับมารดาอีกครั้งในระยะที่ 3 ที่คล้ายกันเป็นตัวเชื่อมเพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง

- ช่วงจบ (The End) เป็นการสรุปความคิดแสดงถึงคำตอบ การคลี่คลาย ผู้วิจัยเขียนตามลำดับของโรคในช่วงที่มารดาเข้าสู่ระยะที่ 3 ซึ่งความทรงจำหายไปเกือบทั้งหมด การดูแลจะต้องมีคนอยู่ด้วยตลอด 24 ชั่วโมง มีหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ผู้วิจัยได้เขียนเฉพาะเหตุการณ์ที่สำคัญ ไม่สามารถนำมาได้ทั้งหมดเพราะจะทำให้ภาพยนตร์ยาวขึ้นไปอีก ช่วงจบผู้วิจัยไม่ได้มีความรู้สึกที่เสียใจแล้ว แต่เป็นอีกหนึ่งความรู้สึกที่ยังติดอยู่ในใจ โดยผู้วิจัยเขียนว่า ผู้วิจัยรู้จักมารดาน้อยไปจริงๆ ในวันที่ผู้วิจัยอายุ 22 ปี มารดาก็ตรวจพบว่าโรคเป็นอัลไซเมอร์ เท่ากับว่าผู้วิจัยได้รู้จักและได้พูดคุยกับมารดาจริงๆ แค่ 10 กว่าปีเอง มันเป็นความรู้สึกหนึ่งที่ยากจะบอกสำหรับ ลูกคนอื่นๆ ทุกวันนี้มารดายังมีชีวิตอยู่ มีโอกาสที่ได้คุย ได้ปรึกษา ได้แสดงความรักที่ต่างรับรู้ซึ่งกันและกัน แต่สำหรับผู้วิจัย ไม่มีโอกาสนั้นอีกแล้ว

เมื่อผู้วิจัยวางโครงเรื่องบทภาพยนตร์แล้ว ลำดับต่อมาคือการเขียนบทบรรยายสารคดี (Script Documentary) ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาบรรยายลงในภาพยนตร์สารคดี

บทภาพยนตร์ร่างที่ 1

ณ ซอยตลาดเก่า เยาวราช คุณแม่อรุณี ชาวไทยเชื้อสายจีน อายุ 55 ปี แม่เป็นคนศรัทธาในพระพุทธศาสนาและไปสวดมนต์เป็นประจำ ตีเป็นลูกชายคนที่ 3 จากพี่น้อง 3 คน วันหนึ่งเขากลับมาถึงบ้านและเห็นแม่นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวท่ามกลางความมืด เขาเห็นว่าแม่มีความเครียดหลายอย่าง จึงแนะนำให้แม่ไปอยู่กับน้องชายที่ต่างจังหวัด 1 เดือนผ่านไป ในวันเดินทางกลับ แม่โทรหาเขาบอกว่าจะไปหาทั้งที่ยังอยู่บนรถทัวร์ เขารีบห้ามและขอให้คนที่นั่งข้างๆ ช่วยดู เขาสังเกตเห็นความผิดปกตินี้ จึงหาเวลาพาแม่ไปตรวจที่โรงพยาบาล และตรวจพบว่าแม่เป็นโรคอัลไซเมอร์ชนิดเกิดเร็ว ในช่วงเวลานั้นเขาทำงานเป็นช่างภาพที่นิตยสารเล่มหนึ่ง เขาต้องเดินทางไปยังหลายสถานที่ ทำให้ทุกครั้งที่กลับมากรุงเทพฯ เขาจะสังเกตเห็นว่าแม่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด แม่กลายเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ชอบเล่าเรื่องเก่าๆ พูดเป็นประโยคน้อยลง เริ่มควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ อยู่ดีๆ วันหนึ่งแม่อธิษฐานการกลืน ทานอะไรก็สำลักหมด พอไม่ได้ทานข้าวและน้ำร่างกายก็ไม่มีแรง จนต้องเข้าไปให้น้ำเกลือและให้อาหารผ่านสายยางทางจมูกที่โรงพยาบาล หมอบอกว่าต้องพยายามให้แม่ออกเสียง เขาใช้เวลาช่วงนั้นสอนให้แม่ตอบคำถามง่ายๆว่า แม่ชื่ออะไร อรุณี บ้านอยู่ไหน เยาวราช อายุเท่าไร 60 ปี มีลูกกี่คน 3 คน มีใครบ้าง แม้จะเป็นคำถามง่ายๆ แต่ก็ทำให้แม่ยังคงตอบได้และฝึกให้กลืนน้ำที่ละนิดทำให้ระบบการกลืนดีขึ้น ในที่สุดแม่อีกกลับมาอีกได้อีกครั้ง หลังจากถอดสายยางออกพอถึงเวลากลางคืนแม่จะไม่ยอมนอน พยายามจะลุกออกจากเตียงเดินออกจากห้องตลอดเวลาและชี้ว่าเห็นสิ่งต่างๆ เขาเริ่มเข้าใจแล้วว่าแม่ไม่ได้แก่ลงแต่ทั้งหมดเป็นการของโรคอัลไซเมอร์ หลังจากออกจากโรงพยาบาล แม่ชอบเดินมากๆ แม่หายออกจากบ้านหลายครั้งและครั้งที่หายนานที่สุดคือ 10 ชั่วโมง เขาและพ่อแยกย้ายกันหากก็ไม่เจอ จนในที่สุดทางสถานีวิทยุก็ได้โทรเข้ามาว่า มีพลเมืองดีพาหญิงสูงวัยไปที่โรงพยาบาล ทันใดนั้นเขาก็ได้รับนั่งรถไปโรงพยาบาลและพบว่าแม่ของเขาหน้าบวมฟกช้ำดำเขียว ตาบวมและ เลือดไหลเป็นทางออกมา แม่ไม่ร้องไห้เลยกลับยิ้มแย้มแจ่มใสราวกับไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง สภาพที่เห็นตอนนั้น ทำให้เขาคิดว่า หลังจากนั้นเขาควรทำอะไรต่อไป ความทรงจำของแม่เริ่มหายไปเรื่อย ๆ แม่จำสิ่งต่างๆไม่ได้อีกต่อไป เขาจึงบวชทดแทนบุญคุณ ทนที่ที่โกนหัว เขาบีบมือและมองไปที่แม่ เป็นครั้งแรกในรอบหลายปี ที่เขาได้เห็นน้ำตาแห่งความซาบซึ้งออกมา ในระยะที่ 3 ความทรงจำของแม่หายไปเกือบทั้งหมด การเคลื่อนไหวแย่งลง แม่เดินน้อยลงและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองเบื้องต้นได้ ต้องคอยป้อนอาหาร ป้อนน้ำ เปรียบเสมือนการดูแลเด็กเล็กๆในร่างคนแก่ เขาลาออกมาดูแลแม่อย่างเต็มตัว และทำให้รู้ว่า การใช้เวลาและความรักเป็นยาที่ดีที่สุดในการดูแลในเวลานี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง แม่ผมชื่ออรุณี (ลมหายใจที่ว่างเปล่า)

Theme

ความทรงจำของลูกชายที่มีต่อแม่ที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ก่อนกำหนด

โครงเรื่อง

แม่เป็นชาวไทย เชื้อสายจีน เป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส วันหนึ่งขณะกลับมาถึงบ้านและเห็นแม่นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวท่ามกลางความมืด เขาเห็นว่าแม่มีความเครียดหลายอย่าง จึงแนะนำให้แม่ไปอยู่กับน้องชายที่ต่างจังหวัด 1 เดือนผ่านไป ในวันเดินทางกลับ แม่โทรหาเขาบอกว่าจะไปหาทั้งที่ยังอยู่บนรถทัวร์ เขาริบห้ามและขอให้คนที่นั่งข้างๆช่วยดู เขาสังเกตเห็นความผิดปกติ จึงหาเวลาพาแม่ไปตรวจที่โรงพยาบาล และตรวจพบว่าแม่เป็นโรคอัลไซเมอร์ชนิดเกิดเร็วโดยไม่คิดเลยว่าหลังจากนี้จะได้รู้จักกับแม่คนเดิมอีก

แม่กลายเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ชอบเล่าเรื่องเก่าๆ พูดเป็นประโยคน้อยลง เริ่มควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ อยู่ดีๆวันหนึ่งแม่อีกก็ลืมการกลืน ทานอะไรก็ล้าล้าหมด จนต้องเข้าไปให้น้ำเกลือและให้อาหารผ่านสายยางทางจมูกที่โรงพยาบาล ในที่สุดแม่อีกก็กลับมาอีกได้ครั้ง หลังจากออกจากโรงพยาบาล แม่ชอบเดินมากๆ แม่หายออกจากบ้านหลายครั้ง ครั้งที่ตามหานานที่สุดคือ 10 ชั่วโมง โดยทางสถานีวิทยุได้โทรแจ้งว่า มีพลเมืองดีพาหญิงสูงวัยไปที่โรงพยาบาล ทันใดนั้นเขาก็ได้รับนั่งรถไปโรงพยาบาลและพบว่าแม่ของเขาหน้าบวม ตาบวมและ เลือดไหลเป็นทางออกมา แม่ไม่ร้องไห้เลยกลับยิ้มแย้มแจ่มใสราวกับไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง สภาพที่เห็นตอนนั้น ทำให้น้ำตาไหลซึมโดยไม่รู้ตัว และคิดได้ว่า อีกไม่นาน แม่จะจำสิ่งต่างๆไม่ได้อีกต่อไป เขานึกถึงคำพูดที่แม่เคยบอก จึงหาเวลาบวชทดแทนบุญคุณ และวันนั้นก็เป็นของขวัญที่ดีที่สุดที่ได้มอบให้แม่

ในระยะที่ 3 ความทรงจำของแม่หายไปเกือบทั้งหมด แม่ยังชอบเดินหายออกจากบ้านแต่ก็ไม่สามารถกลับบ้านได้ เขาจึงย้ายบ้านจากตึกแถวมาอยู่บ้านที่มีบริเวณให้แม่ได้เดิน ต้องคอยป้อนอาหาร ป้อนน้ำ เปรียบเสมือนการดูแลเด็กเล็กๆในร่างคนแก่ เขาလာออกมาดูแลแม่อย่างเต็มตัวและทำให้รู้ว่า การใช้เวลาและความรักเป็นยาที่ดีที่สุดในการดูแลในเวลานี้

โครงเรื่องขยาย (Treatment)

Sequence A แนะนำแม่

บ้านของที่อยู่คือ ซอยตลาดเก่า ถนนเยาวราช เป็นตึกแถว 4 ชั้น ขายอาหารทะเลแห้ง ตีกับแม่สนิทกันมากแต่วันหนึ่งขณะที่กลับมาถึงบ้าน ตีเห็นว่าแม่นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวท่ามกลางความมืดด้วยความเครียด ตีจึงแนะนำให้แม่ไปอยู่กับคุณอาที่ต่างจังหวัดโดยไม่คิดเลยว่าหลังจากนั้นจะไม่ได้รู้จักแม่คนเดิมอีก ตีบอกว่าแม่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน เป็นลูกสาวคนที่ 4 จากพี่น้องทั้งหมด 8 คน แม่เป็นคนรักสวยรักงาม ค้าขายเก่ง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำอาหารเก่งและอร่อย แม่เป็นแม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยว แต่หลังแต่งงานกับพ่อ แม่ก็เป็นแม่บ้านคอยดูแลลูกๆ แม่เป็นคนที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนามากและในทุกๆเย็นจะต้องไปสวดมนต์จีนเป็นประจำ

Sequence B โรคที่ไม่เคยรู้จัก

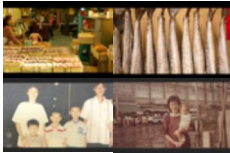
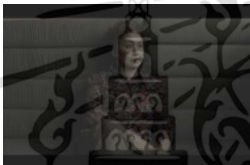
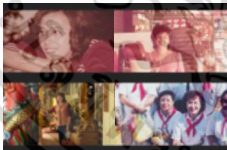

ตีสังเกตเห็นความผิดปกติหลายอย่าง จึงหาเวลาพาแม่ไปตรวจที่โรงพยาบาล และพบว่าแม่เป็นโรคอัลไซเมอร์ ทั้งที่อายุเพียงแค่ 57 ปี คุณหมอบอกว่า ปัจจุบันยังไม่มีวิธีใดที่รักษาได้ มีเพียงช่วยชะลออาการไม่ให้เร็วขึ้น พอเวลาผ่านไป แม่เริ่มเห็นภาพของเจ้าแม่กวนอิมและเทพเจ้าบนฟ้า มีใครหลายคนแนะนำให้ไปหา คนทรงเจ้า แต่สุดท้ายก็ไม่ได้มีอะไรดีขึ้นจนกระทั่งแม่เริ่มลืมการกลืนจนต้องเข้าไปให้น้ำเกลือและให้อาหารผ่านสายยางทางจมูกที่โรงพยาบาลแต่ในที่สุดแม่ก็กลับมากลืนได้อีกครั้งหลังจากนั้นแม่ชอบเดินหายออกจากบ้านจนเกิดอุบัติเหตุอยู่หลายครั้ง ตีนึกถึงคำพูดที่แม่เคยบอก จึงหาเวลาบวชทดแทนบุญคุณ ตีบวชในวันเกิดแม่ เมื่อตีโกนหัว ตีพาแม่ไปนั่งข้างนอกเป็นครั้งแรกในรอบหลายปี ที่ตีได้เห็นน้ำตาที่แม่ได้ไหลออกมา

Sequence C ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

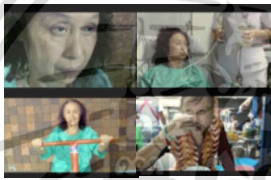

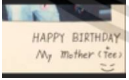
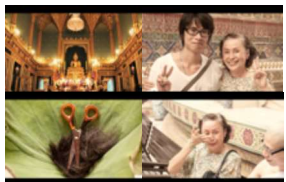
ความทรงจำของแม่หายไปเรื่อย ๆ แม่ยังชอบเดินออกจากบ้าน แต่ไม่สามารถเดินกลับบ้านได้ แม่ตีจะทำที่กั้นประตูแต่แม่ก็หาวิธีออกจากบ้านได้ ตีกับพ่อจึงตัดสินใจย้ายบ้านออกมานอกเมือง หลังจากที่เมื่อแม่เริ่มเข้าสู่ระยะที่ 3 แม่เดินน้อยลง พุดเป็นประโยคไม่ได้ ต้องคอยป้อนอาหาร อาบน้ำ สระผม แต่งตัว รวมถึงมีอาการเกร็ง แขนขาเริ่มยึด เวลาจับอะไรก็จะจับแน่นมากๆ เปรียบเสมือนการดูแลเด็กเล็กๆในร่างคนแก่และไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้อีกต่อไป ในทุกๆสัปดาห์ ตีจะพาแม่ไปทำกายภาพที่ศูนย์สิรินธร จังหวัด นนทบุรี เพื่อให้แม่ฝึกเดินและมีการขยับร่างกาย ตีลาออกมาดูแลแม่อย่างเต็มตัวและทำให้รู้ว่า การให้เวลา ความเข้าใจและความรักกับแม่เป็นยาที่ดีที่สุดในการดูแลในเวลานี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Documentary script outline

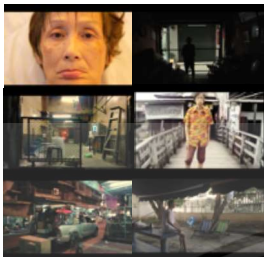

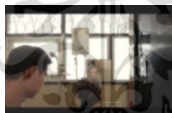
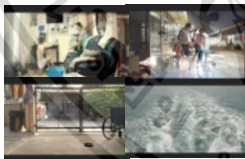
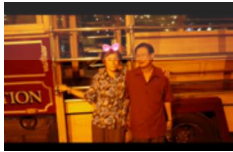
Scene	Video	Audio	Time (Min.)
A	Cut in Insert : ภาพถนนเยาวราช (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. บ้านของผมอยู่ที่ ซอยตลาดเก่า ถนนเยาวราช เป็นตึกแถว 4 ชั้น ขายอาหารทะเลแห้ง เช่น ปลาหมึก ปลาอินทรีเค็ม ตัวโตๆ ที่เวลาชาวต่างชาติผ่านมา ต้องแวะถ่ายรูปทุกครั้ง ครอบครัวเราอยู่รวมกัน 5 คน มีพ่อแม่และมีพี่ชายอีก 2 คน ผมกับแม่สนิทกันมาก เวลาไม่มีเรื่องอะไรก็มักจะคุยและปรึกษากับแม่อยู่เสมอ	2
B	Cut in Insert : ภาพวิวข้างทาง (ถ่ายเพิ่ม) : ภาพภายในรถเมล์ (ถ่ายเพิ่ม) : ภาพมองออกไปนอกหน้าต่าง (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. วันหนึ่งขณะที่ผมกลับมาถึงบ้าน ผมไม่เห็นแม่ นั่งชายของอยู่ข้างล่าง เมื่อเดินขึ้นไปชั้น 3 และเปิดประตูเข้าไป ภาพที่เห็นคือ แม่ นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวท่ามกลางความมืด ผมเห็นว่าแม่มีความเครียดจึงแนะนำให้ไปอยู่กับคุณอาที่ต่างจังหวัด 1 เดือนในวันเดินทางกลับ แม่โทรหาผม ถามว่าผมอยู่ไหน ผมตอบว่ากำลังนั่งรถเมล์กลับเยาวราช อยู่ๆ แม่ก็บอกว่า “เดี๋ยวมาไปหานะ” ทั้งๆที่ตัวเองยังอยู่บนรถทัวร์ ผมรีบห้าม และขอให้พี่ที่นั่งอยู่ข้างๆ ช่วยดู จึงทำให้รู้ว่า แม่มีความสับสนและเปลี่ยนแปลงไป โดยไม่คิดเลยว่า หลังจากนั้นจะไม่ได้รู้จักแม่คนเดิมอีก	2
		Fade up : Music background	
C	Fade in Insert : จัดฉากภาพถ่ายแม่ (ถ่ายเพิ่ม) : บรรยากาศศาลเจ้า (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. แม่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน แม่เป็นคนรักสวยรักงาม ค้าขายเก่ง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำอาหารเก่งและอร่อย แม่เป็นแม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยว แต่หลังแต่งงานกับพ่อ แม่ก็เป็นแม่บ้าน คอยดูแลลูกๆ แม่เป็นคนใจดีแต่เวลาที่ลูกๆ ทำอะไรผิด ไม่เรียวยของแม่ ก็มักจะทำให้ลูกๆ หลบแทบไม่ทัน แม่เป็นคนที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนามาก ในทุกๆ เย็นจะต้องไปสวดมนต์จีนเป็นประจำ	2
	Ls : ภาพรูปและคนป้ารูป (ถ่ายเพิ่ม)	Fade up : Music background	
D	Insert : ภาพ x-ray ทางสมอง (ถ่ายเพิ่ม) : วิดีโอป้ายแผนกสมอง (ถ่ายเพิ่ม) : ภาพหมอคุยกับแม่ (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. ผมสังเกตเห็นความผิดปกติหลายอย่าง จึงหาเวลาพาแม่ไปตรวจที่โรงพยาบาล และพบว่าแม่เป็นโรคอัลไซเมอร์ ทั้งที่อายุเพียง 57 ปี ผมไม่เคยรู้เลยว่ามันเป็นโรคอะไร คุณหมอบอกว่า ปัจจุบันยังไม่มีวิธีใดที่รักษา มีเพียงช่วยชะลออาการไม่ให้เป็นเร็วขึ้น อาการของโรคแบ่งเป็นสามระยะ คุณแม่ถือว่ายู่ในขั้นที่หนึ่ง ยังสามารถใช้ชีวิตตามปกติได้ แต่หากเข้าสู่ระยะที่สองถึงสาม ต้องมีคนดูแล 24 ชั่วโมง เพราะเราจะเจอเหตุการณ์ที่ต้องรับมือไม่ซ้ำแต่ละวัน	1
	Ls : ภาพผ่านสายตาของแม่ (ถ่ายเพิ่ม)	Fade up : Music background	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Scene	Video	Audio	Time (Min.)
E	Fade in Insert : ภาพเทพในศาลเจ้า (ถ่ายเพิ่ม) : ภาพเปลของแม่น้ำ (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. แม่เริ่มเห็นภาพของเจ้าแม่กวนอิมและเทพเจ้าบนฟ้า เวลาอนแม่ก็มักจะบอกว่าเห็นอาเนี้ย คนรู้จักเมื่อได้พบกับแม่ก็ไม่เชื่อว่าเป็นคนเดิม บ้างก็ว่าอาจโดนสิ่งลึกลับเข้าสิง บ้างก็ว่าไปลบหลู่อะไรเข้า เพราะไม่เคยมีใครรู้จักโรคนี้อย่างแท้จริง มีคนแนะนำให้ไปหาคนทรงเจ้า ซึ่งหากแม่โดนสิ่งลึกลับเข้าสิงจริงๆ ก็อาจมีโอกาที่จะกลับมาเป็นเหมือนเดิม ผมกับพ่อจึงพาแม่ไปหาช่างทรงที่ศาลเจ้าพ่อเจ้าฟอกวนอยู่ที่จังหวัดนครปฐม มีคนรอทำพิธีมากมาย แต่ท้ายสุดก็ไม่ได้มีอะไรดีขึ้น	1
F	Fade in Ls : ภาพถุงน้ำเกลือ (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. แม่เป็นคนแข็งแรงมาก ตั้งแต่เล็กจนโต ผมไม่เคยเห็นแม่ป่วยจนต้องเข้าไปนอนโรงพยาบาล แต่อยู่มาวันหนึ่งแม่ก็ล้มการกลืน กินอะไรก็ลำบากหมด ร่างกายเริ่มไม่มีแรง จนต้องเข้าไปให้น้ำเกลือและให้อาหารผ่านสายยางทางจมูก ในที่สุดแม่ก็กลับมากินได้อีกครั้ง	1
		Fade up : Music background	
G	Fade in Insert : ภาพในโรงพยาบาล (ถ่ายเพิ่ม) : ภาพแสดงตอนออกตามหาภาพสั้นไหว ภาพตึกเก่า (ถ่ายเพิ่ม) : ภาพรถมูลนิธิ (ถ่ายเพิ่ม) 	VO. ตั้งแต่ออกจากโรงพยาบาล แม่ก็ชอบเดินออกจากบ้านอยู่หลายครั้ง แต่ครั้งที่หายนานที่สุดคือเกือบ 10 ชั่วโมง ผมและพ่อแยกย้ายกันหาที่ไม่เจอ จนในที่สุดทางมูลนิธิก็ได้โทรเข้ามาว่า มีพลเมืองดีพาหญิงสูงวัยไปที่โรงพยาบาล ผมรีบนั่งรถไปโรงพยาบาล เมื่อไปถึง ผมพบว่า ใบหน้าของแม่ฟกช้ำดำเขียว ตาบวมและเลือดไหลเป็นทางออกมา แม่ไม่ร้องไห้หรือแสดงความเจ็บปวดเลยกลับยิ้มแฉ่งในราวกับไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง สภาพที่ผมเห็นตอนนั้น ทำให้คิดได้ว่า อีกไม่นาน แม่จะจำสิ่งต่างๆ ไม่ได้อีกต่อไป	2
	Ls : 	Fade up : Music background	
H	Fade in Insert : 	VO. ผมนึกถึงคำพูดที่แม่เคยบอก จึงหาเวลาบวชทดแทนบุญคุณ ผมได้บวชในวันเกิดแม่ ในวันนั้นแม่ยิ้มแฉ่งตลอดเวลา เป็นเรื่องที่แปลกมากเพราะหลังจากแม่ป่วย ผมก็ไม่เคยเห็นน้ำตาของแม่อีกเลย แต่เมื่อผมโกนหัว ผมพาแม่ไปนั่งข้างนอก ผมบีบมือและมองไปที่แววตาของแม่ แม่ตอนนี้ความทรงจำแม่จะค่อยๆหายไป เป็นครั้งแรกในรอบหลายปีที่ผมได้เห็นน้ำตาแห่งความสุขซึ่งออกมา	2
		Fade up : Music background	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนที่โรงเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ในวงกว้างโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Scene	Video	Audio	Time (Min.)
I	Fade in Insert : 	VO. ความทรงจำแม่เริ่มหายไปเรื่อยๆ แม่ยังชอบเดินออกจากบ้าน แต่ไม่สามารถเดินกลับบ้านได้ แม้จะทำที่กันประตู แต่แม่ก็หาวิธีออกจากบ้านจนได้ ผมกับพ่อจึงตัดสินใจย้ายบ้านออกมานอกเมือง จากตึกแถวมาอยู่บ้านที่มีบริเวณให้แม่ได้เดิน แม่ยังคงเปิดประตูออกจากบ้าน ดีที่แม่ยังเดินอยู่ในซอย แต่หลังจากนั้นไม่นาน แม่ก็เริ่มเดินน้อยลง ต้องคอยป้อนอาหาร ป้อนน้ำ อาบน้ำ สระผม แต่งตัว เปรียบเสมือนการดูแลเด็กเล็กๆ ในร่างคนแก่ คุณหมอบอกว่าแม่เข้าสู่ระยะที่ 3 คือไม่รู้อะไรแล้วและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้อีกต่อไป	2
	Ls : 	Fade up : Music background	
J	Fade in Insert : 	VO. แม่เริ่มมีอาการเกร็ง แขนขาเริ่มยึด เวลาจับอะไรก็จะจับแน่นมาก ในทุกๆ สัปดาห์ ผมจะพาแม่ไปทำกายภาพที่ศูนย์สิรินธร จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ฝึกเดินและมีการขยับร่างกาย ทำให้ร่างกายแม่ยังคงแข็งแรง ไม่นอนติดเตียงอย่างเดียว ที่โรงพยาบาลมีผู้ป่วยมากมายที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แต่ก็ยังสามารถพูดให้เข้าใจ ผิดกับแม่ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและสื่อสารได้ ผมจึงได้รู้ว่าไม่ใช่แค่ครอบครัวเราที่ต้องเผชิญกับโรคๆ นี้	2
	Ls : 	Fade up : Music background	1
K	insert: 	VO. แม้จะดูแลดีแค่ไหน แต่หลายครั้งที่เวลาคลาดสายตา แม่ก็จะหกล้มลง หรือ บางทีทรงตัวไม่ได้ จนหงายหลังไป แต่ก็ไม่มีครั้งใดที่เกิดเหตุรุนแรงถึงขั้นกระดูกหักหรือแตก	1
L	Fade in Ls : 	VO. กุคิดว่า กูรู้จักกับแม่น้อยเกินไป กูอายุประมาณ 22 แม่ก็ป่วยเป็นอัลไซเมอร์แล้ว เท่ากับว่ากูมีเวลารู้จักกับแม่แค่ 10 กว่าปีเองนะ ที่ได้รู้จักกับเค้า กูยังมีเรื่องราวอีกมากมายที่อยากจะเล่าให้แม่ฟัง แต่ในขณะที่คนอื่น ทุกวันนี้แม่ยังอยู่ มีเรื่องอะไรยังสามารถปรึกษา ยังพูดคุยกันได้ อย่างมึงกับแม่ มันอาจจะจะเป็นสิ่งที่ กูอยากจะบอกว่า เอ่อ คุณโชคตินะ ที่คุณยังมีแม่ แม่ยังแข็งแรง ยังคุย ยังเล่าเรื่องราวให้ฟังได้ แต่สำหรับกูแล้ว กูรู้จักกับแม่แค่ไม่กี่ปีเอง	1
		Fade up : Music background	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เขียนโครงเรื่องบทภาพยนตร์แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำรูปภาพและฟุตเทจที่มีมาเปิดดูอีกครั้ง เพื่อที่จะสำรวจว่ามีซีนไหนที่ต้องออกถ่ายภาพและวิดีโอเพิ่มเติม ทำให้พบว่า มีหลายซีนมากที่มีความจำเป็นต้องถ่ายทำ ผู้วิจัยได้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพยนตร์เพิ่มเติม อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำ ได้แก่ กล้อง Sony A7RIII, เลนส์ Cosina 24 f2.8, Tomioka 55 f1.4, Zeiss 35 f2.8, Sony 24-105 f4

ภาพที่ 4.4 กล้องถ่ายรูป Sony A7RIII+Lens 24-105

4.3.1 การทบทวนแผนการถ่ายทำแบบวันต่อวัน

กล้องถ่ายรูป Sony A7RIII ใช้สำหรับการถ่ายรูปและวิดีโอเพิ่มเติม เป็นกล้องที่ให้ความคมชัดสูงที่ 42 ล้านพิกเซล หรือ 7952 x 4472 สำหรับภาพนิ่งแต่สำหรับงานวิดีโอแล้วจะถูกบีบอัดเหลือความละเอียด 3840x2160 พิกเซล ความลึกบิต 4:2:0 8 bit เท่านั้น กล้องยังมีข้อเสียหลายอย่าง อย่างเช่นหากถ่ายวิดีโอที่ 4k จะสามารถถ่ายได้เพียงแค่ 25 เฟรมเท่านั้น ถ้าหากจะถ่ายแล้วนำมา Slow จะต้องถ่ายที่ความละเอียด Full HD ลงไป และหากแพนแบบเร็วมากๆ จะเกิดอาการ Rolling shutter จึงควรระวังข้อนี้เวลาใช้งาน ส่วนเหตุผลที่เลือกกล้องตัวนี้เพราะเดิมที่ผู้วิจัยถ่ายงานภาพนิ่งเป็นหลัก ภาพและฟุตเทจที่เคยถ่ายมารดาก็มาจากกล้องจากโทรศัพท์มือถือและกล้อง DSLR ที่มีความละเอียดของวิดีโอที่น้อย จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้กล้องวิดีโอที่มีคุณภาพสูง กล้องตัวนี้จึงทำให้เกิดความคล่องตัวในการถ่ายทำมากกว่าที่จะใช้กล้องที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์โดยตรงที่มีขนาดกล้องและเลนส์ที่ใหญ่ ผู้วิจัยใช้เลนส์มือหมุนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะให้ลักษณะภาพที่ไม่คมเกินไป ต่างจากเลนส์สมัยใหม่ที่ให้ลักษณะภาพที่มีความคมชัดสูง สิ่งสำคัญคือการเตรียมแบตเตอรี่และหน่วยความจำให้เพียงพอ เพราะหากลืมสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป จะทำให้เกิดความกังวลในการถ่ายและ

เสียเวลาในการกลับไปถ่ายอีกครั้ง เมื่อกลับถึงที่พักก็ควรจะทำข้อมูลทุกครั้ง ไม่ควรข้ามวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

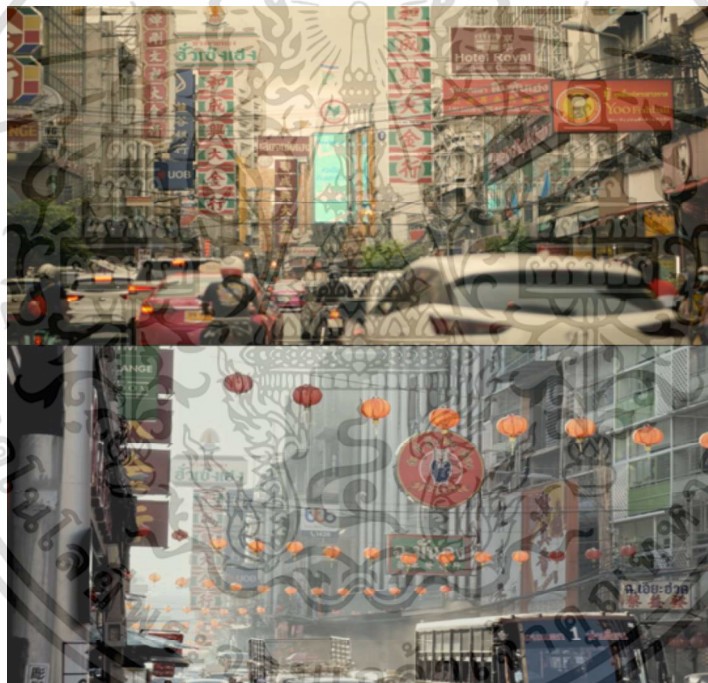
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 การให้ความสำคัญกับแผนการถ่ายทำที่วางไว้

ผู้วิจัยได้มีการถ่ายภาพรวมถึงวิดีโอเพิ่มเติมหลายฉากเพื่อนำมาประกอบกับ footage ที่เคยถ่ายไว้ในอดีตโดยได้มีการแบ่งหมวดหมู่ภาพดังนี้ 1. ถนนเยาวราช 2. ธรรมชาติ 3. ศาลเจ้า 4. โรงพยาบาล 5. จัดฉากถ่ายทำใหม่ 6. เหตุการณ์ตามหาแม่

สถานที่แรกที่ผู้วิจัยถ่ายทำคือถนนเยาวราช เนื่องจากผู้วิจัยอาศัยอยู่เยาวราชมาหลายปี ทำให้รู้เส้นทางเป็นอย่างดี การสำรวจเส้นทางจึงไม่ใช่เรื่องยาก แต่ปัญหาคือเส้นทางบางจุดได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่น ไม่เหมือนกับภาพที่คาดการณ์ไว้ ผู้วิจัยเดินทางกลับไปเยาวราชหลายครั้งรวมถึงมีการเก็บภาพและ footage เพื่อใช้ในภาพยนตร์สารคดี

1. หมวดถนนเยาวราช

ภาพที่ 4.5 ภาพบรรยากาศบนถนนเยาวราช

ฉากแรกเป็นฉากเปิดที่ผู้วิจัยมีความประสงค์ให้ผู้ชมเห็นว่า ถนนเยาวราชเป็นย่านเศรษฐกิจสำคัญที่มีรถมากมายวิ่งบนถนนตลอดทั้งวัน มีร้านค้าที่มีป้ายเป็นภาษาจีนและเป็นที่พักอาศัยของครอบครัวของผู้วิจัยที่อยู่กันมาหลายปี ผู้วิจัยทราบอยู่แล้วว่าช่วงกลางของถนนเยาวราชรถจะติดตลอดเวลา จึงขับรถอย่างช้าๆโดยเข้าไปในเลนส์กลางเพื่อที่จะให้ได้องค์ประกอบภาพแบบสมมาตร และเลือกถ่ายในเวลาเย็น ส่วนภาพ footage ที่สอง เป็นภาพถนนเยาวราชที่ถ่ายย้อนลงไปเพื่อให้เห็นความวุ่นวายของถนนสายนี้ โดยผู้วิจัยอาศัยช่วงที่รถเมล์และรถกระบะวิ่งผ่าน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.6 บรรยากาศในซอยตลาดใหม่

ฉากต่อมาเป็นภาพของผู้คนที่มาจับจ่ายใช้สอยในตลาด ซึ่งปัจจุบันมีผู้คนมากมายเดินทางมาซื้อของทุกวันต่างจากอดีตที่จะมีผู้คนออกมาซื้อของในเวลาที่มีเทศกาลสำคัญ ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยการยกกล้องขึ้นมาเหนือหัวและใช้เลนส์มุมกว้างเพื่อที่จะได้เห็นบรรยากาศของผู้คนสิ่งสำคัญคือการถ่ายที่รวดเร็วเพราะมีคนเดินตามหลังมา

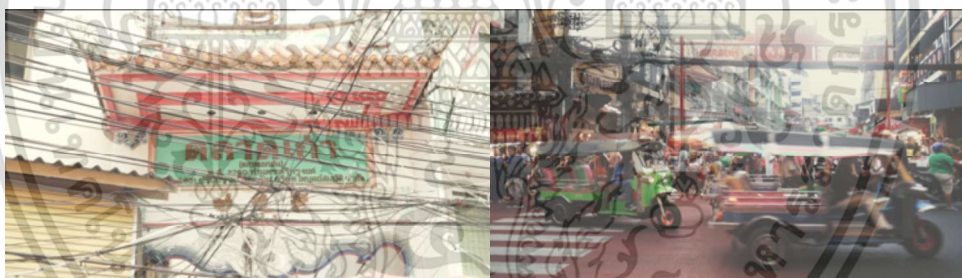
ภาพที่ 4.7 บรรยากาศนอกซอยตลาดเก่า

ฉากต่อมาเป็นภาพของนักท่องเที่ยวที่มาซื้ออาหารริมทาง ซึ่งบ่อยครั้งที่เมื่อคุณแม่เดินทางออกจากบ้านไปแล้วการออกตามหาเป็นเรื่องที่ยากเพราะเดินไปนิดเดียวก็ถึงถนนใหญ่ มีสายรถเมล์และรถรับจ้างมากมายที่คาดเดาไม่ได้เลยว่าคุณแม่จะนั่งไปไหน ผู้วิจัยจึงพยายามเก็บภาพบรรยากาศหลากหลายเพื่อให้ผู้ชมเห็นว่าถนนเยาวราชมีความวุ่นวายเพียงใด ผู้วิจัยรอจังหวะที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเดินมาโดยโฟกัสไปที่สายไฟที่ยุงเหยิงด้านหลังเพื่อไม่ให้กลุ่มคนเด่นชัดจนเกินไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 บรรยากาศร้านอาหารริมทาง

ฉากต่อมาเป็นภาพของผู้คนที่นั่งทานข้าวเย็น ถนนเขาวราชนอกจากเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญแล้วในเวลาเย็นจะมีผู้คนมากมายนั่งทานข้าวเย็น ด้วยเมนูอาหารที่หลากหลาย ราคาไม่แพง บรรยากาศเย็น เป็นเหมือนแหล่งนัดพบของคนจีน ผู้วิจัยพาคุณแม่ทานข้าวเย็นที่ร้านนี้บ่อยมาก ระยะเวลาที่คุณแม่หายจากบ้านช่วงเย็น สถานที่นี้จะเป็นที่แรกที่ออกตามหา ผู้วิจัยรอแสงตอนเย็นและถ่ายแพนกล้องให้เห็นถึงสภาพแวดล้อม

ภาพที่ 4.9 ป้ายชอยตลาดเก่าทั้งสองแบบ

ฉากต่อมาเป็นภาพภายนอกของชอยตลาดเก่า สถานที่นี้สร้างขึ้นมากกว่าร้อยปี ปรับปรุงครั้งสุดท้ายปี 2531 ในอดีตเป็นสถานที่ขายอาหารทะเลแห่งที่สำคัญ มีร้านค้ามากมาย นับว่ามีความคึกคักต่างจากในปัจจุบันที่ภายในตลาดค่อนข้างเงียบเหงาจึงไม่ได้ภาพบรรยากาศภายในตลาด ผู้วิจัยถ่ายป้ายทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ผู้ชมได้เห็น ผู้วิจัยรอจังหวะที่รถสามล้อวิ่งผ่านเพื่อให้เห็นถึงระบบขนส่งที่ยังเป็นที่นิยมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจนถึงปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 ภายในซอยตลาดเก่า

ฉากต่อมาเป็นภาพภายในของซอยตลาดเก่า ในช่วงเวลาเย็นร้านค้าหลายร้านจะปิด แต่ก็ยังมีหลายคนที่ยังทำงาน ในทุกๆร้านจะมีประตูเหล็ก บ้านของผู้วิจัยก็เช่นกัน ดังนั้นในเวลาที่เปิดร้าน ร้านก็จะเดินเข้าออกได้อย่างสะดวก ช่วงแรก ๆ ที่คุณแม่เป็นอัลไซเมอร์ ผู้วิจัยและคุณพ่อจึงไม่ได้สังเกต จนระยะหลังที่หายออกจากบ้านบ่อย จึงทำประตูรั้วกันขึ้นมาครั้งหนึ่ง แต่ก็ยังป้องกันไม่ได้ ที่แรกภาพนี้ไม่มีคนเลย ผู้วิจัยรอสักพักถึงมีคนขึ้นรถ เพื่อให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่คนทำงาน

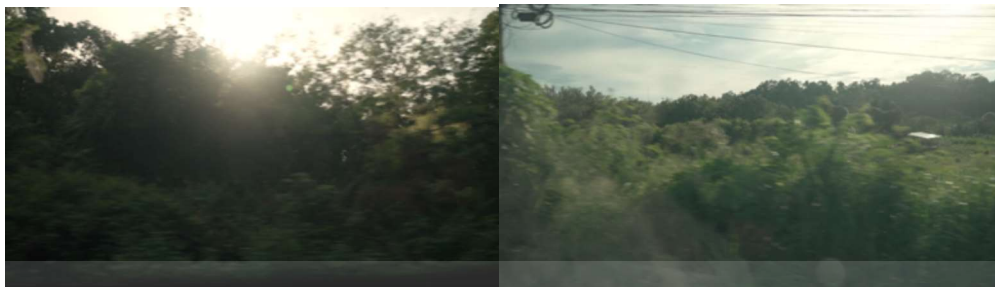

ภาพที่ 4.11 ภายในรถโดยสารสาธารณะ

ฉากต่อมาเป็นภาพภายในรถโดยสารสาธารณะ ผู้วิจัยถ่ายเพิ่มเพราะมีฉากหนึ่งที่มีการพูดถึงว่าคุณแม่จะมาหาผู้วิจัยทั้งที่ตัวเองยังอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งในตอนนั้นผู้วิจัยกำลังนั่งรถเมล์กลับบ้าน นั่นจึงเป็นสัญญาณแรกที่สังเกตเห็นว่ามีความผิดปกติ ผู้วิจัยเลือกนั่งหลังสุดโดยไฟกัสที่พนักงานรอจังหวะที่รถเคลื่อนด้วยความเร็วช้า เพื่อไม่ให้ภาพวิดีโอสั่นจนเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หมวดธรรมชาติ

ภาพที่ 4.12 ภาพวิวนอกกรณโดยสารสาธณะต่างจังหวัด

ฉากต่อมาเป็นภาพภายนอกกรณโดยสารสาธณะต่างจังหวัดซึ่งผู้วิจัยถ่ายเพิ่มเพราะมีฉากหนึ่งที่มีการพูดถึงว่าคุณแม่จะมาหา ทั้งที่ตัวเองยังอยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยใช้การถ่ายแบบ POV คือการถ่ายแทนมุมมองของตัวละคร ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าคุณแม่น่าจะนั่งออกมาจากตัวเมืองนานแล้ว รวมถึงที่ได้คุยกับคนที่นั่งข้างๆแม่ว่า ลงไม่ได้หรอก แถวนี่มีแต่ป่า วันหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องเดินทางไปต่างจังหวัด จึงเลือกนั่งรถโดยสารสาธณะและถ่ายวิดีโอออกไปนอกหน้าต่าง แทนสายตาที่แม่ได้มองออกไป

ภาพที่ 4.13 ภาพวิวนอกกรณโดยสารสาธณะต่างจังหวัด

ฉากต่อมายังเป็นภาพภายนอกกรณโดยสารสาธณะในต่างจังหวัด ในฉากนี้ผู้วิจัยทราบแล้วว่าแม่มีความสับสนและไม่คิดเลยว่าจะไม่รู้จักกับแม่คนเดิมอีก ผู้วิจัยต้องการถ่ายแทนสายตาของแม่โดยที่มองภาพภายนอกที่ผ่านไปอย่างรวดเร็ว เหมือนกับความสับสน ความว่างเปล่าที่แม่ได้มองออกไป ก่อนที่ภาพจะนำไปสู่เรื่องราวที่กำลังดำเนินต่อไป

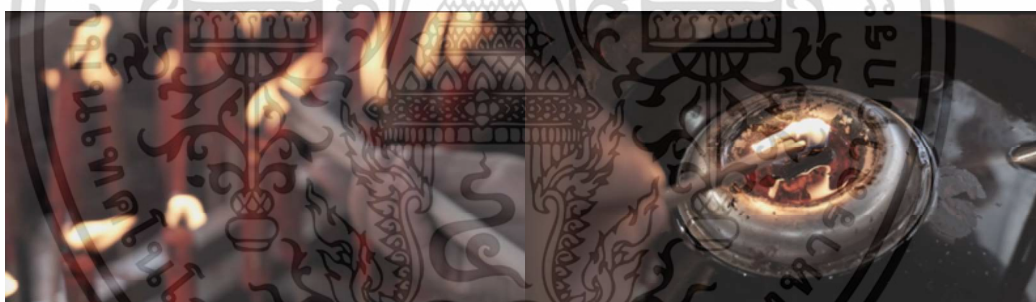
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.14 ภาพไม่ชัดของแม่น้ำ

ฉากต่อมาเป็นภาพปิดที่ผู้วิจัยถ่ายแทนสายตาของคุณแม่ว่าหลังจากจบพิธีของร่างทรงในศาลเจ้าว่าสิ่งที่ท่านเห็นอาจจะเป็นความสับสนหรือความว่างเปล่าที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยไปถ่ายภาพที่แม่น้ำเจ้าพระยา รอแสงช่วงเวลาเย็นและไฟก็สไปแบบคนสายตาสั้น

3. หมวดศาลเจ้า

ภาพที่ 4.15 ภาพมือของผู้คนมาจุดเทียนจุดธูป

ฉากต่อมาเป็นภาพที่แสดงถึงความศรัทธาที่มีต่อพุทธศาสนา แต่เดิมคุณแม่เป็นคนที่ชอบไปทำบุญไหว้พระและสวดมนต์จีนเป็นประจำ ผู้วิจัยใช้ภาพถ่ายในอดีตของคุณแม่ในหารเล่าเรื่องแต่อยากจะทำเพิ่มเป็นวิดีโอให้เห็นถึงบรรยากาศภายในวัดหรือศาลเจ้า ผู้วิจัยรอจังหวะที่ผู้คนมาจุดธูปเทียน ถ่ายในระยะที่ใกล้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความศรัทธาในการบูชาเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.16 ภาพมือของผู้คนมาปักธูป

ฉากต่อมายังเป็นภาพที่แสดงถึงความศรัทธาที่มีต่อพุทธศาสนา ผู้วิจัยต้องการภาพที่มีธูปมากมายและผู้คนกำลังปักธูปอยู่เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเพื่อเสริมสิริมงคลที่แม้จะผ่านมาถึงยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแต่ความศรัทธาก็ยังไม่เสื่อมคลาย

ภาพที่ 4.17 ภาพเหล่าเทพเจ้าในศาลเจ้า

ฉากต่อมาเป็นอาการของโรคอัลไซเมอร์ที่เกิดขึ้นกับคุณแม่ในระยะแรกๆ คือการเห็นภาพของเจ้าแม่กวนอิมหรือที่คนจีนเรียกกันว่าอานี้และเหล่าเทพเจ้าต่างๆ ผู้วิจัยได้ไปถ่ายภาพเทพเจ้าในศาลเจ้าต่างๆ ในกรุงเทพฯ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสายตาของแม่ที่เห็น คุณหมอบอกว่าเป็นอาการเห็นภาพหลอนที่เกิดขึ้นบ่อยกับคนไข้ แต่ในเวลานั้นไม่มีใครเข้าใจโรคนี้อย่างแท้จริง คนรู้จักเมื่อได้เห็นแม่ก็ไม่เชื่อว่าเป็นคนเดิม คิดว่าไปปลบหลออะไรเข้าจนนำไปสู่การพึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยตอนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวงไฉ่สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้นผู้วิจัยได้พาคุณแม่ไปหาร่างทรงตามที่คนรู้จักและญาติๆแนะนำให้ไปที่ศาลเจ้าพ่อกวนอู โดยที่ไม่เคยมีความเชื่อตรงนี้แต่ก็มีความหวังลึกๆ ขอให้คุณแม่โดนสิ่งลึกลับเข้าสิ่งจริงๆ เพราะจะมีโอกาสที่คุณแม่จะกลับมาเป็นคนเดิม ผู้วิจัยมีภาพถ่ายและฟุตเทจตรงนี้จะแสดงให้เห็นถึงพิธีและการปิดเป่าในสิ่งที่ไม่ดีให้กับคุณแม่ ผู้ชมจะได้เห็นถึงเรื่องจริงที่เกิดขึ้น แต่สุดท้ายแล้วก็ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจว่าทุกอย่างมันเป็นอาการของโรคอัลไซเมอร์ มันไม่ใช่สิ่งลึกลับอย่างที่ใครต่อใครว่าจริงๆ

4.หมวดโรงพยาบาล

ภาพที่ 4.18 ภาพบรรยากาศภายในโรงพยาบาล

ฉากต่อมาเป็นภาพบรรยากาศภายในโรงพยาบาล ผู้วิจัยไม่ต้องการภาพที่ไม่ชัดเพื่อแสดงถึงการมองผ่านสายตาของแม่และเพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลซึ่งเป็นกฎภายในโรงพยาบาลโดยถ่ายให้เห็นเพียงความเคลื่อนไหวของผู้คน ส่วนอีกภาพเป็นภาพเป็นการถ่ายป้ายแผนกประสาทวิทยาโดยแสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพาคุณแม่มาพบแพทย์ทางแผนกสมอง เพื่อนำไปสู่เรื่องราวต่อไป

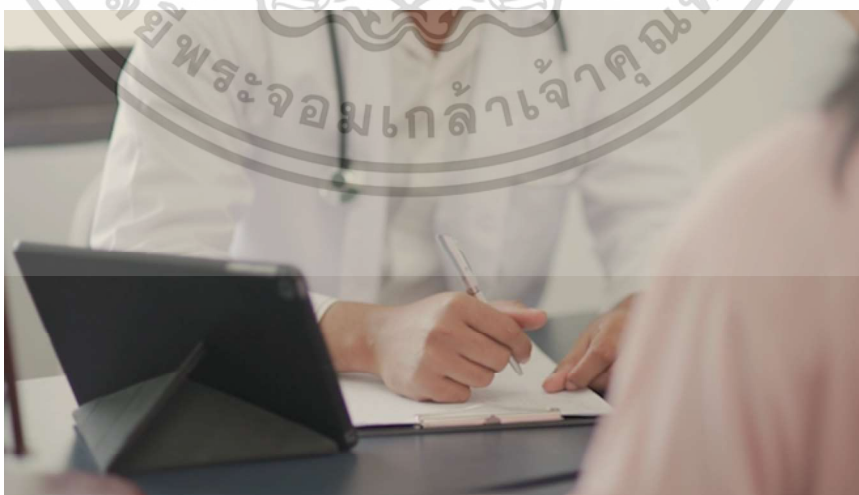
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.19 ภาพสายน้ำเกลือในโรงพยาบาล

ฉากต่อมาเป็นภาพระยะใกล้ของสายน้ำเกลือในโรงพยาบาลที่นำไปสู่เรื่องราวการ ลืมกลิ่นของคุณแม่ โดยตั้งแต่เลิกจนโต ผู้วิจัยไม่เคยเห็นคุณแม่ป่วยหนักจนถึงกับต้องไปนอน โรงพยาบาล เป็นครั้งแรกที่คุณแม่ต้องไปให้น้ำเกลือเพราะทานอะไรก็ลำบาก ผู้วิจัยกลางมาอยู่กับคุณแม่และใช้เวลาในแต่ละวันป้อนน้ำทีละนิด จนกลับมากลิ่นได้อีกครั้ง เป็นอีกเรื่องราวหนึ่งที่เกิดขึ้นกับครอบครัว โดยผู้วิจัยได้ใช้ภาพที่เคยถ่ายไว้ในอดีตมาประกอบในการเล่าเรื่อง

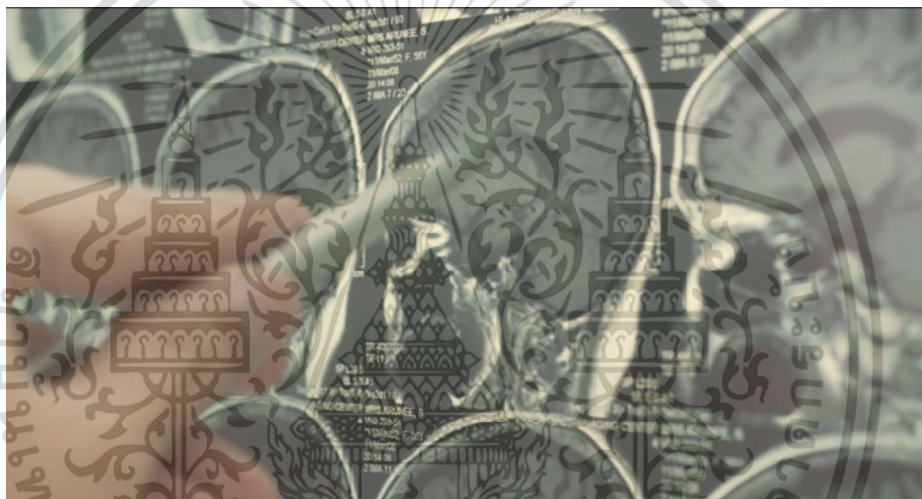
5. ทมวดจัดจากถ่ายทำใหม่

ภาพที่ 4.20 ภาพระยะใกล้ที่แพทย์คุยกับคุณแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉากต่อมาเป็นภาพการจำลองจากความทรงจำของผู้วิจัยในครั้งแรกที่พาคูณแม่ไปพบคุณหมอที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ตอนนั้นโรคอัลไซเมอร์เป็นเรื่องที่ไกลตัวมาก ไม่เคยอยู่ในความคิดว่าโรคนี้จะทำให้ชีวิตและครอบครัวของผู้วิจัยเปลี่ยนไปอย่างไร โดยที่คุณหมอบอกคุณแม่หลายอย่างและอธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงถึงระยะของโรคอัลไซเมอร์ที่มี 3 ระยะ คุณหมอบอกถึงอาการเด่นชัดที่จะเกิดขึ้นรวมถึงความบกพร่องในกระบวนการของความคิด ความจำและสมาธิ พุทธเทจนี้ ผู้วิจัยได้ไปถ่ายงานส่วนตัวงานหนึ่ง เมื่อถ่ายเสร็จ จึงได้พูดคุยกับนักแสดงเกี่ยวกับภาพที่ต้องการและขอให้ใส่ชุดในเครื่องแบบของหมอโดยให้ค่าแบบแยกต่างหาก ผู้วิจัยได้ทำการจัดฉากและโพกใส่ไปที่มือของหมอและถ่ายเพียงครั้งเดียว เพื่อไม่แสดงให้เห็นว่าเป็นใคร

ภาพที่ 4.21 ภาพระยะใกล้ของสมองที่แสดงถึงความเสื่อมของสมอง

ฉากต่อมาเป็นภาพตอนที่คุณหมอกำลังอธิบายถึงอาการของโรคอัลไซเมอร์ทั้ง 3 ระยะ ผู้วิจัยได้ไปค้นฟิล์มเก่าๆของคุณแม่และทำการจัดฉากเพื่อแสดงให้เห็นถึงการวินิจฉัยโรคอัลไซเมอร์ด้วยภาพสแกนสมอง ผู้วิจัยถ่ายไปหลายรูปโดยใช้มือของผู้วิจัยเองในการชี้ไปที่สมองและปรับความคมชัดไปที่ชื่อของคุณแม่ที่เขียนว่าอรุณี หากสังเกตดี ๆ จะมีปีที่ตรวจรวมถึงอายุ การนำสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับคุณแม่ ทำให้ภาพยนตร์มีความสมจริงมากกว่าการที่จะไปซื้อภาพในคลังภาพเพราะในปัจจุบันภาพส่วนใหญ่จะเป็นการดูผ่านจอคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 4.22 ภาพในอดีตของคุณแม่และเครื่องประดับ

ฉากต่อมาเป็นการใช้ภาพในอดีตเพื่อเล่าเรื่องของคุณแม่ทั้งหมดว่าแต่เดิมคุณแม่เป็นคนอย่างไร ซึ่งก่อนหน้าที่จะทำภาพยนตร์ ผู้วิจัยไม่เคยเห็นภาพเหล่านี้มาก่อนแต่เมื่อทำการค้นหาอัลบั้มรูปเก่าๆถึงทำให้รู้ว่าคุณแม่ถ่ายรูปไว้หลายรูป ซึ่งรูปภาพส่วนใหญ่เป็นภาพขาวดำที่ถ่ายในสตูดิโอในร้านถ่ายรูปโดยใช้พื้นหลังที่ต่างกันออกไป แม้ผ่านเวลามาหลายสิบปี ภาพถ่ายเหล่านี้ดูแล้วยังมีเสน่ห์มากและทำให้เห็นว่ารูปแบบความนิยมทั้งเสื้อผ้าหน้าผมของคนในอดีตเป็นอย่างไร ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะใช้ภาพนี้เป็นภาพเปิดในฉากต่อไป จึงได้ไปค้นหาเครื่องประดับของคุณแม่ในอดีตมาลองจัดวางให้ล้อไปกับภาพถ่ายคุณแม่ที่สวมตุ้มหูและเพื่อแสดงให้เห็นว่าแต่เดิมแม่เป็นคนรักสวยรักงามเสมอ จนกระทั่งเมื่อป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ เรื่องการแต่งตัว การแต่งหน้าและพฤติกรรมต่างๆถึงมีความเปลี่ยนแปลงไป ในช่วงที่เข้าสู่ระยะที่สอง คุณแม่ใช้เวลาแต่งหน้าน้อยลง ไม่ละเอียดเหมือนแต่ก่อน ผู้วิจัยทำได้เพียงพาคุณแม่ไปสระผม ทำผม ส่วนเรื่องการดูแลเรื่องการแต่งหน้า ผู้วิจัยเองไม่เคยสังเกตถึงรายละเอียดตรงนี้ ในช่วงที่เข้าสู่ระยะที่สาม คุณแม่ไม่สามารถแต่งหน้าได้รวมถึงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อีกต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หมวดเหตุการณ์ตามหาแม่

ภาพที่ 4.23 ภาพสถานที่ ๆ ผู้วิจัยตามหาแม่

ฉากต่อมาเป็นเหตุการณ์สำคัญในภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยได้ทำการถ่ายทำใหม่มากที่สุด เป็นการจำลองสถานการณ์การตามหาคุณแม่เป็นเวลาหลายชั่วโมง ผู้วิจัยยังจำถึงความทรงจำนั้นได้ดี มันเป็นความสับสน ความหวั่นไหวและความหวาดกลัวถึงอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นกับคุณแม่ซึ่งในช่วงระยะที่สองที่คุณแม่กลับมาอีกครั้ง หลังจากออกจากโรงพยาบาล คุณแม่ชอบเดินมาก ๆ นั่งอยู่เฉยไม่ได้เลย ช่วงเวลานั้นงานของผู้วิจัยก็มากขึ้น ต้องเดินทางออกจากกรุงเทพเป็นเวลาหลายวัน จึงตัดสินใจทำรั้วประตูกันเพื่อป้องกันไม่ให้คุณแม่เดินออกไป แต่วันหนึ่งคุณพ่อโทรบอกว่าคุณแม่เอาเก้าอี้ป็นออกไปตั้งแต่เช้าผ่านมาหลายชั่วโมงยังไม่กลับมา ผู้วิจัยได้ทำการถ่ายภาพหลายสถานที่ ๆ ได้ตามหา โดยการนั่งรถโดยสารสาธารณะรวมถึงใช้การถ่ายแพนกล้องโดยใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานที่ ๆ ตามหาและถ่ายในช่วงเวลาเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.24 ภาพการแสดงของผู้วิจัย

ฉากต่อมาเป็นภาพที่ผู้วิจัยได้ใช้ตัวเองแสดงถึงการตามหาคุณแม่โดยให้เพื่อนของผู้วิจัยที่เป็นช่างภาพช่วยถ่ายเนื่องจากเหตุการณ์นี้ได้ผ่านมานานแล้วโดยเหตุการณ์ในวันนั้นผู้วิจัยยังทำงานไม่เสร็จแต่เมื่อคุณพ่อโทรศัพท์บอกว่าคุณแม่หายออกจากบ้านไปตั้งแต่เช้าจนตอนนี้ยังไม่กลับมาเลย ผู้วิจัยจึงรีบนั่งรถกลับมาตามหาคุณแม่ที่ถนนเยาวราช ตามหาในหลายๆสถานที่ที่คุณแม่ชอบไป จนถึงเวลากลางคืน ผู้วิจัยไม่เคยมีประสบการณ์ในการแสดงมาก่อนจึงต้องใช้เวลาในการสร้างสถานการณ์ เมื่อได้เวลา ผู้วิจัยเริ่มต้นถ่ายที่ถนนแปลงนามโดยใช้ภาพถ่ายในอดีตของคุณแม่เข้าไปถามคนแถวนั้นจริงๆ ผู้วิจัยแสดงถึงการตามหาจนถึงตอนกลางคืน ภาพส่วนใหญ่ถ่ายไม่ให้เห็นถึงความคมชัดเพื่อที่จะไม่ให้ผู้ชมรู้สึกแปลกที่ผู้วิจัยในตอนนี้นำแสดงด้วยตัวเองและใช้การตัดต่ออย่างรวดเร็ว จึงเน้นบรรยากาศและเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่มีความวุ่นวายในการตามหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.25 ภาพสถานที่ ๆ ผู้วิจัยตามหาแม่

ฉากต่อมายังเป็นภาพเวลากลางคืนของสถานที่ในถนนเยาวราชที่ผู้วิจัยตามหา ในภาพเหล่านี้ผู้วิจัยใช้เสริมเรื่องราวให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะสถานการณ์นี้ผู้วิจัยมีเพียงภาพถ่ายตอนที่พบคุณแม่ในโรงพยาบาลกับเอกสารราชการที่ออกโดยตำรวจเท่านั้น ข้อจำกัดในการถ่ายฉากนี้คือในช่วงเวลาที่ถ่ายยังอยู่ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 จึงทำให้มีภาพผู้คนที่ยังใส่ผ้าปิดปากอยู่ในถนนสาธารณะอีกทั้งความวุ่นวายในสถานการณ์ในตอนนั้นยังไม่มากพอ ผู้วิจัยเลือกถ่ายถึงเวลากลางคืน เพราะยิ่งตึกมากขึ้นเท่าไร การตามหา ก็ยากมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.26 ภาพตอนที่ได้รับสายจากสถานีวิทยุ

ฉากต่อมาเป็นภาพการแสดงของผู้วิจัยในตอนที่ได้รับสายจากทางสถานีวิทยุว่าได้พบกับคุณแม่แต่แต่ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ ปลายสายบอกว่าคุณแม่ได้รับอุบัติเหตุเลือดยังไหลไม่หยุดต้องทำการรักษาโดยการทำการผ่าตัดด้วยการเย็บและตอนนี้กำลังนำไปส่งที่โรงพยาบาลกลาง ผู้วิจัยได้ไปถ่ายอยู่หน้าโรงพยาบาล รอดรถฉุกเฉินของโรงพยาบาลที่กำลังขับเข้ามาพร้อมเสียงไซเรนที่จะนำมาใช้ในภาพยนตร์และเข้าไปถ่ายบรรยากาศในโรงพยาบาลและปรับความคมชัดที่เก้าอี้ที่นั่งรอ โดยมีผู้คนนั่งคุยกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวที่ผู้วิจัยได้ถึงโรงพยาบาลก่อนที่จะได้พบกับคุณแม่ในสภาพที่เต็มไปด้วยเลือด เหตุการณ์นั้นสร้างความสะเทือนใจให้กับผู้วิจัยอย่างมาก เพราะปกติคนที่ได้รับบาดเจ็บแบบนี้ จะแสดงความเจ็บปวดให้เห็นแต่กับคุณแม่แล้วกลับตรงกันข้าม คุณแม่โบกมือเรียกผู้วิจัยและยิ้มให้ราวกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นกับตัวเอง ทำให้ผู้วิจัยคิดได้ว่าในขณะที่หน้าที่การงานที่มากขึ้น แม้จะหาเงินได้มากแต่ในขณะที่คุณแม่เจ็บหนักขนาดนี้กลับจับมือผู้วิจัยและเรียกชื่อผู้วิจัยตลอดเวลา ถ้าวันนั้นคุณแม่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน ได้รับอุบัติเหตุที่ร้ายแรงถึงกับชีวิต ผู้วิจัยคงเสียใจไปนานเท่านั้น ผู้วิจัยใช้ภาพคุณแม่ที่ถ่ายไว้ในอดีตเล่าเรื่องจนจบเหตุการณ์ตามหาและนำไปสู่เหตุการณ์ที่ผู้วิจัยได้บวชพระให้คุณแม่ที่วัดราชบพิธและทั้งหมดนี้เป็นภาพ فوتเทจที่ผู้วิจัยได้ถ่ายทำเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (Post-production)

สำหรับขั้นตอนการผลิตภาพยนตร์สารคดี ขั้นตอนหลังการถ่ายทำถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการนำเอาภาพถ่ายและวิดีโอที่ผู้วิจัยเคยถ่ายไว้เป็นจำนวนมากมาร้อยเรียงให้เป็นภาพยนตร์สารคดีที่สมบูรณ์ จากเดิมที่ผู้วิจัยเก็บภาพถ่ายและวิดีโอสั้นๆ ดังนั้นกระบวนการหลังการถ่ายทำจึงมีความสำคัญอย่างมากในแง่ของการกำหนดโครงเรื่องสุดท้ายของภาพยนตร์และยังเป็นกระบวนการสุดท้ายที่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการถ่ายทำก่อนที่จะนำออกมาเผยแพร่ให้ผู้ชมได้ชม แม้ภาพยนตร์เรื่องนี้จะเป็นเรื่องแรกที่ผู้วิจัยศึกษาและทำทุกกระบวนการด้วยตัวเอง อาจจะไม่ใช่วิดีโอที่สมบูรณ์แบบที่สุดแต่ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ชมจะได้รับรู้ถึงประสบการณ์ของผู้วิจัยและความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ไม่มากนักน้อย ดังนั้นเพื่อให้การทำงานในขั้นตอนหลังการถ่ายทำเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้วิจัยได้ดำเนินงานดังนี้

4.4.1 จัดระเบียบภาพ فوتเทจ เริ่มแรกสิ่งที่คุณต้องเผชิญคือภาพถ่ายและฟุตเทจที่ผู้วิจัยเคยถ่ายไว้มีจำนวนมากมาย ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งฟุตเทจและภาพถ่ายทั้งหมดแยกเป็นปีตั้งแต่คุณแม่ยังไม่เป็นอัลไซเมอร์จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตและทำการตรวจสอบฟุตเทจว่าสามารถใช้ได้ ไม่มีปัญหา รวมถึงฟุตเทจไหนที่สั้นเกินไปหรือไม่เห็นรายละเอียดที่สำคัญก็จะแยกใส่ในไฟล์ที่ไม่ใช้ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อไฟล์ตามหมวดหมู่ที่สอดคล้องกับชุดเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ การตั้งชื่อไม่ควรตั้งยาวจนเกินไป นอกจากนี้ควรบันทึกรายละเอียดที่สำคัญของฟุตเทจที่ได้คัดเลือกไว้

4.4.2 การวางฟุตเทจตามโครงเรื่อง แม้ว่าก่อนการถ่ายทำ ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างเรื่องไปแล้ว แต่เมื่อมีการถ่ายทำเพิ่ม โครงสร้างเรื่องอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เช่นเหตุการณ์ตอนตามหาแม่ ที่ผู้วิจัยได้ใช้ตัวเองในการแสดง จากที่ตอนแรกจะเล่าด้วยภาพถ่ายเพียงอย่างเดียวซึ่งข้อดีในการวางการวางฟุตเทจตามโครงเรื่อง นอกจากทำให้ผู้วิจัยเกิดความชัดเจนและมีแนวทางสำหรับภาพยนตร์แล้ว ยังทำให้ตอนตัดต่อมีความเข้าใจในภาพยนตร์มากขึ้นด้วย

4.4.3 เข้าสู่กระบวนการตัดต่อ ในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะตัดต่อเองแม้จะไม่เคยมีประสบการณ์ในการตัดต่อมาก่อนแต่ก็ได้มีการศึกษาเพิ่มเติมและได้ลงเรียนหลักสูตรการตัดต่อเบื้องต้น เมื่อผู้วิจัยเข้าใจเครื่องมือในการตัดต่อก็เริ่มทำการเลือกฟุตเทจที่ถูกจัดเก็บไว้มาลองจัดเรียงตามโครงเรื่องที่ได้ออกไว้ สำหรับขั้นตอนการตัดต่อแบ่งได้ดังนี้

4.4.3.1 การเรียงชิ้น (Assembly) เป็นการจัดเรียงฟุตเทจตามที่ได้กำหนดไว้ในโครงสร้างการเล่าเรื่อง โดยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกฟุตเทจที่ถูกจัดเก็บไว้ในระบบมาลองวางเรียงในโปรแกรม Adobe premiere pro ในการลำดับภาพตามโครงสร้างเรื่องที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.3.2 การลำดับภาพแบบหยาบ (Rough cut) เป็นการลำดับภาพตามโครงสร้างเรื่องของภาพยนตร์ เริ่มแรกผู้วิจัยใช้เวลาในส่วนนี้นานมากที่สุด เพราะเกิดอาการเสียดายฟุตบอล แม้จะคัดเลือกรีวิวมาแล้วแต่เมื่อผู้วิจัยนำฟุตบอลที่มีเรียงกันในโปรแกรม ภาพยนตร์มีความยาวถึง 55 นาที เพราะต้องการให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดมากที่สุด แต่เมื่อต้องกำหนดภาพยนตร์สารคดีให้มีความยาวไม่เกิน 20 นาทีแล้ว จึงต้องตัดเรื่องราวที่สำคัญน้อยกว่าออกหลังจากที่ได้นำภาพและฟุตบอลบางส่วนที่สำคัญน้อยกว่าออกไปแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรายละเอียดหัวและท้ายของฟุตบอล เพื่อให้เกิดความราบรื่นของการเล่าเรื่องและทำให้จังหวะของภาพยนตร์สารคดีสอดคล้องกับอารมณ์ของฉาก ผู้วิจัยได้นำภาพและฟุตบอลของภาพยนตร์มาตัดชนเข้าด้วยกัน

4.5 การบันทึกเสียง (Sound recoding)

การตัดต่อเสียงเป็นสิ่งสำคัญที่ควบคู่ไปกับการตัดต่อภาพยนตร์สารคดี โดยระหว่างที่ลำดับภาพยนตร์ ผู้วิจัยได้มีการบันทึกเสียงจากโครงเรื่องของบทภาพยนตร์ขึ้นเพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดต่อให้สอดคล้องกับอารมณ์ของภาพยนตร์ในแต่ละฉาก เสียงที่นำมาใช้ประกอบการตัดต่อภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จึงมีหลายประเภทเสียง ดังนี้

1.เสียงสนทนา (Dialogue) เป็นเสียงที่อยู่ในฟุตบอลวิดีโอ ในส่วนของภาพยนตร์ ผู้วิจัยพาคุณแม่ไปออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ มีฉากที่คุณแม่วิ่งมาหาผู้วิจัยแล้วจึงถามตอบชื่อกันรวมถึงฉากที่ถามชื่อคุณแม่ในห้องนอน ผู้วิจัยถ่ายวิดีโอนี้ด้วยมือถือ โดยเสียงพูดของผู้วิจัยกับคุณแม่จะถูกบันทึกไว้พร้อมกันอยู่ในตัววิดีโอ

ภาพที่ 4.27 ภาพเสียงสนทนายระหว่างแม่และผู้วิจัย

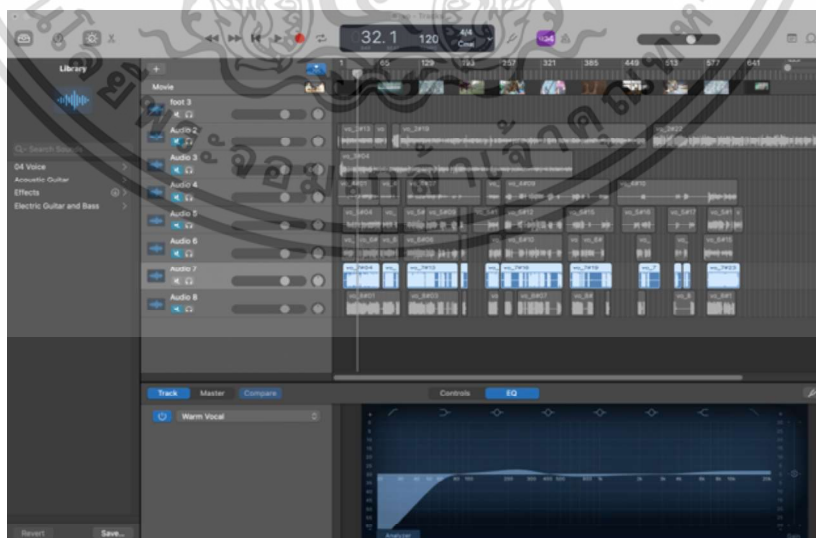
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เสียงบรรยากาศ (Ambience) เป็นเสียงที่เกิดขึ้นเพื่อแสดงว่าฉากการถ่ายทำภาพยนตร์ใน ฉากนั้นเกิดขึ้นในที่ใด โดยเสียงบรรยากาศของสถานที่นั้นจะถูกบันทึกเสียงเสียงไปพร้อมกับการถ่าย ทำภาพยนตร์ในฉากนั้นๆ สำหรับในส่วนการเล่าเรื่องของภาพนิ่ง ผู้วิจัยได้มีการเดินทางไปบันทึกเสียง โดยตรงที่โรงพยาบาลและศาลเจ้าแล้วจึงนำเสียงบรรยากาศมาใส่ในภาพยนตร์เช่นฉากที่แม่ล้มการ กลืนและฉากที่แม่อยู่ในศาลเจ้า

ภาพที่ 4.28 ภาพที่ใส่เสียงบรรยากาศในศาลเจ้าและในโรงพยาบาล

3. เสียงบรรยาย (Voice over) เริ่มแรกผู้วิจัยได้บันทึกเสียงจากโครงเรื่องของบทภาพยนตร์ ลงในแอปพลิเคชันในโทรศัพท์ เสียงที่ได้ถูกนำมาใช้งานในขั้นตอนการลำดับภาพแบบหยาบ ภายหลัง ที่ลำดับภาพแบบละเอียด ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องบันทึกเสียง Zoom H6 และบันทึกเสียงในห้องบันทึกเสียง ในโปรแกรม garage band สิ่งสำคัญคือห้องต้องเงียบที่สุด ผู้วิจัยอ่านบทอย่างละเอียดโดยแบ่งวรรค ตอน อ่านออกเสียงให้ถูกต้องและได้บันทึกไว้หลายรอบจากนั้นจึงเลือกเสียงมาใส่ในภาพยนตร์สารคดี

ภาพที่ 4.29 ภาพโปรแกรมบันทึกเสียง Garage Band

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เสียงดนตรีประกอบภาพยนตร์ (Music score) คือเสียงดนตรีที่ถูกแต่งขึ้นมาเพื่อเสริมหรือเพื่อสื่ออารมณ์ประกอบภาพเหตุการณ์ในฉากภาพยนตร์ ผู้วิจัยได้เลือกเสียงดนตรีจากใน YouTube studio เพื่อหลีกเลี่ยงเรื่องลิขสิทธิ์ มีเพียงเสียงดนตรีในช่วงที่ผู้วิจัยพาคุณแม่ไปหาร่างทรงที่ใช้ดนตรีประกอบเป็นเสียงสวดมนต์เจ้าแม่กวนอิมที่เปิดในหลายๆศาลเจ้า ในช่วงที่ใช้ดนตรีประกอบกับเสียงบรรยาย ผู้วิจัยจะปรับความดังของเสียงให้เบากว่า เพราะจะไปรบกวนเสียงบรรยาย

4.6 การแก้ไขสีตามอารมณ์ของภาพยนตร์ (Color grading)

สีสันทของภาพยนตร์สามารถช่วยสร้างความรู้สึกในการรับชมให้กับผู้ชมได้ ดังนั้นเพื่อให้สารคดีสั้นเรื่องนี้ดึงดูดความสนใจของผู้ชมมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับสีเพิ่มเติมเพื่อให้มีความกลมกลืนและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยการปรับสีภาพเริ่มจากเมื่อลำดับภาพแบบละเอียดเสร็จสิ้นแล้วจึงทำการแก้ไขสีอีกครั้งด้วยโปรแกรม Davinci Resolved ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้โทนของภาพยนตร์เป็นสีเหลืองโดยอ้างอิงจากภาพบ้านเขาวราชที่เคยถ่ายไว้ในอดีต นอกจากนี้ได้มีการปรับสภาพแสงในแต่ละช่วงเวลาของภาพยนตร์ ให้มีความกลมกลืนกับเนื้อเรื่องทั้งหมด ซึ่งผลออกมาก็ยังไม่ถือเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากพฤติกรรมวิดีโอที่เคยถ่ายไว้ส่วนใหญ่เป็นไฟล์ภาพจากโทรศัพท์มือถือที่มีความละเอียดน้อย จึงทำให้ผู้วิจัยมีการปรับเพียงเล็กน้อยเพื่อไม่ให้เสียคุณภาพไปมากกว่านี้

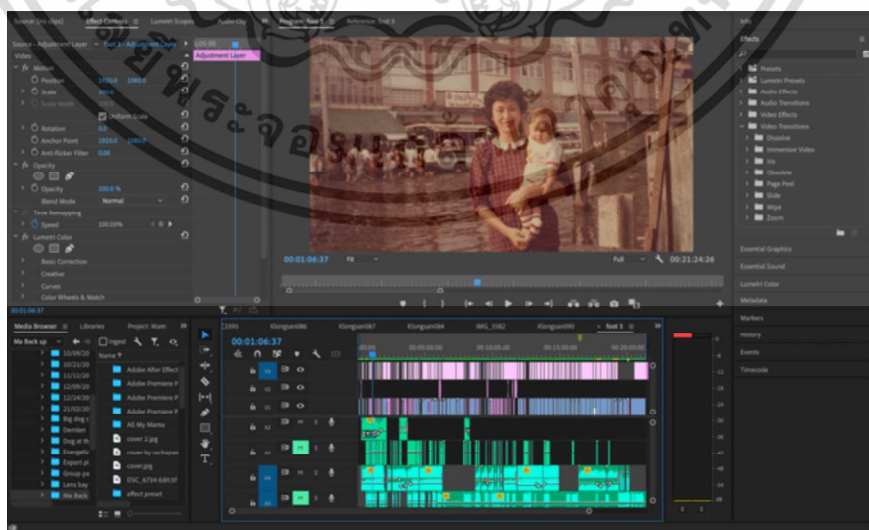
ภาพที่ 4.30 ภาพที่อ้างอิงในโปรแกรม Davinci Resolved

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

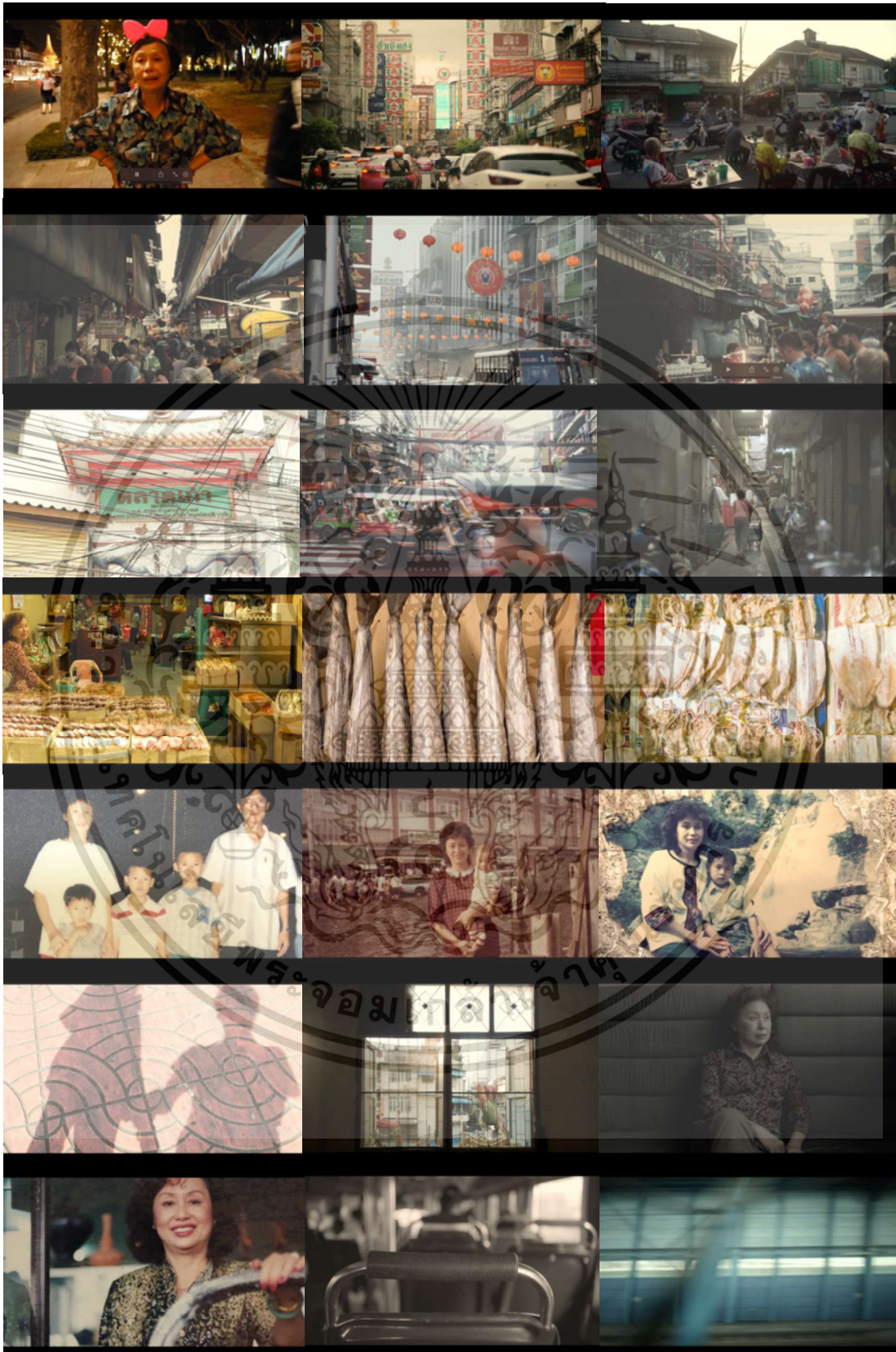
ภาพที่ 4.31 ภาพก่อนปรับและหลังปรับแสงสี

4.4.3.3 การลำดับภาพแบบละเอียด (Fine cut) เป็นการตัดต่อขั้นสุดท้ายที่ต้องทำอย่างละเอียด โดยฉากไหนที่มีความยาวมากก็จะตัดให้สั้นลงเพื่อความคุ้มค่าไม่ให้นานเกินไปและในแต่ละซีนจะมีการใช้เทคนิคการซูมเข้าซูมออกเพื่อกำหนดอารมณ์และจังหวะของภาพยนตร์ อีกทั้งยังมีการใช้ทรานซิชันหรือการเชื่อมต่อระหว่างซีน เช่นมีการจางซีนระหว่างท้ายซีนกับหัวซีนถัดไป มีการเฟดอินในช่วงที่มีการเล่าเรื่องหนึ่งจบลงก่อนที่เข้าสู่เรื่องต่อไป ในส่วนของภาพยนตร์ ผู้วิจัยใช้การตัดต่อภาพที่แช่หรือทิ้งช่วงเวลาช้าหรือยาว เพื่อเป็นการสื่ออารมณ์ของฉากเหตุการณ์ในความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของคุณแม่ให้ผู้ชมได้คิดและรู้สึกตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ในช่วงที่ตามหาแม่ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตัดแบบ Quick cut ซึ่งเป็นการตัดแบบรวดเร็ว โดยใช้ภาพตัดหัวท้ายให้สั้นแล้วมาคัตชนกัน เป็นการสร้างภาวะลุ้นของผู้ชมไปพร้อมกับเหตุการณ์ ในฉากที่ผู้วิจัยบวช ได้มีการใช้ภาพนิ่งในการเล่าเรื่อง โดยมีฉากหนึ่งที่ใช้การตัดแบ่งเฟรมภาพ เพราะภาพมีความใกล้เคียงกันและเพื่อให้ผู้ชมได้ติดตามชมและเปรียบเทียบภาพเหตุการณ์ทั้งสองภาพไปพร้อมกัน รวมถึงมีการบันทึกเสียงเสียงบรรยายตาม script ที่เขียนไว้มาประกอบภาพยนตร์

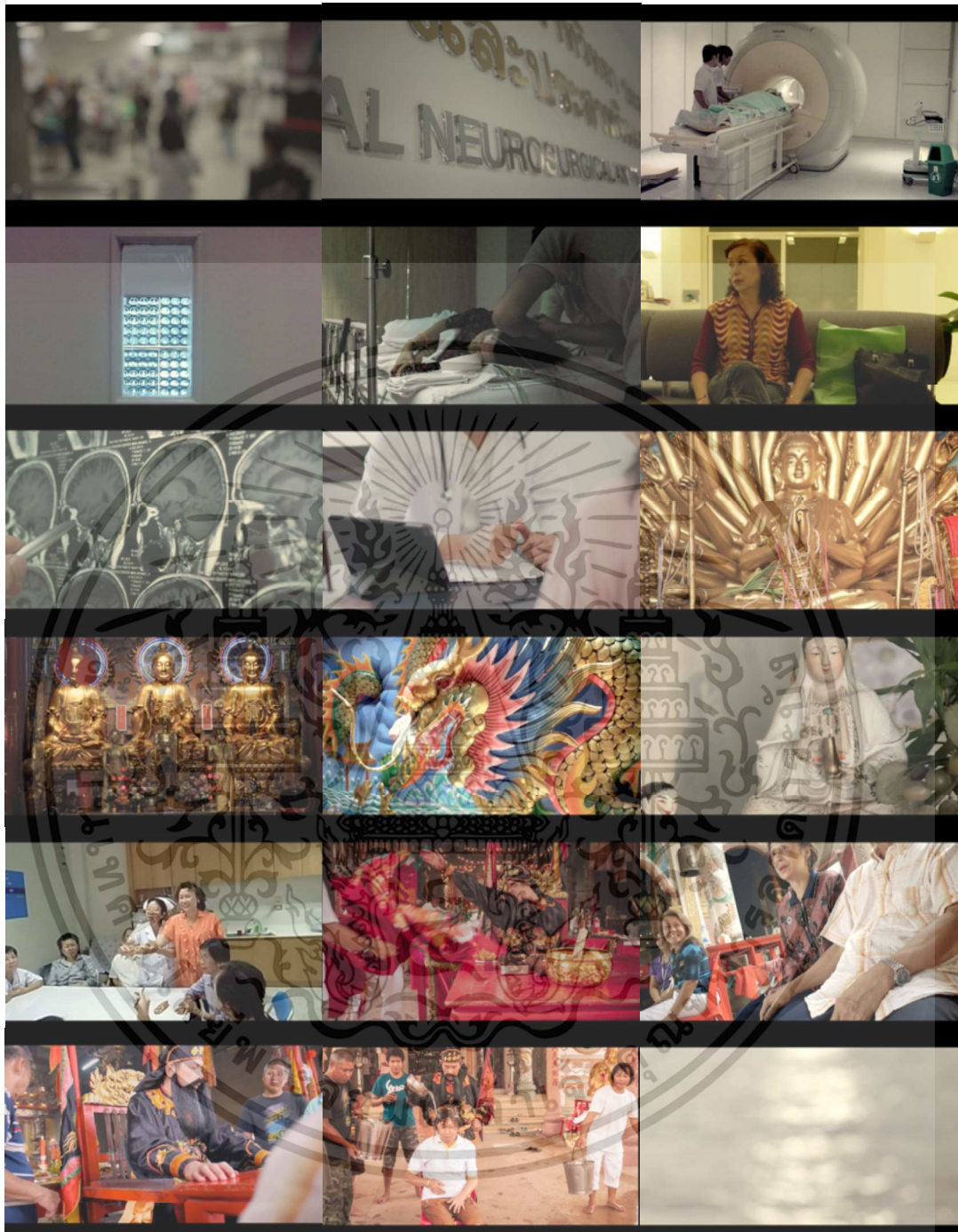

ภาพที่ 4.32 ภาพการลำดับภาพแบบละเอียด Adobe premiere pro
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือเป็นการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญต์เห็นใบเซอร์ยืนยันด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

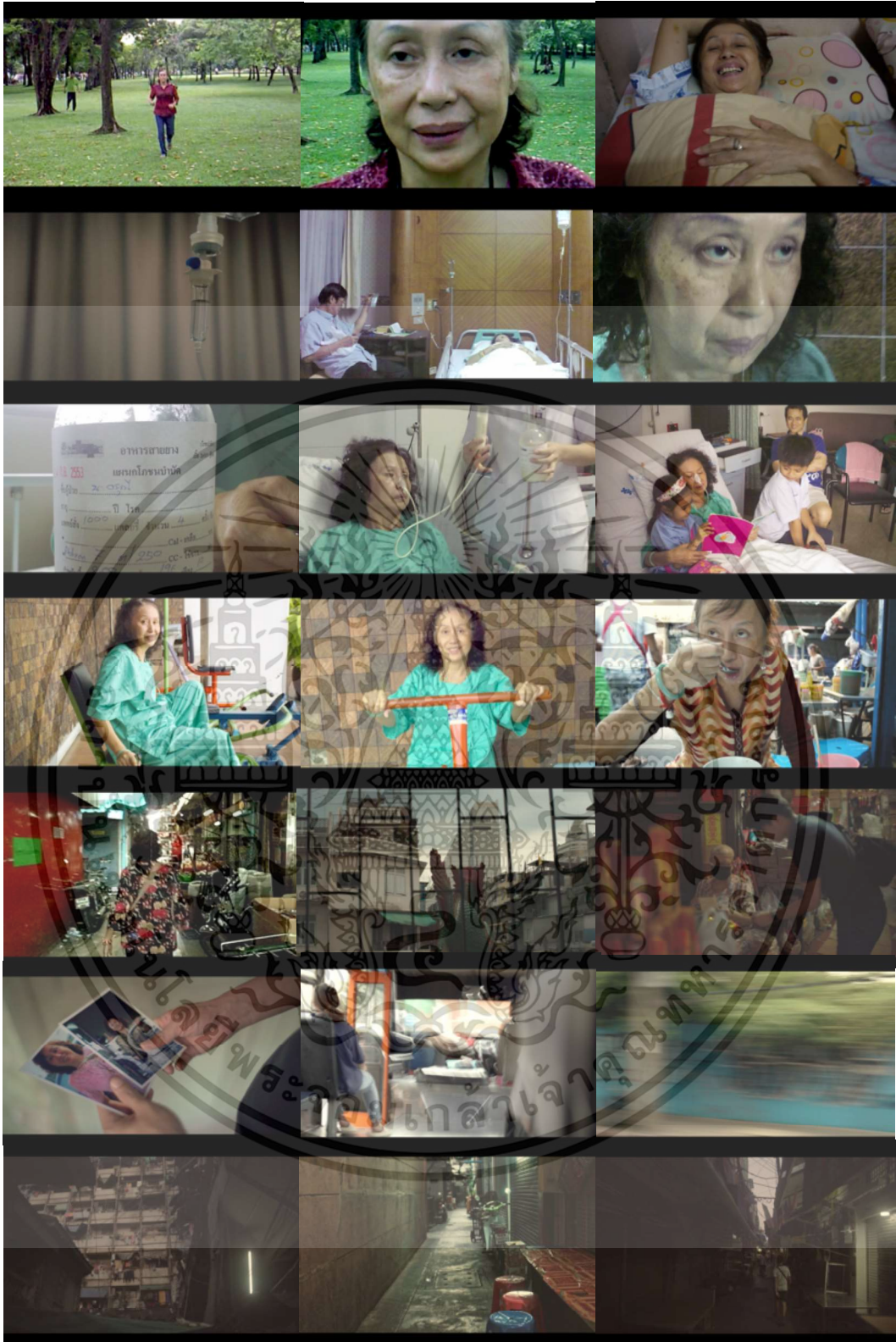
4.7 ภาพผลงานภาพยนตร์ฉบับสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อรับชมภาพยนตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

กระบวนการออกแบบภาพยนตร์สารคดี “ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์” ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีและนำไปฉายให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านภาพยนตร์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรคสมองเสื่อมและใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกตามแนวทางคำถามที่ได้กำหนดไว้ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีข้อมูลดังนี้

5.1 การเก็บข้อมูล

5.2 สรุปผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์

5.2.1 คุณวรรณแวว หงษ์วิวัฒน์ ผู้กำกับภาพยนตร์

5.2.2 คุณนवल อารังรัตนฤทธิ์ ผู้กำกับภาพยนตร์

5.2.3 คุณณัฐวัฒน์ ช่างชัย ผู้กำกับรายการสารคดีโทรทัศน์

5.2.4 คุณอุมาพร ตันติยาทร ศรีเอทีพีเขียนบทสารคดี

5.2.5 คุณสมศักดิ์ สมจิตร ศรีเอทีพีเขียนบทสารคดี

5.2.6 คุณอรุพงษ์ รักษาสัตย์ อาจารย์สอนวิชาภาพยนตร์

5.2.7 คุณประสาน อิงคนันท์ กรรมการผู้บริหาร บริษัทบุญนิยมฤทธิ์ มีเดีย

5.3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์

5.4 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม

5.4.1 นายแพทย์ฤกษ์กรณ์ เต็มทอง ร.พ. เกษมราษฎร์ประชาชื่น

5.4.2 นายแพทย์สุกรีย์ สมานไทย ร.พ. สิ้นแพทย์รามอินทรา

5.4.3 นายแพทย์วันชัย ทวีโกศา ร.พ. เกษมราษฎร์ประชาชื่น

5.4.4 อาจารย์ ดร.ศิราณี ศรีหาภาค วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

5.4.5 นายแพทย์สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย ร.พ.จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

5.5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสาคดีและด้านโรคสมองเสื่อมในช่วงระหว่างวันที่ 21 มกราคม ถึง 26 มีนาคม พ.ศ. 2567 โดยเป็นการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลทุกคน โดยมีรายละเอียดในการเก็บข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 5.1 ข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสาคดีและด้านโรคสมองเสื่อม

ชื่อ - นามสกุล	อาชีพ / ตำแหน่ง	วัน / สถานที่สัมภาษณ์
1. คุณวรรณแหว หงษ์วิวัฒน์	ผู้กำกับภาพยนตร์ นักเขียนบท	21 มกราคม 2567 สามย่านมิตรทาวน์ กรุงเทพมหานคร
2. คุณนवल ชำรงรัตนฤทธิ์	ผู้กำกับภาพยนตร์ นักเขียนบท	27 มกราคม 2567 ร้าน Roots at 111 กรุงเทพมหานคร
3. คุณณัฐวัฒน์ ช่างชัย	ผู้กำกับรายการสารคดี โทรทัศน์	22 มกราคม 2567 ร้านเนื้อหอม กรุงเทพมหานคร
4. คุณอุมาพร ตันติยาทร	ครีเอทีฟเขียนบทสารคดี	24 มกราคม 2567 ทูริติจิตอลพาร์ค กรุงเทพมหานคร
5. คุณสมศักดิ์ สมจิตร	ครีเอทีฟเขียนบทสารคดี	24 มกราคม 2567 ทูริติจิตอลพาร์ค กรุงเทพมหานคร
6. คุณอรุणษ์ รักษาสิทธิ์	อาจารย์สอนวิชาภาพยนตร์	26 มกราคม 2567 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปทุมธานี
7. คุณประสาน อิงคนันท์	กรรมการผู้บริหาร บริษัท บุญมีฤทธิ์ มีเดีย	12 กุมภาพันธ์ 2567 บริษัทบุญมีฤทธิ์ มีเดีย จำกัด กรุงเทพมหานคร
8. นายแพทย์ชุกรณ์ เต็มทอง	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุร กรรมประสาทวิทยา	12 กุมภาพันธ์ 2567 ร.พ. เกษมราษฎร์ประชาชื่น
9. นายแพทย์สุกรีย์ สมานไทย	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุร กรรมประสาทวิทยา	18 กุมภาพันธ์ 2567 ร.พ. สิ้นแพทย์รามอินทรา
10. นายแพทย์วันชัย ทวีโกคา	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุร กรรมประสาทวิทยา	21 กุมภาพันธ์ 2567 ร.พ. เกษมราษฎร์ประชาชื่น
11. อาจารย์ ดร.ศิริภาณี ศรีหาคาค	อาจารย์สาขาวิทยาการ พยาบาลชุมชน	17 กุมภาพันธ์ 2567 วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ขอนแก่น
12. นายแพทย์สุชเชจริญ ตั้งวงษ์ ไชย	จิตแพทย์และหัวหน้าศูนย์ ดูแลภาวะสมองเสื่อม	26 มีนาคม 2567 ร.พ.จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์

5.2.1 คุณวรรณแหว หงษ์วิวัฒน์ ผู้กำกับภาพยนตร์

การสัมภาษณ์คุณวรรณแหว หงษ์วิวัฒน์ สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ว่าค่อนข้างเป็นทางการและมีการลำดับภาพตรงเกินไปด้วยโครงสร้างที่เหมือนรูปแบบบทความทำให้ต้องใช้เสียงบรรยายในการดำเนินเรื่อง แต่ด้วยความที่ footage ที่ถ่ายเก็บไว้มีพลังที่ทำให้ผู้ชมอยู่กับภาพจริงๆโดยไม่ต้องใช้เสียงบรรยาย ในส่วนเรื่องดนตรีและเสียงถ้ามีเพลงเก่ามาประกอบก็จะช่วยเสริมอารมณ์ของภาพยนตร์ได้ ซึ่งแม้สิ่งที่บรรยายออกมาเป็นความจริงแต่จะดีกว่านี้หากมีอารมณ์และความรู้สึกของเจ้าของเรื่องใส่ลงไปและควรมีบอกช่วงเวลาของโรค ทั้งนี้ภาพยนตร์มีความน่าสนใจด้วย footage ที่มีพลังและเป็นความจริงทั้งหมด

5.2.2 คุณนพพล อารังรัตนฤทธิ ผู้กำกับภาพยนตร์

การสัมภาษณ์คุณนพพล อารังรัตนฤทธิ สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์แม้จะเป็นการเล่าเรื่องที่ดูตรงไปตรงมาแต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดซึ่งขึ้นอยู่กับตัวผู้กำกับว่าอยากให้ออกมาเป็นแบบไหนเพราะตัวเรื่องและ footage มีความแข็งแรง แต่ถ้ามี footage เยอะกว่านี้โดยเฉพาะในช่วงต้นๆก็จะไม่จำเป็นต้องใช้เสียงบรรยายมากรวมถึงไม่รู้สาเหตุการเกิดขึ้นตอนไหนหรือผ่านมาแล้วกี่ปีและได้แนะนำให้ไปศึกษาภาพยนตร์สารคดีในช่วงปี 2010 ขึ้นไป ว่ามีวิธีการเล่าหรือลำดับภาพอย่างไร ในส่วนของดนตรีและเสียงถ้าเสียงบรรยายน้อยลงจะทำให้ผู้ชมหยุดอยู่กับภาพยนตร์นานขึ้น ทั้งนี้เนื้อหาของภาพยนตร์ทำให้นึกถึงชีวิตตัวเองซึ่ง footage แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของแม่อย่างชัดเจน สะท้อนเห็นถึงความจริงที่โรคๆนี้ไม่สามารถหยุดยั้งหรือรักษาได้

5.2.3 คุณณัฐวิวัฒน์ ช้างชัย ผู้กำกับรายการสารคดีโทรทัศน์

การสัมภาษณ์คุณณัฐวิวัฒน์ ช้างชัย สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ด้วยวิธีการเล่าเรื่องจริงทำให้ผู้ชมไม่ต้องตีความ ทำให้เข้าใจง่าย สิ่งสำคัญคือการทำผู้กำกับต้องมีความจริงจังในการเล่าเรื่องโดยไม่ต้องกังวลว่าเรื่องจะไม่เก๋หรือเทเพราะเรื่องบางอย่างมันเป็นช่วงเวลาของมันและถึงแม้จะเป็นการถ่ายจากมือถือเบลอๆ รวมถึงใช้ภาพจากกล้องวงจรปิดก็ถือว่าเป็นเสน่ห์ของความจริงซึ่งสามารถบอกถึงเทคโนโลยีในสมัยนั้นที่ทำได้เท่านี้ ทั้งนี้ระยะเวลาของภาพยนตร์ยาวเกินไป ควรหาจังหวะมาเล่าให้มีความกระชับขึ้นเหมือนตอนที่ตัดแบบเร็วๆ ตอนหาแม่เพราะรู้ว่าเวลานั้นต้องเร่งรีบ ในส่วนของเรื่องดนตรีและเสียงมันไปกับตัวหนังและ footage ที่เป็นเรื่องจริงทำให้แต่ละฉากมันมีความสะเทือนใจ ทั้งนี้ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงความทรงจำของลูกคนหนึ่งที่มีต่อแม่

5.2.4 คุณอุมาพร ตันติยาทร ศรีเอทีพีเขียนบทสารคดี

การสัมภาษณ์คุณอุมาพร ตันติยาทร สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์เป็นการบันทึกจากความจริงซึ่งเป็นเหตุเกิดที่จริงแต่มีการลำดับภาพตรงเกินไปและส่วนใหญ่ใช้เสียงบรรยายอธิบายทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างเต็มที่ หากเรียงลำดับให้ดี ผู้ชมจะรับรู้และรู้สึกมากกว่านี้ ลองเปลี่ยนวิธีการเล่าเหมือนเล่าให้ใครสักคนฟังแม้ไม่ถูกหลักวิชาการทางการแพทย์แต่ก็สื่อถึงความรักความผูกพันได้มากกว่า ในส่วนของดนตรีและเสียงช่วงแรกใช้เพียงแค่ช่วยสนับสนุนเหตุการณ์และจำเป็นต้องประกอบไปกับภาพยนตร์ ทั้งนี้ภาพยนตร์สามารถนำมาสังเกตคนใกล้ชิดแต่ยังไม่สามารถเข้าใจชีวิตของผู้ป่วยกับคนดูแล คุณแล้วผู้ชมต้องคิดเองอีกที่ว่ารู้สึกอย่างไร

5.2.5 คุณสมศักดิ์ สมจิตร ศรีเอทีพีเขียนบทสารคดี

การสัมภาษณ์คุณสมศักดิ์ สมจิตร สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ ยังมีความกลางๆ แต่ความจริงสามารถเล่าให้มีชั้นเชิงและน่าสนใจกว่าได้ซึ่งเสน่ห์ของภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการเล่าจากประสบการณ์ตรงบวกกับเหตุที่ตี แนะนำให้ระวังเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลที่อาจจะมีความไม่หวังดีเอาภาพเราไปใช้ในทางที่ผิด ในส่วนของดนตรีจึงมีความไม่ค่อยเข้ากันและภาพยนตร์ไม่ฉายเห็นความรู้สึกของคนดูแลผ่านเหตุการณ์นั้นมาได้อย่างไร ทั้งนี้ภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ แม้ดูแล้วจะเศร้าแต่ก็รู้ว่าไม่ใช่เรื่องจริง ผิดกับภาพยนตร์เรื่องนี้ที่คุณแล้วรู้เลยว่าคือความจริงที่อาจจะเกิดขึ้นกับเราหรือคนใกล้ชิดด้วยเหตุที่มีสถานการณ์หลากหลายและเป็นความจริงทั้งหมด

5.2.6 คุณอรุพงษ์ รักษาสัตย์ อาจารย์สอนวิชาภาพยนตร์

การสัมภาษณ์คุณอรุพงษ์ รักษาสัตย์ สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ยังขาดประเด็นที่ชัดเจน ไม่ทราบว่าเล่าไปเพื่ออะไรซึ่งการเล่าให้มีความเป็นภาพยนตร์สารคดีต้องมีวิถีในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมตั้งแต่ต้นเรื่องและควรถ่ายสิ่งที่รายล้อมแม่ซึ่งจะช่วยเสริมอารมณ์และความรู้สึกของภาพยนตร์ ในส่วนของดนตรีและเสียงมีการใช้เสียงบรรยายมากเกินไปอีกทั้งในส่วนของเนื้อหาของภาพยนตร์ดูแล้วแสดงให้เห็นถึงความประมาท อย่างไรก็ตามภาพยนตร์มีวัตถุดิบและเหตุที่ที่มีความน่าสนใจ มีความทรงจำดีๆ ในการที่จะนำไปเล่าหรือพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไปได้

5.2.7 คุณประสาน อิงคนันท์ กรรมการผู้บริหาร บริษัทบุญมีฤทธิ์ มีเดีย

การสัมภาษณ์คุณประสาน อิงคนันท์ สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ทำให้มองเห็นถึงพัฒนาการของตัวละครแต่ควรลงรายละเอียดมากขึ้นเนื่องจากไม่ทราบว่าช่วงเวลาของแต่ละเหตุการณ์มันห่างกันเท่าไรและไม่ได้สื่อถึงความรู้สึกของผู้เล่าแต่เนื่องจากเป็นเรื่องจริงอาจลดความจริงด้วยการเสริมภาพนามธรรมเข้าไป ส่วนในเรื่องของดนตรีและเสียงมีความเป็นธรรมชาติและสะท้อนสไตล์ของคนเล่า ทั้งนี้ภาพยนตร์มีความน่าสนใจด้วยความที่เป็นโรคที่อยู่ในความสนใจของประชาชนซึ่งผู้ชมจะได้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์

สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดีทั้ง 7 ท่าน ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 สรุปการวิเคราะห์แก่นสาระ จัดกลุ่มความคิดเห็นที่เหมือนกัน

ประเด็นสำคัญ	จำนวน
1. การเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดี	
- เป็นการเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ด้วย footage ที่มีพลังและเป็นความจริงทั้งหมด	7
- ไม่รู้ว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นตอนไหน ผ่านมาแล้วกี่ปี	7
- ควรเว้นให้ภาพได้ทำงานบ้างเพราะ footage มีพลังในการเล่าเรื่องด้วยตัวของมันเอง	6
- ไม่ได้ฟังความรู้สึกของผู้ดูแล้วแต่ละเหตุการณ์มีความรู้สึกอย่างไร	5
- ควรมีการเล่าถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์มากกว่าการใช้เสียงบรรยาย	4
- ไม่รู้ว่าต้องการเล่าประเด็นอะไร Director statement มันไม่ชัด	1
2. ความเหมาะสมของภาพ ในภาพยนตร์สารคดี	
- footage วิดีโอและภาพที่เกิดขึ้นจริง ภาพพวกนี้มีเสน่ห์แต่อยู่ที่การร้อยเรียงให้น่าสนใจ	7
- ควรมีการวิดีโอที่เป็นนามธรรมเสริมในการเล่าเรื่องมากกว่านี้	4
- ภาพมีความเหมาะสมแต่ สัดส่วนภาพนิ่งค่อนข้างเยอะกว่า	2
- footage มีทั้งภาพนิ่ง ภาพวิดีโอจากกล้องมือถือ กล้องถ่ายรูปรูปและภาพจากกล้องวงจรปิด	1
- ให้ระวังเรื่องสิทธิบุคคล ที่มีบุคคลอื่นๆเกี่ยวข้องในภาพยนตร์	1
3. การลำดับภาพยนตร์สารคดี	
- สามารถเล่าแบบมีชั้นเชิงได้โดยมีการลำดับภาพใหม่	6
- ภาพยนตร์มีการลำดับภาพตรงเกินไป	5
- ตอนที่ตัดแบบเร็วๆ ตอนหาแม่ตี เพราะรู้ว่าเวลานั้นมันต้องเร่งรีบ	5
- ลำดับภาพมีความจริงใจ ไม่ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่าย	3
4. ดนตรีและเสียงประกอบของภาพยนตร์สารคดี	
- บางช่วงไม่ต้องใส่เสียงดนตรีก็ได้ ให้คนดูภาพอย่างเดียว	5
- เสียงบรรยายควรใช้น้ำเสียงที่มีความเป็นธรรมชาติกว่านี้	5
- ดนตรีไม่รู้สึกขัด แต่ถ้ามีเพลงเก่า เพลงที่มีเนื้อมาใส่ด้วยก็ดี	2
- ควรวางดนตรีเป็นช่วงๆ มากกว่าที่จะใส่ลงไปทั้งชิ้น	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญ	จำนวน
5. ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจได้หรือไม่	
- ได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของโรค ความเปลี่ยนแปลงของแม่อย่างชัดเจน	6
- เส้นเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้คือความจริงแต่สามารถขยี้ความรู้สึกได้มากกว่านี้	5
- ด้วยพลังของฟุตบอลที่ถ่ายไว้และความยากของสถานการณ์ที่เจอ	5
- ลองเปลี่ยนวิธีในการเล่าเป็นการเล่าให้ใครซักคนฟัง	5
- การดูแลคนป่วยโรคอัลไซเมอร์ มันมีแต่ความถดถอย ไม่เหมือนกับการดูแลลูก ที่แม่เราจะเหนื่อย เราก็ได้เห็นรอยยิ้ม เห็นการเติบโต	1
6. ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่	
- แต่ยังไม่ใช่ข้อคิดที่ได้จากความรู้ของเรื่องโรคอัลไซเมอร์	7
- ดูแล้วทำให้รู้ว่าต้องมีการเตรียมตัวในแต่ละสถานการณ์ยังไง	6
- ดูแล้วกลับไปคิดถึงชีวิตของตัวเอง มันเป็นเรื่องสังขาร ฟุตบอลแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของแม่อย่างชัดเจน	5
- บางจุดที่ดูแล้ว เอามาสังเกตแม่ สังเกตคนใกล้ชิดได้	4
7. ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจหรือไม่	
- สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้มีความน่าสนใจกว่านี้ได้	7
- โรคอัลไซเมอร์ก็เป็นเรื่องที่สังคมทั่วโลกให้ความสนใจ	6
- น่าสนใจด้วยภาพถ่ายและฟุตบอลที่ดีของแม่ที่เป็นโรคอัลไซเมอร์ตอนที่อายุน้อย	5
- เป็นสารคดีที่ไม่ต้องตีความ เป็นสารคดีที่ขอให้ดูให้จบ ความรู้มันจะเข้ามาเอง	1
8. ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดมุมมองชีวิตของข้าพเจ้าและประสบการณ์ได้หรือไม่	
- ควรมีการเล่าประสบการณ์ เล่าความรู้สึกให้ผู้ชมได้เข้าใจมากกว่านี้	6
- ไม่เห็นความรู้สึกของคนทำและไม่บอกความรู้สึกด้านลบเลย	5
- ทำให้รู้ว่าช่วงชีวิตที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นบ้าง	3
9. ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่	
- ความจริงของฟุตบอล ที่เห็นว่าโรคนั้นมันหยุดไม่ได้	7
- เข้าใจว่าต้องดูตลอดเวลาแต่ไม่ถึงขั้นเข้าใจว่าขั้นตอนในการดูแลมันเป็นยังไง	6
10. ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่	
- ความจริงของฟุตบอล ที่เห็นว่าโรคนั้นมันหยุดไม่ได้	7
- ได้เห็นหลายๆสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ไม่รู้ว่าคุณก็ควรบอกช่วงเวลา	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม

5.4.1 นายแพทย์ฤชุภรณ์ เต็มทอง ร.พ. เกษมราชบุรีประชาชื่น

การสัมภาษณ์นายแพทย์ฤชุภรณ์ เต็มทอง สรุปได้ว่าการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เป็นการเล่าเรื่องที่จะช่วยให้นักศึกษาแพทย์และพยาบาลเห็นภาพได้อย่างชัดเจนได้เห็นความเปลี่ยนแปลงชัดเจนจากภาพถ่ายและฟุตเทจที่ละเอียดทำให้ได้เห็นทุกระยะของโรคอัลไซเมอร์ซึ่งไม่แนะนำให้ตัดตรงไหนออกแต่ถ้าจะทำให้มีมูลค่าในการกระแทกใจต้องให้ความสำคัญในการเขียนบทและควรมีพิมพ์บอกสั้นๆว่าในช่วงระยะเวลาที่ปี ทั้งนี้ภาพยนตร์ไม่แสดงให้เห็นถึงความประมาท สามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์ พยาบาลและประชาชนทั่วไป

5.4.2 นายแพทย์สุกรีย์ สมานไทย ร.พ. สิ้นแพทย์รามอินทรา

การสัมภาษณ์นายแพทย์สุกรีย์ สมานไทย สรุปได้ว่าการเล่าเรื่องของภาพยนตร์โดยการเรียงเวลาตามตรงทำให้เห็นภาพมากและทำให้ประชาชนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์ได้เห็นและเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงโดยเฉพาะตอนบวชที่แม้ความทรงจำจะหายไปมากแล้วแต่คุณแม่มายังสามารถรับรู้อารมณ์และน้ำตาไหลที่ได้เห็นลูกชายบวช ทั้งนี้ภาพยนตร์ยังมีภาพและวิดีโอที่มีความชัดเจนหลากหลายเหตุการณ์ทำให้เราตระหนักและเข้าใจว่ามีคนไปอัลไซเมอร์อยู่ใกล้ตัวเราเหมาะกับการนำไปใช้คุยเรื่องสุขภาพของสังคมผู้สูงอายุได้อีกเยอะมาก

5.4.3 นายแพทย์วันชัย ทวีโกศา ร.พ. เกษมราชบุรีประชาชื่น

การสัมภาษณ์นายแพทย์วันชัย ทวีโกศา สรุปได้ว่าการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ราบรื่นดี ทำให้เห็นว่าเป็นโรคที่อยู่ใกล้ตัวและพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน ต้องระมัดระวังและตระหนักถึงโรคมากขึ้น ถ้าสังเกตเห็นก็ควรรีบพามาพบแพทย์เพราะโรคนี้มีอยู่จริงและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ภาพยนตร์สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจโรคได้อย่างดี

5.4.4 อาจารย์ ดร.ศิราณี ศรีหาคาศ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

การสัมภาษณ์อาจารย์ ดร.ศิราณี ศรีหาคาศ สรุปได้ว่าการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ได้สะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับคนไข้สมองเสื่อมในสังคมแต่จะสะท้อนใจกว่านี้ถ้าหากรู้ถึงความรู้สึกของผู้ดูแลที่ต้องเจอกับสถานการณ์ต่างๆว่ามีความทุกข์ขนาดไหนและควรบอกว่าเหตุการณ์ที่ผ่านมา นั้นห่างกันกี่ปี ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมีประชาชนหลายคนที่จะเข้าใจว่าสมองเสื่อมเท่ากับการหลงลืมทั้งนี้ภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่มีความจำเป็นต้องไปทำความเข้าใจในเรื่องโรคเพราะมันเป็นความทรงจำแต่สิ่งสำคัญคือทำให้เราเข้าใจถึงชีวิตและพฤติกรรมของผู้ป่วยที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตามภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ใช่สื่อที่ให้ความรู้แต่เป็นสื่อที่ทำให้คนเกิดอารมณ์ ความรู้สึกร่วมและเกิดความตระหนักต่อความเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.5 นายแพทย์สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย ร.พ.จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

การสัมภาษณ์ นายแพทย์สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ทำได้เข้าใจง่าย มีการให้ข้อมูลและสื่ออารมณ์ค่อนข้างดีรวมถึงการใช้พูดทงทั้งภาพนิ่งและวิดีโออย่างเหมาะสมโดยที่ภาพยนตร์เล่าเรื่องราวในระดับพอดี ทำให้เห็นความเชื่อมโยงของคุณแม่อย่างชัดเจน ซึ่งปกติจะไม่ค่อยเห็นในภาพยนตร์อัลไซเมอร์ทั่วไป ทั้งนี้หากมีการเสริมมุมมองด้านบวก เช่น ภาพความสุขของแม่เมื่อได้ทำกิจกรรมบางอย่างก็จะช่วยเสริมอารมณ์ให้ครบถ้วนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาพยนตร์เรื่องนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการแพทย์ในการนำไปใช้เป็นสื่อให้ญาติผู้ป่วยหรือประชาชนทั่วไปได้เห็นภาพความเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปมักจะนึกภาพไม่ออกและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์

สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อมทั้ง 5 ท่าน ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 สรุปการวิเคราะห์แก่นสาระ จัดกลุ่มความคิดเห็นที่เหมือนกัน

ประเด็นสำคัญ	จำนวน
1. การเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดี	
- เป็นการเล่าเรื่องที่จะช่วยให้นักศึกษาแพทย์และพยาบาลเห็นภาพได้อย่างชัดเจน	5
- เหมาะกับการนำไปใช้เพราะผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหลายคน	5
- เรียงเวลาตามตรงแบบนี้ดี เข้าใจง่าย เป็นอะไรที่ทำให้เห็นภาพมาก	5
- ควรมีการบอกว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อใดและผ่านเหตุการณ์นั้นมาได้อย่างไร	2
2. ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจได้หรือไม่	
- สามารถสร้างความสะเทือนใจได้ ด้วย footage ที่มีสถานการณ์หลากหลาย	5
- เรื่องราวของสารคดีมันสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับคนไข้สมองเสื่อมในสังคม	5
- สามารถนำไปขยี้ต่อให้มีความน่าสะเทือนใจกว่านี้ได้	2
- สะเทือนใจตอนที่บวชที่คุณแม่ยังสามารถรับรู้อารมณ์ได้	1
3. ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่	
- ด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดูแล้วเห็นความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน	5
- ทำให้รู้ว่าโรคๆนี้มีมันมากขึ้น ทำให้เราตระหนักและต้องเตรียมใจมากขึ้น	5
4. ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจได้หรือไม่	
- น่าสนใจมากต่อวงการแพทย์เพราะได้เห็นทุกระยะของโรคอัลไซเมอร์	5
- ประชาชนทั่วไปที่นึกภาพไม่ออกว่าคนไข้ที่มีอาการจริงๆมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร	5
- ภาพยนตร์สื่อให้เห็นถึงสภาพของแม่แต่ไม่ได้สื่อถึงความรู้สึกของลูกเลย	3
5. ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่	
- สารคดีเรื่องนี้เห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดมาก	5
- แพทย์และพยาบาลสามารถนำไปสังเกตและปรับใช้ในการดูแลคนไข้ได้	5
6. ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่	
- สามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลจาก footage และการเล่าเรื่อง	5
- วงการแพทย์ต้องเป็นของจริง ไม่ใช่ละคร	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การอภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

- 1.) ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี
- 2.) เพื่อถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี
- 3.) เพื่อประเมินผลงานภาพยนตร์สารคดี ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาผู้ป่วยอัลไซเมอร์

6.1 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ภาพยนตร์สารคดี เรื่อง แม่ผมชื่ออรุณี เน้นการนำเสนอความจริงเป็นหลัก ผู้วิจัยใช้ภาพถ่ายและวิดีโอที่เคยบันทึกไว้ในอดีต รวมถึงมีการออกไปถ่ายทำเพิ่มเติมเพื่อที่นำมาเสริมเข้าด้วยกันโดยใช้การดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา นำเสนอในรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ใช้เทคนิคตัดสลับที่ทำให้ลายความสมจริง มีเพียงช่วงที่ออกตามหาแม่ที่ผู้วิจัยได้ใช้การตัดต่อที่รวดเร็วโดยจำลองจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้เห็นถึงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงชีวิตจริงของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์โดยกล่าวถึงความจริงมากกว่าการแสดง ด้วย footage ที่ถ่ายไว้มีหลายเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงชีวิตของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ จากบทสัมภาษณ์ต่างก็บอกว่าเสน่ห์ของภาพยนตร์เรื่องนี้คือความจริงที่ทำให้เราเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของตัวโรคอย่างแท้จริง ไม่เหมือนกับภาพยนตร์บันเทิงหรือโฆษณาที่ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ในระยะท้ายกลับยังใช้ชีวิตได้เหมือนคนสูงอายุปกติ อย่างไรก็ตามเนื่องจากภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้ภาพถ่ายและ footage ในอดีตที่ถ่ายไว้เมื่อหลายปีที่ผ่านมา ด้วยเทคโนโลยีของโทรศัพท์ในสมัยนั้นรวมถึงผู้วิจัยไม่มีทักษะทางด้านภาพยนตร์ การถ่ายและการเคลื่อนกล้องจึงใช้ทักษะที่มีจากการถ่ายภาพนิ่งทำให้เกิดความไม่สมบูรณ์ของภาพและเสียง เช่นการถือกล้องถ่ายทำให้กล้องไม่นิ่ง ภาพไม่คมชัด ซึ่งความไม่สมบูรณ์เหล่านี้ถือเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งในการนำเสนอภาพยนตร์สารคดีเพราะเป็นความคิดและรู้สึกของผู้วิจัยจริงๆ ที่ผู้ชมจะได้รับชมเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น ทั้งนี้ภาพยนตร์เรื่องนี้จะมีความน่าใจมากขึ้นได้ หากมี footage ในช่วงต้นๆ ก่อนที่แม่จะเป็นอัลไซเมอร์มานำเสนอแทนภาพถ่ายรวมถึงการเล่าเรื่องถึงความรู้สึกของคนดูแลและควรมีการ

ลำดับเรื่องในภาพยนตร์ให้กระชับและมีความสั้นกว่านี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

จากผลการวิจัยโดยการนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและบทสนทนาจากบุคคลใกล้ชิดมาใช้ในการเขียนบทภาพยนตร์สารคดี ผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีพบว่าภาพยนตร์สารคดีสามารถถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดี ประกอบด้วย

6.2.1 การคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาพัฒนาภาพยนตร์สารคดี

จากการที่ผู้วิจัยได้มีการดูแลคุณแม่อย่างใกล้ชิดและสนใจถึงประเด็นของโรคอัลไซเมอร์มานานหลายปีนับตั้งแต่ตรวจพบว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์ ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยมีความรู้ ไม่เคยพบเห็นว่าบุคคลที่ป่วยเป็นอัลไซเมอร์เป็นอย่างไร จนเวลาผ่านไปคุณแม่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านพฤติกรรมและจิตใจ ทำให้มีความเข้าใจมากขึ้น โดยตลอดระยะเวลาที่ได้ดูแลคุณแม่ ผู้วิจัยมีการเก็บภาพและฟุตเทจมากมายและนำพัฒนาการเล่าเรื่องจากความทรงจำและการสนทนากับบุคคลใกล้ชิดซึ่งจะทำให้ผู้ชมได้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากโรคอัลไซเมอร์จริงๆ อีกทั้งประเด็นนี้ยังอยู่ในความสนใจของสังคม ซึ่งนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มียาหรือวิธีการรักษาที่จะช่วยให้ผู้ป่วยกลับมาปกติเหมือนเดิม สิ่งที่ได้ทำคือการช่วยชะลออาการให้โรคดำเนินไปอย่างช้าๆ แต่ท้ายสุดแล้วไม่ว่าใครก็ตามที่ตรวจพบว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์ก็จะมีอาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจนสุดท้ายแล้วจะไม่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันและช่วยเหลือตนเองได้อีกต่อไปผลกระทบก็จะมาตกอยู่ที่ผู้ดูแล สิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัญหาสำคัญทั้งในประเทศและระดับโลก ซึ่งจากการที่ได้สัมภาษณ์บุคคลากรทางการแพทย์ ปัจจุบันบุคคลในสังคมที่ไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจมากพอก็จะมองเพียงว่าโรคอัลไซเมอร์เพียงโรคที่หลงลืมชั่วคราวเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เมื่อภาพยนตร์สารคดีได้ฉายให้กับกลุ่มตัวอย่าง ทุกคนต่างเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงเพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและตระหนักถึงความน่ากลัวของโรคอัลไซเมอร์ที่อาจจะเกิดขึ้นกับครอบครัวหรือญาติที่เรารักก็เป็นไปได้

6.2.2 การกำหนดโครงสร้างภาพยนตร์สารคดี

ในช่วงเวลาที่ได้ดูแลคุณแม่ ผู้วิจัยไม่เคยรู้เลยว่าคุณแม่จะมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร ซึ่งความรู้ส่วนใหญ่แล้วมาจากหนังสือและจากความเห็นของแพทย์ว่าในแต่ละระยะของโรคอัลไซเมอร์จะมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่สำหรับสื่อทางภาพยนตร์สารคดีแล้วกลับหาชมได้น้อยมาก ผู้วิจัยได้นำภาพถ่ายและฟุตเทจที่เคยถ่ายไว้ในอดีตนำมาเล่าเรื่อง สำหรับองค์ประกอบที่ใช้กำหนดโครงสร้างในการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยเลือกวิธีการนำเสนอในรูปแบบ Expository Mode ซึ่งเป็นการเปิดเผยเรื่องราวในอดีตโดยใช้เสียงของผู้บรรยายประกอบภาพถ่ายและฟุตเทจที่เคยบันทึกไว้ใน

อดีตโดยมีการเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและฉายให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของคุณแม่ว่าเกิด
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างรวมถึงมีการผสมผสานรูปแบบ Performative Documentary ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการถ่ายทำใหม่อีกทั้งยังแสดงด้วยตัวเองในช่วงที่ตามหาแม่ที่หายออกจากบ้าน เนื่องจากไม่มีภาพและฟุตเทจวิดีโอ เพื่อให้ผู้ชมเห็นภาพและเพื่อแสดงให้เห็นความคิดและความรู้สึกรวมถึงประสบการณ์ของผู้วิจัยจริงๆ ในสถานการณ์นั้นๆ เมื่อได้ทำการฉายภาพยนตร์สารคดีให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดีรับชมต่างมีความเห็นส่วนใหญ่ว่า ผู้วิจัยควรเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความรู้สึกจริงๆ มากกว่าการบรรยายตามบทภาพยนตร์เพราะด้วยภาพและฟุตเทจที่เกิดขึ้นจริง ต่างมีพลังที่จะให้ผู้ชมได้เข้าใจเหตุการณ์ได้แม้จะไม่มีคำบรรยายอะไร แต่ในกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม ทุกคนต่างให้ความเห็นตรงกันว่า การเล่าแบบนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในวงการแพทย์และพยาบาลและจะช่วยให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์จริงๆ

6.2.3 การผลิตภาพยนตร์สารคดี

สำหรับขั้นตอนในการผลิตภาพยนตร์สารคดี ผู้วิจัยค้นพบแนวทางในการผลิตสารคดีที่แตกต่างออกไป ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม เมื่อได้ประเด็นสารคดีที่จะนำมาพัฒนาแล้วจะมีการเขียนบทภาพยนตร์และกำหนดโครงสร้างรวมถึงมีการวางแผนในการถ่ายทำซึ่งอาจจะยังไม่รู้ตอนจบ แต่สำหรับภาพยนตร์สารคดีของผู้วิจัยนั้นเริ่มต้นจากการถ่ายทอดความทรงจำซึ่งรู้ตอนจบแล้วเริ่มแรกผู้วิจัยเริ่มต้นจากขั้นตอนหลังการถ่ายทำโดยนำภาพถ่ายและฟุตเทจที่เคยบันทึกไว้ในอดีตเป็นจำนวนมากมาร้อยเรียงเพื่อให้ผู้ชมได้เข้าใจถึงพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงของคุณแม่ที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้วิจัยนำภาพถ่ายและฟุตเทจที่กระจัดกระจายมาจัดระเบียบและตรวจสอบฟุตเทจที่ไม่สามารถนำมาเล่าเรื่องได้ออกไปจากนั้นจึงวางโครงสร้างเรื่องตามฟุตเทจที่ได้เลือกไว้ โดยการอ้างอิงจากฟุตเทจที่เคยถ่ายไว้เป็นสำคัญ เมื่อผู้วิจัยนำภาพถ่ายและฟุตเทจมาเรียงลำดับในโปรแกรมการตัดต่อก็พบว่าภาพยนตร์มีขนาดยาวเกินไป จึงทำการเขียนบทภาพยนตร์จากบันทึกความทรงจำและการสนทนากับบุคคลที่ใกล้ชิดกับคุณแม่ เมื่อได้บทภาพยนตร์สารคดีแล้วจึงนำภาพถ่ายและฟุตเทจมาเรียงตามบทภาพยนตร์อีกครั้ง ผู้วิจัยพบว่ายังมีอีกหลายเหตุการณ์ที่ต้องจัดฉากถ่ายทำออกไปถ่ายใหม่ตามโครงสร้างเรื่องที่ได้วางไว้ เมื่อได้ฟุตเทจตามที่กำหนดจึงนำเข้าสู่กระบวนการตัดต่ออีกครั้ง ความยากของการทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้คือการทำให้ภาพยนตร์มีความเรียบง่ายและน่าสนใจ ผู้วิจัยใช้การตัดต่อด้วยเทคนิคที่เรียบง่ายและใช้จังหวะที่เนิบช้าผสมผสานกับการตัดต่อแบบเร็วในช่วงที่ตามหาแม่เพื่อให้ผู้ชมคล้อยตามและเข้าใจถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนนั้น

6.3 อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

จากการประเมินผลงานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดา ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดความรู้สึกความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดความทรงจำได้เป็นอย่างดีด้วยความรู้ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานนี้ เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกไปถ่ายทำใหม่ แต่ภาพยนตร์ก็ยังไม่ถือว่ามีความสมบูรณ์ด้านภาพและเสียง ผู้วิจัยพบว่านอกจากภาพที่ต้องให้ความสำคัญแล้วเสียงยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เสริมให้ภาพยนตร์มีอารมณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นภาพยนตร์เรื่องแรกที่ผู้วิจัยผลิตเองทั้งหมดและการเล่าเรื่องส่วนใหญ่แล้วเป็นการบรรยายตามบทภาพยนตร์สารคดีที่ได้เขียนไว้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลงานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดี โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านภาพยนตร์สารคดี 7 ท่านและผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรคสมองเสื่อม 5 ท่าน สามารถอภิปรายผลในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 6.1 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี 7 ท่าน

ลำดับ	ประเด็นของเรื่องราวและภาพ	จำนวน
1.	พุทธเจามีความหลากหลายทั้งภาพนิ่งและวิดีโอ สามารถเล่าเรื่องได้ด้วยตัวเอง	6
2.	ควรมีการเล่าถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์มากกว่าการใช้เสียงบรรยาย	4
3.	ภาพยนตร์สารคดีมีการลำดับภาพตรงเกินไป	4
4.	เสียงบรรยายควรใช้น้ำเสียงที่มีความเป็นธรรมชาติกว่านี้	4

ในส่วนของเรื่องราวและภาพผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีได้ให้ความเห็นว่าพุทธที่ใช้ในภาพยนตร์มีหลากหลายเหตุการณ์ทำให้สามารถเข้าใจได้แม้จะไม่มีเสียงบรรยายและได้แนะนำว่าหากจะให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมกับภาพยนตร์มากกว่านี้ควรมีการเล่าถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์แทนที่จะใช้เสียงบรรยายคลุมพุทธทั้งหมดซึ่งหากจะใช้เสียงบรรยายควรใช้น้ำเสียงที่มีความเป็นธรรมชาติมากกว่านี้นอกจากนี้การลำดับภาพยังสามารถสลับเหตุการณ์ในแต่ละฉากได้

ตารางที่ 6.2 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี 7 ท่าน

	คำถามสำหรับส่วนของเนื้อหา	ได้	ไม่ได้
1.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจ	5	2
2.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	7	0
3.	ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจ	7	0

ในส่วนของเนื้อหาผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าภาพยนตร์สามารถสร้างความสะเทือนใจได้ในความจริงที่เห็นด้วยพุทธและความยากของสถานการณ์ที่เจอรวมถึงความเปลี่ยนแปลงของแม่ที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดขึ้นเร็วมากแต่หากมีการเล่าถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์จะทำให้สะท้อนใจได้มากกว่านี้ ภาพยนตร์ยังสามารถนำไปสังเกตคนรอบข้างรวมถึงชีวิตของตัวเองเกี่ยวกับอาการของโรคอัลไซเมอร์นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังมีความน่าสนใจและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในอนาคตได้

ตารางที่ 6.3 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี 7 ท่าน

	คำถามสำหรับสาระความรู้	ได้	ไม่ได้
1.	ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดมุมมองชีวิตของข้าพเจ้าและประสบการณ์	4	3
2.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์	4	3
3.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์	6	1

ในส่วนของสาระความรู้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดมุมมองชีวิตของข้าพเจ้าและประสบการณ์ได้จากจุดที่หลากหลายนานการณทำให้รู้ว่าชีวิตที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นบ้างและเห็นว่าการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์จะสูญเสียความสามารถมากขึ้นเรื่อย ๆ จนสุดท้ายไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลยทำให้ผู้ดูแลต้องลาออกจากการมาดูแลแม่อย่างเต็มตัว ทั้งนี้ภาพยนตร์เรื่องอื่นๆแม่ดูแลแล้วจะเศร้าแต่ก็รู้ว่าไม่ใช่เรื่องจริง ผิดกับภาพยนตร์เรื่องนี้ที่ดูแล้วรู้เลยว่าคือความจริงที่อาจจะเกิดขึ้นกับเราหรือคนใกล้ชิดแต่เนื่องจากภาพยนตร์สื่อให้เห็นถึงสภาพของแม่เป็นส่วนใหญ่จึงไม่ได้เห็นความรู้สึกของผู้ดูแล นอกจากนี้ภาพยนตร์สามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้แต่ไม่รู้ว่าคุณแม่มาที่ปีควรมีการบอกช่วงเวลา

ผู้วิจัยพบว่าด้วยความที่ผู้เชี่ยวชาญมาจากทางภาพยนตร์สารคดีและสารคดีโทรทัศน์จึงทำให้มีมุมมองในการรับชมและความเห็นที่แตกต่างกันซึ่งมีทั้งดีและไม่ดีแต่ทั้งหมดก็ให้ความคิดเห็นภาพยนตร์มีภาพถ่ายและจุดที่ตีแม่จะขาดจุดแรกๆแต่ก็มีการนำภาพถ่ายมาใช้เหมาะสมเพียงแต่มีการใช้เสียงบรรยายมากเกินไป ซึ่งหากจะนำไปพัฒนาต่อควรมีการเล่าเรื่องเหมือนเล่าให้ใครซักคนฟังรวมถึงการให้ความสำคัญกับการตัดต่อ การใช้ดนตรีหรือเทคนิคพิเศษอื่นๆ เพื่อให้ประเด็นในการเล่าเรื่องมีความชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาในการเล่าเรื่องและจังหวะที่ใช้ในการตัดต่อเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมกับผู้ชมยังขาดความต่อเนื่อง เช่นการใช้ภาพจดจำในช่วงที่เปลี่ยนสถานการณ์มากเกินไปและควรเล่าให้มีความกระชับมากกว่านี้รวมถึงการทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วม นอกจากนี้ควรมีภาพที่เป็นนามธรรมเสริมหรือภาพบรรยากาศเพื่อลดความจริงของภาพยนตร์สารคดีสำหรับภาพยนตร์สารคดีสามารถเล่าเรื่องได้อย่างมากมาย ขึ้นอยู่กับผู้ผลิตว่าต้องการทำภาพยนตร์สารคดีในรูปแบบใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.4 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม 5 ท่าน

ลำดับ	ประเด็น	ได้	ไม่ได้
1.	การเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดีมีประโยชน์ต่อวงการแพทย์และพยาบาล	5	0
2.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจ	5	0
3.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	5	0
4.	ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจ	5	0
5.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์	5	0
6.	ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์	5	0

ในส่วนของการเล่าเรื่องผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อมทั้งหมดได้ให้ความเห็นว่าการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดีมีประโยชน์ต่อวงการแพทย์และพยาบาลโดยสามารถนำไปใช้และสังเกตกับผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมท่านอื่นๆได้ เพราะการเล่าเรื่องแบบนี้จะทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจและเห็นภาพมาก แต่ควรมีการบอกว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อใดอีกทั้งภาพยนตร์ยังสามารถสร้างความสะเทือนใจได้ด้วยฟุตบอลที่มีการบันทึกไว้ในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายโดยการลำดับเรื่องตามลำดับเวลาทำให้เข้าใจง่าย ซึ่งจะช่วยให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับคนไข้สมองเสื่อมในสังคม นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังมีความน่าสนใจอย่างมากซึ่งจะช่วยให้คนทั่วไปที่รู้เรื่องโรคอัลไซเมอร์แต่นึกภาพไม่ออกว่าคนไข้ที่มีอาการจริงๆมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรได้อย่างชัดเจน กล่าวโดยสรุปแล้ว ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง “แม่อันซื่ออรุณี” บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ทั้ง 3 ข้อในระดับที่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะสาขาแพทย์และพยาบาล สามารถนำภาพยนตร์ไปเผยแพร่ให้กับผู้ชมทั่วไปให้มีความเข้าใจและตระหนักถึงพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้ และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวรรณกรรมและการสนทนากับบุคคลใกล้ชิดเพื่อนำมาใช้ในบทบรรยายสารคดีโดยใช้ภาพถ่ายรวมถึงฟุตเทจวิดีโอที่เคยถ่ายไว้ในอดีตมาเป็นแนวทางในการผลิตภาพยนตร์สารคดีสั้นและมีการถ่ายประกอบเพิ่มเติม หลังจากผลิตภาพยนตร์สารคดีสั้นเสร็จ ในส่วนกระบวนการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสารคดี 7 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม 5 ท่าน เพื่อทำการประเมิน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้นำเสนอประสบการณ์และความทรงจำของผู้วิจัยในการดูแลคุณแม่ที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ในอายุเพียง 57 ปี จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาพยนตร์สารคดีได้ให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงได้ แต่ผู้วิจัยควรเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความรู้สึกรจริงมากกว่าการบรรยายตามบทภาพยนตร์เนื่องจากภาพถ่ายและฟุตเทจที่ใช้ต่างมีพลัง มีความจริงที่จะให้ผู้ชมได้เข้าใจเหตุการณ์ได้แม้จะไม่มีบรรยายอะไร ส่วนในกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม ทุกคนต่างให้ความเห็นตรงกันว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงได้เพราะการเล่าเรื่องแบบนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในวงการแพทย์และพยาบาลซึ่งจะช่วยให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์ได้จริงๆ โดยเรื่องราวของคุณแม่ทั้งหมดจะช่วยสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์คนอื่นๆได้ในสังคม ไม่แนะนำให้ตัดตรงไหนออก แต่หากจะเล่าถึงความรู้สึกของผู้วิจัย อาจลองถ่ายทอดออกมาทำเป็นอีกเรื่องหนึ่งก็จะเป็นเรื่องที่ดี

2. ภาพยนตร์สารคดี เรื่อง “แม่ผมชื่ออรุณี เริ่มแรกดำเนินเรื่องด้วยภาพถ่ายคุณแม่ในอดีตเพื่อแสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมของคนในยุคนั้นรวมถึงการใช้ฟุตเทจวิดีโอมานำเสนอให้เห็นถึงคนที่เคยมีความสามารถกลายเป็นคนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย ภาพยนตร์ใช้การดำเนินเรื่องตามฟุตเทจที่มีโดยการเขียนบทภาพยนตร์สารคดี จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาพยนตร์สารคดีได้ให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดีได้โดยมีการนำเสนอความจริงเป็นหลัก ทำให้เข้าใจชีวิตของผู้ดูแล เข้าใจในตัวโรคว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างแต่มีการลำดับภาพตรงเกินไปรวมถึงควรมีบอกช่วงเวลาที่ผ่านมาแล้วกี่ปี และควรสื่อความรู้สึกออกมาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ได้มากกว่านี้ ส่วนในกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม ทุกคนต่างให้ความเห็นตรงกันว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดความทรงจำของข้าพเจ้าในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ผ่านภาพยนตร์สารคดีได้เพราะภาพถ่ายและฟุตเทจที่ใช้ในภาพยนตร์มีหลากหลายเหตุการณ์แสดงให้เห็นถึงความทรงจำของลูกคนหนึ่งที่มีต่อแม่ซึ่งการลำดับเรื่องตามลำดับ

เวลาทำให้เข้าใจง่ายเหมาะกับการนำไปเผยแพร่รวมถึงสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของผู้ป่วยอัลไซเมอร์ในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคมที่แม้เวลาจะผ่านไปหลายปี ปัญหาเหล่านี้ก็ยังไม่สามารถแก้ไขได้ โดยเฉพาะครอบครัวที่มีผู้ดูแลเพียงไม่กี่คนแล้วแต่ต้องได้รับผลกระทบทั้งในด้านชีวิตและจิตใจ โดยรวมถึงเป็นภาพยนตร์ที่มีคุณค่าทั้งในแง่การถ่ายทอดประสบการณ์ตรงและการสะท้อนปัญหาสังคม

3. การประเมินผลงานภาพยนตร์สารคดี ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ทั้งหมด 12 ท่าน แบ่งเป็นกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดี 7 ท่าน และกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม 5 ท่าน ผู้วิจัยสรุปผลประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีดังนี้

3.1 ด้านเรื่องราวและภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีให้ความเห็นว่า การเล่าจากประสบการณ์ตรงร่วมกับ footage แม้จะเป็นคลิปที่ถ่ายด้วยมือถือเบลอกซ์ก็มีเสน่ห์และเป็นจุดแข็งของภาพยนตร์เรื่องนี้แต่ควรมีการเล่าถึงความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์มากกว่าการใช้เสียงบรรยายและการนำเอาภาพที่เป็นนามธรรมมาใช้ประกอบการเล่าเรื่องก็จะช่วยเสริมอารมณ์ของภาพยนตร์ได้

3.2 ด้านเนื้อหาของภาพยนตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์สามารถสร้างความสะเทือนใจได้แต่สามารถขยี้ความรู้สึกได้มากกว่านี้ ลองเปลี่ยนวิธีการเล่าให้ใครซักคนฟังและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้มีความน่าสนใจกว่านี้รวมถึงให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันโดยการนำไปสังเกตบุคคลใกล้ชิดได้

3.3 ด้านสาระความรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์ให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้ ด้วยสถานการณ์ที่เจอ ทำให้รู้ว่าชีวิตที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นบ้างซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ชมว่าโรคอัลไซเมอร์ที่แท้จริงเป็นอย่างไร แต่อาจจะไม่ได้มีข้อมูลมากเหมือนกับสารคดีที่ให้ความรู้และควรมีบอกช่วงเวลาที่ได้ดูแล

3.4 ด้านอารมณ์และความทรงจำ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดมุมมองชีวิตและประสบการณ์ได้ เป็นสารคดีที่ไม่ต้องตีความ ด้วยความจริงของ footage ทำให้เห็นถึงประสบการณ์ในการดูแลแต่ควรมีการเล่าประสบการณ์หรือเล่าความรู้สึกให้ผู้ชมได้เข้าใจมากกว่านี้และไม่เห็นถึงความรู้สึกด้านลบในการดูแล

ผู้วิจัยสรุปผลประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านด้านโรคสมองเสื่อม ดังนี้

3.5 ด้านเรื่องราวและภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อมให้ความเห็นว่า การเล่าเรื่องในภาพยนตร์แบบนี้จะเป็นการเล่าเรื่องที่จะช่วยให้นักศึกษาแพทย์และพยาบาลเห็นภาพความเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนและเหมาะกับการนำไปใช้เพราะผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหลายคนแต่ควรมีการบอกว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อใด

3.6 ด้านสาระความรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อมให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์สามารถนำไปสังเกตและปรับใช้ในการดูแลคนไข้ได้เพราะในวงการแพทย์ต้องเป็นของจริงไม่ใช่ละครจึงไม่จำเป็นต้องเน้นไปทางเรื่องความรู้ของโรคและทำให้รู้ว่าโรคนี้นี้มีมากขึ้นทำให้เราต้องตระหนักและเตรียมใจมากขึ้น

3.7 ด้านอารมณ์และความทรงจำ ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อมให้ความเห็นว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพยนตร์มีความน่าสนใจ มีหลากหลายเหตุการณ์ที่สามารถให้คนดูทั่วไปที่นึกภาพไม่ออกว่าอาการของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรเพราะได้เห็นทุกระยะเพียงแค่ภาพยนตร์สื่อให้เห็นถึงสภาพของแม่เป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้สื่อถึงความรู้สึกของลูก

6.5 ข้อเสนอแนะ

จากกระบวนการวิจัยตั้งแต่ การทบทวนวรรณกรรม การสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สารคดี และการประเมินผลงานด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์สารคดีและผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ความเข้าใจ อันเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันมีผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์เพิ่มขึ้นอย่างมากมายน มีผู้ดูแลที่ถ่ายวิดีโอเป็นคลิปสั้นๆออกมาเผยแพร่ให้ผู้ดูแลท่านอื่นๆได้รับชมต่างจากในอดีตที่มีเพียงข้อมูลในหนังสือหรือในอินเทอร์เน็ตแต่สำหรับภาพยนตร์สารคดีขนาดยาวที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของโรคอัลไซเมอร์หาชมได้น้อยมาก

2. สำหรับผู้ผลิตภาพยนตร์รวมถึงผู้สนใจ ที่เคยบันทึกภาพถ่ายและ footage ไว้ในอดีตจนถึงปัจจุบันสามารถนำขั้นตอนการการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้กับภาพยนตร์สารคดีที่สร้างจากความทรงจำในโรคอื่นๆได้

3. ภาพยนตร์สารคดีคือความจริง แม้ผู้สร้างรวมถึงผู้สนใจจะยังไม่มีประสบการณ์ในการผลิตภาพยนตร์สารคดีแต่ด้วยเทคโนโลยีของกล้องถ่ายรูปที่พัฒนามากขึ้นกว่าในอดีตอย่างมาก การเก็บ footage ยิ่งมากเท่าไรก็จะช่วยในการเล่าเรื่องและการตัดต่อมากขึ้นเท่านั้น ในการถ่ายทำครั้งต่อไปจึงต้องดำเนินการวางแผนการทำงานก่อนการผลิตภาพยนตร์

4. สำหรับการผลิตภาพยนตร์สารคดี การเล่าเรื่องและการตัดต่อเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ดังนั้นผู้สร้างภาพยนตร์จึงควรคิดว่าจะเล่าเรื่องด้วยวิธีแบบไหน จากการสัมภาษณ์และการชมภาพยนตร์ในเรื่องอื่นๆแล้ว การเล่าถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นด้วยน้ำเสียงที่เป็นธรรมชาติแม้จะมีแค่เสียงแต่ไม่มีภาพจะช่วยให้ผู้ชมหยุดกับเหตุการณ์และมีอารมณ์ร่วมมากกว่าการใช้เสียงบรรยายตลอดทั้งเรื่องนอกจากนี้การตัดต่อเปรียบเสมือนกับการสร้างเนื้อเรื่องขึ้นใหม่ นอกจากนี้ควรมีภาพที่เป็นนามธรรมเสริมหรือภาพบรรยากาศเสริมเข้าไปบ้างเพื่อลดความจริงของภาพยนตร์สารคดี

6.6 ข้อจำกัดในงานวิจัย

1. เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วหลายปี ทำให้ต้องใช้ภาพและ footage คุณแม่ทั้งหมดที่เคยบันทึกไว้ในอดีตรวมกับ footage ที่บันทึกใหม่ ภาพจึงความต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ผู้สร้างภาพยนตร์รวมถึงผู้สนใจจึงควรคิดวางแผนในการถ่ายทำและเก็บ footage ทั้งหมดอย่างละเอียดรวมถึงการสำรองข้อมูลให้ทั้งในคอมพิวเตอร์และสื่อบันทึกข้อมูลเพื่อป้องกันการสูญหายในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กฤษฎา เกิดดี. 2557. **ทฤษฎีภาพยนตร์แนวสังคมนิยม. ทฤษฎีและการวิจารณ์ภาพยนตร์เบื้องต้น**
หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์. 2557. **ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุและโทรทัศน์.** กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คันศร บุญบรรเทิงวัฒน์ . 2559. “การศึกษารูปแบบการติดต่อแบบมองทางและแบบคู่ขนาน
สำหรับภาพยนตร์โฆษณาเพื่อการรณรงค์การปลูกต้นไม้ในเขตกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

จิตรลดา มีเสมา. 2563. **สมองเสื่อมดูแลได้** แปลโดย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.

ชนัญชิตา แสงสว่าง. 2562. **การตัดต่อภาพยนตร์สารคดี** กรณีศึกษา ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง มีเพียง
เราในที่ว่างเปล่าๆ (I dream you dream) ม.ธรรมศาสตร์.

ชญาณุช วีรสาร. 2560. **การผลิตภาพยนตร์สารคดีด้วยการเล่าเรื่องด้วยภาพ** วารสารมหาวิทยาลัย
ศิลปากร ฉบับภาษาไทย.

ชยุตรา สุทธิลักษณ์. 2562. **ปัจจัยทำนายภาวะสุขภาพของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม**
วารสาร พยาบาลทหารบก หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เดล อี. เบรเดเซน. 2564. **อวสานอัลไซเมอร์** แปลโดย นที สาครยุทธเดช. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ อัมรินทร์เฮลลท์.

ธนพล น้อยชูเชื่อน. 2554. “ลักษณะภาพยนตร์สารคดีที่แสดงอัตวิสัยของไมเคิลมัวร์”
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการภาพยนตร์ บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

จิตา ผลิตผลการพิมพ์ .2560. โลกของหนังสารคดี. ค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2564, จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=TfqV5aUU1YE>

นันทพร ศรีนิ่ม และ ธารณี นันทพุท. 2560. **ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมที่บ้านอย่างมืออาชีพ** วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

ปติกร สิริทิพากร. 2557. **บทบาทพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม** วารสารพยาบาล ปีที่ 63 ฉบับที่ 4 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาณุ อารี : 2564. **การผลิตภาพยนตร์สารคดี** เอกสารการสอนวิชา Advance Film Production สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. 2558. **การเขียนบทภาพยนตร์บันเทิง**. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระชัย ตั้งสกุล. 2566. **เสียงและการบันทึกเสียงสำหรับภาพยนตร์**. การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

วาจิมล เดชเกตุ.2566. **ประเภทของเสียงที่ใช้ในการตัดต่อเสียงภาพยนตร์**. การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. 2562. **วิชาสารคดี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดี.

ศวิตา ศิลตระกูล. 2563. “การสร้างสรรคภาพยนตร์สารคดีสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีภาวะดาวนซินโดรม” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อและนวัตกรรมการสื่อสาร วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุปราณี บุญวัง. 2554. “ภูมิหลังพฤติกรรมของผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิรินทร ฉันทศิริกาญจน. 2557. **ยึดอายุสมอง สมองคุณจะมียืนยาวถ้ารู้จักดูแลตั้งแต่วันนี้** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มอร์ออฟไลฟ์.
- สุธี พลพงษ์. 2549. **การลำดับภาพอย่างสร้างสรรค์สำหรับงานผลิตวีดิทัศน์**. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุพงษ์ รักษาสัตย์. 2561. “บันทึกการสร้างภาพยนตร์สารคดี เรื่อง บูชา” ทุนสนับสนุนจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญชลี จุมพลจามีกร. 2560. **อยู่อย่างไรให้เป็นสุขในวัยสูงอายุ** วารสารสวนปรุง ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- อารี ตัณฑ์เจริญรัตน์. 2553. **โรคอัลไซเมอร์**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2553
- Doughty, R. and Etherington-Wright C. 2018. **Understanding film theory**. Second edition. London. Red Globe Press.
- Ruth Bartlett. 2020. “**Using documentary films to teach nurses about gender and the vulnerabilities facing older men with advanced dementia**” Faculty of Health Studies, VID Specialised University,Oslo Norway.
- Zachary A. Smith. 2016 “**Narrative Structure and Audience Motivation in Documentary Film**” the Faculty of Graduate School at the University of Missouri-Columbia of the Requirements for the Degree Master of Arts

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี

ส่วนที่ 1 คำถามสำหรับส่วนของเรื่องราวและภาพ

1. การเล่าเรื่องในภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นอย่างไร

คุณวรรณแหว : การเล่าเรื่องใช้ที่ใช่ ใช้ มันมีกลิ่นของรายการทีวี เพราะภาษาที่ใช้มันค่อนข้างเป็นทางการ มันมีความเป็นภาษาเขียนอยู่ แต่ว่าพอภาพยนตร์มันดำเนินไปช่วงหนึ่ง จะเริ่มอยู่กับเรื่อง เหมือนกับจนเข้ากับวิธีการเล่าเรื่องแบบนี้มากขึ้น อย่างตอนที่เล่าว่าวันที่แม่โทรมาแล้วบอกว่าจะไปหาที่เยาวราช ทั้ง ๆ ที่ยังอยู่ในรถทัวร์ซึ่งเรื่องมันจะน่าสนใจขึ้นมาตอนที่มันเป็นเหตุการณ์ ไม่ใช่อดีตชีวิตประวัติ ถ้าเอาเหตุการณ์เข้ามาเร็วขึ้น มันจะทำให้คนดูเข้าถึงเรื่องได้เร็วขึ้น แต่ตอนนี้โครงสร้างมันเหมือนรูปแบบบทความ มันเลยคลุมด้วยเสียงบรรยายเกือบหมด แต่ในความเป็นภาพยนตร์ ถ้าเล่าด้วยสไลด์อื่น ที่ไม่ใช่ 1234 มันอาจจะไม่ต้องเป็นไปตามขั้นตอนโดยอาจจะเริ่มจากเหตุการณ์แล้วค่อยแนะนำว่าแม่เป็นใคร มันอาจจะทำให้ภาพยนตร์มีความน่าสนใจมากขึ้น

คุณนพพล : การเล่าเรื่องดูตรงไปตรงมา ทุกอย่างมันเป็นการเล่าเอา ซึ่งไม่ได้คิดอะไร เพียงแต่ว่าถ้าเป็นภาพยนตร์ที่เล่าเรื่องทั่วไป มันจะไม่มีการบรรยายมาก บางทีอาจจะต้องให้คนดูได้หยุดอยู่กับจุดเวลานั้น อาจจะลองไปค้นเพิ่มเติมว่าภาพยนตร์เรื่องอื่นมีวิธีการเล่าอย่างอื่นแบบไหนบ้าง แต่ถ้าหนังเรื่องนี้ไม่มีการบรรยายก็จะต้องหาจุดเด่นจำนวนมากเพื่อจะใช้เล่าโดยไม่ต้องใช้ การบรรยาย แต่ความจริงสำหรับเราก็ไม่ได้สนใจว่าจะใช้รูปแบบการเล่าแบบไหนเป็นพิเศษ มันขึ้นอยู่กับตัวคนทำภาพยนตร์ว่า อยากให้มันเป็นแบบนี้อยู่แล้ว อันนี้ก็ถือว่าจบในตัวของมันเอง เพราะว่าเหมือนกับตัวเรื่องมันแข็งแรงอยู่แล้ว คือสามารถเล่าแบบตรงๆเลยก็ได้ เพราะวิธีการนี้เหมือนกับเป็นการจัดการจุดเด่นเก่า ซึ่งก่อนหน้านี้เราไม่ได้วางแผนตั้งแต่แรกที่จะถ่ายมาก่อน ก็คือการใช้ภาพและวิดีโอที่เคยถ่ายมาแล้วเสริมการบรรยายเข้าไป

คุณณัฐวัฒน์ : การเล่าเรื่องมันเล่าแบบว่าเป็นเรื่องของจริง ไม่ได้มาเล่าให้มันมีความตื่นเต้นหรือว่ามาสร้างสถานการณ์เกินความเป็นจริง มันอาจจะมีส่วนตอนที่คุณแม่หายที่มันดูมีความตื่นเต้นซึ่งเราไม่ต้องทำให้ดูมีชั้นเชิง ซับซ้อน ต้องเล่าจากหลังมาหน้าหรือกลางมาหน้าแล้วก็มาจบหลังคือเรื่องบางอย่างมันเป็นช่วงเวลาของมัน ไม่ต้องมานั่งเล่าแบบว่าเดี๋ยวไม่เก้ เดี่ยวไม่เท่ ดูไม่เป็นทางหนังดูไม่มีเทคนิค ผมว่าเล่าแบบง่ายๆอิมู๋เรื่องจริง มี insert เข้ามา เพื่อสร้างบรรยากาศ ผมชอบภาพตอนที่แม่ลงบิน เรื่องนี้มันมีช่วงเวลาของความน่าเศร้า ยิ่งตัดสลับ โขว์ความเหนือ มันจะไม่สื่อผล

คุณอุมาพร : โดยปกติคนทำรายการสารคดีทุกคน จะทำงานบนกระดาษก่อน สิ่งสำคัญคือวัตถุประสงค์ ว่ามันตอบโจทย์มัย ซึ่งคิดว่ามันมีที่ตอบโจทย์กับที่ยังคลุมเครือ คือเราไม่รู้ว่าจะใช้เวลาว่าแม่ใช้เวลากี่ปีที่เหมาะสมจนวินิจัยว่าเป็นอัลไซเมอร์ จนมาถึงระยะท้ายๆไม่รู้อะไรแล้ว จะสังเกตว่า ระยะแรกการรับมือมันยังไม่มาก ระยะสอง มันเห็นความรุนแรงภายนอกที่จะเกิดขึ้นกับแม่ เช่นอุบัติเหตุ แต่พอมาระยะสาม มันไม่ใช่ความปลอดภัยภายนอกแล้ว แต่ต้องมาดูแลแม่เรียกได้ว่าร้อยเปอร์เซ็นต์ แม่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้แล้ว แล้วครอบครัวทำกันยังไง ดูแลรับมือกันยังไง น่าจะมีบอกว่าปีต่อมาหรือเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามปีให้หลัง ใส่เป็นตัวหนังสือสั้นๆก็ได้ ให้เราเห็นก้อนของความเปลี่ยนแปลง

คุณสมศักดิ์ : การเล่าเรื่องมันยังกลางๆจะเศร้าก็ไม่เศร้าจะได้ความรู้เรื่องอัลไซเมอร์ก็ยังไม่สุด เหมือนเฝ้าดูว่าเรื่องจะพาไปทางไหน แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ส่วนตัวก็กลัวว่าจะมีโอกาสที่จะเป็นส่วนหนึ่งของภาพยนตร์เรื่องนี้ มันเป็นการเล่าจากคนที่มีประสบการณ์ตรงกับพุทเทจที่มี ผมว่ามันจริงมากๆ เป็นจุดแข็งของสารคดีเรื่องนี้ แล้วพุทเทจมันมีของดีเยอะเหมือนกัน คือเอามาเล่าให้น่าสนใจได้ ให้มันมีจังหวะ แต่ต้องหาแก่นของมันก่อนว่าเราจะเล่าไปเพื่ออะไร ดูแล้วก็เห็นชีวิตของลูกกับแม่ซึ่งถ้าเราทำดีแค่ไหน แต่คนไม่ดูก็ถือว่าภาพยนตร์ยังไม่ถึงความสำเร็จและถ้าเอาชิ้นเชิงมาแล้วเล่าแบบตรงไปตรงมา มันน่าจะเป็นการเริ่มต้นที่ดีกว่า

คุณอรุพงษ์ : การเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้ ไม่รู้ว่าต้องการเล่าประเด็นอะไร ดูแล้วไม่ได้มีความรู้สึกว่าจะต้องนวดให้แม่หรือพาแม่ไปทานข้าว คือเรื่องพวกนี้ภาพยนตร์ไม่ได้บอก เราไม่ได้พูดกับผู้ชม หลักๆแล้วเป็นเรื่องของ Director statement มันไม่ชัด คือรู้ว่าเล่าเรื่องแม่ตัวเอง แต่ไม่รู้ว่าเล่าไปทำไม คือเล่าให้คนอื่นฟัง เราต้องรู้ว่าจะพูดกับคนอื่นยังไง คือมันอาจจะมโนดั่งที่เราพูดตอนทำว่า เรารู้จักกับแม่น้อยเกินไป คือเอามาเรียบเรียงให้ไปในทิศทางหนึ่ง สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราทราบว่าตัดยังไง จะใช้ดนตรียังไง วางปมยังไง ตอนนี้นั้นเหมือนเรียงไปเรื่อยจนจบ คือตอนนี้เล่าด้วยมุมมองตัวเอง แต่ไม่ได้ดูผู้ชมว่าฟังเราหรือได้อะไรจากงานของเรา จริงๆแล้วถ้าคิดว่ามันเป็นเหมือนกับบันทึกส่วนตัวก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าเราจะเล่าให้มันมีความเป็นภาพยนตร์สารคดี เราก็จะต้องมีกลวิธีตั้งแต่ต้นเรื่องและไม่ควรทิ้งให้นานไป เช่นผมจะเล่าถึงชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีปัญหากับผม แต่สุดท้ายผู้หญิงคนนี้ได้ตายไปแล้ว อย่างน้อยก็รู้ว่าเล่าไปทำไม

คุณประสาน : การเล่าเรื่องของภาพยนตร์เป็นได้หลายแบบ คือภาพยนตร์เรื่องนี้มันเล่าจาก ศูนย์ถึงสปีลเลย ตามวันเวลาตามเหตุการณ์อะไรหลายๆอย่าง วิธีการเล่าเรื่องแบบนี้ มันก็จะมีข้อดีของมัน การเล่าแบบนี้มันก็จะทำให้เรามองเห็นพัฒนาการของตัวละครหรือพัฒนาการของชีวิตให้มันมีความชัดเจนขึ้น วิธีการเล่าเรื่องแบบนี้เป็นการเล่าเรื่องที่น่าสนใจอยู่เหมือนกัน เพียงแต่พอดูไปซักระยะหนึ่งก็จะรู้สึกว่าการเล่าเรื่องแบบนี้ เป็นเส้นเรื่องแบบนี้ เหมือนมันต้องลงรายละเอียดอะไรบางอย่าง เพราะว่าเมื่อเราดูเสร็จ เราจะสงสัยว่า ในบางช่วงของเหตุการณ์ตรงนี้นั้นห่างกับตรงนี้เท่าไร คือตอนนี้ยังไม่รู้ว่าแม่ยังอยู่ไหมหรือว่าไม่อยู่แล้ว คิดว่าการเติมรายละเอียดตรงนี้เข้าไปมันจะช่วยเพิ่มให้เห็นความสะท้อนของตัวละครและสถานการณ์มากขึ้น อย่างเช่นวันที่ผมเจอแม่วันนั้น แม่อายุเท่านี้ ส่วนผมอายุเท่านี้ พอผ่านไปสามเดือนแม่ถูกวิเคราะห์ว่าอย่างไร หลังจากนั้นเป็นวันที่ 145 ที่ผมเริ่มดูแลแม่ แม่ในวันที่ 145 มันต่างกันยังไง เราจะรู้สึกว่ามันจะช่วยให้คุณเห็นพัฒนาการของตัวละคร ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง อาการมันเสื่อมถอยขนาดนี้ หรือแม้กระทั่งความรู้สึกของตัวละครผู้เล่าเอง เราก็รู้สึกว่าตรงนี้เหมือนเราไม่ได้เห็น เราไม่ได้เห็นความรู้สึก อารมณ์ความรู้สึกของคนที่เป็น หรือคนที่ต้องเผชิญ อย่างภาพที่ดูสะท้อนใจก็คือภาพที่แม่หายหลังลงไป แล้วทุกครั้งดูเสร็จมันจะสะท้อนใจ แต่ว่าสิ่งหนึ่งที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มันขาดหายไป คือมันไม่ได้นั่งฟังคนดูแล เราไม่รู้เลยว่าคนดูแลวันนั้นกำลังเผชิญอะไร คนดูแลกำลังอยู่ในสถานการณ์แบบไหนบ้าง เขาต้องลาออกจากงาน ชีวิตเขาต้องเปลี่ยนไปยังไง เพราะว่า โดยข้อเท็จจริงทางการแพทย์ มีการบอกว่าคนป่วยหนึ่งคน มันจะส่งผลต่อคนในครอบครัวถึงสี่คน ที่นี้เรา จะรู้สึกว่าการนี้มันก็จะส่งถึงคนดูแลโดยภาพรวมด้วยว่าครอบครัวนี้เป็นครอบครัวเล็กเดี่ยวหรือว่าเป็นครอบครัวใหญ่ อันนี้มันเหมือนกับแทบจะไม่ได้เล่าเลย การเล่ามันมีเปอร์เซ็นต์การเล่า เช่น ในนั้นเราจะใส่มันสัก 30% จะรู้สึกว่าการเล่าเรื่องมันจะมีมิติมากขึ้น หรือไอ้ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร คือจริงๆ ต้องบอกก่อนว่า เรื่องนี้มันดี วัตถุประสงค์มันดี เพราะมันจริงมาก แต่ว่าสิ่งที่มันขาดคือมิติ มิติในการเล่า ก็เป็นเรื่องของพื้นฐานเช่น เรื่องนี้สังเกตดูว่ามีการสื่อสารแค่ภาพ แต่ไม่มีพิมพ์บอกรายละเอียด ไม่มีการสื่อสารตรงนี้ อย่างถ้าจะให้พี่ทำเป้าหมายในการทำหนังเรื่องนี้ ต้องทำให้คน แบบรู้สึกแบบจำไปเลย แล้วก็รู้สึกเหมือนแบบนั่งดูได้ เพราะฉะนั้นมันต้องมีจุดที่ peak ตรงนี้มันต้องอย่างนี้ ต้องตั้งตรงนี้ เดี่ยวมันจะเบื่อเพราะว่าหนังมันเริ่มเข้าไป ถ้ามันไปวางอีกทีหนึ่ง แล้วลำดับเรื่องใหม่กว่าวันนั้นเป็นวันที่แม่เป็นอัลไซเมอร์ ชีวิตของมันก็เริ่มเปลี่ยนไป แม่ก็เริ่มเป็นอย่างนี้มากขึ้น อย่างที่บอก คือแค่เปลี่ยนการลำดับเรื่องราว สองร้อยวันกับการอยู่กับ มันจะมีวิธีการอีกอันหนึ่งในการเอาอะไรมาเป็นอย่างนี้ มันก็ยังตรงได้นะ มันยังจริงได้อยู่ เช่น วันนี้ผมยังไปทำงานปกติ เป็นอาชีพอะไร ลูกเขาทำยังไง สมมุติเราบอกว่าถ้าเราไม่เรียงด้วยความจริงแบบนี้เราอาจจะเรียงด้วยสิ่งที่แม่ชอบได้ไหม

2. ความเหมาะสมของภาพ ในภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร

คุณวรรณแหว : พุตเทจที่ถ่ายมันมีพลังอยู่แล้ว อาจจะปล่อยให้คนดูอยู่กับภาพจริงๆ ไม่ต้องฟังเสียงบรรยายบ้าง อย่างตอนที่แม่ล้ม อาจจะปล่อยให้พุตเทจดำเนินไปก่อน แล้วค่อยมาบอกว่าในตอนนั้นมีความรู้สึกอย่างไร แล้วก็ตอนจบ คิดว่ายังขยี้สั้นเกินไป ควรให้เวลากับตรงนี้ อาจจะเพิ่มภาพเช่น เตียงที่ไข่นอนว่างเปล่า หรือของๆแม่ที่เคยใช้ ซึ่งจะทำให้มีเวลาให้คนทำความเข้าใจมากขึ้น หรืออาจจะเป็นความรู้สึกที่ไม่มีแม่แล้วรู้สึกยังไง จากการที่เราดูแม่มาสิบกว่าปี จากที่ต้องใช้เวลาดูดูแลมาตลอด พอแม่จากไปแล้ว ชีวิตเป็นยังไง หรือบางคนอาจจะบอกว่า ไม่รู้สึกอะไรก็ยิ่งได้ หรือถ้าไม่อยากพูดว่าแม่เสียแล้วรู้สึกยังไง แต่อาจจะมีการที่หลายความหมายเสริมเข้าไปมากกว่านี้

คุณนพพล : คิดว่าถ้ามีพุตเทจเล่าเยอะกว่านี้ก็ดีกว่า จะได้ไม่ต้องใช้เสียงบรรยายเยอะ สมมติว่านี่คือดราฟต์แรก ตรงนี้ก็ถือว่าได้ แต่ถ้าอยากที่จะพัฒนาให้ไปทางไหนได้บ้าง จริงๆมันมีวิธีการอีกเยอะเหมือนกัน เช่น แสดงขึ้นมาใหม่ มีนักแสดง เล่นเป็นตี เล่นเป็นแม่ หรืออาจจะไม่ได้ต้องถ่ายใหม่ก็ได้ เช่นถ่ายอีกทีแล้วให้กล้องเป็นแบบ pov ของแม่ คือไม่ต้องถ่ายแม่ใหม่ แต่ถ่ายภาพแทนสายตาของแม่ โดยที่ มีพ่อ มีพี่น้อง ที่เป็นตัวจริง คล้ายๆเหมือนทำขึ้นมาใหม่ ดังนั้นจะสามารถเอาตรงนี้ไปตัดต่อกับพุตเทจที่มี สมมติว่าแม่หนึ่งอยู่ที่โต๊ะแล้วถ่ายเป็น pov สายตาแม่มองไปข้างนอก หรือว่าลองไปดูหนังเรื่อง The Diving bell and the Butterfly เรื่องนี้ก็ใช้มุมมองแบบ pov เยอะ

คุณณัฐวัฒน์ : เหมาะสมมาก มันเป็นเรื่องจริง เป็นแม่จริงๆ เรื่องภาพ ผมไม่ติดเลย ถึงแม้จะเป็นการถ่ายจากมือถือเบลอๆ มันก็เป็นเสน่ห์ของความเป็นจริง คือ ความคมชัดมันไม่ใช่ปัญหาของสารคดี สารคดีจริงๆ คือ มันต้องจริง ถ้าไม่จริงมันไม่ใช่สารคดี เพราะจริงๆ หน่วยงานตรงที่เราสัมผัส บางครั้งเราควักกล้องออกมาไม่ทันหรอก ดังนั้นเรื่องความเหมาะสมของภาพ สำหรับผมไม่มีปัญหา ที่มีหลายองค์ประกอบ มีภาพกล้องวงจรปิด ภาพมือถือ ภาพจากกล้อง อย่างภาพที่เสริมเข้ามาก็เหมาะสม ความจริงภาพจากมือถือก็บอกถึงเวลา มันบอกถึงเทคโนโลยีในสมัยนั้นที่มันได้เท่านี้ ไม่เหมือนกับตอนที่เทคโนโลยีแม้แต่กล้องโทรศัพท์มันก็ชัดมาก

คุณอุมาพร : พูดถึงจุดแข็งก่อน ด้วยความที่ภาพมันเป็นความทรงจำ มันเป็นบันทึกของครอบครัว มันเป็นเหตุการณ์ดีโอที่เกิดขึ้นจริง ภาพพวกนี้มันก็มีเสน่ห์แต่อยู่ที่การร้อยเรียงให้นำสนใจให้มันมีพลัง ลองสลับก่อนหรือไล่เรียง บางอันก็ไม่จำเป็นต้องเล่า อย่างเช่นพื้นเพเป็นคนเยาวราช คิดว่าภาพส่วนใหญ่มันสื่อความเป็นเยาวราชอยู่แล้ว จับที่ความทรงจำดีกว่า ภาพมันดีอยู่แล้วแต่มันเป็นการเล่าไปเรื่อย ๆ แล้วตอนท้ายหลังจากจบมาเปลี่ยนเป็นภาพแม่ที่ยังเป็นไม่มาก รู้สึกว่าภาพตรงนั้นมันขัดกันเกินไป

คุณสมศักดิ์ : ผมมองว่าเรื่องของสิทธิบุคคล คือถ้าคนทำและครอบครัวอยากจะแชร์เรื่องราวเหล่านี้ เป็นวิทยาทานให้กับคนอื่นที่อยากจะเรียนรู้กับมัน อันนี้ไม่มีปัญหา แต่ในทางกฎหมาย เราไม่รู้ว่าภาพแม่ ภาพผู้ป่วย หรือตอนร่างทรงที่มันมีบุคคลอื่นๆเกี่ยวข้อง มันจะมีปัญหาอะไรมั๊ย มันเป็นเรื่องด้านจริงๆ มันอาจจะมีคนที่ไม่หวังดี เอาภาพเราไปใช้ สิ่งที่เราควรส่งเสริมเข้ามาอย่างภาพวงจรปิดในฉากที่แม่ล้ม ไม่ใช่เราไม่ดูแล แต่มันเป็นเพียงเสี้ยววินาทีที่มันจะเกิดขึ้นได้ ทำให้คนได้เรียนรู้ไปกับมัน มันเป็นเรื่องที่ต้องระวัง

คุณอรุพงษ์ : ชอบในส่วนของภาพเหตุการณ์กับรูปภาพเก่าๆของแม่ที่มันมีเสน่ห์ แต่พอรู้ว่าไม่มีประเด็น เลยไม่รู้ว่าจะเหมาะสมยังไง ไม่รู้ว่าจะไปเชื่อมโยงกับเรื่องยังไง มันเป็นเรื่องที่ดี แต่ยังเอาไปใช้ไม่ดี ตอนนี้เป็นมันสวยแต่ยังไม่เหมาะสม เพราะเรื่องมันยังไม่สนับสนุน

คุณประสาน : เรื่องนี้ไม่ติดอะไร เพราะว่าจะรู้สึกว่ามันเป็นเรื่องที่จริง มีความสวย แต่สัดส่วนภาพนิ่งมันค่อนข้างเยอะกว่า คิดว่าถ้าอยู่กับแม่ขนาดนั้น น่าจะมีภาพวิดีโอเยอะกว่านี้ ซึ่งไม่ได้รู้สึกว่ามันดีแต่ถ้ามันมีเยอะกว่านั้น เราจะเห็นความเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่าง เรากลับรู้สึกว่าภาพมันดูเป็นเนื้อเดียวกันดีและสำหรับงานแบบนี้ก็ให้มันจริงแบบนี้จะโอเคกว่า แต่คิดว่ามันขาดพวกภาพมาสเตอร์ช็อต สมมุติว่าพอถึงช่วงสุดท้ายลองเอาภาพของแม่มาตัดกับต้นไม้แล้วมันเห็นใบไม้ใบไม้เขียวอย่างนี้ ให้มันแทรกออกมาบ้าง มันจะลดความความจริงลงได้ อีกทั้งตอนที่ไปที่ศูนย์สิรินธร เราก็มองเห็นความเสื่อมของเขาจริง ๆ หรือตอนช่วงบวช อาจจะบอกว่า วันนั้นเป็นวันที่ผมบวช แล้วก็ทิ้งไว้นิดหนึ่งก่อนแล้วค่อยบอก ว่าผมไม่เคยเห็นภาพนี้มาก่อนเลย วันนั้นเป็นวันสำคัญก็คืออยู่ ๆ แม่ก็ร้องไห้ขึ้นมาทั้งที่ก่อนแล้วก็ตัดที่แม่ร้องไห้ทั้งคู่ให้เห็นนานหน่อยแหม่นนิดนึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.การลำดับภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร

คุณวรรณแหว : ลำดับภาพตรงไป อาจจะต้องดูว่าถ้าดูจากเรื่องเล่า 3 องค์ หนึ่งจะแบ่งได้ประมาณไหน อาจจะมีช่วงที่เว้นให้ภาพทำงานบ้าง คือ อย่างหนึ่งส่วนใหญ่จะแบ่งเรื่อง 3 องค์ แต่ด้วยความที่เป็นสารคดีอาจจะไม่จำเป็นมาก ถ้าเวลาที่เรามาเสร็จ 1 ดราฟต์ เราจะใช้วิธีเอา story ของเรามากางแล้วเราลองมาดูว่า 3 องค์ของเราอยู่ตรงไหน เราจะได้เช็คกราฟของหนึ่งว่าเป็นยังไง เพราะถ้าไม่ได้ดูกราฟ เต็มวันจะช้าหรือเร็ว หรือช้าอย่างเดียว เราก็ไม่รู้ ความรู้สึกของคนดูมันจะไม่รู้สึกรวม แต่ว่าไม่ต้องกังวล ทำไปตามสัญชาตญาณก่อน

คุณนวล : ลำดับภาพตรงไปตรงมาด้วยระยะเวลาที่เกิดขึ้นจริง แต่โดยปกติภาพยนตร์ทุกๆไป จะใช้เสียงบรรยายน้อย เพราะว่าภาพยนตร์สามารถสร้างสถานการณ์ใหม่ได้ คนดูก็ดูไปตีความหมายไป อาจจะไปดูสารคดีในช่วง 2010 ขึ้นไป ว่าเค้ามีวิธีในการเล่าหรือลำดับภาพอย่างไร ถ้าเป็นมุมมองของเรา ต่อให้มีข้อมูลเท่านี้ เราจะทำยังไงที่จะสร้างคำพูดของแม่ขึ้นมา ที่มาตอบโต้กับเราที่ใช้เสียงบรรยาย เช่น แม่เคยไปคุยกับพี่สาวแบบนี้ เราก็จะเอาข้อมูลตรงนี้มาสร้างคำพูดของแม่ตอบโต้กับเสียงบรรยายของเราเพื่อใช้เล่าอะไรให้มากขึ้น ว่าข้อมูลที่เราที่มีอยู่มันสามารถแปรเปลี่ยนเป็นของใหม่อะไรได้บ้างที่มากกว่าการใช้ของที่มีอยู่แล้ว สมมติว่าไปเจอของแม่ที่ไม่เคยเห็น อาจจะไปช่วยเล่าเพิ่มขึ้นก็ได้ มีอีกเรื่องที่จะแนะนำไปดู คือ The Andy Warhol Diaries เค้าก็ใช้ฟุตเทจที่มีมหาศาลมาสร้างเรื่องใหม่ แต่ที่ใหม่คือเค้าใช้ AI Voice แต่ที่เค้าทำได้เพราะเสียง Andy Warhol มีเยอะมากพอที่เอามา generate เป็นเสียง พอมาอยู่ในหนังมันก็เลยเหมือนเค้ามาเล่าเอง มันเลยคล้ายกับหนังของแม่ที่ทั้งสองคนเสียชีวิตไปแล้ว เราอาจจะต้องไปดูว่าในโลกนี้มันมีวิธีการลำดับภาพแบบไหนบ้าง หรือว่าเทคโนโลยีตอนนี้ ทำอะไรได้บ้าง

คุณณัฐวัฒน์ : ลำดับภาพดี อย่างตอนขึ้นเปิดที่แม่นับ 123 ผมว่าคนดูก็งงว่าแม่เป็นอะไร คือคนที่ดูหนังถ้าตั้งใจดู เขาเข้าใจอยู่แล้ว ผมคิดว่าหลายๆคนดูหนังที่ซับซ้อนมากอาจจะไม่เข้าใจ อาจจะเอาชนะหนึ่ง แต่ถ้าลองได้มาดูหนังที่มันไม่ซับซ้อนมันเป็นเรื่องจริงมันจะอิน อย่างผมดูเรื่อง Memento สมองผมอาจจะยังไม่ถึง ผมดูหลายครั้งมากเลยแต่ดูแล้วก็งง แต่ไปดู shiinder list หนึ่งเล่าง่ายๆเล่าเรื่องจริงๆ ผมนี่ร้องไห้เลย อะไรที่มันไม่ซับซ้อน เหมือนเล่าให้เพื่อนฟัง มันดูจริงจังกว่าอย่างตอนที่ตามหาแม่ที่ตัดแบบเร็วๆ จริงๆช่วงตามหาแม่ถือเป็นตัวช่วยชีวิตของหนังสารคดีเรื่องนี้ ทำให้มันมีกราฟ หลากหลายอารมณ์มากขึ้น ตอนแรกเล่าเรื่องมามันเรื่อย ๆ ถ้าช่วงตามหาแม่เล่าแบบเดิม มันจะทำให้หนังดูยากขึ้น มันต้องฉับฉับ ผมว่าโอเคเลย แต่ก็คิดว่าระยะเวลาของหนังยาวเกินไป จุดที่ความสนใจของคนมันไม่ยาวนานเท่านี้ ถ้าคนดูไม่ได้สัมผัสเรื่องเดียวกันคือมีคนในครอบครัวป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ดูไม่น่าจะจบ ถ้าขอยสั้นๆ แล้วหาจังหวะมาเล่าให้ไม่เกิน 10 นาที อาจจะต้องกระชับขึ้น ให้คนดูสนใจก่อน คนเราถ้าไม่เป็นแผลเอง มันไม่รู้สึกหรอก แต่ถ้าเป็นแผลแล้ว สนใจทันที แล้วก็รู้สึกว่าการหนึ่งใช้การเพดคำเยอะไปหน่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณอุมาพร : ลำดับภาพตรงเกินไป ด้วยความที่ใช้เสียงบรรยายเยอะ แล้วบางช่วงอธิบายเยอะแต่มันไม่มีภาพเลยทำให้หนังดูหน่วงๆ อาจจะเปิดเรื่องด้วยการที่แม่เปลี่ยนไป แต่ไม่ได้บอกว่าเป็นอะไรในหนึ่งนาที แล้วค่อยเปิดด้วยชื่อ อาจจะใช้ความสว่างมาดำมืดมาออกแบกก็ได้ หรือเอาคำมาเติมนิดหน่อย พอเข้าเรื่องก็อาจจะเป็นคนแม่ในความทรงจำของเราที่จำได้ไม่เคยลืมแล้วตอนนี้ความทรงจำของแม่กำลังหายไป ตอนท้ายแม่ความทรงจำของแม่จะหายไปแล้ว แต่ความทรงจำของเราอยู่

คุณสมศักดิ์ : ลำดับภาพตรงไปตรงมาแต่จริงๆสามารถเล่าแบบมีชั้นเชิงได้ อย่างช่วงต้นถ้าทำให้น่าสนใจก่อนน่าจะดึงดูดความสนใจได้ อย่างเหตุการณ์ที่แม่หายออกจากบ้านคนที่ไม่รู้ก็อาจจะคิดว่าเป็นคนปกติ แต่ตัวก็ปกติ ไม่ได้สงสัยอะไร ดูแล้วอยากเรียนรู้ไปกับมัน อย่างถ้าช่วงต้นลองทำให้มันชัดว่าแม่ปกติแล้วตัดมาอีกตรงหนึ่งเป็นแม่ไม่ปกติ แล้วค่อยขึ้นชื่อเรื่อง จากนั้นค่อยเล่าถึงความสัมพันธ์ ว่าแม่เป็นคนยังไงในสายตาเรา ให้โทนมันเป็นโทนเดียวกัน ไม่ต้องอธิบายเยอะว่าที่บ้านขายอะไร คิดว่าไม่คอยจำเป็นหรือบางที่ไม่ต้องเล่าด้วยภาพก็ได้ อาจจะเป็นภาพดำๆ แล้วมีข้อความแล้วเป็นเสียงของเราหรือตั้งกล้องอัดคลิปตัวเอง เป็นบันทึกของเรา มันจะเป็นภาษาพูดมากขึ้น ภาษามันจะดูสบายซึ่งช่วงตอนบวช ผมดูแล้วผิดที่ผิดทางจริงๆก่อนนี้ดีมากนะ ผมคิดว่ามันน่าจะเป็นก่อนจบเพราะรู้สึกว่ามันเป็นความทรงจำดีๆที่เราทำให้แม่ มันเป็นเวลาตอนที่แม่จะจำอะไรไม่ได้แล้ว แต่ต้องดูว่าท้ายที่สุดจะนำไปสู่บทจบยังไง อาจจะเป็นช่วงเวลาที่มีความสุขที่สุดก่อนจะจำอะไรไม่ได้แค่สลั่ววิธีการเล่า มันเป็นสิ่งที่ลูกคนหนึ่งจะทำให้แม่ ก่อนที่ความทรงจำของแม่จะจำอะไรไม่ได้อีกต่อไป อาจจะทำให้คนดูได้รู้จัก

คุณอรุณพงษ์ : การลำดับภาพอาจจะต้องมันต้องมีการเปรียบเทียบ เช่นถ้าเรามีครอบครัว เราก็ต้องดูแลลูกให้ดี เราอาจจะบอกได้ว่า เราดูแลแม่ ลูกก็เห็นสิ่งที่พ่อทำ และจะทำให้ลูกโตขึ้นไปเป็นคนดี มันต้องมีประเด็น อย่างตอนที่ตามหาแม่ มันรู้ว่าสืบสน ตรงนั้นดี แต่ตรงอื่นมันเหมือนยังไม่มีเป้าหมายมันมีรายละเอียดแต่มันยังไม่มีเรื่อง ไม่มีประเด็น ยกตัวอย่างว่าเงินเราใกล้จะหมด ต้องดูแลทั้งแม่และลูกหรือเราอาจตั้งคำถามถึงสวัสดิการของประเทศนี้ว่าเงินที่ไปรักษาแม่ สมควรมั๊ยหรือเราควรจะต้องปล่อยวาง ไม่ถึงกับต้องพาไปรักษาหลายที่ หรืออาจจะเปิดด้วยฉากที่แม่ล้ม ให้คนดู ถึงความสนใจผู้ชมไว้ก่อน และถ่ายสิ่งที่รายล้อมแม่ ไม่ว่าจะเป็นห้องนอน ห้องครัว กับข้าวที่อยู่บนโต๊ะ ให้ผู้ชมได้จินตนาการบ้าง พวกนี้จะสร้างอารมณ์ ความรู้สึก ให้กับหนังได้ อย่างตอนที่ตัดแบบเร็วๆ ตอนหาแม่ อันนั้นโอเค เพราะรู้ว่าเวลานั้นมันต้องเร่งรีบ

คุณประสาน : การลำดับภาพ เราไม่ค่อยติดอะไร แม่จะดูตรงเกินไป เพราะว่าเรื่องจริง มันจะเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว คือเราพูดอะไรมันก็เห็นตามนั้นนะ เพียงแต่ว่ามันมันอาจจะขาดการการทอดจังหวะ มันขาดเรื่องการวางจังหวะ สมมุติเราจะเล่าตอนที่แม่ล้ม สมมุติก่อนจะเข้าฉากนี้ เราอาจถ่ายแค่ไฟถนน สักดวงหนึ่ง แบบถนนโล่งโล่งสักชิ้นหนึ่ง บอกว่าวันนั้นเป็นวันที่ดีมากๆ เปิดมาแค่เป็นไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนยาวราชเงียบๆ แล้วค่อยกลับไปทีกล้องวงจรปิด เรื่องมันจะซับซ้อน ความรู้สึกของคนมันจะเยอะกว่านี้

4.ดนตรีและเสียงประกอบของภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร

คุณวรรณแหว : ดนตรีไม่รู้สึกละ แต่คิดว่า ถ้ามีเพลงเก่า เพลงที่มีเนื้อมาใส่ด้วยก็ดี อาจจะเอามาปูเป็นทางก่อน และเรื่องเสียงบรรยายที่ทำให้มันทางการน้อยลง อาจจะทำให้เหมือนเพื่อนมาเล่าให้ฟัง ลองเปิดใจว่าปีนี้รู้สึกยังไง หรือในระหว่างทาง เราเข้าใจชีวิตของแม่มากขึ้นมั้ย หรือว่าคิดอีกแบบนึงว่าลองไปคุยกับจิตแพทย์ เค้าน่าจะมีวิธีค้นความจำเกี่ยวกับเรา อาจจะทำเพื่อค้นเรื่องแม่ในตัวเรา อาจจะต้องให้คนหยุดดูที่ภาพบ้าง

คุณนพพล : บางช่วงไม่ต้องใส่เสียงดนตรีก็ได้ ให้คนดูภาพอย่างเดียว รู้สึกว่าเพลงช่วงที่หาแม่ดูระทึกไป ส่วนเสียงบรรยายก็อยากให้ความเป็นธรรมชาติมากกว่านี้ อาจจะต้องไปปรับน้ำเสียงใหม่ เหมือนน้ำเสียงตอนที่กำลังเล่าให้เราฟังตอนนี้ ส่วนเสียงดนตรีอื่นๆ ก็ไม่ได้รู้สึกติดอะไร คิดว่าถ้าหนังเรื่องนี้ไม่มีเสียงบรรยายเลย เราอาจจะรู้สึกอยู่กับหนังนานขึ้น เหมือนนั่งอยู่กับแม่ ไปไหนไม่ได้ ต้องนั่งอยู่กับเค้า มันก็จะเป็นอีกความรู้สึกนึง อาจจะเข้าใจสภาพจิตใจของคนทำมากขึ้นว่า กูดูแค่ 10 นาที ยังรู้สึกขนาดนี้ แต่คนทำดูตั้ง 10 ปี เค้าน่าจะรู้สึกมากกว่าเรา 10 เท่า หนังบางเรื่องก็ไม่มีเสียงบรรยายเลย ให้คนดูเข้าใจเอง แต่ว่ามันต้องมีจุดทะเลาะพ้อ อย่างเช่นถ้าเล่าเรื่อง โรงพยาบาล โทรมๆ เราก็คงมีจุดทะเลาะพ้อที่จะเล่าให้คนดูเข้าใจว่า โรงพยาบาลมันช่วยยังไง แต่ถ้ามันเป็นหนังที่ไม่ใช่สารคดี เราสามารถสร้างให้คนดูเห็นว่ามันไม่ดียังไง คือเราสามารถควบคุมจุดทะเลาะได้ เราก็คงเข้าใจว่าถ้าคนทำรู้มาก่อนว่าจะทำยังไง จะต้องถ่ายมามากกว่านี้

คุณณัฐวัฒน์ : มันไปกับตัวหนัง ทำให้ผมไม่รู้สึกละถึงเสียงเหล่านั้น เพราะการดูสารคดีเราไม่ได้มาฟังเพลง สารคดีคือการดูเนื้อเรื่อง หรือถ้าต้องการโชว์เพลง อาจจะหาช่วงที่แม่เหม่อแล้วให้เพลงบรรเลงไป หรืออาจจะมียุติกรรมแทรกเข้าไปบางช่วงก็ได้ ในส่วนของเสียงบรรยายผมคิดว่าได้เสียงได้ มันเขียนจากความเป็นลูก ที่มองแม่ โดยไหนโดยน้ำเสียงมันก็ฟังดูเศร้าอยู่แล้ว ด้วยความที่ลูกมาตัดงาน มันอินก็จริงและมันก็จะเศร้าไปในตัว เพราะคิดถึง

คุณอุมาพร : ดนตรีมันแค่ช่วยสนับสนุนเหตุการณ์ เรากำลังเล่าเกี่ยวกับพัฒนาการของแม่ ช่วงแรกดนตรีอาจจะไม่ต้องอะไรมาก แต่พอมาช่วงกลางดนตรีที่แม่หาย ดนตรีก็ต้องตามไปด้วย ให้มันประกอบกับสารคดีไป

คุณสมศักดิ์ : ช่วงต้นเรื่องที่เป็นเสียงดนตรีจ๊ิน ผมคิดว่าไม่ค่อยเข้า หรืออาจจะมียุติกรรมประกอบตามไปด้วย หรือตอนที่แม่ล้ม จะมีเสียงยังไง แต่ต้องไม่โง่งมเกินไป

คุณอรุณพงษ์ : ดนตรีและเสียงประกอบมันต้องคุยกับผู้ชม แต่มันบรรยายมากเกินไป ไม่รู้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าทำไปเพราะอะไร มันก็ต้องดูที่ประเด็นว่าเอามาใช้ทำอะไร ไม่ได้เสริมอารมณ์

คุณประสาน : เราคิดว่าเสียงบรรยาย ข้อดีคือมันเป็นเสียงของคนทำบรรยายเอง เเล่เอง แล้วมันก็มีเสียงแทรกเป็นระยะ ที่เราคุยกับแม่ ถามแม่ชื่ออะไร ด้วยความจริงของมัน ดูมีความเป็นธรรมชาติดีเพราะด้วยความที่เราไม่ใช่ นักพากย์ ถ้าเราต้องการบรรยายให้มันดูจริง มันก็ต้องเป็นเสียงอย่างนี้ ลักษณะการเล่ามันก็ต้องเป็นเสียงเรา ถามว่าเมื่อมันเป็นเสียงเราเอง เรามีจุดประสงค์ในการใช้ เพราะมันจริง เราคิดว่ามันไม่มีถูกมีผิดหรอก จะไปบอกว่าเราอ่านเร็วไปอ่านช้าไป เพราะว่ามันเป็นสไตล์ของของคนเล่า อย่างเช่นว่า วันนี้ผมมีนัดลูกค้าไว้ แต่ว่าเมื่อเช้านี้ผมไปไม่ได้ เราสามารถทำอย่างนี้ได้ทั้งเรื่อง แล้วมันดูเป็นธรรมชาติ ส่วนเรื่องดนตรีก็ไม่ได้ติดอะไรเพียงแต่เราจะรู้สึกถึงดนตรีกับการหยุดที่ไม่ใช่การปูมากกว่า อย่างเช่น แม่เป็นคนรักสวยรักงามแล้วเราถ่ายเครื่องประดับแม่ บางอย่าง การวางดนตรี มันก็จะทำให้รู้สึกว่ามันเว้นให้เรา ให้เราได้ตีตื้นดำ ทั้งหมดก็ไม่รู้สึกติดขัดอะไร เพราะถ้าติด มันจะรู้สึกว่า ดูเสร็จมันจะรำคาญ แต่นี่ถ้ารู้สึกว่าคุณเสร็จแล้วเราไม่นึกถึงมัน จนต้องถามว่าใส่ดนตรีหรือเปล่านั้นแสดงว่าก็ถือว่าประสบความสำเร็จการเลือก

ส่วนที่ 2 คำถามสำหรับส่วนของเนื้อหาภาพยนตร์

5.ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจได้หรือไม่ อย่างไร

คุณวรรณแหว : ได้ สร้างความสะเทือนใจได้ ด้วยพูดเท็จและความยากของสถานการณ์ที่เจอแต่สิ่งที่พูดออกมามันเป็นความจริงส่วนใหญ่ มันไม่ค่อยมีอารมณ์กับความรู้สึก ของเจ้าของเรื่อง เหมือนดูแล้วอยากรู้ว่าคนที่ผ่านเรื่องนี้มา มีความรู้สึกอย่างไร เราคิดว่าเสียงบรรยายตอนจบ มันดีกว่าที่ผ่านมามาก มันมีความเป็นธรรมชาติ มีอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่า เราก็เลยคิดว่า ถ้าเปลี่ยนวิธีการเล่า เป็นการเล่าให้ใครฟังซักคนที่เปิดใจ แบบไม่มีสคริปต์จะทำให้ระหว่างเรื่องมันจะมีความรู้สึกผ่านออกมาในเรื่องมากกว่าที่จะมาอ่านและก็วิธีการใช้คำมันก็จะต่างกันด้วย ไม่ต้องคิดว่า จะเอาไปใช้ตรงไหนในหนัง เล่าไปเลย เวลาที่เราเล่าย้อนเหตุการณ์ไปจริงๆ การเล่ามันจะมีการเว้นวรรค การผ่อนลมหายใจ มันจะดีกว่าการที่เราใช้เสียงบรรยายคลุมไปทั้งหมด

คุณนพพล : ไม่ได้สะเทือนใจมากแต่ขึ้นอยู่กับว่าคนต้องการให้สะเทือนใจมากแค่ไหน สำหรับเราไม่ได้อยากรู้ว่ารู้สึกยังไง รู้ก็ได้ ไม่รู้ก็ได้ ถ้าเรื่องมันน่าสนใจก็อยากรู้ อย่างเช่นเวลาคนล้ม เราเห็นว่าเค้าเจ็บ ไม่ต้องเดินไปถามอีกรอบว่าเจ็บมั๊ย แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคนทำว่ามาสายไหน ถ้าเป็นสายที่สร้างความสะเทือนใจมากๆ เค้าก็จะเดินให้ไปทางนั้น มันก็มีทั้งคนที่ชอบและคนที่ไม่ชอบแต่ขึ้นอยู่กับว่าเราอยากจะไปทิศทางนั้นรึเปล่า สำหรับเรา เราอยากจะทำหนังที่รู้สึกเองได้ เราอยากเห็นเองว่าเกิดอะไรขึ้นในเหตุการณ์

คุณณัฐวัฒน์ : ได้อยู่แล้ว ยิ่งหนังเรื่องนี้เป็นเรื่องจริงๆ แม่จริงๆ เป็นเหตุการณ์จริงๆ แล้วแต่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละชินมันก็มีความสะเทือนใจ ยิ่งคนที่เคยมีประสบการณ์ตรงนี้มา ยิ่งสะเทือนใจ อย่างภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นมาก็ไม่ใช่สารคดี เราดูแล้วยังเศร้าไปกับมัน

คุณอุมาพร : ไม่ได้ เพราะเรื่องมันไม่ได้ขี้ให้เรารู้สึก การทำสารคดีในแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน มันมาจากตัวประสบการณ์ การที่เราดูภาพยนตร์เรื่องนี้ มันเป็นบทเรียน มันไม่มีใครคาดคิดหรือว่า โรคๆนี้มันคืออะไร แล้วถ้ามันจะเกิดกับครอบครัวเรา สิ่งที่เราทำ มันคือดีที่สุดแล้วในตอนนั้นเท่าที่เราทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการพาแม่ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ บ้านที่กว้างขึ้น มีเวลาในการกลับมาดูแลแม่ สิ่งเหล่านี้มันเป็นบทเรียน เป็นสิ่งที่ถูกถ่ายทอดจากชีวิตของเรา มันไม่ต้องถูกหลักวิชาการทางการแพทย์ มันก็เห็นความรักความผูกพัน

คุณสมศักดิ์ : ได้ มันสะเทือนใจในความจริงที่เห็น คือเราสูญเสียมาแล้วเหมือนกัน จุดแรกคือ จุดที่แม่ล้ม แต่มันไม่ได้รู้สึกขนาดนั้น มันไม่ได้รู้สึกว่าจะต้องระวังให้มากขึ้น จุดที่สอง คือภาพที่แม่ล้มแล้วปากแตกคิดว่าต้องขี้มากกว่านี้ มันทำให้เรารู้ว่าการที่จะดูแลคนป่วยโรคอัลไซเมอร์ มันมีแต่ความถดถอย มันไม่เหมือนกับการดูแลลูก ที่แม่เราจะเหนื่อย เราก็ได้เห็นรอยยิ้ม เห็นการเติบโต เห็นความสดใสมันต้องเล่าให้อยู่ในงาน แต่ที่เห็นมันไม่มีการบอกความรู้สึกตรงนี้ บางอันถูกใส่ไปแล้ว บางอันก็ยังไม่ถูกใส่

คุณอรุณพงษ์ : ได้ แต่ตอนที่จุงแม่เดินข้ามท่อประปา ดูแล้วประมาทมาก ซึ่งมันก็โดนใจว่าอย่าประมาทนะ ถ้าเราดูแล้ว เราจะไม่ประมาทแบบในหนัง แต่ก็เห็นถึงว่าคนรุ่นก่อนมีชีวิตชีวา ก็เห็นถึงความทรงจำดีๆอยู่

คุณประสาน : ได้ โดยเฉพาะคนดูที่เป็นลูก มันได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของโรค ความเปลี่ยนแปลงของแม่ จากโรคภัยอะไรอย่างนี้ หนึ่งเลยคือมันจะเห็นเลยว่า โรคภัยแบบนี้มันเกิดขึ้นเร็วมาก เพราะฉะนั้นถ้ามันเกิดขึ้นกับแม่เรา เราต้องระมัดระวัง เราต้องคิดถึงช่วงระยะเวลาในการอยู่กับเขา เราควรจะต้องทำให้มันเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุด เป็นอะไรทำนองนี้ หรือ มันชวนให้คุณคิดเลยว่า ถ้าเกิดแบบนี้กับครอบครัวของเรา ชีวิตเรามันจะเปลี่ยนแปลงไปแค่ไหน เราต้องรับมืออะไรกับมันบ้าง เราต้องเจออะไรกับมันบ้าง อย่างที่บอก มันจริงมาก ความจริง มันมีพลังมาก ความจริงมันมีพลังที่ทำให้เรารู้สึกได้ว่า เรื่องนี้มันเกิดขึ้นจริง คือเรื่องนี้จะมองว่ามันแรงสำหรับคนที่ sensitive กับเรื่องแม่ เพราะมันได้เห็นความเจ็บป่วยของคนที่อยู่มาวันหนึ่งเหมือนกลายเป็นเด็กไปเลย อย่างตอนเอากล้องไปถ่ายแล้วถามชื่ออะไร คิดว่าโดยความสะเทือนใจมันเห็นพวกนี้ค่อนข้างชัด อีกตอนที่แม่หายเราดูแล้วยังรู้สึกสะเทือนใจทำให้คิดว่าลูกคงสะเทือนใจกว่านี้มาก

6.ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้หรือไม่ อย่างไร

คุณวรรณแหว : ได้ คิดว่าอย่าให้เกิดกับครอบครัวเรานะ ดูแล้วรู้ว่าต้องมีการเตรียมตัวในแต่ละสถานการณ์ยังไง ซึ่งหลังจากที่ดูหนังจบก็มีหลายตอนที่จำได้ เพราะด้วยเหตุที่มี อย่างตอนที่แม่ไปหาร่างทรง ตรงนี้ที่บอกว่า หากแม่โดนสิ่งลึกลับเข้าสิงจริงๆ ก็น่าสนใจ ว่าใจเราอยากให้เป็นอย่างนั้นเพื่อที่แม่จะกลับมาเป็นคนเดิม แต่จริงๆ แล้วมันเป็นอาการของโรค มันเป็นไปได้

คุณนพพล : ได้ ดูแล้วกลับไปคิดถึงชีวิตของตัวเอง มันเป็นเรื่องสังขาร ชีวิต ความโรยรา พุทธแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของแม่อย่างชัดเจน

คุณณัฐวัฒน์ : ได้ เราดูหนังตัวนี้จบ เราจะไปสังเกตคนรอบข้าง สังเกตพ่อแม่ สังเกตผู้ใหญ่ คนเป็นอัลไซเมอร์จะเป็นขั้นนี้ถึงขั้นไหน ผมเองอายุก็มากแล้วอีกไม่นานก็เท่ากับเวลาที่แม่เป็นอัลไซเมอร์ ถ้าเราไม่ได้ดูหนังตัวนี้ แล้วมีคนเป็นคล้ายๆ กับแม่คุณ เราอาจจะคิดว่าผีเข้า องค์กร ซึ่งจะหลงทางไปใหญ่ แต่พอดูเรื่องนี้ก็ทำให้รู้ว่ามันเป็นอาการของโรคอัลไซเมอร์

คุณอุมาพร : ได้ มันเป็นเรื่องประสพการณ์ ในฐานะที่เราเองก็มีแม่ มันก็มีบางจุดที่เราดูแล้ว เราอาจจะมาสังเกตแม่เราได้ เอามาต่อยอดได้ แต่มันอาจจะไม่ได้ตรงที่ก่อนที่แม่จะเป็น เราสังเกตเห็นอะไรบ้าง แต่กลับเป็นว่าเราต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม

คุณสมศักดิ์ : ได้ พอผมดูแล้วก็ทำให้คิดว่าถ้าเป็นผมอยู่ในสภาพนี้ ผมขอจบชีวิตด้วยตัวเอง ได้รีเปลา เพราะหน้าที่เราเคยดูแลมันจะเศร้าแต่เรารู้ว่ามันไม่จริง แต่อันนี้เราดูแล้ว เรารู้เลยว่ามันจริง เรากลัวที่จะเป็นแบบนี้ อยู่ไปเราไม่ทุกข์แต่คนรอบข้าง คนที่ดูแลเราทุกข์มาก

คุณอรุพงษ์ : ได้ แต่มันไม่ใช่ข้อคิดที่ได้จากความรู้ มันยังไม่ได้จากหนังทั้งเรื่อง

คุณประสาน : ได้ เราคิดว่าได้อยู่แล้ว คือแค่ไ้ประโยคที่ทิ้งท้ายไว้ว่าแบบมีเวลาอยู่กับแม่น้อยลง แค่นั้นมันก็เป็นตัวบอกทุกอย่าง คือเราจะไม่รู้เลยว่าพ่อแม่เราจะเปลี่ยนแปลงไปตอนไหน คือต้องบอกว่าโรคนี้มันเป็นเรื่องที่น่ากลัวมาก ถ้าจากที่เราทำงานมา เราจะเห็นเลยว่ามันเศร้า มีลูกคนหนึ่งเขาเคยพูดแล้วว่า โรคนี้มันเป็นเรื่องแบบโรคประหลาดสุดๆ คือบางที่บางอารมณ์ก็มันจะทำให้เราเขารู้สึกว่าเขาไม่รักแม่เขาเลย เขาไม่สามารถแยกโรคกับแยกแม่ออกจากกันได้ ถ้าเขาไม่ยอมทำความเข้าใจเลยว่าสิ่งที่มันเกิดขึ้นนี้มันเป็นเรื่องเพราะตัวโรค ไม่ใช่เป็นนิสัยของแม่ เขาจะรู้สึกได้ว่าเขาอยู่กับแม่ไม่ได้ แต่ถ้าคนเราปรับใจได้ว่า เฮ้ย! มันไม่ใช่ มันไม่ใช่แม่ มันเป็นเรื่องใจ เขาถึงจะอยู่ร่วมกันได้ เพราะฉะนั้นเราก็คิดว่าที่สรุปมันตอนท้ายว่า รู้จักกับแม่น้อยเกินไป คิดว่าเรื่องนี้มันเป็นเรื่องที่ยกกับคนได้ มันไม่รู้ว่าเรื่องแบบนี้จะเกิดขึ้นกับแม่เราหรือเปล่า

7.ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร

คุณวรรณแหว : น่าสนใจ ด้วย footage ที่มีพลังและเป็นความจริงทั้งหมด แล้วก็สิ่งสำคัญที่อยากจะให้คิด คือ วัตถุประสงค์ของการทำหนังเรื่องนี้เพราะอะไร

คุณนवल : น่าสนใจ แต่มันอยู่ที่ว่า อยากรู้ผลึกให้มันไปถึงระดับไหน งานนี้มันจบอยู่ในตัวอยู่แล้ว เวลาดูจะไม่รู้สึกว่าจะต้องแก้ตรงนั้นตรงนี้ มันเป็นรูปแบบหนึ่งในการเล่า เนื้อเรื่องน่าสนใจ ขึ้นอยู่กับว่าต้องการแบบไหน แต่สำหรับเราคิดว่าหนังเรื่องอื่นๆ มันสร้างความสะเทือนใจมาเยอะ เราดูแบบที่เล่าตรงๆไปตรงมา เล่าจริงๆ บ้างก็ดี เหมือนกับว่าเราก็ไม่ได้อยากกินน้ำหวานทุกวัน อยากกินชาบ้าง อยากกินกาแฟบ้าง

คุณณัฐวัฒน์ : น่าสนใจมาก คือตัวหนังเรื่องนี้มันเป็นสารคดีที่ไม่ต้องตีความ มันเป็นสารคดีที่ขอให้คุณดูให้จบ ดูไปเรื่อย ๆ ความรู้มันจะเข้ามาเอง เพราะในสารคดีมันจะละมุนได้ มันเป็นเรื่องของการที่คนทำต้องมีความจริงใจและไม่เสแสร้ง สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ผมยึดไว้ตลอดการทำงานซึ่งภาพจะออกมาสวยงาม มันอยู่ที่เราถ่าย แต่เราต้องซื่อสัตย์ต่อการเล่าเรื่องราวเราต้องการถ่ายทอดเขาแต่จะไม่เปลี่ยนแปลงเขา

คุณอุมาพร : น่าสนใจ ด้วยเรื่องที่จะเล่าถึงแม่ที่เป็นอัลไซเมอร์มันชัดอยู่แล้ว และ footage ที่ดีที่เป็นความจริง

คุณสมศักดิ์ : น่าสนใจ ด้วย footage ที่มีสถานการณ์ที่มีความหลากหลายและเป็นความจริงทั้งหมด

คุณอรุणพงษ์ : น่าสนใจ มีวัตถุดิบและ footage ที่น่าสนใจในการที่จะนำไปเล่าหรือนำไปพัฒนาให้ติดต่อไปได้

คุณประสาน : น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุคสมัยนี้ เป็นเรื่องของสังคมสูงอายุด้วยแล้วเรื่องโรคอัลไซเมอร์นี้เป็นโรคที่แบบว่าได้รับความสนใจ จากที่ได้ทำเรื่องพวกสังคมสูงวัยค่อนข้างเยอะ มันเป็นเรื่องที่จะมีคนสนใจฟังหรือว่าอยากรู้เป็นอันดับต้นๆเลย สมมุติว่าเราทำเรื่องเกี่ยวกับเรื่องอัลไซเมอร์จะมีคนฟังค่อนข้างเยอะแล้วก็มีคนที่แบบว่าอยากรู้เรื่องนี้ค่อนข้างเยอะแต่ไม่ค่อยได้มีคนได้เห็นช่วงเวลาที่มันเป็นเวลาแบบจริงจังจริงๆ เวลาแบบความเปลี่ยนแปลง สมมุติว่ามันมีงานอะไรบางอย่างที่ให้ความรู้เรื่องอัลไซเมอร์ เอาเรื่องนี้ไปเปิดให้คุณ ดูเสร็จแล้วก็มาเล่าให้ฟังว่า เรื่องโรคนั้นเป็นอย่างนี้นะ ได้เห็นกรณีของแม่ที่เกิดขึ้นตอนอายุไม่ถึงหกสิบ มันจะเห็นการพัฒนาการของโรค ดูแล้วจะคิดว่าเราจะเป็นแบบที่ได้เห็นในหนังไหมและถือว่าเรื่องนี้เป็นประโยชน์มากๆ

ส่วนที่ 3 คำถามสำหรับสาระความรู้ของภาพยนตร์

8. หลังจากได้ชมภาพยนตร์สารคดีแล้วคิดว่า ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดมุมมองชีวิตของ ข้าพเจ้า และประสบการณ์ได้หรือไม่ อย่างไร

คุณวรรณแหว : ได้ เราดูแล้วทำให้รู้ว่าช่วงที่ผ่านมาผู้วิจัยต้องออกมาดูแลแม่อย่างเต็มตัว ผ่านเหตุการณ์อะไรมาบ้าง ด้วยตัวฟุตบอลหมั่นก็เล่าเรื่องไปในตัวได้

คุณนพพล : ได้ ด้วยสถานการณ์ที่เจอ ทำให้รู้ว่าชีวิตที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นบ้าง

คุณณัฐวัฒน์ : ได้ ที่เห็นคือการกลับมาดูแลแม่ บวชให้ท่าน แล้วตอนที่บวชเป็นเหมือนอาการพีคๆก่อนที่แม่จะเข้าสู่ระยะที่ 3 พอเห็นลูกชายบวช น้ำตาก็ไหลออกมา แล้วยิ่งคุณพูดว่า ตั้งแต่แม่ป่วย ผมไม่เคยเห็นน้ำตาของแม่อีกเลย ท่านยังมีความปิติ ความอึดเอิบ ชอบมากเลย

คุณอุมาพร : ไม่ได้ ด้วยการที่เขียนเป็น script มันเล่าถึงความรู้สึกไม่ได้ เราเล่าแบบบรรยายมากเกินไป ถ้าเราเรียงลำดับให้ดีกว่านี้ คนดูจะรู้สึกมากกว่านี้ ท้ายที่สุดมันจะเป็นการพูดเรื่องของอัลไซเมอร์ ในมุมมองของเราซึ่งหลายเหตุการณ์ มันไม่ได้รู้ถึงความรู้สึก ต้องเปลี่ยนวิธีการเล่าเหมือนเวลาเราฟังอะไรซักคน ที่เค้าตกตระกอนทางความคิด เราก็ฟังอย่างเดียวโดยที่ไม่ต้องมีภาพอะไรเลย

คุณสมศักดิ์ : ไม่ได้ เพราะไม่เห็นความรู้สึกของคนทำเลย แม้จะมีตอนทำๆ ตอนดูก็คิดว่าลูกต้องเข้มแข็งมากๆ เพราะไม่มีบอกความรู้สึกด้านลบเลย แต่พอได้มาคุยจริงๆ กลับรู้ถึงความรู้สึกมากขึ้น ถ้าช่วงที่แม่ยังอยู่ ความรู้สึกอาจจะมากกว่านี้ เล่าความจริง ลองเปลี่ยนวิธีการเล่า บางทีเราจะคิดว่าสารคดี ต้องมีภาพประกอบตลอด แต่ความจริงแล้วมันไม่ต้องมีก็ได้ อยากเห็นความรู้สึกของคนที่ต้องมาดูแลแล้วเค้าคิดยังไง มีวิธีการรับมือยังไง กว่าจะก้าวผ่านการเรียนรู้ได้ต้องผ่านอะไรมาบ้าง คนดูจะได้ประโยชน์กว่า

คุณอรุณพงษ์ : ไม่ได้ ถ่ายทอดประสบการณ์มันยังไม่ได้แต่ถ่ายทอดมุมมองชีวิตได้ เช่นว่าการดูแลแล้วเหนื่อย แต่มันก็คุ้มค่า คือมันไม่ได้เน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มันไม่ซ้ำ ยังไม่จัดเรียงอย่างเข้าใจได้

คุณประสาน : ได้อย่างที่บอกไปตอนต้นก็คือ มันได้เห็นสถานการณ์เพียงแต่ว่า มันอาจจะไม่ครบถ้วน หรือมันอาจจะไม่ชัดเจนมาก ว่าเขากำลังเผชิญกับความสับสน ความท้อแท้การเบิร์นเอาท์ ผู้กำกับต้องเผชิญกับรายได้ เรื่องเหล่านี้อาจจะไม่ได้พูดถึง มันอาจจะดูไม่ค่อยชัดมาก คนดูอาจจะต้องไปตีความเองว่าเจออะไรบ้าง เหมือนเราต้องนั่งจินตนาการไปกับเขา เราเข้าใจว่าเขาเจออะไรบ้าง เช่นตอนที่เขาเจอแม่กลับมา ด้วยสภาพอย่าง นั้น ลูกต้องรู้สึกยังไง อาจจะลองเผยแพร่ความรู้สึกของตัวเองออกมาให้กับผู้ชมได้รู้อะไรอย่างนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่ อย่างไร

คุณวรรณแหว : ได้ เข้าใจเลยว่ายาก เข้าใจว่าต้องดูตลอดเวลาแต่ไม่ถึงขั้นเข้าใจว่าขั้นตอนในการดูแลมันเป็นยังไง

คุณนพพล : ได้ แต่อาจจะไม่ได้ข้อมูลเยอะเหมือนกับสารคดีที่ให้ความรู้ แต่สิ่งหนึ่งที่ได้เยอะมากๆ คือความจริงของพฤติกรรม ที่เห็นว่าโรคนี้มันหยุดไม่ได้ มันไม่มีวิธีการเลยหรือยัง

คุณณัฐวัฒน์ : ได้ แต่ไม่ถึงกับให้ความเข้าใจเหมือนที่แพทย์ออกมาพูด ผมว่าอย่างนี้ดีกว่ามันเป็นความทรงจำของลูกกับแม่

คุณอุมาพร : ไม่ได้ มันยังไม่ชัด ดูแล้วเราต้องมาคิดวิเคราะห์เองอีกที

คุณสมศักดิ์ : ไม่ได้ มันยังไม่ชัดเหมือนเราต้องมาทำความเข้าใจ โรคอัลไซเมอร์ใหม่หมดเลย

คุณอรุพงษ์ : ไม่ได้ เพราะเห็นถึงข้อผิดพลาดในการดูแลว่ามีความประมาท อย่างตอนที่ถามชื่อแม่ก็ดูไม่อ่อนโยน ผู้ชมไม่น่าจะทำตาม

คุณประสาน : ได้ แต่อาจจะยังไม่ถึงกับเข้าใจขนาดนั้น เรื่องนี้ทำให้เห็นว่าโรคอัลไซเมอร์ของจริงเป็นยังไง มีความรู้ รู้จักมันมากขึ้นว่า โรคอัลไซเมอร์มันมีการพัฒนาการแบบนี้ แล้วมันก็สามารถเกิดขึ้นได้กับคนอายุน้อยน้อยก็ได้ ไม่จำเป็นต้องแก่ก็ได้ หรือแม้กระทั่งว่า เมื่อมันเกิดแล้วมันไม่ได้ส่งผลกระทบต่อตรงกับผู้ป่วย มันส่งผลกระทบต่อครอบครัว ต่อคนดูแล ต่อชีวิตของคนคนหนึ่ง แต่ว่าอาจจะไม่รู้ถึงแนวทางรักษาอะไรอย่างนี้ หรืออย่างที่บอกว่าช่วงนี้เขาจะล้มการกลืนแล้ว เราต้องทำอะไรยังไง แค่บอกว่า มันมีพัฒนาการอย่างไร ซึ่งถ้าคนไม่เคยรู้จักโรคนี้มาก่อน ก็จะฟังเฉยๆ เฮ้ย มีล้มกลืนด้วยหรือ หรือเขาจะจำอย่างนี้ได้เลย เราคิดว่าคนดูจะฟัง ถ้าไม่เคยมีความรู้เรื่องนี้มาก่อน ก็จะรู้สึกว่ประหลาดใจกับมัน

10.ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่ อย่างไร

คุณวรรณแหว : ได้ เพราะได้เห็นหลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ไม่รู้ว่าจะดูแลกี่ปี ควรจะมีบอกช่วงเวลา

คุณนพพล : ได้ ด้วยพฤติกรรมที่มี พอมาเล่าตรงๆตามช่วงระยะเวลาทำให้เห็นว่าแม่เปลี่ยนไปยังไง

คุณณัฐวัฒน์ : ได้ ถ้าตั้งใจดูจะเข้าใจชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยแน่นอน หรืออาจจะบอกรู้ว่าเกิดขึ้นตอนปีไหนให้คนดูได้สังเกตว่าพ่อแม่ถ้าเป็นแล้ว ผ่านไปกี่ปีจะเป็นแบบนี้ จะได้รับมือถูกว่าถ้าเป็นแล้วรักษาไม่หายด้วย อยากให้ไปที่เซอร์สั่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณอุมาพร : ไม่ได้ เวลาทำสารคดีชิ้นนี้ เราจะมีคนดูเป็นหลัก คนดูดูแล้วได้อะไร แต่อันนี้เราไม่ได้เข้าใจชีวิตของผู้ป่วยกับคนดูแลเลย รู้จากวิดีโอที่บันทึกไว้แต่มันยังไม่พอ เราต้องนึกถึงคนดูด้วย

คุณสมศักดิ์ : ได้ เห็นจากหลายสถานการณ์ของฟุตบอล แต่ไม่เห็นว่าจะต้องรับมือยังไง ไม่เข้าใจว่าคนดูแลทุกข์แค่ไหน เหนื่อยแค่ไหน ทนรับสภาพจากเหตุการณ์นี้อย่างไร

คุณอรุณพงษ์ : ได้ ด้วยฟุตบอลที่มี แต่เหมือนว่ายังไม่ได้นั้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งสำคัญต้องมีประเด็น

คุณประสาน : ได้ ทำให้เราเข้าใจชีวิตของผู้ดูแล เข้าใจตัวโรค ว่ามันเกิดอะไรขึ้นบ้าง มันจะรู้สึกตัวโรคมันมีพัฒนาการแบบนี้ หรือมันเป็นไปได้ถึงขนาดนี้เลยหรือแต่ก็ไม่ถึงกับแฉะชัดมาก เพราะถ้าแฉะชัดมากก็จะดูเป็นสารคดีสุขภาพไป อย่างเช่นว่า คนดูจะถามเราว่า ถ้าไม่อยากให้มันเป็นได้รีเปล่า เราจะทำยังไงไม่ให้เป็น เรื่องนี้ก็จะรู้สึกถึงความน่ากลัวของมัน อย่างที่บอก ข้อดีของหนังเรื่องนี้ คือมันจริงมาก ดีที่มันได้มีโอกาสเปิดเผยให้เห็นชีวิตจริง จากคนที่ใกล้ชิด เอามาเล่าเรื่อง เพราะว่าภาพลักษณะแบบนี้มันไม่มีโอกาสที่จะได้เห็นกัน เราคิดว่ามันมีประโยชน์มากสำหรับคนที่เอาไปใช้ เพื่อที่จะทำให้เห็นว่าโรคอัลไซเมอร์ที่แท้จริงเป็นยังไง

ข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านโรคสมองเสื่อม

1. การเล่าเรื่องของภาพยนตร์สารคดี

นายแพทย์ฤชกรณ : การถ่ายเป็นแบบรวมทุกระยะของคุณ ในเมืองไทยน่าจะไม่มีใครทำ คือสมมติว่าเราไม่เคยเห็น ถ้าเอาเรื่องนี้ไปฉายให้นักเรียนที่เรียนโรคระบบประสาทแบบผมหรือนักเรียนแพทย์ดูแล้วมันคือของจริง นักศึกษาจะจดจำ พอจำได้ก็สามารถเอาไปใช้ ไปสังเกตกับคนใช้คนอื่น ๆ ได้ เวลาเราเห็นเคสหรือเวลาเราอยู่โรงเรียนแพทย์แล้วมีครอบครัวที่มีคนเป็นอัลไซเมอร์ เราก็มองเห็นแบบทั่วไป เรื่องนี้จึงมีมูลค่าอย่างมากเมื่ออยู่ในวงการแพทย์เพราะเราไม่เคยเห็นแบบนี้ ทุกวันนี้คนที่เรียน nursing home เดียวนี้เขาเรียนแค่ ปี สองปี เพื่อดูแลคนไข้อัลไซเมอร์ ส่วน paramedic คือสิ่งที่เกี่ยวข้องรอบๆตัว เช่นพวกนักวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เกสซกร บ้านพักคนชรา คนชรา แล้วถ้าเราอายุ 70-80 ขึ้นไป มันจะเป็นอัลไซเมอร์มากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นคนแก่ที่อยู่ Nursing home ผมว่า 1 ใน 3 จะเป็นอัลไซเมอร์ ที่นี้คนที่เรียนดูแลคนไข้เป็นอัลไซเมอร์ อย่างต่ำก็ปีนึง เค็ด้องมีหมอ มีพยาบาล ก็ต้องดูแลคนไข้แบบคุณแม่คุณ ในแวดวงนี้ถ้าดูแล้วมันจะจำไปตลอด ถ้าอาการเขาอยู่ในระยะต้น ๆ หรือ ระยะกลาง ๆ เขาก็จะนึกถึงเรื่องที่คุณสร้าง สารคดีเรื่องนี้สำหรับผม ผมให้สิบเต็มสิบ แต่ถ้าจะเพิ่มความโศกเศร้าต้องปรึกษาคณะที่เขียนบท ให้เขาดูเรื่องนี้ โครสรสร้างเรื่องนี้ว่าจะเล่ายังไง ถ้าคุณบอกว่าเป็นแม่คุณทั้งหมดมันมหัศจรรย์อยู่แล้ว อย่างอาจารย์ทางระบบประสาทน่าจะอยากได้หนังของคุณไปสอนนักเรียนแพทย์ นักเรียนพยาบาล คือในเชิงวิชาการให้คะแนนเต็มแต่ถ้าจะทำให้มันมีมูลค่าในการกระแทกใจ ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนบท

นายแพทย์สุกรี : ดูแล้วดีมาก เดี่ยวอาจจะแอบขอยืมให้คนอื่นดูด้วย มันจะทำให้คนหลายคนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์หรือบางคนก็ฟังแบบผ่านๆ แต่ไม่ได้ตระหนักถึงตัวโรคจริงๆ ได้เข้าใจซึ่งการเล่าเรื่องค่อยๆ ดึงว่ากว่าจะเป็นอัลไซเมอร์มันเป็นอย่างนี้ ทำให้เริ่มรู้สึกว่ามันใกล้ตัว เรียงเวลาตามตรงแบบนี้ดี ผมว่าเป็นอะไรที่ทำให้เห็นภาพมาก การเล่าเรื่องจากคนคนเดียวเป็นเหมือนรถไฟทางเดียว เล่าไปเรื่อยเรื่อยตามเวลาจริงๆ แล้วเราได้เห็นความแย่งและผมชอบที่ใช้ศิษย์เวิร์ดใหญ่ที่ถามชื่อแม่ ชื่อเล่นชื่อจริง ตอนแรกตอบลำบาก ตอนหลังเรียกไม่ได้พูดไม่ได้ มันเลยเห็นค่อนข้างชัดแล้วเล่าในมุมมองลูกด้วย ผมชอบที่มันเล่าในมุมมองลูก มันมีความผูกพัน เพราะจริงๆ แล้วโรคอัลไซเมอร์ มันจะค่อยค่อยๆ โผล่ไปเอง มันจะไม่เปลี่ยนเวลาข้ามวันข้ามคืน ข้ามวัน ข้ามสัปดาห์ บางทีอยู่ด้วยกันกว่าจะรู้สึก อาจจะแบบอาการต้องเยอะแล้วถึงจะมาพบแพทย์ ถ้าตามทฤษฎีตามตำรามันจะแบ่งเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกเขาเรียกว่า Early onset Alzheimer's คือเป็นก่อนอายุ 65 อีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มทั่วไปเป็นหลังอายุ 65 กลุ่มของคุณแม่การดำเนินโรคจะไม่เป็นแบบ A B C D ตรงๆ อาจจะมาด้วยอาการของโรคซึมเศร้าก่อน มาด้วยอารมณ์ก่อน แล้วความสามารถในการดูแลตัวเองลดลง แต่สุดท้ายแล้วก็จะอาการเหมือนกันหมด เขาบอกว่าตอนนี้ที่อเมริกาถ้าเราจับผู้สูงอายุอายุ 85 ปีมา 100 คน จะเป็นโรคอัลไซเมอร์เกือบ 50 คน บางคนเป็นตั้งแต่ 50 บางคนเป็นตอน 60 บางคนเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอน 70 บางคนเป็นตอน 80 รวมถึงคนที่ไม่ค่อยดูแลสุขภาพช่องปากและฟันจนเป็นเหงือกอักเสบจะมีแบคทีเรียตัวหนึ่งที่อาจจะส่งผลให้เป็นอัลไซเมอร์เร็วขึ้น

พยาบาลศิริราณี : การเล่าเรื่องดี แต่มันน่าจะเชื่อมไปกับการเล่าว่าสมองเสื่อมมันเป็นยังไง อยากให้เพิ่มไปว่าเริ่มมองเห็นว่าแม่เป็นตอนไหน ให้พูดถึง timeline ซึ่งมันจะเป็นเส้นที่บอกว่าเมื่อไหร่ที่เกิดอาการเหล่านี้ พุดน้อยลงประมาณเมื่อไหร่ ซึ่งคนไข้สมองเสื่อมช่วงเวลาที่มีความทุกข์มากคือ ระยะที่ 1 เพราะบางครั้งก็จำได้ บางครั้งก็จำไม่ได้ จะรู้สึกอึดอัดกับตัวเองมากทำให้ความมั่นใจที่เคยมีหายไป ตรงนี้ควรจะสื่อออกมา แล้วอย่างตอนหนึ่งที่แม่พุดออกมาได้ว่าอายุ 60 คืออยู่ช่วงเวลาใด อาจจะไม่ต้องบอกทุกช่วงเพียงแต่แค่มีการพิมพ์บอกก็ได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากๆ ในการที่จะทำให้เส้น timeline ชัดขึ้น เพราะมันจะบอกว่าเหตุการณ์ที่ผ่านมามันห่างกันกี่ปีจนมาสู่ระยะที่ 3 ขอชมว่าเก็บเคสได้ดีมากๆ ข้อดีของหนังสือเรื่องนี้มีข้อดีที่แตกต่างจากหนังสืออื่นๆ ที่เกี่ยวกับโรคอัลไซเมอร์ เพราะว่าหนังสือเรื่องนี้มีการผ่านกระบวนการในการทำวิจัยและมันจะบอกว่าหนังสือนี้มันเหมาะกับการนำไปใช้เนื่องจากได้ผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

นายแพทย์วันชัย : การเล่าเรื่องเล่าได้ราบรื่นดี timeline ก็โอเค คิดว่าไม่ต้องปรับอะไร

นายแพทย์สุขเจริญ : การเล่าเรื่องเข้าใจง่ายดี ให้ข้อมูลและสื่ออารมณ์ค่อนข้างดี อาจจะเป็นการเล่าเรื่องของตัวเองกับแม่มันเลยมีอารมณ์ ผมมองว่าหนังสือมันมีความเศร้า มันเห็นความถดถอยของคุณแม่อย่างชัดเจน มันทำจากความรู้สึกของลูก ที่รู้สึกยังงั้นกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น เราได้เป็นพยานในการเห็นความเสื่อมถอยของคนไข้คนหนึ่งแต่เราก็รับรู้ได้ถึงความรัก ความเอาใจใส่ของลูก ในความเป็นหมอมันเป็นสิ่งที่เราเห็นกันได้บ่อยๆ ในช่วงแรกมันเป็นภาพถ่ายเล่าเรื่องแต่พอตอนที่แม่เข้าสู่ระยะกลางๆถึงเป็นคลิบและทำให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง ผมว่าหนังสือนี้จะทำให้คนดูที่อาจจะไม่รู้จักรื่องนี้เลย จะทำให้รู้สึกว่าโรคๆนี้มันน่ากลัว ซึ่งปกติเราจะไม่ค่อยเห็นหนังสือแบบนี้ในหนังสืออัลไซเมอร์ทั่วไปที่จะให้เห็นความถดถอยในช่วงแรกๆหรือในมุมมองของระยะที่ 1 ที่ยังพุดคุย สื่อสารได้เหมือนคนปกติ พอถึงระยะที่ 2 ถึงระยะที่ 3 ส่วนใหญ่จะเล่าเรื่องให้มันสั้นลงซึ่งไม่ได้ลงรายละเอียดมากขนาดนั้นแต่หนังสือนี้มันเห็นถึงพัฒนาการ มันเลยเป็นมุมมองที่เราไม่ค่อยได้เห็นในสื่อทั่วไปเท่าไร โดยเฉพาะช่วงระยะที่ 3 หนังสือนี้เห็นชัดมาก แล้วก็เห็นความเปลี่ยนแปลงตามเส้นเวลาของสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างถ้าเป็นหนังสือที่ไม่ค่อยมีคำบรรยาย เวลาดูแล้วอาจจะต้องคาดเดาว่าภาพที่สื่อต้องการบอกอะไร การเล่าเรื่องแบบการอ่านมันจึงมีความเป็นสารคดีมากกว่าการคุยธรรมดาซึ่งพอใส่เสียงตัวเองเข้าไปมันเลยมีความเป็นหนังสือสารคดีมากขึ้น ทำให้คนดูหนังสือรู้สึกว่ามันมีความจริงจังในเนื้อหาซึ่งแค่นี้มันก็ทำให้รู้สึกได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของหนังสือพอสมควร และภาพในหนังสือทั้งหมดมันก็มีความเป็น drama โดยเฉพาะแววตาของแม่หรืออะไรที่เกี่ยวข้องกับตัวแม่ ซึ่งแม้จะเป็นภาพนิ่งมันก็มีอารมณ์ ผมคิดว่าหนังสือเรื่องนี้อยู่ในระดับที่พอดี ไม่จำเป็นต้องทำให้เศร้าไปมากกว่านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ภาพยนตร์สารคดีสามารถสร้างความสะเทือนใจหรือข้อคิดได้หรือไม่ อย่างไร

นายแพทย์ฤชกร : ได้ แต่อาจจะไม่สะเทือนใจมากเหมือนกับโฆษณาหรือละคร การจะทำให้มันสะเทือนใจ มันต้องเป็นคนที่อ่อนไหว พูดถึงว่าถ้าเราจะไปทำแบบโฆษณาไทยประกันชีวิตให้คนดูสะเทือนใจ มันจะเป็นบทโฆษณาที่มูลค่าทางการตลาด จะมีส่วนที่เป็นละคร จะมีส่วนที่เติมความเศร้า ความผูกพัน อย่างโฆษณาสามีภรรยาที่เค้าร้องเพลงสุนทราภรณ์แล้วเอาเพลงสุนทราภรณ์มาเดินเรื่อง ที่เขาเต้นรำกับสามี และตัดไปตอนยังสาว ปกติถ้ามันอายุมากขนาดนี้แล้วเป็นอัลไซเมอร์ มันจะติดเตียง แต่ของเค้าทำแบบคนเป็นอัลไซเมอร์ที่เต้นรำได้ แต่ว่าจริงๆแล้วพอเป็นถึงขั้นที่ 3 ที่จำสามีไม่ได้ มันเต้นรำไม่ได้อยู่แล้วแต่เราสะเทือนอารมณ์ เพราะเราถอดความเป็นแพทย์ออก มันเลยซาบซึ้งและมีมูลค่าทางการตลาด แต่ของคุณมันเป็นของจริงจะมีคุณค่าทางการเรียน การสอน

นายแพทย์สุกรี : ได้ มันอิมแพคต่อครอบครัวได้เห็นคุณพ่อ เห็นคนหลายๆคนในเรื่อง ดีมากที่ใช้ครอบครัวเป็นตัวสื่อ สามารถเอาบทไปขยี้ต่อได้ ตอนที่บวชผมดูแล้วสะเทือนใจที่ในเรื่องอารมณ์ของคุณแม่ไม่เสียเลย เจ็บมากๆ ผมชื่นชมมากๆ คุณแม่ยังรู้สึกปลาบปล้ำยินดี น้ำตาไหล ที่ได้เห็นลูกชายบวชแม้ความทรงจำจะหายไปมากแล้ว สมองส่วนที่เป็นอารมณ์เป็น basic emotion ไม่เสียไปด้วย มันจะเห็นเรื่องจริงอย่างนั้น อย่างคนไข้อัลไซเมอร์บางคน ลูกสาวที่ไม่ได้เห็นกันมา 20 ปี กลับมาเยี่ยมจากอเมริกา เขาจะยิ้มแบบนี้จริงๆ ความรู้สึกพวกนี้ยังอยู่ แล้วการยิ่งเปลี่ยนสถานที่ที่มันที่วินิจฉัยว่าเป็นอัลไซเมอร์ ยิ่งเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมมากเท่าไรการดำเนินของโรคจะยิ่งแย่งเร็วยิ่งเท่านั้น ถ้าหากวินิจฉัยแล้วเป็นไปได้ให้อยู่บ้านเดิม โต๊ะตู้ที่นอนให้เหมือนเดิม สิ่งแวดล้อมพยายามให้เหมือนเดิมทั้งหมด ผมเจอคนไข้กลุ่มหนึ่ง เค้กล่าวว่ามีสามีเดือน อยู่บ้านลูกชายคนโต อีกสี่เดือนไปอยู่บ้านลูกสาว อีกห้าเดือนอยู่บ้านลูกชายคนเล็กแบบนี้จะรวดเร็วมาก

พยาบาลศิริภาณี : ได้ อย่างเหตุการณ์ตอนที่แม่เกิดอุบัติเหตุหกล้ม เป็นสิ่งดีมากที่สุดที่ได้เห็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เรื่องราวของแม่มันสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับคนไข้สมองเสื่อมในสังคม แต่จะสะเทือนใจกว่านี้ถ้าหากรู้ถึงความรู้สึกลูกที่เจอสถานการณ์นั้นว่ามีความทุกข์ขนาดไหน อย่างตอนที่แม่ล้มก็ไม่ได้ดูว่าประมาท มันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ เราไม่ได้อยากให้มันเกิด ถ้าคนที่ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมจะรู้เลยว่าการดูแลเพียงลำพังเป็นยังไง

นายแพทย์วันชัย : ได้ ทำให้เรารู้สึกว่ามันเป็นโรคที่อยู่ใกล้ตัว ต้องระมัดระวัง ถ้าสังเกตเห็นก็ควรรีบมาพบแพทย์

นายแพทย์สุขเจริญ : ได้ หนึ่งเรื่องนี้มันอิมแพคพอสมควร เพราะหนังน้อยเรื่องที่จะเล่าอัลไซเมอร์แบบที่ได้เห็นทุกระยะ เราเห็นความเสื่อมถอยในรูปลักษณะของผู้ป่วยที่มันทรุดโทรมลงไปเรื่อยๆ เราเห็นความเสื่อมถอยของศักยภาพของคนที่เคยทำอะไรได้เป็นช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เลย ด้วยวิธีการเล่าเรื่องแบบนี้ที่ตอนเปิดเรื่องกับตอนจบ มันก็ทำให้คนสะเทือนใจแล้วก็ความรู้สึกของคนเล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มันมีความท้อแท้หมดหวังเหมือนมันมีความพยายามที่จะสู้แต่สุดท้ายก็ต้องยอมรับ ได้เห็นภาพที่ดีของ คนเป็นอัลไซเมอร์ตั้งแต่เริ่มแรกจนไปสู่ระยะสุดท้าย มันเป็นประเด็นเรื่องการผ่านพ้นความสูญเสีย เป็นเหมือนประจักษ์พยานในความเสื่อมถอย ผ่านการต่อสู้ ผ่านความสูญเสียหรืออาจจะลองเล่าอีก มุมในมุมมองของลูกที่มีความรู้สึกอย่างไร

3.ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ข้อคิดที่ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

นายแพทย์ฤชกร : ได้ มันได้เห็นทุกระยะ ส่วนใหญ่แล้วระยะท้ายๆ การเดินทางตรงตัวไม่ดีจะติดเตียงและเสียชีวิต คนไข้ผมตอนอยู่จังหวัดเชียงราย ต้องล่ำมโซ่ไว้ เพราะว่าแกลกลานไป มีแรงที่คลานออกไป คนไข้พยายามคลานลอดรั้วและไปติดรั้ว มีเสาปัก และมีคนลอดได้ ก็ต้องล่ำมโซ่ไว้ ถ้าเป็นสารคดีไปหมด มันหาความสนุกแทบไม่ได้ แต่อย่างสารคดีเรื่องนี้มันยังมีภาพอื่นๆ เสริมเข้ามา ยกตัวอย่างว่า ถ้าสมมติว่า กรณีผู้หญิงสวยเราจะเอาไปชมขึ้น เราชกเขา เลือดกลบปาก ตัวมันจะแข็ง ความสวยมันหมดไปแล้ว แต่ในละครเอาคนที่ยังสวย มาเป็นตัวเอก คนดูก็จะอินไปด้วย ถ้าคุณเอาความเป็นหมอใส่เข้าไปมันจะแข็งกระด้างแล้ว หนึ่งของคุณเป็นสารคดีขึ้นดีได้เลย เพราะติดตามมาหลายปีแล้วเป็นตัวจริงหมดไม่ใช้นักแสดง

นายแพทย์สุกรี : ได้ ทำให้เราตระหนักและเข้าใจว่ามีคนไปอัลไซเมอร์อยู่ใกล้ตัวเรา แล้วเราควรรีบกลับมาดูแลคนที่เรารักก่อน ส่วนคนที่ไปอัลไซเมอร์ ถ้ามีใครเป็น เราก็รู้ว่าเราสามารถเอามาตรวจได้ พอปรับใช้ได้ ดูที่แรกนึกว่าการแสดงแต่ไม่ใช่มันเป็นของจริงทั้งหมด มันจริงมาก ตื่นเต้นและประทับใจสุดๆ ไม่เคยเห็นของจริงแบบนี้มาก่อน ขนาดหนังของฝรั่งที่ชื่อ still alice ยังไม่ขนาดนี้เลย อย่างตอนถามตอบชื่อแม่ คนไข้อัลไซเมอร์เวลาถามคำถามและเขาตอบไม่ได้เขาจะแก้งไม่ตอบและโบายให้คนอื่นตอบแต่แบบเหมือนว่าเขารู้ แล้วอาจจะแต่งเรื่อง อีกตอนพาแม่ไปหาร่างทรงที่ศาลเจ้าพ่อกวานอู ผมว่าดีมาก ผมยังจดไว้เลย ทำให้เราเห็นว่าการรักษาตามความเชื่อหรือเป็นยังงี้บ้าง เพราะคนไข้ส่วนหนึ่งก็จะมีเขาเรียกว่าเป็น Passion Journey ของเขา ต้องไปทางนู้น ไปทางนี้มา จนกว่าจะพบกับแพทย์

พยาบาลศิริราณี : ได้ ตรงตามเป้าหมายขององค์การอนามัยโลก ที่ต้องการให้คนในสังคมอยู่ร่วมกับผู้ป่วยได้ตระหนักรู้ว่าสมองเสื่อมไม่ใช่แค่การหลงลืม ถ้าสังคมมีความปลอดภัยและเข้าใจถึงโรคสมองเสื่อม เวลาที่ผู้ป่วยหายออกจากบ้าน ความกังวลก็จะน้อยลง เพราะคนในสังคมรู้ว่าอาการเหล่านี้เป็นอาการของสมองเสื่อม ซึ่งเราก็สามารถมาสังเกตกับคนใกล้ชิดว่าอาการเป็นเหมือนกันไหม

นายแพทย์วันชัย : ได้ พอดูเสร็จก็ทำให้รู้ว่าโรคๆนี้มันมีมากขึ้น ทำให้เราตระหนักและต้องเตรียมใจมากขึ้น เพราะที่เจอคนไข้มาก็พบที่อายุน้อยๆมากขึ้น

นายแพทย์สุขเจริญ : ได้ มันเห็นถึงความผูกพัน ความรัก ความทรงจำ คือมันเห็นถึงวิถีชีวิตตอนหนึ่งที่ต้องทำให้ครอบครัวหนึ่งต้องย้ายบ้านไปอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัยกว่า ต้องมีเวลามาดูแลผู้ป่วยที่นับวันจะมีความเสื่อมถอยลงทุกวันซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของครอบครัวคุณนี่ที่เรื่องการดูแลวันจะน้อยลงไปซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ มันเป็นความจริงที่จะทำให้คนดูตระหนักว่าคนเรามันเปลี่ยนได้ขนาดนี้เลย หรือถ้ามองในมุมมองว่าแล้วคนไข้คนนั้นก็ยังต้องการความดูแลเอาใจใส่กับผู้ป่วยแล้ว ผู้ดูแลก็พยายามที่จะเข้าไปช่วยเหลือดูแลยังก็เป็นส่วนที่ดีของหนังสือสารคดีสั้นเรื่องนี้ทำให้เห็นความสำคัญของผู้ดูแลเพราะว่าผู้ป่วยคนนี้จะไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่หรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่ได้เลยถ้าขาดผู้ดูแลที่เอาใจใส่

4. ภาพยนตร์สารคดีมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร

นายแพทย์ชุกรณ์ : น่าสนใจมาก มันได้เห็นภาพแบบ Long Section ปกติแล้วมันต้องปะติดปะต่อเอง หมอบางคนเขาอาจจะมีประสบการณ์เดียวกับคุณ แต่ในกรณีผมไม่เคย ถ้าอาจารย์เอาหนังของคุณมาฉายให้นักศึกษาแพทย์ดู สามารถใช้เป็นประโยชน์ไปสอนต่อวงการแพทย์ ให้นักศึกษาแพทย์ และพยาบาล ดูแล้วสามารถไปจับคู่กับคนไข้ที่มาปรึกษา ถ้าเราอ่านจากตำราเราต้องจินตนาการภาพเอง ผมเป็นหมอมามาตั้งแต่ปี 31 ก็เจอคนไข้มาเยอะ แต่ไม่เคยเห็นแบบนี้ ยิ่งพอรู้ว่าเป็นตัวจริงของแม่ทั้งหมด ซึ่งนักเรียนแพทย์ไทยไม่เคยมีประสบการณ์แบบนี้ ผมว่าในอาเซียนด้วยซ้ำ ผมว่าการแพทย์ของเราไม่เป็นรองใครในอาเซียน หนังสือจะทำเงินมันต้องมีการละคร อาจจะต้องมีบอกตอนท้ายพิมพ์ว่า คุณแม่เริ่มเป็น อัลไซเมอร์ ตั้งแต่อายุเท่านี้ และเสียชีวิตลงเมื่ออายุเท่าไร

นายแพทย์สุกรี : น่าสนใจมาก ตั้งแต่ตอนเริ่มเรื่อง น่าสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ตัวชื่อเรื่อง แม่ผมชื่ออรุณี ผมคิดอยู่ว่า ชื่อมันยังไม่ดังมาก แต่เนื้อเรื่องข้างในการดำเนินเรื่อง น่าสนใจไปเรื่อย ๆ จนอยากรู้ว่าตอนสุดท้ายจะเป็นยังไงและผมว่ามัน มันมีจุด peak ด้วย อย่างตอนที่คุณแม่หายไป พอกลับมาแล้วเจอแผลเลือดไหล คางแตก แล้วก็ตอนบวชให้แม่ผมชอบมากๆ เป็นอะไรที่ดีมากๆเลย ดีแล้วครับที่รับบวชตอนนั้น อาจจะมีลองตีแผ่อีกมุม ทำอีกภาคหนึ่งก็ได้ เป็นมุมมองของผู้ดูแลแล้วเรารู้สึกเหนื่อยเหลือเกิน ต้องลาออกจากงาน ที่เห็นเป็นประจักษ์ก็คือว่ามีครอบครัวมีลูกสามคนแล้วพ่อก็แม่เป็นอัลไซเมอร์ ลูกคนหนึ่งต้องลาออกจากงาน ต้องเสียสละมาดูแลพ่อแม่ หลายคนอยู่ในมุมมองนั้นจริงๆ แล้วจะรู้สึกใช้เลยใช้เลยมันเจ็บจริงๆ

พยาบาลศิริณี : น่าสนใจมาก เพราะทุกวันนี้โรคสมองเสื่อมก็ยังเป็นปัญหา สมองเสื่อมยังไม่มียาการรักษา เรายังต้องเผชิญอยู่กับมัน เหมือนกับเหตุการณ์ในหนังที่บอกว่าพาแม่ไปหาช่างทรงแล้วคนอื่นที่เห็นแม่ก็ยิ้ม หัวเราะ เพราะไม่เข้าใจว่าแม่เป็นอะไร ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมีคนหลายคนที่ไม่เข้าใจเหมือนกัน โดยเฉพาะคนที่ไม่ได้เป็นญาติหรือผู้ดูแลกับคนไข้ที่เป็นโรคสมองเสื่อม แค่ว่าจะเข้าใจว่าสมองเสื่อมเท่ากับการหลงลืม แค่ว่าไม่รู้ว่าจะสมองเสื่อมความจริงแล้วเป็นทั้งเรื่องของความจำ

สติปัญญาและส่งผลให้พฤติกรรมทางด้านจิตใจและอารมณ์เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ดูแล้วไม่รู้ว่าต้องจัดการกับพฤติกรรมนี้อย่างไร พอเกิดเหตุการณ์ที่ญาติเห็นว่าเปลี่ยนแปลงไปก็จะคิดว่าเป็นเพราะโดนสิ่งลึกลับเข้าสิง อันนี้ยังเป็นความเข้าใจของคนในปัจจุบัน อย่างเหตุการณ์ที่แม่ลืมหกลืนก็น่าสนใจแต่น่าจะมีการบอกว่าทำอะไรแม่ถึงกลืนมากลืนได้อีกครั้ง รวมถึงเรื่องความทุกข์ของคนที่อยู่ดูแลเพราะว่าตอนนี้หนังสือให้เห็นถึงสภาพของแม่แต่ไม่ได้สื่อถึงความรู้สึกของลูกเลย มันจะเป็นสิ่งที่ประโยชน์มากเพราะตัวผู้ผลิตเจอกับเหตุการณ์นี้ด้วยตัวเอง

นายแพทย์วันชัย : น่าสนใจ เป็นการเล่าเรื่องแบบหนึ่งที่เราได้ประสบพบเจอมา การนำเสนออีกค่อนข้างจะดี ทำให้คนดูตระหนักถึงโรครวมมากขึ้น

นายแพทย์สุขเจริญ : น่าสนใจ มันได้เห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน น้อยคนที่จะเล่าเรื่องเห็นถึงครึ่งหลังของคนป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผมเชื่อว่าคนทั่วไปที่รู้เรื่องโรคอัลไซเมอร์แต่นึกภาพไม่ออกที่สุดท้ายแล้วคนเป็นโรคอัลไซเมอร์จะมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร ไม่เฉพาะเห็นภาพชัดขึ้นของผู้ป่วยที่มีความเปลี่ยนแปลง เรายังเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับครอบครัวนั้นด้วย โดยที่หนังสือไม่ได้เล่าเรื่องราวแบบตีโพยตีพาย พูมพวย ร้องไห้ เพราะมันมีความเป็นภาพยนตร์สารคดีค่อนข้างสูง ตัวหนังสือมีความโดดเด่นเรื่องภาพ มันสื่ออารมณ์ได้ ซึ่ที่เป็นภาพถ่ายดูก็รู้ว่าการเลือกภาพที่มีอารมณ์

5.ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจการดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่อย่างไร

นายแพทย์อุษกรณ์ : ได้ อย่างสารคดีเรื่องนี้มันเห็นความเปลี่ยนแปลงชัดเจน มันมหัศจรรย์มากๆ ผมไม่เคยเห็นใครเอาสิบปีมาแล้ว มีแต่เล่าตอนที่ยังเป็นระยะน้อยๆ อย่างช่วงที่ถามคุณแม่เสียดัง ๆ ก็ดี คือ เรามีข้อมูลอยู่แล้ว เราก็จะถามแบบที่คุณถาม ถ้าพวกนักเรียนหมอได้ดูก็จะใช้เคสนี้เป็นต้นแบบ เราใช้วิธีเปรียบเทียบการวินิจฉัยโรคที่มีอยู่ในใจของเราคือเคสของคุณจะอยู่ในใจ ถ้ามันคล้ายคลึงกันมันจะวินิจฉัยได้

นายแพทย์สุกรี : ได้ คือผมมองว่า มันจะเข้าใจกันเชิง mental ได้ ว่าควรดูแลยังไง ให้รู้ว่าคนไข้มีการเปลี่ยนแปลง care giver ลูกหลานหรือคนที่มาดูแลต้องเข้าใจความเป็นไปของโรคซึ่งในวิดีโอชัดเจนมาก หันหลังปั๊บล้ม แป๊บเดียว ล้มเลย เข้าใจได้เพราะดูแลอยู่คนเดียว แต่ถ้าเป็นในโรงพยาบาล ถ้าพยาบาลทำอย่างนี้ผมถือว่าพลาด ในโรงพยาบาล ถ้าพยาบาลไม่เอาที่กันเตียงผู้ป่วยขึ้น ห้ามหันหลังให้ผู้ป่วย แล้วอย่างตอนงูแม่ข้ามท่อประปาให้ก้าวขา อันนี้ก็เป็น trick แบบหนึ่ง คือเป็นการออกกำลังกาย สิ่งที่เราอยากจะทำคือ ให้ดูแลรักษาสิ่งที่ทำได้เอาไว้ให้มากที่สุด เพราะผู้ป่วยสมองเสื่อมการ Training activity ใหม่แทบเป็นไปไม่ได้ การทำแบบนี้จะช่วยให้ยกขาได้ดีขึ้น ถ้าเลยระยะสองไปแล้ว การเรียนรู้ใหม่ไม่มีทางเกิดขึ้นได้ ผมเคยแนะนำคนดูแล้วก่อนที่หมอจะจดปากกา วินิจฉัยว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์ ให้เบรกไว้ก่อน แล้วเอาเรื่องการเงินออกให้หมด ให้เบรกไว้ก่อนว่าอย่าเพิ่งเขียนว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์เพราะว่าจะได้นิติกรรมจบไปให้หมด อย่างของบางคนต้องไปใช้หมอ

นิติเวชเซ็นต์เป็นผู้ไร้ความสามารถแล้วไปฟ้องศาลให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ คือเป็นผู้พิทักษ์แล้วถึงเอาเงินออกได้ ยุ่งยากมากๆ

พยาบาลศิริราณี : ได้ คือดูแลแล้วเข้าใจว่าแม่ก็เป็นผู้ป่วยคนหนึ่งในสังคมที่มีภาวะสมองเสื่อมแล้วได้รับการดูแลจากลูกที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับตัวโรคแต่ถ้าจะให้ดีกว่านี้ควรจะสื่อให้เห็นถึงผู้ดูแลแล้วในเวลาอันมีความรู้สึกอย่างไร อย่างตอนที่แม่ล้มกลืน ตรงนี้ก็สื่อถึงการดูแลที่เราได้ใช้เวลาอยู่กับแม่จนกลับมากลืนได้แต่อาจจะเล่าน้อยไป และตอนบวชก็เห็นถึงการที่ลูกได้เยียวยาในด้านจิตใจ การที่แม่ร้องไห้มันมีความสุขที่อยู่ภายใต้จิตใจได้สำนึกเป็นความอัศจรรย์ ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จึงไม่ใช่สื่อที่ให้ความรู้แต่เป็นสื่อที่ทำให้คนเกิดอารมณ์ ความรู้สึกร่วมและเกิดความตระหนักรู้ให้เข้าใจว่าโรคสมองเสื่อมไม่ใช่แค่การหลงลืม

นายแพทย์วันชัย : ได้ อย่างน้อยก็บอกได้ว่า ถ้าพบเจอเหตุการณ์อะไรที่ผิดปกติก็ต้องรีบปรึกษาแพทย์ก่อนที่จะเป็นมากกว่านี้ อย่างตอนที่ถามชื่อแม่ก็เป็นการถามเพื่อการรู้ตัวเป็นสิ่งที่พื้นฐานเพราะคนไข้สมองเสื่อมจะไม่รู้ว่าสิ่งที่ทำคืออะไรจึงต้องมีการกระตุ้น ผู้ดูแลจึงสำคัญมากๆ ต้องเสียสละออกจากงานหรือต้องจ้างคนมาดูแล ผู้ป่วยสมองเสื่อมในระยะที่ 3 จะมีอาการที่ทรงตัวไม่ได้เหมือนกับแม่ ต้องมีการดูแลตลอด 24 ชั่วโมง เพราะฉะนั้นต้องมีการระมัดระวังมากๆ

นายแพทย์สุขเจริญ : ได้ โดยเฉพาะฉากที่พาคณแม่เดินข้ามไม้กั้น ดูแลแล้วเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะทำได้แต่ก็ทำได้ ดูเหมือนจะล้มแต่ก็ไม่ล้ม การทำสิ่งที่ไม่น่าจะทำได้เพราะว่าลูกมีความเชื่อมั่น ซึ่งเป็นสิ่งที่คนดูแลจะรู้ดีกว่าหมอบอกว่าทำได้หรือทำไม่ได้ มันทำให้เห็นหลายๆอย่างว่าในการทำสิ่งที่ไม่น่าจะทำได้ซึ่งผู้ป่วยต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ดูแลและผู้ดูแลก็ต้องเชื่อผู้ป่วยทำได้เพราะถ้ากลัวว่าจะล้มสิ่งนี้ก็จะไม่เกิดหรือฉากที่แม่หยายหลังลงไปก็เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่าสำหรับผู้ป่วยอัลไซเมอร์เพียงแค่นี้ก็วินาทีก็อาจจะเกิดอุบัติเหตุได้มันเป็นเรื่องจริงที่คนที่ไม่รู้จักอัลไซเมอร์ได้เห็น

6.ภาพยนตร์สารคดีสามารถให้ความเข้าใจชีวิตของผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้หรือไม่อย่างไร

นายแพทย์ฤชกรณ : ได้ ถ้าคนที่เรียนหมอและพยาบาล มันจะจำและนำไปใช้รักษาคนไข้ได้เป็นประโยชน์แต่ถ้าจะเอาไปทำโฆษณาก็ต้องไปโกหก อย่างหมอดูจับผิดได้เยอะเลย เหมือนกับสารคดีเรื่องนี้ ตัวเรื่องมันยอดเยี่ยมอยู่แล้วไม่ได้เป็นการแสดงอย่างไร้ที่ ภาพทุกภาพอย่าไปเอาออก คือ เอาภาพที่มีคุณแม่คุณนี่แหละ ปรึกษาเล่า เพราะจะมีคุณค่ากว่าโฆษณาไทยประกันอีกเราเป็นหมอ เราจะรู้แน่ ๆ ถ้าเอาไปฉายให้นักเรียนแพทย์ดู ต่อไปแพทย์ก็จะสามารถวินิจฉัยได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง อย่างตอนที่ภาพวงจรปิดที่คุณแม่ล้ม ผมไม่มองว่ามันประมาท ไม่ได้รุนแรง บางคนที่อยู่ต่างจังหวัด ต้องเอาโซ่ล่ามเพราะแกแกำมัดหมด เสี่ยงรถชนตาย ต้องให้ยาประสาท ลูก ๆ ต้องไปทำมาหากิน อย่างตอนพาแม่เดินข้ามท่อประปาที่ไม่ได้ดูประมาท เพราะคุณก็ไม่ได้คิดจะทำให้แม่ล้ม ผมไม่รู้สิว่าคุณดูแลแม่ไม่ดี ไม่บกพร่อง อย่างในโรงพยาบาลก็มีล้มขนาดอยู่ใน รพ มีพยาบาลอยู่ ยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้ม ขนาดอยู่ใน ICU ยังหัวที่มลงมาได้ ส่วนใหญ่เราจะมัดแขนขาไว้ ดูแล้วผมว่า ไม่มีการดูแลที่บกพร่องนะ ถ้าคนที่ไม่ได้เป็นหมอก็จะมองอีกแบบ แต่ผมไม่อยากให้ตัดอันไหนออกเลย

นายแพทย์สุกรี : ได้ ผมว่าอันนี้ดีมากเลย น่าจะนำไปเป็นตัวเริ่มในการดูแลสุขภาพของสังคม ผู้สูงอายุได้อีกเยอะมาก เพราะปัจจุบันมีผู้ป่วยมากขึ้นเรื่อย ๆ การเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ก็ยังไม่มีตรงนี้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ล่าสุดเมื่อไม่กี่เดือน ผมเพิ่งเจอคุณยายที่เป็นเป็นอัลไซเมอร์ กินน้ำยาล้างห้องน้ำเปิดฝาสีม่วงสูตรนานานานล้างที่ ดีที่ยังไม่ลงไปหลอดอาหาร ดูแล้วทำให้เข้าใจชีวิตของผู้ป่วย จากที่ช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นเริ่มช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ แล้วเป็นช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เลย ต้องอาบน้ำ ป้อนข้าวให้ บางรายที่เป็นหนักก็จะนอนติดเตียงอย่างเดียว คนดูก็ต้องตระหนักกว่าที่เราเห็นพ่อแม่สุขภาพดี อย่างฟังซะสำใจ อาจจะเป็นแบบนี้ก็ได้ อย่างช่วงระยะเวลาแม่เปลี่ยนไป ความจริงมันจะค่อยๆเปลี่ยนเพราะผมเห็นจากลักษณะรอยตีนกา แล้วก็ถือว่าเป็นหนังแนว real เรื่องแรกของอัลไซเมอร์ที่ทำออกมาได้ชัดเจนว่าฉันได้เลย ผมไม่เคยเห็น real ขนาดนี้ ส่วนใหญ่เป็นแบบพวกโฆษณา ก็จะเหมือนแบบว่าเป็นอัลไซเมอร์แต่ก็ยังเดินได้ คุยได้ หรือศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่มาอยู่แล้วมีความสุขนั่งกอดหมาได้ผมเห็นเลยว่าโกหก

พยาบาลศิริราณี : ได้ ภาพยนตร์เรื่องนี้เราไม่ต้องไปทำความเข้าใจในเรื่องโรคเพราะว่าเราไม่ใช่หมอ มันเป็นเรื่องของความทรงจำแต่สิ่งสำคัญคือเราเข้าใจถึงชีวิตและพฤติกรรมของแม่ที่เปลี่ยนแปลงไป หนังเรื่องนี้เห็นภาพของแม่ชัดแต่ไม่รู้ถึงความรู้สึกของคนดูแล สิ่งสำคัญที่ต้องกลับไปคิดคือแล้วเราจะอยู่ร่วมกับผู้ป่วยสมองเสื่อมอย่างไร

นายแพทย์วันชัย : ได้ ทำให้รู้ว่าโรคนี้มันมีอยู่จริงและก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่หนังเรื่องนี้เป็นการนำเสนอแค่คนเดียว ถ้าจะให้ดีต้องมีการนำเสนอหลายคนเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเยอะขึ้น ช่วยทำให้รู้ว่ากลุ่มคนแบบไหนจะเป็นมากกว่ากัน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ป่วยซึมเศร้า กลุ่มผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง หรือกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุ

นายแพทย์สุขเจริญ : ได้ เห็นในหลายๆฉาก ในแง่ของการได้เห็นความเสื่อมถอยของตัวโรคที่เป็นไปตามเหตุของมันแต่ในขณะที่สิ่งนี้ถูก balance ด้วยความใส่ใจของผู้ดูแล แต่ถ้าหนังเรื่องนี้มันมีเรื่องราวทางบวกใส่เข้าไปด้วยเสริมเข้าไป เช่นแม่ทำอะไรแล้วมีความสุข อย่างฉากแรกๆที่มีคนถามแม่ในกิจกรรมของโรงพยาบาล ความจริงเรื่องนี้มันเป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์สามารถเอาหนังไปให้ญาติผู้ป่วยดูได้ ซึ่งจากประสบการณ์ที่ผ่านมา คนดูแลจะนึกภาพไม่ออกว่าสุดท้ายเมื่อเวลาผ่านไปจนถึงระยะท้ายๆ จะมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ภาคผนวก ข.

จดหมายขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๑๒

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน คุณนवल ชำรงรัตนฤทธิ์ ผู้กำกับภาพยนตร์

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิชา ชุมสาย ณ อยุธยา)
รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ 1๓1 ๑๐๓๘๕๐ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : ROBDA-DMARA-BCADQ-ANAY

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๑๘

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน คุณวรรณแหว หงษ์วิวัฒน์ ผู้กำกับภาพยนตร์

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ในการนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิรายุ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๕๐:๔๖ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : QOAS5-EUANQ-BDAEY-ANQAW

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๑๙

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน คุณณัฐวัฒน์ ช่างชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิรายุ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ เวลา ๑๐:๕๑:๐๖ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : QQA3A-EUA0Q-AyAEU-AMwAw

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๒๐

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน คุณอุมาพร ตันติยาทร ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ในการนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิรายุ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๕๑:๒๘ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : ROA1A-DJAMA-BBADC-ANAA3

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๓/๕ ๒๒๑

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน น.สพ.สมศักดิ์ สมจิตร ผู้เชี่ยวชาญด้านสารคดี

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรายุ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๑๗ ก.พ. ๖๗ เวลา ๑๐:๔๑:๕๐ Non-PKI Server Sign-LN

Signature Code : ROBDA-DIARA-BEADA-AMgAz

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๒๒

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน อาจารย์อุรุพงษ์ รักษาสัตย์ อาจารย์คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม
ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน
การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาส
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระยุทธ ชุมสาย ณ อยุธยา)
รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๔๒:๑๒ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : MW5A-DcAOA-BDADU-ARQ8D

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๑๖

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน นายประสาน อิงคนันท์ กรรมการผู้บริหาร บริษัทบุญมีฤทธิ์ มีเดีย จำกัด

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ในการนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิรายุ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๕๐:๑๑ Non-PKI Server Sign-LN

Signature Code : MwBEA-EQANQ-BDADg-ANwBF

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๑๔

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน นายแพทย์สุภกรรณ์ เต็มทอง แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรกรรมประสาทวิทยา
โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ ประชาชื่น

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม
ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน
การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาส
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระยุทธ ชุมสาย ณ อยุธยา)
รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๓๙:๑๗ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : QgAwA-EYAMO-BDADM-ANQA3

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๑๗

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน ดร.ศิริมาณี ศรีหามาศ อาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จังหวัดขอนแก่น

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม
ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน
การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาส
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระยุ ชุมสาย ณ อยุธยา)
รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๔๐:๒๑ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : NgA2A-DMAMW-BGAEU-AMABB

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๒๑๕

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน นายแพทย์วันชัย ทวีโลกา แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรกรรมประสาทวิทยา
โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ ประชาชื่น

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม
ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน
การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาส

ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริยา สุขสาย ณ ออยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คุณบดี

๑๗ ก.พ. ๒๕๖๗ ๑๐:๓๓:๓๖ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : MABEA-EQARg-AwAEY-ANwAz

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๘ ๘๒๖๙ ๐๒๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๓/๕ ๓๒

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบขอบคุณ

เรียน นายแพทย์สุกรีย์ สมานไทย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรกรรมประสาทวิทยา โรงพยาบาลสินแพทย์
รามอินทรา

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม
ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน
การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาส
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรยุทธ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๐๗ ๗.๕. ๖๗ 1381 ๑๘๑๘๑๐๙ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : MQAxAdKQw=AOAEE=ANQBF

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทรีสิทธิ์
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๓๖๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๗/๕ ๕๖๗

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑
แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอขอบคุณ

เรียน นายแพทย์สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไชย จิตแพทย์และหัวหน้าศูนย์ดูแลภาวะสมองเสื่อม
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

ตามที่ ท่านให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ นายรัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและการภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรม
ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความทรงจำของข้าพเจ้าและมารดาสู่งานสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีอัลไซเมอร์" นั้น ใน
การนี้ คณะฯ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ที่ให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในโอกาส
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นिरานันท์ ชุมสาย ณ อยุธยา)

รองคณบดีฝ่ายบริหารวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดี

๐๗ ๗๕ ๖๗ ๖๓๑ ๑๕๖๓๘๓๔ Non-PKI Server Sign-LN
Signature Code : MAAyA-EQANg-BBADQ-ANgA4

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
นางบุญมี อินทร์สิทธิ์
โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๓๖๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Plagiarism Checking Report

Created on 2024-05-08 11:10:04 at 11:10 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
3730159	May 8, 2024 at 10:59 AM	63602047@kmitl.ac.th	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	Documentary Research Tee update3.pdf	Completed	0.20 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SC
1	http://dusithost.dusit.ac.th/~bunpod_pij/assets/tmp/03Academic/Research/2555_AbstAriyasaj4.pdf	dusithost.dusit.ac.th	dus
2	ลักษณะของภาพยนตร์สารคดีที่แสดงอัตวิสัยของไมเคิล มัวร์, MICHAEL MOORE'S SUBJECTIVE STYLE IN DOCUMENTARY FILMS, ลักษณะของภาพยนตร์สารคดีที่แสดงอัตวิสัยของไมเคิล มัวร์, MICHAEL MOORE'S SUBJECTIVE STYLE IN DOCUMENTARY FILMS	ธนพล น้อยชูชื่น \,Tanapon Noichuchuen\,ธนพล น้อยชูชื่น \,Tanapon Noichuchuen	จุฬา
3	LOVE AND ITS SIGNIFICATION PROCESS IN GENRES OF THAI FILMS, ความรักและกระบวนการสร้าง ความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย, LOVE AND ITS SIGNIFICATION PROCESS IN GENRES OF THAI FILMS, ความรักและกระบวนการสร้าง ความหมายความรักในตระกูลภาพยนตร์ไทย	นางสาวชโลธร โทมม ยล, Ms.Chalotorn Payomyol\,นางสาวชโลธร โทมม ยล, Ms.Chalotorn Payomyol	จุฬา
4	no metadata	no metadata	จุฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่ผมชื่อ...อรุณี

(ลมหายใจที่ว่างเปล่า)

ภาพยนตร์สารคดี โดย
รัชพันธ์ สุจริตนไชยกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	รัชพันธ์ สุขรัตน์ไชยกุล
วัน เดือน ปีเกิด	22 เมษายน 2526 จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่	195/1229 Ideo O2 ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260 โทร. 0819335269 อีเมล rachapant@yahoo.com
ประวัติการศึกษา	
2548	ปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ ศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2567	ปริญญาโท ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อดิจิทัลและ การภาพยนตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์การทำงาน	
2548-2549	Graphic design, Fotoinfo Magazine
2549-2550	Photographer, Institute of academic development (IAD)
2550-2558	Photographer, Lifestyleandtravel Media.co.ltd
2556-2561	Production, Sa-at sawoei Fish ball Noodle shop
2561-2564	Entrepreneur, Santee Fish ball Noodle shop
2565-ปัจจุบัน	Freelance Photographer and Contributor at www.gettyimages.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้